

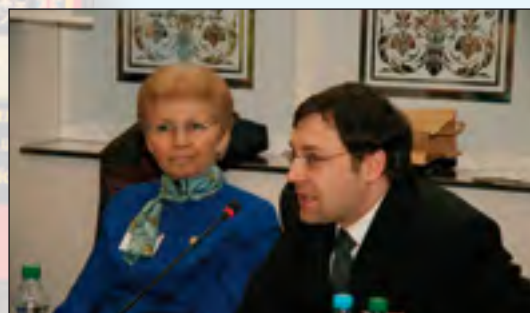
SOUDNÍ TLUMOČNÍK

2012

**MIMOŘÁDNÉ DVOJČÍSLO
VĚNOVANÉ PŘEDEVŠÍM
MEZINÁRODNÍ KONFERENCI
K 15. VÝROČÍ ZALOŽENÍ
KST ČR®**

Z OBSAHU VYBÍRÁME

- Změny v trestním řádu týkající se videokonferenčního zařízení v trestním řízení
- Judikát Vrchního soudu v Praze – náhrada za ztrátu výdělku
- K odměňování znalecké činnosti v ČR – znalcům a tlumočnickům stát nepřiznává odměnu ani v průměrné hodinové sazbě

Objednejte si odborný časopis Rodinné listy na rok 2013

- ❖ partnerské vztahy
- ❖ rodiče a děti
- ❖ vztahy generací
- ❖ příbuzenství
- ❖ rodinný majetek
- ❖ podnikání v rodině
- ❖ matriční záležitosti
- ❖ rodinný rozpočet
- ❖ a další otázky
- ❖ pohledem práva, ekonomiky
- ❖ i v širších souvislostech

Osuze jenom z
Soc. PhiC, Soc. Mlá, et. N.
dětem a rozvíjet systém

Právní roz
Odpovědn

Co je třeba věd

Právní roz

Právní roz

Ročník	Průběh vydání	Práce	Výše v Kč
2011	1	1000	2 200,00
2011	2	1000	2 200,00
2011	3	1000	2 200,00
2011	4	1000	2 200,00
2011	5	1000	2 200,00
2011	6	1000	2 200,00
2011	7	1000	2 200,00
2011	8	1000	2 200,00
2011	9	1000	2 200,00
2011	10	1000	2 200,00
2011	11	1000	2 200,00
2011	12	1000	2 200,00

Právní roz

Ročník	Průběh vydání	Práce	Výše v Kč
2012	1	1000	2 200,00
2012	2	1000	2 200,00
2012	3	1000	2 200,00
2012	4	1000	2 200,00
2012	5	1000	2 200,00
2012	6	1000	2 200,00
2012	7	1000	2 200,00
2012	8	1000	2 200,00
2012	9	1000	2 200,00
2012	10	1000	2 200,00
2012	11	1000	2 200,00
2012	12	1000	2 200,00

Právní roz

Ročník	Průběh vydání	Práce	Výše v Kč
2013	1	1000	2 200,00
2013	2	1000	2 200,00
2013	3	1000	2 200,00
2013	4	1000	2 200,00
2013	5	1000	2 200,00
2013	6	1000	2 200,00
2013	7	1000	2 200,00
2013	8	1000	2 200,00
2013	9	1000	2 200,00
2013	10	1000	2 200,00
2013	11	1000	2 200,00
2013	12	1000	2 200,00

Hazardní hraní dětí a
Manželské a rodinné
My, děti a děti našich
Oční onemocnění a r
Právní aspekty sociál

Pražský právníký
Právo a cestování
Novela trestního z
Právo na vlastní b
Prokrastinace v m

Amnestie a čeští prezidenti
Reprodukční medicína pomáhá rodině
Rodina a trestní právo
Rodinné právo ve staré Indii
Salutogeneze jako zdravé partnerství

RODINNÉ LISTY

MĚSÍČNÍK PRO PRÁVO, POLITIKU, EKONOMIKU A KULTURU

Šéfredaktorka: JUDr. Daniela Kovářová

Z mnoha odborníků publikujících v periodiku zmiňujeme: PhDr. et JUDr. Stanislav Balík, JUDr. Libuše Kantůrková, JUDr. Tomáš Lichovník, PhDr. Josef Pavlát, Ph.D., Zdeněk Zbořil, prof. JUDr. Helena Válková, CSc., JUDr. Věra Novotná, JUDr. Jiří Vlastník, Ph.D., JUDr. et Ing. Jan Čapek, CSc., PhDr. Tomáš Novák, JUDr. Klára Samková, Ph.D., PharmDr. Josef Suchopár, PhDr. Miloslav Jůzl, JUDr. David Uhlř, Ing. Patrik Nacher, Mgr. Marek Benda, Mgr. Jiří Matušek a další, neméně významní přispěvatelé.

Měsíčník, formát A4, 40 tiskových stran.

Zdroj zasvěcených informací, rádce a inspirátor pro advokáty, soudce, úředníky veřejné správy, předmanželské, manželské a rodinné poradce a další profesionály. Platforma pro odbornou diskusi o rodině, partnerských a mezigeneračních vztazích i širších společenských souvislostech.

Roční předplatné 2880 Kč včetně DPH.
Poskytujeme distribuční a množstevní slevy.

Havlíček Brain Team, Přemyslovská 11, 130 00 Praha 3
nebo na elektronické adrese sekretariat@brainteam.cz,
nebo na telefonních číslech **602 277 130** (M. Pospíšilová), **724 156 360** (A. Malátová)

Milé kolegyně a milí kolegové,

jsme si vědomi, že jste se již nemohli dočkat vydání dalšího Soudní tlumočnicka. Hlavně vzhledem k časové náročnosti přípravy naší první mezinárodní konference k 15. výročí Komory, připomínkování věcného návrhu zákona, resp. jeho paragrafovaného znění, které měla vláda projednávat v srpnu 2012 (bohužel se tak nestalo), jsme se zpozdili s přípravou prvního čísla za rok 2012, které mělo být především věnováno této konferenci. A tak jsme se dohodli, že vydáme za rok 2012 dvojčíslo, které se k Vám právě dostává.

A rok to byl velice nabitý událostmi. Mimo již zmiňované aktivity jsme pořádali tradiční daňový seminář s paní Ing. Alenou Foukalovou, dále stále hojně navštěvovaný jarní i podzimní kurz pro uchazeče o jmenování soudním tlumočnickem s dlouholetou vedoucí znalců a tlumočnicků Krajského soudu v Praze, paní Mgr. Kateřinou Pivoňkovou, a soudcem Vrchního soudu v Praze, panem Mgr. Lubošem Dörflem. Nechyběly ani terminologické semináře: česko-španělský, česko-francouzský, každoroční česko-ruský a také víkendový 13. česko-anglický seminář. Posledně jmenovaný byl letos poprvé pořádán na Moravě, v Mikulově. Konal se i čtyřdenní česko-německý seminář, tentokrát poprvé v Praze, a další, o kterých se uvnitř čísla dočtete více.

Samozřejmě jste se mohli za zvýhodněných podmínek zúčastnit i řady vzdělávacích akcí našich partnerských organizací, se kterými úzce spolupracujeme v rámci celoživotního vzdělávání a zvyšování profesionality i kvality naší práce. Na podzimních Jeronýmových dnech, pořádaných každoročně Jednotou tlumočnicků a překladatelů, jste se mohli mimo jiné dozvědět i o stavu naší nové připravované právní úpravy.

Velice přínosná je pro nás i stále trvající spolupráce s univerzitami, ať již s PF UK, FF UK, resp. Ústavem translologie (např. projekt IMPLI, kde nás reprezentovala Katy Štifterová, nebo pro tlumočnický velmi zajímavý projekt ORCIT www.orcit.eu) ale i s univerzitou v Olomouci, kde jsme se zúčastnili workshopů TIWO nebo překladatelského a tlumočnického fóra TIFO 2012. O konání všech těchto akcí jsme vás pravidelně informovali na našich webových stránkách.

Stále dobře spolupracujeme i s dalšími organizacemi, zejména s Justiční akademií – nejen intenzivní letní semináře v Kroměříži, ale i jednodenní semináře v Praze, dále pak probíhá výuka právníké angličtiny pro pracovníky justice

pod vedením naší členky Martiny Levey. Vystoupili jsme i na Pražském právníckém podzimu 2012, kde jsme byli partnerem kulatého stolu Právo a cestování, zabývajícího se aktuálními problémy spojenými s cestovním ruchem. A nechyběli jsme ani na veletrhu LinguaShow 2012, který nahradil bývalou akci Expoligua.

Velice přínosné pro nás jsou i akce pořádané Odborem kompatibility Úřadu vlády a českým jazykovým odborem Generálního ředitelství pro překlady Evropské komise, týkající se překladů a právně-lingvistických revizí právních předpisů.

Každý rok zasedáme v porotě akce „Překladatelský slovník roku“ a účastníme se i slavnostního předávání cen na knižním veletrhu Svět knihy v Praze. Letos se vítězem stal Česko-německý právnícký slovník, jehož autorkou je naše již čestná členka a dlouholetá aktivní členka ve statutárních orgánech naší Komory, Milena Horálková.

Krom stálého vzdělávání ale žijeme i společensky. Se členy České komory tlumočnicků znakového jazyka jsme se společně zúčastnili „privátního“, jinak beznadějně vyprodaného divadelního představení s Jaroslavem Duškem, Čtyři dohody. Velký podíl na zorganizování této akce měla Naďa Dingová, která je členkou obou komor. Proběhla i každoroční mše za tlumočnický a překladatelský u příležitosti svátku našeho patrona svatého Jeronýma. Při této příležitosti jsme si mohli zároveň poslechnout i koncert vokálního souboru Gontrassek, a to díky naší kolegyni Ritě Kindlerové a Jednotě tlumočnicků a překladatelů. Mši celebuloval, stejně jako v předchozích letech, páter Lukáš Lipenský v kostele svatého Petra na Poříčí.

Věřím, že informace z tohoto čísla, respektive dvojčísla, pro Vás budou přínosné a inspirativní a že se společně budeme i nadále vídat na akcích pořádaných naší Komorou.

Samozřejmě stále vítáme i vaše zajímavé příspěvky do našeho bulletinu.

*Eva Gorgolová
předsedkyně představenstva*

KOUTEK POEZIE	
Deset jar v Praze a Světová cena poezie Nossis	5
AKCE KST ČR®	
Kalendář akcí	6
NA WEBOVÝCH STRÁNKÁCH KST ČR® MÁTE PO RUCE MNOHEM VÍCE NEŽ TUŠÍTE	
Co vše najdete na www.kstcr.cz	7
LEGISLATIVA	
Aktuální znění zákona č. 36/1967 Sb., o znalcích a tlumočnících	8
Jak to vidí Vladimír Renčín®	15
Instrukce Ministerstva spravedlnosti ČR č. 90/2012-OSD-ZN	16
Změny v trestním řádu týkající se videokonferenčního zařízení v trestním řízení	20
Elektronický spis v agendě elektronického platebního rozkazu	21
Judikát Vrchního soudu v Praze – náhrada za ztrátu výtěžku	22
MEZINÁRODNÍ KONFERENCE K 15. VÝROČÍ ZALOŽENÍ KST ČR®	
První mezinárodní konference na téma zvyšování profesionality právních překladatelů a soudních tlumočnicků: nové technologie	25
Nezastupitelná úloha KST ČR při zvyšování profesionality soudních tlumočnicků	29
VÝBĚR Z PŘEDNÁŠEK	33
<i>Projekt TRAFUT, implementace směrnice EU o právu na tlumočení a překlad v trestním řízení</i>	33
<i>Přinášejí nové technologie změnu překladatelského paradigmatu?</i>	33
<i>Ze zákulisí automatického překladu vysoké kvality</i>	34
<i>Nové technologie při překladu právních dokumentů</i>	35
<i>Má smysl používat CAT nástroje i pro právní dokumenty aneb k čemu jsou dobré „kočky“?</i>	35
<i>Aplikace EU Law Translator – jednoduchý a účinný nástroj pro vyšší profesionalitu právních textů</i>	36
<i>Videokonference v justici</i>	37
<i>Použití moderních technologií při dokazování v trestním řízení</i>	39
<i>Nové technologie v konferenčním tlumočení</i>	41
<i>Nové technologie pro právní tlumočnický znakového jazyka – evropský přehled</i>	43
<i>Videokonferenční zařízení na FFUK</i>	44
<i>Ukázky tlumočených výsledků prostřednictvím videokonferenčního zařízení</i>	46
<i>Nábor soudních tlumočnicků a systém odměňování v Rakousku</i>	49
<i>Uzákonění soudních tlumočnicků ve Velké Británii: proč mít národní registr pro orgány veřejné správy (NRPSI)</i>	50
Ohlasy v tisku	51
Vřelé poděkování sponzorům	52
VALNÉ SHROMÁŽDĚNÍ ASOCIACE EULITA	
Valné shromáždění Evropské asociace právních překladatelů a tlumočnicků EULITA roku 2012 se konalo v Praze	53
Děkovný dopis od asociace EULITA Komoře soudních tlumočnicků ČR	54
SEMINÁŘE KST ČR®	
Jednodenní kurzy pro uchazeče o jmenování soudním tlumočnickem	55
Problematika ověřování (legalizace) dokumentů přeložených tlumočnickými zapsanými v seznamu vedeném na webových stránkách MSp ČR	55
XIII. česko-anglický terminologický seminář pro tlumočnické a překladatele v Mikulově	58
Seminář nejen pro soudní tlumočnické a překladatele španělského jazyka	60
Česko-francouzský terminologický seminář	61

Zpráva z IX. Rusko-českého terminologického semináře	61
17. česko-německý terminologický seminář pro soudní tlumočníky v Praze	63
UDÁLOSTI, AKCE JINÝCH ORGANIZACÍ	
O událostech na veletrhu Svět knihy 2012	66
<i>Slovník roku 2012</i>	66
<i>Rumunsko – čestný host knižního veletrhu 2012</i>	68
<i>Beseda s autory černomořského regionu v rámci veletrhu Svět knihy 2012</i>	69
ImPLI – Improving police and legal interpreting	70
Instruktažní film o tlumočení českého znakového jazyka na policii	72
Kurz právnické italštiny z pohledu lektorky	74
Profesor Dr. Gerald Sander opět v Praze	75
Kurzy konferenčního tlumočení pro tlumočníky jazyka polského	76
IV. mše svatá za tlumočníky a překladatele	77
Překlady právních předpisů EU	78
Beseda s ukrajinskou spisovatelkou Oksanou Zabužko	78
Konference Mezinárodní asociace forenzních lingvistů v Portugalsku	79
TIFO 2012 – olomoucká konference o překladu a tlumočení	81
Pražský právnický podzim 2012	82
CO VÁS MŮŽE ZAJÍMAT	
K odměňování znalecké činnosti v ČR	83
Čeština jako cizí jazyk pro české neslyšící	91
Jazykové a právní aspekty matričního zápisu (rodných/křestních) jmen v ČR	93
Půlstoletí studijního oboru překladatelství a tlumočnictví na FFUK	96
Školení pro konzulární pracovníky ministerstva zahraničních věcí ČR	96
V pražské sekci institutu Società Dante Alighieri lze absolvovat zkoušky PLIDA z italského jazyka	97
Diplomová práce na téma postavení soudního tlumočníka v ČR	99
Kriminalistická odorologie	100
Němčina na Právnické fakultě UK v Praze	101
DOTAZY A ODPOVĚDI	
Akceptují v Polsku překlady provedené tlumočnickem jmenovaným českými orgány?	102
Do jakých statistických výkazů se zapisují překlady provedené z jednoho cizího jazyka do druhého?	103
Účtujeme-li ušlý výdělek, soud je povinen odvést pojistné na sociální zabezpečení a zdravotní pojištění?	103
KULTURA A KURIOZITY	
Čtyři dohody k šestnáctým narozeninám KST ČR	104
Knihy rozhovorů s překladateli	105
Japonské ozvěny v Rudolfinu	105
Tlumočení u teplického soudu albánskému gangu se zbraněmi	106
VADY, ZÁVADY, NEDODĚLKY A JINÉ NEŠVARY	
Tlumočení u závěrečných zkoušek žadatelů o řidičský průkaz	107
Nezdařený projekt „Dispečink“	108
Tlumočnická pečeť na prodej nebo k pronájmu?	109
INFORMACE A OZNÁMENÍ	
Rozhovor s předsedkyní KST ČR Evou Gorgolovou v ruskojazyčném Pražském telegrafu	110
Děkovný dopis vrchní státní zástupkyně Bradáčové	112
Magnesia litera a naše úspěšné kolegyně	113

VÍTÁME NOVÉ ČLENY

Seznam nově přijatých členů v roce 2012 114

GRATULUJEME JUBILANTŮM

Kulatá výročí v roce 2012 115

INFORMACE PRO INZERENTY

Inzerovat pro vybrané cílové skupiny se vyplatí 116

Technické parametry a ceny inzerce 116

Mimořádné dvojčíslo za rok 2012 věnované především Mezinárodní konferenci k 15. výročí založení KST ČR®

Časopis Soudní tlumočnick vydává Komora soudních tlumočnicků České republiky zpravidla dvakrát ročně

Šéfredaktor: Dagmar De Blasio Denčíková

Redakce: představenstvo KST ČR®

Hybernská 1006/18, 110 00 Praha 1

IČ: 65401697 * tel. +420 604 557 241 * datová schránka: eazp826 * www.kstcr.cz * e-mail: kstcr@kstcr.cz

Registrace Ministerstva kultury České republiky: ev. č. MK ČR E 18793

Bankovní spojení: UniCredit Bank Czech Republic, a.s., č. ú.: 520228009/2700

Za obsahovou stránku příspěvků a názory zde publikované odpovídají autoři jednotlivých textů

**ÚHRADY ČLENSKÝCH
A JINÝCH PŘÍSPĚVKŮ
A SPONZORSKÝCH DARŮ**

Členské příspěvky:

účet č. 520228009/2700

pro platby ze zahraničí:

IBAN: CZ46 2700 0000 0005 2022 8009

SWIFT code: BACXCZPP

Účastnické příspěvky na semináře, sponzorské dary
a ostatní platby:

účet č. 2104417790/2700

pro platby ze zahraničí:

IBAN: CZ33 2700 0000 0021 0441 7790

SWIFT code: BACXCZPP

**SLEDUJTE PRAVIDELNĚ WEBOVÉ
STRÁNKY KOMORY www.kstcr.cz**

DESET JAR V PRAZE

Mé desáté jaro
zde.
Všechno jak poprvé.
Petrín je zase bílý.
Ne posledním sněhem,
to první květy ovocných stromů
jej zasněžily úplně.

A dívky se procházejí
jen v nepatrné
bavlně.

Andrea Luise

Z italštiny přeložila Marina Feltlová

Autor Andrea Luise

Překladatelka Marina Feltlová

Poprvé v historii Světové ceny poezie Nossis bylo uděleno ocenění poetickému dílu přeloženému do češtiny.

Andrea Luise, autor sbírky básní Stíny na srdci (Ombre sul Cuore) a překladatelka Marina Feltlová, členové naší partnerské organizace Società Dante Alighieri, obdrželi tuto vysoce prestižní cenu za rok 2012/2013, která jim byla nedávno slavnostně předána v Římě. Blahopřejeme.

Cena Nossis za poezii se uděluje za díla vzniklá v angličtině, francouzštině, španělštině, italštině a portugalštině, nebo přeložená do/z jednoho z těchto pěti jazyků.

XVIII. ročníku soutěže 2012/2013 se zúčastnili básníci a překladatelé všech kontinentů. Kromě Spojených států Amerických představilo svá díla 20 zemí Latinské Ameriky, 28 evropských zemí, 15 zemí z Afriky, 5 asijských zemí a Austrálie.

9. 9. 2012 **ČTYŘI DOHODY – divadelní představení s Jaroslavem Duškem**
pořádané výhradně pro členy KST ČR a ČKTZJ s tlumočením do českého znakového jazyka
KLUB LÁVKA, Novotného lávka 1, Praha 1
9. – 11. 11. 2012 **XVII. česko-německý terminologický seminář v Praze**
přednáškový sál Justiční akademie, Hyberská 18, na téma:
stavební právo a právo nemovitostí
pracovní právo
translatologický workshop a Terminologický workshop
Přednášejí: JUDr. Helena Prášková, CSc., Mgr. Stefan Scholz, Dr. Stephan Heidenhein, doc. JUDr. Margerita Vysokajová, CSc., ass. jur. Michael Wilding, PhDr. Tomáš Svoboda, Ph.D., PhDr. Milena Horálková
7. 1. 2013 **Tříkrálový společenský večer** u příležitosti 7. výročí spolupráce Komory soudních tlumočnicků ČR a České komory tlumočnicků znakového jazyka, pod záštitou vicepremiérky Karolíny Peake a ve spolupráci se Spolkem Praha – Cáchy/Aachen
Clam-Gallasův palác na Starém městě pražském, Husova 20, Praha 1
26. 1. 2013 **X. terminologický seminář ruštiny**
přednáškový sál Justiční akademie, Hyberská 18, na téma:
role tlumočnicka v jednotlivých fázích vyšetřování trestného činu
ruská odborná terminologie
Přednášejí: Dr. Miroslav Grossmann, JUDr. Martin Kloubek, Ph.D., Mgr. et Mgr. Oksana, Olena Rizak
26. 1. 2013 **V. terminologický seminář ukrajinštiny**
přednáškový sál Justiční akademie, Hyberská 18, na téma:
ukrajinská odborná terminologie
Přednášejí: doc. Halyna Myronova, CSc., Mgr. Oxana Gazdošová
16. 2. 2013 **I. terminologický seminář rumunštiny**
pod záštitou velvyslankyně Rumunska v České republice, Její Excelence Daniely Gitman
budova Rumunské ambasády v Praze, Nerudova 5, Praha 1
Témata: občanské, obchodní a trestní právo
Přednáší: Dr. Stefan Motec
2. 3. 2013 **Daňový seminář zejména pro překladatele a tlumočníky**
přednáškový sál Justiční akademie, Hyberská 18, Praha 1
Přednáší: Ing. Alena Foukalová
2. 3. 2013 **Valná hromada Komory soudních tlumočnicků ČR**
přednáškový sál Justiční akademie, Hyberská 18, Praha 1
12. – 14. 4. 2013 **XIV. česko-anglický terminologický seminář**
Mikulov
27. 4. 2013 **Jarní kurz pro uchazeče o jmenování soudním tlumočnickem**
přednáškový sál Justiční akademie, Hyberská 18, Praha 1
Přednášejí: Mgr. Luboš Dörfl, Mgr. Kateřina Pivoňková, Eva Gorgolová, PhDr. Ilona Šprcová, Dagmar De Blasio Denčíková

14. 6. 2013 **Kondiční kurz konsekutivního a simultánního tlumočení pro ruštináře**
Praha, Ústav translologie UK, jazyková učebna s kabinami
Lektor: prof. PhDr. Ivana Čeňková, CSc.
15. 6. 2013 **Kondiční kurz konsekutivního a simultánního tlumočení pro ruštináře**
Praha, Ústav translologie UK, jazyková učebna s kabinami
Lektor: prof. PhDr. Ivana Čeňková, CSc.
15. – 19. 7. 2013 **Letní intenzivní terminologické semináře**
francouzština / angličtina / němčina
Kroměříž, Justiční akademie, Masarykovo nám. 183
Témata: nový občanský zákoník a nový zákon o obchodních korporacích
Přednášejí: Jean-Michel Peltier, PhDr. Marta Chromá, Ph.D.,
Mgr. Catherina Van den Brinková Štifterová
19. – 23. 8. 2013 **Letní intenzivní terminologické semináře**
ruština / angličtina / němčina
Praha, přednáškový sál Justiční akademie, Hyberská 18
Témata: nový občanský zákoník a nový zákon o obchodních korporacích
Přednášejí: JUDr. et Mgr. Oxana Rizak, PhDr. Marta Chromá, Ph.D.,
Mgr. Catherina Van den Brinková Štifterová

**NA WEBOVÝCH STRÁNKÁCH KST ČR®
MÁTE PO RUCE MNOHEM VÍCE, NEŽ TUŠÍTE**

www.kstcr.cz

Chcete-li mít včas informace o zajímavých vzdělávacích akcích, přihlaste se do newsletteru.

Chcete-li se přihlásit na seminář, který vás zajímá, přihlaste se přes automatizovaný přihlašovací systém.

Chcete-li se poradit s kolegy, přihlaste se do diskuzní skupiny.

Chcete-li znát obsah interních sdělení a jste-li řádným členem KST ČR®, vstupte do privátní sekce.

Chcete-li, aby vás kdykoli našli noví zákazníci, pravidelně aktualizujte své kontakty v seznamu tlumočnicků KST ČR®.

Chcete-li zveřejnit kromě stávajících údajů v seznamu tlumočnicků na internetových stránkách KST ČR® i vaši datovou schránku, odkaz na vaše webové stránky, skypeový či jiný kontakt, nebo profesní pojištění odpovědnosti (včetně certifikátu o pojistném krytí), či členství v jiných profesních organizacích, stačí napsat na kstcr@kstcr.cz.

Chcete-li znát vývoj legislativy, která se vás týká, sledujte webové stránky Komory.

To vše a mnohé jiné najdete na www.kstcr.cz. S individuálními požadavky se obračejte na kstcr@kstcr.cz.

AKTUÁLNÍ ZNĚNÍ ZÁKONA č. 36/1967 Sb. O ZNALCÍCH A TLUMOČNÍCÍCH

Zákon č. 36 ze dne 6. dubna 1967 o znalcích a tlumočnících

Národní shromáždění Československé socialistické republiky se usneslo na tomto zákoně:

Oddíl I

ÚČEL A ROZSAH ÚPRAVY

§ 1

1. Účelem zákona je zajištění řádného výkonu znalecké a tlumočnické činnosti v řízení před orgány veřejné moci, jakož i znalecké a tlumočnické činnosti prováděné v souvislosti s právními úkony fyzických nebo právnických osob.
2. Tento zákon upravuje
 - a) podmínky výkonu znalecké a tlumočnické činnosti,
 - b) práva a povinnosti znalců a tlumočnicků,
 - c) podmínky činnosti znaleckých ústavů,
 - d) působnost ministerstva spravedlnosti a krajských soudů při výkonu státní správy znalecké a tlumočnické činnosti,
 - e) odpovědnost za správní delikty při výkonu znalecké a tlumočnické činnosti.

§ 2

1. Znaleckou a tlumočnickou činnost mohou vykonávat pouze znalci a tlumočníci zapsaní do seznamu znalců a tlumočnicků; znaleckou činnost vykonávají také ústavy (§ 21).
2. Osoby nezapsané do seznamu znalců a tlumočnicků mohou být v řízení před orgány veřejné moci ustanoveny znalci nebo tlumočnicky jen výjimečně za podmínek stanovených v § 24.

Oddíl II

ZNALCI A TLUMOČNÍCI ZAPSANÍ DO SEZNAMU

Jmenování znalců a tlumočnicků

§ 3

1. Znalce (tlumočnicky) jmenuje pro jednotlivé obory (jazyky) ministr spravedlnosti nebo předseda krajského soudu v rozsahu, v němž je ministrem spravedlnosti k tomu pověřen.

2. Tlumočnickům pro jazyky jsou na roveň postaveni tlumočníci pro styk s osobami neslyšícími a hluchoslepými.

§ 4

1. Jmenovat znalcem (tlumočnickem) lze toho, kdo:
 - a) je státním občanem České republiky, občanem jiného členského státu Evropské unie, kterému bylo vydáno potvrzení o přechodném pobytu nebo povolení k trvalému pobytu na území České republiky, nebo státním příslušníkem jiného než členského státu Evropské unie, kterému bylo vydáno povolení k trvalému pobytu na území České republiky,
 - b) je způsobilý k právním úkonům v plném rozsahu,
 - c) je bezúhonný,
 - d) nebyl v posledních 3 letech vyškrtnut ze seznamu znalců a tlumočnicků pro porušení povinností podle tohoto zákona,
 - e) má potřebné znalosti a zkušenosti z oboru (jazyka), v němž má jako znalec (tlumočnick) působit, především toho, kdo absolvoval speciální výuku pro znaleckou (tlumočnickou) činnost, jde-li o jmenování pro obor (jazyk), v němž je taková výuka zavedena,
 - f) má takové osobní vlastnosti, které dávají předpoklad pro to, že znaleckou (tlumočnickou) činnost může řádně vykonávat,
 - g) se jmenováním souhlasí.

2. Podmínku bezúhonnosti podle odstavce 1 písm. c) nesplňuje fyzická osoba, která byla pravomocně odsouzena
 - a) za úmyslný trestný čin, nebo
 - b) za nedbalostní trestný čin spáchaný v souvislosti s výkonem činnosti znalce (tlumočnicka), pokud se na ni nehledí, jako by nebyla odsouzena.

§ 5

1. Ke jmenování znalcem (tlumočnickem) dojde na základě výběru mezi osobami, které splňují podmínky pro jmenování.
2. Návrhy na jmenování znalce (tlumočnicka) mohou podat orgány veřejné moci, vědecké instituce, vysoké školy, dále organizace, u nichž pracují osoby přicházející v úvahu, jakož i občanská sdružení, obecně prospěšné společnosti nebo nadace, jestliže to vyplývá z předmětu jejich činnosti. Znalcem (tlumočnickem) může být jmenován též ten, kdo sám o jmenování požádá.
3. Orgány a organizace uvedené v odstavci 2, jakož i sbory pro znalecké otázky (§ 16) se na žádost ministra spravedlnosti, popřípadě předsedy krajského soudu vyjadřují, zda navrhovaný znalec (tlumočnick) splňuje podmínky pro jmenování.

§ 6

1. Znalec (tlumočnick) je povinen složit slib do rukou toho, kdo jej jmenoval.
2. Slib zní: „Slibuji, že při své znalecké (tlumočnické) činnosti budu přesně dodržovat právní předpisy, že znaleckou (tlumočnickou) činnost budu konat nestranně podle svého nejlepšího vědomí, že budu plně využívat všech svých znalostí a že zachovám mlčenlivost o skutečnostech, o nichž jsem se při výkonu znalecké (tlumočnické) činnosti dozvěděl.“

§ 7

1. Jmenování znalci (tlumočnicki) se po složení slibu zapisují do seznamu znalců a tlumočnicků.
2. Seznamy znalců a tlumočnicků vedou krajské soudy, v jejichž obvodu má znalec (tlumočnick) místo trvalého pobytu, popřípadě místo pobytu na území České republiky podle druhu pobytu cizince; krajský soud při zapsání do seznamu znalců a tlumočnicků přidělí znalci (tlumočnickovi), který dosud nemá přiděleno identifikační číslo osoby, identifikační číslo osoby poskytnuté správcem základního registru osob1).
3. Ústřední seznam znalců a tlumočnicků vede ministerstvo spravedlnosti; seznam se zasílá a krajským soudům.
4. Seznamy znalců a tlumočnicků jsou veřejně přístupné.

Výkon znalecké (tlumočnické) činnosti

§ 8

Znalci (tlumočnicki) jsou povinni vykonávat znaleckou (tlumočnickou) činnost řádně, ve stanovené lhůtě, oboru (jazyce) a odvětví, pro které byli jmenováni.

§ 9

1. Znalci (tlumočnicki) jsou oprávněni vykonávat znaleckou (tlumočnickou) činnost i mimo obvod krajského soudu, v jehož seznamu jsou zapsáni.
2. Orgány veřejné moci ustanovují zpravidla znalce (tlumočnicki), kteří jsou zapsáni v seznamu toho krajského soudu, v jehož obvodu má orgán veřejné moci sídlo nebo pracoviště, a to po předchozím projednání se znalcem (tlumočnickem).

§ 10

1. Znalec (tlumočnick) je povinen vykonávat svou činnost osobně.
2. Jestliže to vyžaduje povaha věci, je znalec (tlumočnick) oprávněn přibrat konzultanta k posuzování zvláštních dílčích otázek; tuto okolnost spolu s důvody, které k ní vedly, musí uvést v posudku. Odpovědnost znalce (tlumočnicka) není dotčena ani v oné části posudku (překlada), o níž bylo konzultováno.

§ 10a

1. Znalec (tlumočnick) je povinen zachovávat mlčenlivost o skutečnostech, o kterých se dozvěděl v souvislosti s výkonem své znalecké (tlumočnické) činnosti, a to i po jejím skončení; to neplatí, použije-li informace o těchto skutečnostech přiměřeným způsobem pro vědecké nebo vzdělávací účely. Mlčenlivosti jej může zprostit orgán veřejné moci, který jej ustanovil, nebo ten, pro něž znaleckou (tlumočnickou) činnost na základě smlouvy vykonával.
2. Povinnost mlčenlivosti podle odstavce 1 se vztahuje i na konzultanty a další osoby, které se na znalecké (tlumočnické) činnosti podílely. O povinnosti mlčenlivosti je znalec (tlumočnick) povinen tyto osoby písemně poučit. Mlčenlivosti může tyto osoby zprostit orgán veřejné moci, který znalce (tlumočnicka) ustanovil, nebo ten, pro něž znalec (tlumočnick) znaleckou (tlumočnickou) činnost na základě smlouvy vykonával.

§ 11

1. Znalec (tlumočnick) nesmí podat posudek (provést tlumočnický úkon), jestliže lze mít pro jeho poměr k věci, k orgánům provádějícím řízení, k účastníkům nebo k jejich zástupcům pochybnost o jeho nepodjatosti.

2. Jakmile se znalec (tlumočník) dozví o skutečnostech, pro které je vyloučen, oznámí to neprodleně; stejnou povinnost mají i účastníci řízení. O tom, zda znalec (tlumočník) je vyloučen, rozhoduje orgán, který jej pro podání posudku (tlumočnický úkon) ustanovil.
3. O tom, kdy znalec (tlumočník) může odepřít podání posudku (překlada) a kdy mu nemůže být podání posudku (překlada) uloženo, platí pro jednotlivé druhy řízení obdobně ustanovení o svědčích.

§ 12

1. Nejde-li o žádný z případů uvedených v § 11, je znalec (tlumočník) povinen podat posudek (provést tlumočnický úkon), jestliže byl ustanoven znalcem (tlumočnickem) v řízení před orgánem veřejné moci. Odmítne-li znalec (tlumočník) bez vážného důvodu provést úkon, sdělí to orgán veřejné moci krajskému soudu, v jehož seznamu je znalec (tlumočník) zapsán.
2. Podává-li znalec (tlumočník) v souvislosti s právními úkony občanů nebo organizací na jejich žádost posudek (tlumočnický úkon) mimo řízení před orgány veřejné moci, poskytuje tuto odbornou pomoc na základě dohody v rámci výkonu své funkce.

§ 13

Podává-li znalec posudek písemně, je povinen každé jeho vyhotovení podepsat a připojit otisk pečeti; stejnou povinnost má tlumočník u ověřovaných překladů.

§ 14

1. Je-li toho k podání posudku třeba, je znalec oprávněn používat přístrojů, jiných zařízení a materiálů organizace, u níž pracuje; ve výjimečných případech, jestliže to je k podání posudku nezbytné, je povinna též jiná organizace, která má potřebné přístroje, zařízení a materiály, umožnit znalci na jeho žádost jejich použití. Tuto povinnost nemá organizace, jejíž zařízení plní zvláštní úkoly ve veřejném zájmu.
2. Organizace má vůči znalci nárok na náhradu nákladů, které jí použitím přístrojů, jiných zařízení a materiálů vznikly.

§ 15

Znalci (tlumočníci) jsou povinni vést znalecký (tlumočnický) deník. Do deníku zapisují provedení všech posudků (tlumočnických úkonů), jejich předmět, pro koho byla činnost provedena, výši odměny a výloh a den jejich proplacení. Deník je možno vést v listinné nebo elektronické podobě.

§ 16

1. V oborech, u nichž to odůvodňuje jejich povaha, se zřizují jako poradní orgány ministra spravedlnosti sbory pro znalecké otázky; jejich členy jmenuje ministr spravedlnosti z řad znalců.
2. Úkolem sborů pro znalecké otázky je zejména spolupůsobit při jmenování znalců, stanovit odborné předpoklady nutné pro jmenování znalcem, pečovat o zdokonalování zvláštní kvalifikace znalců, dávat podněty pro vědecký výzkum obecných otázek znalecké činnosti a vyjadřovat se k takovým otázkám z hlediska oboru, pro který jsou zřízeny.

Odměňování a náhrada nákladů

§ 17

1. Znalec (tlumočník) má za podání posudku (provedení tlumočnického úkonu) právo na odměnu.
2. Je-li znalecký posudek (tlumočnický úkon) zadán orgánem veřejné moci, řídí se odměna ustanoveními prováděcího právního předpisu.
3. Odměna podle odstavce 2 se stanoví podle množství účelně vynaložené práce. Odměna se může přiměřeně krátit, jestliže úkon nebyl proveden řádně nebo ve stanovené lhůtě.
4. Není-li odměna určena podle odstavců 2 a 3, řídí se smlouvou mezi znalcem (tlumočnickem) a osobou, která znalecký posudek (tlumočnický úkon) objednala.
5. Odměna stanovená podle odstavců 1 až 4 se zvyšuje o částku odpovídající dani z přidané hodnoty, kterou je znalec (tlumočník) povinen z odměny odvést podle jiného právního předpisu 2).

§ 18

1. Je-li znalecký posudek (tlumočnický úkon) zadán orgánem veřejné moci, má znalec (tlumočník) dále právo na náhradu nákladů, které účelně vynaložil v souvislosti se znaleckým posudkem (tlumočnickým úkonem).
2. Náklady podle odstavce 1 jsou zejména cestovní výdaje, náhrada ušlého výdělků při předvolání k orgánu veřejné moci, náklady, které znalec uhradil podle § 14 odst. 2, věcné náklady a náklady spojené s přibráním pracovníků pro pomocné práce. Jestliže znalec (tlumočník) přibral konzultanta, má nárok na náhradu nákladů s tím spojených jen tehdy, jestliže orgán veřejné moci, který jej znalcem (tlumočnickem) ustanovil, s přibráním konzultanta vyslovil souhlas.
3. Vůči organizaci, u níž znalec (tlumočník) je v pracovním poměru, nemá při předvolání k orgánu veřejné moci nárok na náhradu mzdy.

4. Je-li odměna dohodnuta podle § 17 odst. 4 a není-li ve smlouvě mezi znalcem (tlumočnickem) a osobou, která znalecký posudek (tlumočnický úkon) zadala, dohodnuto jinak, je v odměně zahrnuta i náhrada nákladů.

§ 19

1. Odměnu a náhradu nákladů podle § 17 odst. 2 a 3 a § 18 odst. 1 až 3 je znalec (tlumočnick) povinen vyúčtovat zároveň s podáním posudku (provedením tlumočnického úkonu)³⁾. Její výši určí orgán, který ustanovil znalce (tlumočnicka), a to bez zbytečného odkladu, nejpozději do 2 měsíců od podání posudku (provedení tlumočnického úkonu). Odměnu a náhradu hotových výdajů je třeba uhradit bez zbytečného odkladu po jejich přiznání, nejpozději do 30 dnů.
2. Krajský soud, v jehož seznamu je znalec (tlumočnick) zapsán, dohlíží na úměrnost a úplnost účtovaných odměn podle § 17 odst. 2 a 3 občasnými kontrolami.

Pozastavení práva vykonávat činnost znalce nebo tlumočnicka

§ 20

1. Ministerstvo spravedlnosti nebo předseda krajského soudu může rozhodnout o pozastavení práva vykonávat činnost znalce (tlumočnicka), pokud
 - a) bylo proti znalci (tlumočnickovi) zahájeno trestní stíhání pro úmyslný trestný čin; toto pozastavení končí dnem nabytí právní moci rozhodnutí, kterým se toto trestní stíhání končí,
 - b) bylo zahájeno řízení o způsobilosti znalce (tlumočnicka) k právním úkonům; toto pozastavení končí dnem nabytí právní moci rozhodnutí, kterým se řízení o způsobilosti znalce (tlumočnicka) k právním úkonům končí, nebo
 - c) má na základě pravomocného rozhodnutí nastoupit výkon nepodmíněného trestu odnětí svobody.
2. Ministerstvo spravedlnosti nebo předseda krajského soudu rozhodne o pozastavení práva vykonávat činnost znalce (tlumočnicka), pokud o to znalec (tlumočnick) z vážných důvodů sám požádá, nejdéle však na 4 roky.
3. Opravné prostředky proti rozhodnutí vydanému podle odstavce 1 nemají odkladný účinek.
4. Po dobu pozastavení práva vykonávat činnost znalce (tlumočnicka) nesmí znalec (tlumočnick) vykonávat znaleckou (tlumočnickou) činnost.
5. Pozastavení práva vykonávat činnost znalce (tlumočnicka) a ukončení pozastavení tohoto práva podle odstavců 1 a 2 zaznamená ministerstvo spravedlnosti

nebo předseda krajského soudu v seznamu znalců a tlumočnicků bez odkladu, nejpozději však do 15 pracovních dnů poté, co se rozhodnutí o pozastavení práva vykonávat činnost znalce (tlumočnicka) stalo vykonatelným nebo kdy se ministerstvo spravedlnosti, nebo předseda krajského soudu dozvěděli o ukončení pozastavení tohoto práva.

Zánik práva vykonávat znaleckou nebo tlumočnickou činnost

§ 20a

Právo vykonávat znaleckou (tlumočnickou) činnost zaniká znalci (tlumočnickovi)

- a) smrtí,
- b) prohlášením za mrtvého, a to ke dni nabytí právní moci rozhodnutí soudu o prohlášení za mrtvého,
- c) zbavením způsobilosti k právním úkonům, nebo omezením způsobilosti k právním úkonům, a to ke dni nabytí právní moci rozhodnutí soudu, kterým byl způsobilost k právním úkonům zbaven nebo kterým byla jeho způsobilost k právním úkonům omezena,
- d) pravomocným odsouzením za úmyslný trestný čin nebo pravomocným odsouzením za nedbalostní trestný čin spáchaný v souvislosti s výkonem činnosti znalce (tlumočnicka),
- e) pravomocným uložením sankce vyškrtnutí ze seznamu znalců a tlumočnicků podle § 25a odst. 3, nebo
- f) na základě písemné žádosti o vyškrtnutí ze seznamu znalců a tlumočnicků podané ministerstvu spravedlnosti nebo předsedovi krajského soudu, a to uplynutím kalendářního měsíce, ve kterém byla žádost o vyškrtnutí ze seznamu znalců a tlumočnicků ministerstvu spravedlnosti nebo předsedovi krajského soudu doručena.

§ 20b

1. Ministerstvo spravedlnosti nebo předseda krajského soudu rozhodne o zániku práva vykonávat znaleckou (tlumočnickou) činnost, pokud se dodatečně zjistí, že znalec (tlumočnick) nesplňuje některou z podmínek pro jeho jmenování, anebo jestliže tyto podmínky odpadly.
2. Ministerstvo spravedlnosti nebo předseda krajského soudu může rozhodnout o zániku práva vykonávat znaleckou (tlumočnickou) činnost, pokud znalec (tlumočnick) dlouhodobě nemůže pro zdravotní nebo jiné závažné důvody řádně vykonávat svoji činnost a nemá pozastavené právo vykonávat činnost znalce (tlumočnicka) podle § 20, nebo pokud tyto zdravotní nebo jiné závažné důvody trvají i po ukončení pozastavení tohoto práva.

§ 20c

1. Zanikne-li znalci (tlumočnickovi) právo vykonávat znaleckou (tlumočnickou) činnost, vyškrtne se znalec (tlumočnick) ze seznamu znalců a tlumočnicků.
2. Vyškrtnutí ze seznamu znalců a tlumočnicků zaznamená ministerstvo spravedlnosti nebo předseda krajského soudu v seznamu znalců a tlumočnicků bez odkladu, nejpozději však do 15 pracovních dnů poté, co se dozvěděli o zániku práva vykonávat znaleckou (tlumočnickou) činnost nebo kdy se rozhodnutí o zániku práva vykonávat činnost znalce (tlumočnicka) stalo vykonatelným. O záznamu o vyškrtnutí ze seznamu znalců a tlumočnicků se vyrozumí ten, jehož se to týká.

Oddíl III ZNALECKÁ ČINNOST ÚSTAVŮ

§ 21

1. Znaleckými ústavy jsou právnické osoby nebo jejich organizační složky, které jsou specializovány na znaleckou činnost a jsou zapsány do seznamu znaleckých ústavů.
2. Seznam znaleckých ústavů vede a o zápisu do něj rozhoduje ministerstvo spravedlnosti.
3. Seznam znaleckých ústavů se člení na dva oddíly. Do druhého oddílu seznamu znaleckých ústavů se zapisují vysoké školy nebo jejich součásti a veřejné výzkumné instituce, případně jiné osoby veřejného práva nebo jejich organizační složky vykonávající vědecko-výzkumnou činnost v příslušném oboru. Tyto ústavy jsou určeny především pro zpracování znaleckých posudků ve zvlášť obtížných případech vyžadujících zvláštního vědeckého posouzení. Do prvního oddílu seznamu se zapisují ostatní znalecké ústavy podle odstavce 1.
4. Vysokou školu nebo její součást lze zapsat do seznamu znaleckých ústavů, má-li v příslušném nebo příbuzném oboru akreditován doktorský studijní program.
5. Orgány veřejné moci mohou požádat znalecké ústavy zapsané v oddílu druhém, aby podaly posudek, pouze jde-li o případ podle odstavce 3 věty druhé.

§ 21a

Poskytování znalecké činnosti nesmí být v rozporu s povahou právnické osoby nebo předmětem její činnosti.

§ 21b

1. Žadatele lze zapsat do prvního oddílu seznamu znaleckých ústavů, jen pokud

- a) alespoň tři jeho společníci, členové nebo zaměstnanci v pracovním poměru, kteří pro něj vykonávají znaleckou činnost, jsou znalci zapsanými pro požadované obory a nevykonávají znaleckou činnost v daném oboru v jiném znaleckém ústavu zapsaném v prvním oddílu; postačí však, pokud dvě z těchto osob jsou znalci zapsanými pro příbuzný obor, a
 - b) má odpovídající materiální a personální vybavení pro výkon znalecké činnosti.
2. Tyto podmínky musí být splněny pro každý obor, který je předmětem návrhu na zápis.
 3. Žadatele zapsat nelze, pokud
 - a) byl v posledních třech letech vyškrtnut ze seznamu znaleckých ústavů,
 - b) byl jeden z jeho společníků, členů nebo zaměstnanců, který pro žadatele vykonával znaleckou činnost, v posledních třech letech vyškrtnut ze seznamu znalců a tlumočnicků, nebo
 - c) byl jeden z jeho společníků nebo členů v posledních třech letech vyškrtnut ze seznamu znaleckých ústavů.
 4. Je-li žadatelem akciová společnost, pak její základní kapitál musí být tvořen akciemi na jméno.
 5. Je-li žadatel o zápis do prvního oddílu seznamu znaleckých ústavů podnikatelem, musí požadovaný rozsah jeho znaleckého oprávnění odpovídat předmětu podnikání (činnosti) zapsanému v obchodním nebo jiném rejstříku. Předmět podnikání však nemusí být vyjádřen identickými výrazy.

§ 22

1. Ústav podá posudek písemně. Uvede v něm, kdo posudek připravoval a kdo může, jestliže to je podle procesních předpisů třeba, před orgánem veřejné moci osobně stvrdit správnost posudku podaného ústavem a podat žádaná vysvětlení.
2. Za včasné a řádné provedení posudku odpovídá ústav.
3. Jinak pro výkon znalecké činnosti ústavů přiměřeně platí ustanovení o výkonu znalecké činnosti znalců zapsaných do seznamu.

§ 23

1. Ústav má právo na odměnu a náhradu nákladů.
2. Vedoucí ústavu přízná v odůvodněných případech pracovníku, který na posudku pracoval, odměnu odpovídající vykonané práci, a to nejvýše do částky vyplacené ústavu jako odměna.

Oddíl IV ZNALCI (TLUMOČNÍCI) NEZAPSANÍ DO SEZNAMŮ

§ 24

1. Orgán veřejné moci může ustanovit znalcem (tlumočnickem) osobu, která není zapsána do seznamu a má potřebné odborné předpoklady pro to, aby podala posudek (provedla tlumočnický úkon) a která s ustanovením vyslovila souhlas,
 - a) není-li pro některý obor (jazyk) znalec (tlumočnick) do seznamu zapsán,
 - b) nemůže-li znalec (tlumočnick) zapsaný do seznamu úkon provést,
 - c) jestliže by provedení úkonu znalcem (tlumočnickem) zapsaným do seznamu bylo spojeno s nepřiměřenými obtížemi nebo náklady.
2. Takto ustanovený znalec (tlumočnick) nemůže podat posudek (provést tlumočnický úkon), dokud nesložil do rukou orgánu, který jej ustanovil, slib podle § 6 odst. 2.

§ 25

Ustanovení o odměňování a náhradě nákladů platí i pro znalce (tlumočnicka) ustanoveného podle § 24; ostatních předpisů se užije přiměřeně.

Oddíl V SPRÁVNÍ DELIKTY

§ 25a

Přestupky

1. Znalec (tlumočnick) se dopustí přestupku tím, že
 - a) vykoná znaleckou (tlumočnickou) činnost v rozporu s § 8,
 - b) vykoná svoji činnost v rozporu s § 10,
 - c) poruší povinnost zachovávat mlčenlivost podle § 10a nebo o této povinnosti nepoučí další osoby, které se podílely na znalecké (tlumočnické) činnosti,
 - d) v rozporu s § 11 podá znalecký posudek (provede tlumočnický úkon) ve věci, z níž byl jako znalec (tlumočnick) vyloučen,
 - e) v rozporu s § 12 bez vážných důvodů odmítne orgán veřejné moci podat znalecký posudek (provést tlumočnický úkon),
 - f) v rozporu s § 13 opakovaně nepodepíše nebo nepřipojí otisk pečeti na písemný znalecký posudek (ověřovaný překlad),
 - g) v rozporu s § 15 nevede znalecký (tlumočnický) deník nebo ho nevede řádně,

- h) v rozporu s § 17 odst. 3 nesprávně vyúčtuje odměnu za podání znaleckého posudku (provedení tlumočnického úkonu),
 - i) v rozporu s § 20 odst. 4 vykonává činnost znalce (tlumočnicka) v době pozastavení práva vykonávat tuto činnost.
2. Fyzická osoba se dopustí přestupku tím, že se neoprávněně vydává za znalce (tlumočnicka) nebo znalecký ústav anebo vykonává znaleckou (tlumočnickou) činnost v rozporu s § 2 odst. 1.
 3. Za přestupek podle odstavce 1 písm. b), f), g) nebo h) lze uložit pokutu do 50 000 Kč a za přestupek podle odstavce 1 písm. a), c), d), e) nebo i) pokutu do 100 000 Kč nebo vyškrtnutí ze seznamu znalců a tlumočnicků. Za přestupek podle odstavce 2 lze uložit pokutu do 200 000 Kč.
 4. Při stanovení druhu a výměry sankce za přestupek podle odstavce 3 se přihlédne též ke skutečnosti, zda již v minulosti byla znalci (tlumočnickovi) udělena výstraha podle § 25d.

§ 25b

Správní delikty právnických osob

1. Ústav se dopustí správního deliktu tím, že
 - a) vykoná znaleckou (tlumočnickou) činnost v rozporu s § 8,
 - b) vykonává svoji činnost v rozporu s § 10,
 - c) nepoučí osoby, které se podílely na znalecké činnosti, o povinnosti zachovávat mlčenlivost podle § 10a,
 - d) v rozporu s § 11 podá znalecký posudek ve věci, z níž byl jako ústav vyloučen,
 - e) v rozporu s § 12 bez vážných důvodů odmítne orgán veřejné moci podat znalecký posudek,
 - f) v rozporu s § 13 opakovaně nepodepíše nebo nepřipojí otisk pečeti na písemný znalecký posudek,
 - g) v rozporu s § 15 nevede znalecký deník nebo ho nevede řádně,
 - h) h) v rozporu s § 17 odst. 3 nesprávně vyúčtuje odměnu za podání znaleckého posudku.
2. Právnická osoba se dopustí správního deliktu tím, že vykonává znaleckou činnost v rozporu s § 2 odst. 1 nebo § 21.
3. Za správní delikt podle odstavce 1 písm. b), f), g) nebo h) se uloží pokuta do 100 000 Kč a za správní delikt podle odstavce 1 písm. a), c), d) nebo e) pokuta do 200 000 Kč nebo vyškrtnutí ze seznamu znaleckých ústavů. Za správní delikt podle odstavce 2 se uloží pokuta do 400 000 Kč.
4. Při určení druhu a výměry sankce ústavu nebo právnické osobě se přihlédne k závažnosti správního

deliktu, zejména ke způsobu jeho spáchání a jeho následkům a k okolnostem, za nichž byl spáchán, a ke skutečnosti, zda již v minulosti byla ústavu udělena výstraha podle § 25d.

5. Ústav nebo právnická osoba za správní delikt neodpovídá, jestliže prokáže, že vynaložil veškeré úsilí, které bylo možno požadovat, aby porušení právní povinnosti zabránil.

§ 25c

Společná ustanovení o správních deliktech

1. Správní delikty podle tohoto zákona v prvním stupni projednává ministerstvo spravedlnosti nebo předseda krajského soudu.
2. Odpovědnost za správní delikt zaniká, jestliže správní orgán o něm nezhájil řízení do 1 roku ode dne, kdy se o něm dozvěděl, nejpozději však zaniká uplynutím 3 let ode dne, kdy byl spáchán.
3. Údaj o pravomocném rozhodnutí, kterým byl znalec (tlumočník) uznán vinným ze spáchání přestupku, nebo údaj, kterým byl ústav uznán vinným ze spáchání správního deliktu, zaznamená ministerstvo spravedlnosti nebo předseda krajského soudu v seznamu znalců a tlumočnicků nebo v seznamu znaleckých ústavů bez odkladu, nejpozději však do 15 pracovních dnů poté, co rozhodnutí nabylo právní moci.
4. Pokuta je splatná do 30 dnů ode dne, kdy rozhodnutí o jejím uložení nabylo právní moci.

§ 25d

Výstraha

Jestliže zjištěné porušení povinností uložené tímto zákonem nelze posoudit jako správní delikt postižitelný podle tohoto nebo jiného zákona nebo jako přestupek podle zákona o přestupcích anebo jako trestný čin, může ministerstvo spravedlnosti nebo předseda krajského soudu udělit znalci (tlumočnickovi) nebo ústavu písemnou výstrahu. Při ukládání výstrahy se části druhá a třetí správního řádu nepoužijí.

Oddíl VI

USTANOVENÍ SPOLEČNÁ, PŘECHODNÁ A ZÁVĚREČNÁ

§ 25e

K rozhodování podle tohoto zákona si ministerstvo spravedlnosti nebo předseda krajského soudu může vyžádat vyjádření poradního orgánu podle § 16, stanovisko profesních sdružení nebo zájmových sdružení sdružujících znalce (tlumočnicků).

§ 25f

Nadřízeným správním orgánem předsedy krajského soudu je ministerstvo spravedlnosti.

§ 26

K provedení tohoto zákona upraví ministerstvo spravedlnosti řízení při jmenování a odvolání znalce (tlumočnicka), způsob vedení seznamů znalců a tlumočnicků a seznamů ústavů, zřizování a působnost sborů pro znalecké otázky, odměňování a poskytování náhrady nákladů, způsob kontroly odměňování a vedení deníků znalců a tlumočnicků a podrobnosti o výkonu znalecké a tlumočnické činnosti. Ministerstvo spravedlnosti stanoví vyhláškou seznam oborů a odvětví, u nichž může taktéž jednotlivě stanovit kvalifikační předpoklady.

§ 27

Byl-li znalec (tlumočník) v řízení před státním orgánem ustanoven přede dnem, kdy tento zákon nabyl účinnosti, použije se dosavadních předpisů.

§ 28

1. Zrušují se:
 - a) zákon č. 47/1959 Sb., o úpravě právních poměrů znalců a tlumočnicků,
 - b) vyhláška ministra spravedlnosti č.193/1959 Ú. l., k provedení zákona o úpravě právních poměrů znalců a tlumočnicků,
 - c) první a druhá věta v odstavci 2 § 127 zákona č. 99/1963 Sb. (občanského soudního řádu).
2. Zvláštní předpisy o podávání znaleckých posudků a odborných vyjádření nejsou tímto zákonem dotčeny.

§ 29

Tento zákon nabývá účinnosti dnem 1. července 1967.

Přechodná ustanovení zavedena zákonem č. 444/2011 Sb. Čl. II

1. Řízení o jmenování nebo o odvolání znalce (tlumočnicka), která nebyla pravomocně skončena přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona, se dokončí podle dosavadních právních předpisů.
2. Znalecký ústav oprávněný k výkonu znalecké činnosti podle dosavadních právních předpisů, který ke dni nabytí účinnosti tohoto zákona nesplňuje podmínky pro zápis do seznamu znaleckých ústavů podle § 21 až 21b ve znění tohoto zákona, je oprávněn vykonávat znaleckou činnost po dobu jednoho roku ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona a do jednoho roku ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona upraví své vnitřní poměry tak, aby splňoval podmínky pro zápis do seznamu

znaleckých ústavů podle § 21 až 21b ve znění tohoto zákona.

3. Znalecký ústav oprávněný k výkonu znalecké činnosti podle dosavadních právních předpisů doloží Ministerstvu spravedlnosti splnění podmínek pro zápis do seznamu znaleckých ústavů podle § 21 až 21b ve znění tohoto zákona ve lhůtě do jednoho roku ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona.
4. Lhůta podle § 4 písm. d) zákona č. 36/1967 Sb., ve znění účinném ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona, počíná běžet ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona.
5. Odměňování a náhrada nákladů za podání posudku (provedení tlumočnického úkonu), byl-li znalec (tlumočnick) ustanoven nebo byla-li smlouva se znalcem (tlumočnickem) uzavřena přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona, se řídí podle dosavadních právních předpisů, s výjimkou § 19 odst. 1 zákona č. 36/1967 Sb., ve znění účinném ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona.
6. Nabylo-li rozhodnutí soudu o zbavení způsobilosti k právním úkonům nebo omezení způsobilosti

k právním úkonům znalce nebo tlumočnicka právní moci přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona, nastává účinek podle § 20a písm. c) zákona č. 36/1967 Sb., ve znění účinném ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona, dnem nabytí účinnosti tohoto zákona.

7. Ustanovení § 20a písm. d) zákona č. 36/1967 Sb., ve znění účinném ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona, se použije, byl-li znalec nebo tlumočnick pravomocně odsouzen za úmyslný trestný čin nebo za nedbalostní trestný čin spáchaný v souvislosti s výkonem činnosti znalce (tlumočnicka) ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona.

Novotný v. r.

Laštovička v. r.

Lenárt v. r.

1. Zákon č. 111/2009 Sb., o základních registrech.
2. Zákon č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty, ve znění pozdějších předpisů.
3. § 21 odst. 5 písm. b) zákona č. 235/2004 Sb.

JAK TO VIDÍ VLADIMÍR RENČÍN

S laskavým svolením autora

INSTRUKCE MINISTERSTVA SPRAVEDLNOSTI Č. 90/2012-OSD-ZN

ze dne 30. dubna 2012, o správním řízení ve věcech znalců a tlumočnicků, a o některých dalších otázkách

Ministerstvo spravedlnosti stanoví podle § 26 zákona č. 36/1967 Sb., o znalcích a tlumočnících, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o znalcích a tlumočnících“) následující:

Část první ÚVODNÍ USTANOVENÍ

§ 1 Předmět úpravy

Tato instrukce upravuje postup správních orgánů ve správním řízení ve věcech znalců a tlumočnicků a některé další otázky.

§ 2 Správní orgán

Správním orgánem se podle této instrukce rozumí

- při postupu podle § 3 písm. a) ministr spravedlnosti a předseda krajského soudu,
- při postupu podle § 3 písm. b) a c) Ministerstvo spravedlnosti ČR (dále jen „ministerstvo“) a předseda krajského soudu.

Část druhá OBECNÁ USTANOVENÍ O SPRÁVNÍM ŘÍZENÍ

§ 3 Správní řízení

Správní orgány postupují v souladu s § 180 odst. 1 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“), ve správním řízení při

- jmenování znalců a tlumočnicků,
- rozhodování o pozastavení práva vykonávat činnost znalce nebo tlumočnicka,
- rozhodování o zániku práva vykonávat znaleckou nebo tlumočnickou činnost.

§ 4 Otázky, jejichž řešení pro řízení je nezbytné

Otázkami, jejichž řešení v řízení ve věcech znalců

Bývalý ministr spravedlnosti J. Pospíšil

a tlumočnicků je ve smyslu § 180 odst. 1 správního řádu nezbytné, jsou zejména

- příslušnost správních orgánů (§ 10–13 správního řádu),
- vedení řízení a úkony správních orgánů (§ 15–18 správního řádu),
- základní zásady činnosti správních orgánů (§ 2–8 správního řádu),
- účastníci řízení a zastoupení (§ 27–38 správního řádu),
- zahájení řízení (§ 44–48 správního řádu),
- podklady pro vydání rozhodnutí a dokazování (především § 49–53 správního řádu),
- přerušování a zastavení řízení (§ 64–66 správního řádu),
- obsah a forma rozhodnutí, náležitosti rozhodnutí (§ 67–70 správního řádu),
- oznamování rozhodnutí (§ 72 správního řádu),
- právní moc, vykonatelnost a jiné právní účinky rozhodnutí (§ 73–74 správního řádu),
- odvolací řízení (§ 81–93 správního řádu).

§ 5 Oprávněná úřední osoba

- V souladu s § 15 odst. 2 správního řádu provádějí jednotlivé úkony ve správním řízení úřední osoby oprávněné k tomu podle organizačního řádu ministerstva nebo rozvrhu práce krajského soudu nebo písemně pověřené ministrem spravedlnosti nebo předsedou krajského soudu.

2. Ustanovení předchozího odstavce se nevztahuje na rozhodnutí, kterým se správní řízení končí. Rozhodnutí, kterým se správní řízení končí, může vydat
 - a) při postupu podle § 3 písm. a) pouze ministr spravedlnosti nebo předseda krajského soudu,
 - b) při postupu podle § 3 písm. b) a c) pouze ministr spravedlnosti nebo úřední osoba k tomu ministrem spravedlnosti písemně pověřená nebo předseda krajského soudu.

Část třetí ŘÍZENÍ O JMENOVÁNÍ ZNALCŮ A TLUMOČNÍKŮ

§ 6

Postoupení pro nepřislušnost

1. Postoupit žádost o jmenování (návrh na jmenování) ministru spravedlnosti z důvodu, že osoba, o jejíž jmenování jde, je pracovníkem ústředního orgánu, vysoké školy, vědeckého nebo výzkumného ústavu podle § 1 odst. 1 vyhlášky č. 37/1967 Sb., k provedení zákona o znalcích a tlumočnících, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „vyhláška“), je možné pouze, je-li tato skutečnost prokázána kopií pracovní smlouvy ve smyslu § 33 odst. 1 zákona č. 262/2006 Sb., zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů.
2. Postoupit žádost o jmenování (návrh na jmenování) předsedovi krajského soudu z důvodu, že osoba, o jejíž jmenování jde, není pracovníkem ústředního orgánu, vysoké školy, vědeckého nebo výzkumného ústavu podle § 1 odst. 1 vyhlášky, je možné pouze, pokud tato skutečnost vyplývá z písemného sdělení osoby, o jejíž jmenování jde.

§ 7

Ověřování podmínek pro jmenování

1. Ve správním řízení o jmenování znalců a tlumočnicků je správní orgán povinen vždy posoudit, zda osoba, o jejíž jmenování jde, splňuje podmínky pro jmenování podle § 4 zákona o znalcích a tlumočnících.
2. Posoudit, zda osoba, o jejíž jmenování jde, splňuje podmínky pro jmenování podle předchozího odstavce, je možné pouze po provedení šetření a zajištění písemných dokladů. Toto šetření provede a písemné doklady zajistí ve smyslu § 3 vyhlášky krajský soud, v jehož obvodu je osoba, o jejíž jmenování jde, hlášena k trvalému pobytu.
3. V případech, kdy je ke jmenování znalce nebo tlumočnicka příslušný ministr spravedlnosti, krajský soud provede šetření a zajistí písemné doklady podle

předchozího odstavce na základě dožádání ministra spravedlnosti.

4. Pokud jsou v případě, kdy je ke jmenování znalce nebo tlumočnicka příslušný ministr spravedlnosti, výsledky šetření a zajištěné písemné doklady podle odstavce 2 nedostatečné, může si v zájmu urychlení řízení jejich doplnění obstarat ministr spravedlnosti sám bez součinnosti krajského soudu.
5. Výsledky šetření a zajištěné písemné doklady podle odst. 2 a jejich doplnění podle odst. 4 představují podklady pro vydání rozhodnutí ve smyslu § 50 správního řádu. Jde zejména o
 - a) kopii potvrzení o přechodném pobytu nebo povolení k trvalému pobytu na území České republiky nebo cestovního dokladu, v němž je údaj o přechodném pobytu nebo povolení k trvalému pobytu na území České republiky uveden,
 - b) kopii občanského průkazu, příp. písemné prohlášení osoby, o jejíž jmenování jde, že je způsobilá k právním úkonům v plném rozsahu,
 - c) výpis z evidence Rejstříku trestů,
 - d) písemné prohlášení osoby, o jejíž jmenování jde, že nebyla v posledních 3 letech vyškrtuta ze seznamu znalců a tlumočnicků pro porušení povinností podle zákona o znalcích a tlumočnících,
 - e) úředně ověřené kopie dokladů o vzdělání a další odborné kvalifikaci,
 - f) doklady prokazující odbornou praxi,
 - g) podání osoby, o jejíž jmenování jde, obsahující souhlas se jmenováním, pokud je jmenování navrženo třetí osobou,
 - h) osobní dotazník.
6. Správní orgán může v rámci šetření podle odstavce 2 osobu, o jejíž jmenování jde, podrobit písemnému nebo ústnímu přezkoušení, příp. písemnému a současně ústnímu přezkoušení, v daném oboru, odvětví, příp. specializaci nebo jazyce před poradním sborem předsedy krajského soudu, je-li zřízen. V řízení o jmenování znalce může být součástí tohoto přezkoušení vyžádání zkušebního znaleckého posudku. Výsledek tohoto přezkoušení je součástí podkladů pro vydání rozhodnutí podle předchozího odstavce.

§ 8

Potřebnost jmenování dalších znalců a tlumočnicků

1. Je-li správním orgánem při postupu podle § 7 zjištěno, že osoba, o jejíž jmenování jde, splňuje všechny podmínky pro jmenování podle § 4 zákona o znalcích a tlumočnících, správní orgán dále posoudí potřebnost jmenování dalších znalců v daném oboru, odvětví,

příp. specializaci, nebo tlumočnicků v daném jazyce ve smyslu § 2 odst. 4 vyhlášky.

2. Učinit závěr o nepotřebnosti jmenování dalších znalců nebo tlumočnicků je možné pouze na základě statistických údajů alespoň za poslední 3 roky, za které jsou dostupné.
3. Statistickými údaji podle předchozího odstavce se rozumí
 - a) údaje o počtu znalců v daném oboru, odvětví, příp. specializaci, nebo tlumočnicků v daném jazyce zapsaných v seznamu znalců a tlumočnicků krajského soudu, v jehož obvodu je osoba, o jejíž jmenování jde, hlášena k trvalému pobytu,
 - b) údaje o počtu znaleckých posudků v daném oboru, odvětví, příp. specializaci, nebo tlumočnických úkonů v daném jazyce, které byly podány znalci nebo provedeny tlumočnickými zapsanými v seznamu znalců a tlumočnicků krajského soudu, v jehož obvodu je osoba, o jejíž jmenování jde, hlášena k trvalému pobytu.
4. Jsou-li skutečnosti odůvodňující závěr o nepotřebnosti jmenování dalších znalců nebo tlumočnicků správnímu orgánu známy před provedením šetření a zajištění písemných dokladů podle § 7 odst. 2, sdělí je osobě, která podala žádost o jmenování (návrh na jmenování) znalcem nebo tlumočnickem a současně ji poučí o právu vzít žádost o jmenování (návrh na jmenování) znalcem nebo tlumočnickem zpět ve smyslu § 45 odst. 1 správního řádu.

§ 9

Zamítnutí žádosti o jmenování (návrhu na jmenování)

1. Z odůvodnění rozhodnutí, kterým správní orgán zamítl žádost o jmenování (návrh na jmenování), musí být vždy patrné, které podmínky pro jmenování podle § 4 odst. 1 zákona o znalcích a tlumočnících osoba, o jejíž jmenování jde, splňuje a které nikoliv, na základě kterých podkladů pro vydání rozhodnutí správní orgán tento závěr učinil a jakými úvahami se při jejich hodnocení řídil.
2. Ustanovení předchozího odstavce se vztahuje i na případy, kdy jediným důvodem pro zamítnutí žádosti o jmenování (návrhu na jmenování) je nepotřebnost jmenování dalších znalců nebo tlumočnicků podle § 8.
3. Je-li důvodem pro zamítnutí žádosti o jmenování (návrhu na jmenování) nepotřebnost jmenování dalších znalců nebo tlumočnicků podle § 8, z odůvodnění rozhodnutí musí být vždy patrné, na základě kterých podkladů pro vydání rozhodnutí správní orgán tento závěr učinil a jakými úvahami se při jejich hodnocení řídil.

§ 10

Rozšíření znaleckého nebo tlumočnického oprávnění Ustanovení § 6–9 se obdobně použijí i v řízeních o žádosti o rozšíření (návrhu na rozšíření) znaleckého oprávnění znalce pro další obory, odvětví nebo specializace, nebo tlumočnického oprávnění tlumočnicka pro další jazyky.

Část čtvrtá

ŘÍZENÍ O POZASTAVENÍ PRÁVA VYKONÁVAT ČINNOST ZNALCE NEBO TLUMOČNÍKA

§ 11

Zahájení řízení

1. V případech uvedených v § 20 odst. 1 zákona o znalcích a tlumočnících zahajuje správní orgán řízení o pozastavení práva vykonávat činnost znalce nebo tlumočnicka z moci úřední. Tím není dotčena možnost podávat správnímu orgánu podněty k tomuto postupu ve smyslu § 42 správního řádu.
2. V případech uvedených v § 20 odst. 2 zákona o znalcích a tlumočnících se řízení o pozastavení práva vykonávat činnost znalce nebo tlumočnicka zahajuje na základě žádosti oprávněné osoby.

§ 12

Podklady pro vydání rozhodnutí

1. Při postupu podle § 20 odst. 1 písm. a) zákona o znalcích a tlumočnících správnímu orgánu slouží jako podklad pro vydání rozhodnutí zejm. pravomocné usnesení o zahájení trestního stíhání znalce nebo tlumočnicka.
2. Při postupu podle § 20 odst. 1 písm. b) zákona o znalcích a tlumočnících správnímu orgánu slouží jako podklad pro vydání rozhodnutí zejm. pravomocné usnesení, podle kterého se zahajuje řízení o způsobilosti k právním úkonům znalce nebo tlumočnicka, podaný návrh na zahájení řízení o způsobilosti k právním úkonům znalce nebo tlumočnicka nebo sdělení příslušného soudu, že bylo zahájeno řízení o způsobilosti k právním úkonům znalce nebo tlumočnicka.
3. Při postupu podle § 20 odst. 1 písm. c) zákona o znalcích a tlumočnících správnímu orgánu slouží jako podklad pro vydání rozhodnutí zejm. pravomocné rozhodnutí, na základě kterého má znalec nebo tlumočnick nastoupit výkon nepodmíněného trestu odnětí svobody.
4. Při postupu podle § 20 odst. 2 zákona o znalcích a tlumočnících správnímu orgánu slouží jako podklad pro vydání rozhodnutí např. podání znalce nebo tlumočnicka, o jehož práva a povinnosti jde, lékařské zprávy či

potvrzení nebo jiné doklady prokazující vážné důvody pro pozastavení práva vykonávat činnost znalce nebo tlumočnicka.

§ 13

Vážné důvody pro pozastavení práva vykonávat činnost znalce nebo tlumočnicka

Vážnými důvody pro pozastavení práva vykonávat činnost znalce nebo tlumočnicka podle § 12 odst. 4 se rozumí skutečnosti dlouhodobě bránící řádnému výkonu znalecké nebo tlumočnické činnosti, které nastaly po jmenování znalce nebo tlumočnicka a které znalec nebo tlumočnick nemohl předvídat.

Část pátá

ŘÍZENÍ O ZÁNIKU PRÁVA VYKONÁVAT ZNALECKOU NEBO TLUMOČNICKOU ČINNOST

§ 14

Zahájení řízení

V případech uvedených v § 20b odst. 1 a 2 zákona o znalcích a tlumočnících zahajuje správní orgán řízení o zániku práva vykonávat znaleckou nebo tlumočnickou činnost z moci úřední. Tím není dotčena možnost podávat správnímu orgánu podněty k tomuto postupu ve smyslu § 42 správního řádu.

§ 15

Podklady pro vydání rozhodnutí

1. Při postupu podle § 20b odst. 1 zákona o znalcích a tlumočnících správnímu orgánu slouží jako podklad pro vydání rozhodnutí např. podání znalce nebo tlumočnicka, o jehož práva a povinnosti jde, podnět k zahájení řízení z moci úřední a skutečnosti, které správní orgán zjistil při své úřední činnosti. Správní orgán si také může vyžádat vyjádření sboru pro znalecké a tlumočnické otázky, je-li pro daný obor nebo jazyk zřízen.
2. Při postupu podle § 20b odst. 2 zákona o znalcích a tlumočnících správnímu orgánu slouží jako podklad pro vydání rozhodnutí např. podání znalce nebo tlumočnicka, o jehož práva a povinnosti jde, lékařské zprávy či potvrzení nebo jiné doklady prokazující zdravotní nebo jiné závažné důvody, pro které znalec nebo tlumočnick dlouhodobě nemůže řádně vykonávat svou činnost.

§ 16

Vyškrtnutí ze seznamu

Rozhodnutí ministerstva se po nabytí právní moci za účelem vyškrtnutí znalce nebo tlumočnicka ze seznamu znalců

a tlumočnicků zasílá krajskému soudu, v jehož seznamu je veden.

Část šestá

STÍŽNOSTI

§ 17

Podnět k zahájení řízení z moci úřední

1. Správní orgány přijímají podání fyzických a právnických osob týkající se znalecké a tlumočnické činnosti znalců a tlumočnicků.
2. Podle svého skutečného obsahu lze podání podle předchozího odstavce posuzovat jako podnět k zahájení řízení o zániku práva vykonávat znaleckou nebo tlumočnickou činnost podle části páté nebo řízení o přestupku podle § 25a a násl. zákona o znalcích a tlumočnících z moci úřední.

§ 18

Stížnost proti postupu správního orgánu

1. Podání obsahující nesouhlas se způsobem vyřízení podnětu podle § 17 odst. 2 se dle svého skutečného obsahu posuzuje jako stížnost proti postupu správního orgánu ve smyslu § 175 odst. 1 správního řádu.
2. Příslušným správním orgánem k vyřízení stížnosti podle předchozího odstavce je ten správní orgán, který vyřizoval podnět podle § 17 odst. 2.

§ 19

Přezkum vyřízení stížnosti

1. Má-li stěžovatel za to, že stížnost podle § 18 nebyla řádně vyřízena, může požádat nadřízený správní orgán, aby přešetřil způsob jejího vyřízení.
2. Nadřízeným správním orgánem je ministr spravedlnosti, pokud stížnost podle § 18 vyřizovalo ministerstvo, nebo ministerstvo, pokud stížnost podle § 18 vyřizoval předseda krajského soudu.
3. Obrátil-li se stěžovatel s podáním podle odstavce 1 v případě, že příslušným správním orgánem je ministerstvo, na předsedu krajského soudu, tento správní orgán podání podle odstavce 1 postoupí ministerstvu.

Část sedmá

USTANOVENÍ PŘECHODNÁ A ZÁVĚREČNÁ

§ 20

1. Řízení o jmenování nebo odvolání znalce nebo tlumočnicka, která byla zahájena do 31. 12. 2011 a nebyla

pravomocně skončena přede dnem nabytí účinnosti této instrukce, se dokončí podle dosavadní úpravy.

2. Při promíjení podmínky českého státního občanství podle § 4 odst. 2 zákona č. 36/1967 Sb., o znalcích a tlumočnicích, ve znění účinném do 31. 12. 2011, v souvislosti s řízeními o jmenování znalce nebo tlumočnicka, která byla zahájena do 31. 12. 2011 a nebyla pravomocně skončena přede dnem nabytí účinnosti této instrukce, se postupuje podle dosavadní úpravy.
3. Řízení o jmenování znalce nebo tlumočnicka, pozastavení práva vykonávat činnost znalce nebo tlumočnicka nebo o zániku práva vykonávat znaleckou nebo tlumočnickou činnost, která byla zahájena ode dne 1. 1. 2012 a nebyla pravomocně skončena přede dnem nabytí účinnosti této instrukce, se dokončí podle této instrukce.

§ 21

Zrušovací ustanovení

Zrušuje se instrukce ministerstva ze dne 1. 9. 2011, č. j. 381/2010-OD-ZN, o správním řízení ve věcech znalců a tlumočnicků, a o některých dalších otázkách.

§ 22

Účinnost

Tato instrukce nabývá účinnosti dnem 1. května 2012.

ministr spravedlnosti

JUDr. Jiří Pospíšil v. r.

ZMĚNY V TRESTNÍM ŘÁDU TÝKAJÍCÍ SE VYUŽITÍ VIDEOKONFERENČNÍHO ZAŘÍZENÍ V TRESTNÍM ŘÍZENÍ

Zákon č. 459 ze dne 6. prosince 2011, kterým se mění zákon č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád), ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony (Sbírka zákonů č. 459/2011, částka 159)

[...]

Oddíl pátý PROVÁDĚNÍ VÝSLECHU PROSTŘEDNICTVÍM VIDEOKONFERENČNÍHO ZAŘÍZENÍ

§ 111a

1. Je-li výslech obviněného prováděn prostřednictvím videokonferenčního zařízení, vyrozumí se jeho obhájce o době a místě, na které byl obviněný předvolán. V případě výslechu spoluobviněného, svědka nebo znalce tímto způsobem se obhájce obviněného vyrozumí o době a místě, ze kterého bude výslech provádět příslušný orgán činný v trestním řízení.
2. Je-li výslech osoby prováděn prostřednictvím videokonferenčního zařízení, ověří její totožnost zaměstnanec soudu, státního zastupitelství nebo policejního orgánu pověřený k tomu osobou provádějící výslech. Osobou ověřující totožnost v místě, kde se při výslechu nachází vyslýchaný, může být se souhlasem osoby

provádějící výslech i zaměstnanec soudu, státního zastupitelství, věznice nebo policejního orgánu, pokud k tomu byl pověřen předsedou tohoto soudu, vedoucím státním zástupcem, ředitelem věznice nebo vedoucím příslušníkem policejního orgánu. Tento zaměstnanec je po celou dobu výslechu přítomen na místě, kde se nachází vyslýchaná osoba.

3. Totožnost svědka, jehož totožnost je utajována a jehož výslech je prováděn prostřednictvím videokonferenčního zařízení, ověří v řízení před soudem předseda senátu nebo zaměstnanec soudu pověřený zabezpečováním ochrany utajovaných informací určený k této činnosti předsedou soudu a v přípravném řízení zaměstnanec státního zastupitelství nebo policejního orgánu pověřený ochranou utajovaných informací určený k této činnosti vedoucím státním zástupcem nebo vedoucím příslušníkem policejního orgánu. Tento zaměstnanec je po celou dobu výslechu přítomen na místě, kde se nachází svědek, jehož totožnost je utajována.
4. Orgán činný v trestním řízení provádějící výslech po- učí vyslýchanou osobu před

5. započítím výslechu prováděného prostřednictvím videokonferenčního zařízení o způsobu provedení výslechu.
6. Kdykoli v průběhu výslechu prováděného prostřednictvím videokonferenčního zařízení může vyslychaná osoba vznášet námitky proti kvalitě obrazového nebo zvukového přenosu.“

[...]

73. V § 183a odst. 2 se slova „audiovizuální techniky, kdy je jim zajištěna možnost klást vyslychaným či jinak zúčastněným osobám na úkonu otázky“ nahrazují slovy „videokonferenčního zařízení“.

74. V § 183a odst. 3 větě druhé se za slova „takového svědka“ vkládají slova „nebo přehrát obrazový a zvukový záznam pořízený o jeho výslechu provedeném prostřednictvím videokonferenčního zařízení je možné“ a slova „bude možno“ se zrušují.

75. V § 187 odst. 1 se na konci textu věty první doplňují slova „nejsou-li dány důvody pro konání vazebního zasedání“.

76. V § 202 se na konci odstavce 1 doplňuje věta „Přítomnost obžalovaného nebo jiných osob může být zajištěna i prostřednictvím videokonferenčního zařízení; § 111a se užije obdobně.“.

77. V § 202 odst. 3 se za slovo „přečíst“ vkládají slova

„nebo obrazové a zvukové záznamy pořízené o jejich výslechu provedeném prostřednictvím videokonferenčního zařízení přehrát“.

78. V § 211 se doplňují odstavce 6 a 7, které znějí:

„(6) Se souhlasem státního zástupce a obžalovaného lze v hlavním líčení číst i úřední záznamy o vysvětlení osob a o provedení dalších úkonů (§ 158 odst. 3 a 5).

(7) Ustanovení odstavců 1 až 5 o čtení protokolů se obdobně užijí i na přehrání zvukového a obrazového záznamu pořízeného o výslechu provedeném prostřednictvím videokonferenčního zařízení.“.

79. V § 234 se na konci odstavce 1 doplňuje věta „Přítomnost jiných osob může být zajištěna i prostřednictvím videokonferenčního zařízení; § 111a se užije obdobně.“.

80. V § 235 odst. 2 větě druhé se slova „(§ 211 odst. 1 a 5)“ nahrazují slovy „nebo přehraním obrazového a zvukového záznamu pořízeného o jejich výslechu provedeném prostřednictvím videokonferenčního zařízení (§ 211 odst. 1, 5 a 7)“.

[...]

91. V § 306a odst. 1 větě druhé se za slovo „přečtou“ vkládají slova „nebo se mu přehrají obrazové a zvukové záznamy pořízené o úkonech provedených prostřednictvím **videokonferenčního zařízení**“.

ELEKTRONICKÝ SPIS V AGENDĚ ELEKTRONICKÉHO PLATEBNÍHO ROZKAZU

Z tiskové konference MSp konané dne 20. dubna 2012 o elektronizaci soudních spisů

Zdroj: e-justice

Zvýšení bezpečnosti uchování spisu

Elektronický soudní spis existuje paralelně na dvou fyzicky oddělených serverech a je zálohován v datové knihovně. Zanechává tzv. elektronickou stopu – lze zpětně dohledat každý přístup do spisu či jeho manipulaci. Soudní spis již není ohrožen ani živelnou katastrofou (povodněmi, požáry apod.).

Zlepšení dostupnosti a uživatelského komfortu

Všechny dokumenty z elektronicky vedeného spisu mohou být v jednom okamžiku k dispozici více lidem. Rapidně se

zvyšuje rychlost předávání spisu mezi soudy – zapůjčení elektronického spisu lze provádět okamžitě. Přístup k elektronickému spisu je možný také z alternativních zařízení – např. tabletů. Cílem je dosáhnout možnosti dálkového přístupu k elektronickému spisu pro účastníky řízení a jejich právní zástupce.

Přínosy pro soudy a veřejnost

Elektronický spis v agendě elektronického platebního rozkazu snižuje náklady soudů vynaložené na tisk dokumentů a obálek. Elektronizace spisu znamená menší počet pracovníků potřebných pro zpracování této agendy. Zvyšuje

se efektivita zpracovávání agendy na soudech. Zvyšuje se rychlost a plynulost soudního řízení.

Vyhodnocení pilotních projektů (15. 4. 2012)

Hodnoceno 5 pilotních soudů za 3,5 měsíce pilotního provozu.

6 100 došlých dokumentů, z toho 5 600 podání (tj. zápisů nových věcí).

62% zápisů proběhlo plně automaticky.

3 800 věcí je vyřízeno (vydáním rozhodnutí nebo usnesením)

JUDIKÁT VRCHNÍHO SOUDU V PRAZE – NÁHRADA ZA ZTRÁTU VÝDĚLKU

Vrchní soud v Praze z podnětu stížnosti tlumočnice M. C. podané podle § 149 odst. 1 písm. b) tr. ř., zrušil dne 4. 3. 2011 (sp. zn. 14 To 28/2011) usnesení Krajského soudu v Plzni ze dne 27. 1. 2011, sp. zn. 1 Nt 1503/2011, a krajskému soudu uložil o věci znovu jednat a rozhodnout

(Tlumočné – § 29 tr. ř., § 18 zákona č. 36/1967 Sb., o znalcích a tlumočnících, ve znění pozdějších předpisů: Tlumočnicku, který není v pracovním poměru nebo v poměru obdobném pracovnímu poměru, je však jinak výdělečně činný, přísluší kromě odměny za tlumočnický úkon i náhrada za ztrátu na výdělku za dobu strávenou provedením tlumočnického úkonu při jednání před státním orgánem, včetně čekací doby a doby strávené na cestě k jednání a zpět.)

Z odůvodnění:

Napadeným usnesením vyšší soudní úřednice Krajského soudu v Plzni (dále jen „krajský soud“) bylo rozhodnuto tak, že podle § 29 odst. 2 tr. ř. a vyhl. č. 37/1967 Sb. ve znění pozdějších předpisů se určuje tlumočnicki jazyka italského M. C., bytem H., odměna za tlumočnické úkony a náhrada hotových výdajů celkem 464,- Kč [pod bodem 1) výroku] a dále tak, že tlumočnicki se tímto usnesením nepřiznává částka ve výši 1 200,- Kč [pod bodem 2) výroku].

Krajský soud odůvodnil rozhodnutí tím, že tlumočnice účtovala správně za provedení tlumočnického úkonu odměnu za 1 hodinu 250,- Kč a dále náhradu za jízdné, kterou doložila potřebnými účtenkami s tím, v tomto směru nemá soud žádné námítky, takže jí nárokované částky přiznal. Nemohl se však ztotožnit s uplatněnou náhradou za čas strávený na cestě z H. do P. a zpět v částce 1 200,- Kč. Podle jeho názoru z ustanovení § 28 odst. 1 písm. b) cit. vyhlášky vyplývá, že čekací dobu a dobu strávenou na cestě k jednání a zpět je možno požadovat pouze v uplatněné náhradě ušlé mzdy.

Proti tomuto usnesení podala tlumočnice M. C. v zákonné lhůtě stížnost, v níž namítla, že nesouhlasí s částkou

k proplacení stanovenou usnesením a žádá též o náhradu ušlé mzdy s tím, že přikládá kopii daňového přiznání z r. 2009, kde je možno vypočítat její nárok dle zákonných podmínek.

Z podnětu podané stížnosti Vrchní soud v Praze přezkoumal podle § 147 odst. 1 tr. ř. správnost všech výroků napadeného usnesení i řízení předcházející napadenému usnesení a dospěl k následujícím závěrům:

V případě určení výše odměny tlumočnice a výše cestovních náhrad, které krajský soud stanovil v souladu s uplatněným nárokem tlumočnice, neshledal vrchní soud žádné vady, v tomto směru bylo postupováno v souladu se zákonem.

Naproti tomu v případě tlumočnicki uplatněné náhrady ve výši 1 200,- Kč, nepostupoval krajský soud správně.

Svůj postup krajský soud odůvodnil tím, že z ustanovení § 28 odst. 1 písm. b) vyhlášky ministerstva spravedlnosti č. 37/1967 Sb., k provedení zákona o znalcích a tlumočnících, ve znění pozdějších předpisů vyplývá, že tlumočnickovi přísluší náhrada za čekací dobu a dobu strávenou na cestě k jednání a zpět „pouze v případě uplatněné náhrady ušlé mzdy“. Z tohoto vyjádření není zřejmé, zda krajský soud nepovažoval uplatněnou částku 1 200,- Kč za uplatněný nárok na ušlou mzdu proto, že tlumočnice takto požadovanou částku výslovně neoznačila, nebo z toho důvodu, že tlumočnice není v pracovním poměru a tedy náhradu na ušlou mzdu nemůže uplatňovat. V obou případech však zmíněný závěr krajského soudu nebyl namístě.

I když ve svém návrhu tlumočnice požadovanou náhradu specifikuje jako náhradu za „čas na cestě“, již z výše požadované částky je zřejmé, že **částka má být ušlým výdělkem za čas strávený na cestě** k tlumočnickému úkonu a zpět do bydliště tlumočnice. Pro to svědčí i obsah stížnosti tlumočnice. Pokud měl krajský soud pochybnosti o povaze takto uplatněného nároku, bylo namístě, aby si jeho povahu objasnil dotazem na tlumočnici a případně si od ní vyžádal i potřebné podklady pro to, aby mohl náležitě o tomto uplatněném nároku rozhodnout.

Podle § 28 odst. 1 citované vyhlášky znalec (tlumočnický), který podává posudek (tlumočnický úkon), má nárok

- a) na náhradu cestovních a jiných výdajů, a to podle obecných předpisů o náhradě cestovních, stěhovacích a jiných výdajů při pracovních cestách,
- b) na náhradu mzdy za dobu strávenou podáním ústního znaleckého posudku (provedením ústního tlumočnického úkonu) při jednání před státním orgánem, včetně

čekací doby a doby strávené na cestě k jednání a zpět, jestliže jde o dobu, která se kryje s jeho pracovní dobou.

Z ustanovení § 28 odst. 5 této vyhlášky se pak dále podává, že při uplatnění nároku na náhradu mzdy znalce (tlumočnicka) postupuje se obdobně jako při uplatnění nároku na náhradu mzdy svědka. Z toho jednoznačně vyplývá, že při uplatnění nároku na náhradu mzdy podle § 28 odst. 1 písm. b) citované vyhlášky tlumočnicka, který není v pracovním poměru nebo v poměru obdobném pracovnímu poměru, je však jinak výdělečně činný, je třeba aplikovat ustanovení § 29 odst. 3 vyhlášky ministerstva spravedlnosti č. 37/1992 Sb., o jednacím řádu pro okresní a krajské soudy, ve znění pozdějších předpisů, které stanoví postup pro tyto případy. Pochybení krajského soudu tedy spočívá v tom, že podle zmíněných předpisů v dané věci nepostupoval.

Vrchní soud v Praze na Pankráci

ZÁŠTITU

*nad
mezinárodní konferencí*

**„Zlepšování profesionality právních
překladatelů a soudních tlumočnicků“**

*pořádanou
Komorou soudních tlumočnicků ČR
ve dnech 3. - 4. února 2012 v Praze*

přijímá

JUDr. Jiří POSPÍŠIL
ministr spravedlnosti České republiky

V Praze dne 15. září 2011

PRVNÍ MEZINÁRODNÍ KONFERENCE KST ČR® NA TÉMA ZVYŠOVÁNÍ PROFESIONALITY PRÁVNÍCH PŘEKLADATELŮ A SOUDNÍCH TLUMOČNÍKŮ: NOVÉ TECHNOLOGIE

Začátkem února 2012 se Praha stala místem setkání soudních tlumočnicků a právních překladatelů z celého světa. Představenstvo KST ČR při příležitosti 15. narozenin Komory a v souvislosti s probíhající elektronizací justice, uspořádalo mezinárodní konferenci o zvyšování profesionality právních překladatelů a soudních tlumočnicků v nových technologiích

Eva Gorgolová a Dagmar De Blasio Denčíková

Mezinárodní konference, bohatá na podnětná témata, se konala **pod záštitou ministra spravedlnosti Jiřího Pospíšila** ve dnech 2. až 4. února 2012 za účasti mnoha našich i zahraničních účastníků a její úspěch překonal veškerá očekávání. Sektor soudního tlumočení je ve veřejném dění numericky okrajový, a proto přes 120 účastníků na vícedenní akci je skutečně neuvěřitelným výsledkem. Rozhodli jsme se tedy věnovat této události čestné místo v mimořádném dvojčísle bulletinu Soudní tlumočnick 2012.

Téma konference reflektovalo změny, k nimž v poslední době v oborech překladatelství a tlumočnictví dochází. Stále častěji přicházíme do styku s problematikou strojových překladů, s aplikacemi pro počítačem podporovaný překlad, či tlumočením na dálku prostřednictvím videokonferenčních zařízení. Tyto novinky se nevyhýbají

ani oblasti právního překladu a soudního tlumočení; dokonce novela trestního řádu uzákoňuje mj. výslech prováděný prostřednictvím videokonferenčního zařízení. V průběhu dvou konferenčních dnů jsme si mohli vyslechnout celou řadu zajímavých přednášek připravených českými i zahraničními odborníky. Konference, **simultánně tlumočená do angličtiny a francouzštiny**, se konala ve spolupráci s Justiční akademií, Evropskou asociací právních překladatelů a tlumočnicků (EULITA) a dalšími partnery. Do programu byla díky hostům z asociace EULITA zařazena i panelová diskuse o tlumočném, které je – soudě podle počtu příspěvků na toto téma – palčivým problémem v celé řadě evropských zemí. Pro mnoho účastníků byla konference ideální příležitostí poznat Prahu, a proto jsme připravili zvláštní společenský program, mimo jiné, i s prohlídkou historického centra.

Konferenci moderovala **Marie Svobodová**. Přivítala především náměstka ministra spravedlnosti **Františka Korbela**, který nás přišel pozdravit v zastoupení zaneprázdněného ministra spravedlnosti a ochotně odpovídal na dotazy publika, dále pak vedoucího Zastoupení Evropské komise v České republice **Jana Michala**, ředitele Justiční akademie **Jana Petrova**, ředitele Ústavu translologie **Stanislava Rubáše**, i prezidentku asociace EULITA **Liese Katschinku**. Poděkovala všem partnerům, sponzorům a spoluorganizátorům, bez nichž by se tato akce buďto vůbec nekonala, či přinejmenším by nebyla mohla být tak kvalitně připravena: **Justiční akademii** především za poskytnuté reprezentativní prostory, **Jednotě překladatelů a tlumočnicků**, která sponzorovala tlumočnickou techniku, **České komoře tlumočnicků znakového jazyka**, zejména Nadě Dingové, kromě jiného za zorganizování uměleckého představení na neformálním welcome drinku a za velkou zásluhu na přípravě ukázek videokonferenčního tlumočení. Dále pak Zastoupení **Evropské komise v ČR**, kterou na konferenci reprezentoval již zmíněný pan Jan Michal a pan Ivan Feranec z místní kanceláře Generálního ředitelství pro překlady, a to především za sponzorování cateringu; pojišťovně **GENERALI** a společnosti **WIASS** za dárky pro účastníky i pro přednášející, společnosti **KONFES** za zapůjčení tlumočnických kabin, **Ústavu translologie FF UK v Praze** za tlumočnické služby, resp. studentkám posledního ročníku, budoucím profesionálním tlumočnicím, které pod vedením paní profesorky Ivany Čeňkové tlumočily zcela dobrovolně a bez nároku na odměnu. Dále firmě **STAR Group** za finanční sponzorování a tisk materiálů, společnosti **Wavevision** za webové stránky konference, společnosti **Gesto Communications** za pomoc při realizaci ukázek tlumočených výsledků

prostřednictvím video-konferenčního zařízení, restaurací **Vabene** a **Cafe Italia**, resp. majitelce paní Šárce Pospíšilové za sponzorství a prostory pro welcome drink a společenskou večeři, firmě **MemSource** za finanční sponzorování, firmě **Sweet Coffee** za poskytnutí kávovarů a výbornou kávu, portálu **e-justice**, resp. panu **Davidu Kolajovi** za pořízení video a audio záznamů z celé akce, poradenské a vzdělávací agentuře **PONTES** za organizační spolupráci a také italskému režisérovi **Giuliovi De Blasio** z agentury **Mustard** za nezištné vytvoření dvojjazyčného videa se jmény a logy všech partnerů.

Poté předsedkyně představenstva Eva Gorgolová pronesla pár slov na uvítanou. Popřála všem co nejpříjemnější a nejpřínosnější dva dny a ocenila, že se sešli kolegové v tak hojném počtu nejen z celé **České republiky**, ale i z **Belgie, Estonska, Finska, Francie, Islandu, Itálie, Německa, Nizozemska, Polska, Rakouska, Slovenska, Španělska, Švédska, Velké Británie** a dokonce i z **Číny** – pan profesor Yajun Ge z univerzity v Tiencin (Tianjin) přiletěl výhradně proto, aby se zúčastnil naší konference. Paní předsedkyně poděkovala všem, kteří se na přípravě konference podíleli a nezapomněla ani na moderátorku Marii Svobodovou, soudní znalkyni pro obor kriminalistika, odvětví fonoskopie, tj. identifikace mluvčích, s níž naše Komora již léta spolupracuje. Paní Svobodová vede kurzy rétoriky a kultury mluveného projevu. Dále vyjádřila vděčnost za poctu, které se Komoře dostalo tím, že výkonný výbor EULITA přijal pozvání do Prahy, kde po skončení mezinárodní konference uspořádal své druhé řádné valné shromáždění. Členem této evropské asociace jsme i my – Komora soudních tlumočnicků České republiky.

E. Gorgolová krátce přivítala účastníky

Konferenci moderovala M. Svobodová

KOMORA SOUDNÍCH TLUMOČNÍKŮ ČESKÉ REPUBLIKY – KST ČR®
Hyberská 1006/18, 110 00 Praha 1

Mezinárodní konference konaná pod záštitou ministra spravedlnosti ČR Jiřího Pospíšila
PŘÍ PŘÍLEŽITOSTI 15. VÝROČÍ ZALOŽENÍ KOMORY

2. - 4. února 2012

plebníkový sál Justiční akademie, Hyberská 18, Praha 1

Zvyšování profesionality právních překladatelů a soudních tlumočnicků: nové technologie
PROGRAM

Pátek 3. února 2012

- 9:00 Zahájení** – konferenci modereuje Marie SVOBODOVÁ, *lektorka kultury mluveného projevu, soudní znalce v oboru kriminologie, odborná fonetická redaktorka mluveného*
Eva GÖRGENLOVA - *předsedkyně KST ČR*
Jiří POSPÍŠIL - *ministr spravedlnosti České republiky*
Jan MICHAL - *vedoucí Zastoupení Evropské komise v ČR*
Liesje KATSCHINKA - *prezidentka Evropské asociace právních tlumočnicků a překladatelů EULJA a místopředsedkyně Rakovské asociace soudních tlumočnicků ATGD*
Jan PETROV - *ředitel Justiční akademie*
Stanislav BUBIŠ - *ředitel Ústavu translatologie FF UK v Praze*
- 9:40 15 let KST ČR, nezastupitelná úloha Komory pro zvyšování profesionality soudních tlumočnicků**
Milena ŠORBAKOVÁ, *katedra jazyků FF Univerzity Karlovy v Praze, členka ústavní rady KST ČR*
- 10:00 Projekt TRAFIT (Training for the Future), implementace Směrnice EU o právu na tlumočnický a překlad v trestním řízení** - *Liesje KATSCHINKA, prezidentka EULJA a místopředsedkyně ATGD*
- Diskuze**
- 10:30 Coffee break – networking**
- 10:55 Přinášejí nové technologie změnu překladatelského paradigmatu?**
Pavel KRÁL, *vedoucí tlumočnicko-překladatelské sekce katedry anglistiky a amerikanistiky na Filozofické fakultě Univerzity Palackého v Olomouci*
Ze záklusí tvorby automatického překladu vysoké kvality (mečten pro češtinu)
Karel RIBÁŘOU, *vědecký pracovník UK, vítěz mezinárodní ceny IBM za nejlepší práci pro rozvoj jazykových technologií, vedoucí rozvoje lidských zdrojů CEZ*
Nové technologie při překladu právních dokumentů
Tomáš ŠVOBODA, *garant oboru překladatelství a tlumočení pro jazyk německý, Ústav translatologie Filozofické fakulty Univerzity Karlovy v Praze*
Má smysl využívat CAT nástroje i pro právní dokumenty?
Ladislav PANKOŤEK, *jednatel společnosti STAR Czech s.r.o., Petr SCHNEPP, obchodní a provozní ředitel společnosti STAR Czech s.r.o.*
Aplicace EU Law Translation Tool – jednoduchý a účinný nástroj pro vyšší profesionalitu (mečten) právních překladů
Jan ADAMEK, *překladatel a autor aplikace pro překladatele právních textů EU*
- Diskuze**
- 11:30 Oběd – networking**
- 13:30 Využívání videokonferenčního zařízení justice pro přeshraniční výslechy; projekty, budoucnost**
Michael POSPÍŠIL, *odbor informatické Ministerstva spravedlnosti ČR*
Použití moderních technologií při dokazování v trestním řízení
Marek FRIŠTAR, *katedra trestního práva Právnické fakulty Masarykovy univerzity v Brně*
Evropský výzkumný projekt pro zhodnocení videokonferenčního tlumočení v trestním soudnictví (AVIDICUS)
Zofia BABYNSKA, *místopředsedkyně EULJA a spolupředsedkyně výboru pro soudní tlumočení a překladu EULJA, viceprezidentka Polské společnosti soudních a specializovaných tlumočnicků TEPEN*
Využití strojového překladu v kontextu právních dokumentů: rizika a přínosy
David Čížek, *zástupce MemSource Technologies*

14:55 Coffee break – networking
15:25 Nové technologie v konferenčním tlumočení
Zuzana NEJEDLÁ, předsedkyně Asociace konferenčních tlumočnicků ASKOT
Evropský přehled: nové technologie pro právní tlumočnický znakového jazyka
Maya DE WIT, prezidentka Evropského fóra tlumočnicků znakového jazyka EFSLJ a členka výkonného výboru ECVTJA
On-line tlumočení, využívání komunikačních technologií pro neslyšící při soudních jednáních v ČR (přepis, pořizování videozáznamů, videokonferenční tlumočení)
Nadja DUVVORÁ, Česká komora tlumočnicků znakového jazyka ČKTZJ
16:45 Otázky a odpovědi – závěr
Sobota 4. února 2012
9:20 Zahájení – modereje Marie STIBBOIMOVÁ
9:35 Využívání videokonferenčního zařízení na FFUK pro výuku a másvik konsekutivního a simultánního tlumočení s partnerskými univerzitami – Euromasters in Conference Interpreting
Jana ČENKOVÁ, profesorka pro obor translationologie, prodávka pro zahraniční vztahy Filozofické fakulty Univerzity Karlovy v Praze
Ukázky tlumočených výslechů prostřednictvím video-konferenčního zařízení
komentář pro mluvený jazyk - Dagmar DE BLINOV DENEČKOVÁ, místopředsedkyně KST ČR
komentář pro znakový jazyk - Nadja DUVVORÁ, Česká komora tlumočnicků znakového jazyka ČKTZJ
Diskuze
10:45 Coffee break – networking
11:00 Informace o Evropské asociaci právních tlumočnicků a překladatelů EULITA
Liese KÄSTNEROVÁ, prezidentka EULITA, místopředsedkyně DUVVJ
12:00 Lunch – networking
13:00 Nábor soudních tlumočnicků a systém odměňování v Rakousku
Christine SPRINGER, předsedkyně Rakouské asociace soudních tlumočnicků ÖJPTG
Odměny a náhrady německých soudů (JVEG)
Bernd RECK, zástupce Federální asociace tlumočnicků a překladatelů BDÜ a odpovědná osoba za federální záležitosti soudních tlumočnicků a překladatelů v Německu
Struktura odměňování ve Spojeném království
Kasia BEFFERTOVÁ, zástupce Institutu pro překlady a tlumočení ve věcech EUBJH
Nick ROBERTSON, předseda Rady JH Velké Británie
Uzákonění soudních tlumočnicků: proč mít Národní registr tlumočnicků pro orgány veřejné správy (NRPSI)
Fabrizio GALLAI, člen katedry pro soudní tlumočení a tlumočení pro policii na Fakultě jazyků Univerzity of Salford, Manchester UK
Oficiální odměňování polských přisěčných překladatelů 2012
Danuta KURZKOWSKÁ, prezidentka Polské společnosti soudních a specializovaných tlumočnicků TEPIS
Novela vyhlášky k zákonu o znalcích a tlumočnících v ČR, neřešené problémy a potřeba nové vyhlášky
Rena SPŘYČOVÁ, členka představenstva KST ČR
Panelová diskuse
14:50 Ukončení
15.00 Výroční valné shromáždění Evropské asociace právních tlumočnicků a překladatelů EULITA pouze pro členy EULITA

NEZASTUPITELNÁ ÚLOHA KST ČR PŘI ZVYŠOVÁNÍ PROFESIONALITY SOUDNÍCH TLUMOČNÍKŮ

Zahajovací projev mezinárodní konference v Praze při příležitosti 15. výročí založení Komory soudních tlumočnicků České republiky přednesla

Milena Horálková

Milí kolegové, vážení hosté, dostalo se mi té cti, že k Vám mohu promluvit u příležitosti 15. výročí založení Komory soudních tlumočnicků České republiky.

Dovolte mi nejprve, abych se stručně představila: jsem soudní tlumočnicí od roku 1992 a členkou Komory od jejího založení, tedy celých patnáct let. Mým hlavním povoláním ale je již 35 let výuka odborné němčiny na Právnické fakultě Univerzity Karlovy v Praze. Napsala jsem několik učebnic pro naše studenty a také německo-český a česko-německý právnícký slovník.

Ani se mi nechce věřit, že už je tomu pět let, co jsme velkolepě oslavovali pod vedením naší tehdejší předsedkyně, paní Emy Kondyskové desáté výročí vzniku Komory. Tehdy oslavy probíhaly v historické kavárně Arco a byly spojeny zároveň s oslavou 80. narozenin našeho zakladatele, právníka, soudního tlumočnicka, ale především vynikajícího člověka, pana JUDr. Karla Rozsypala.

Tento náš vzdělaný, moudrý a neuvěřitelně aktivní kolega Komoru nejen založil, ale také pro ni mnoho učinil a do konce svého života se neustále snažil, aby naše profese byla řádně respektována, uznávána i odměňována.

Dva roky už bohužel není mezi námi, ale jsem přesvědčena, že by měl ze současné podoby Komory, z její nepřehlédnutelné úlohy v oblasti českého soudnictví i z jejích nesčetných aktivit, včetně této významné akce, velkou radost.

A myslím si upřímně, že mohu na tomto místě za nás za všechny členy také slíbit, že budeme dělat rozhodně vše pro to, abychom jeho odkaz dále rozvíjeli, abychom renomé Komory stále jen zvyšovali a mohli na ni být i nadále oprávněně hrdí.

Nyní bych ráda pro naše zahraniční kolegy a také pro nové členy Komory řekla pár slov o jejím vzniku, jejím smyslu, jejích úspěších a aktivitách.

M. Horálková upoutala přítomné svým zajímavým zahajovacím projevem

F. Korbel, náměstek ministra spravedlnosti, M. Fryšták, odborný asistent Katedry trestního práva na PF MU v Brně, M. Pospíšil z odboru informatiky MŠP a D. Čaněk ze společnosti MemSource

Jak tedy Komora vznikla? Nejprve tu byla po revoluci v roce 1991 ustavena Jednota tlumočnicků a překladatelů, a v jejím rámci vznikla v roce 1993 sekce soudních tlumočnicků.

Zde jen malá vsuvka pro upřesnění zahraničním hostům. Hovořím-li o soudních tlumočnících, mám samozřejmě na mysli i soudní překladatele. Česká právní úprava však dosud oba pojmy nerozlišuje a také zákon hovoří zatím pouze o tlumočnících, máje ovšem na mysli i překladatele.

Ale zpět ke vzniku Komory. Zmíněná sekce Jednoty tlumočnicků a překladatelů, sdružující soudní tlumočnický, neměla právní subjektivitu, a proto nemohla např. připomínkovat novelizace právních úprav, které se soudních tlumočnicků týkaly. To byl jeden z hlavních důvodů, proč se pan doktor Rozsypal v roce 1996, tedy před patnácti lety, rozhodl založit občanské sdružení s právní subjektivitou a dát mu název Komora soudních tlumočnicků České republiky. Překonat různé administrativní nástrahy nebylo tehdy vůbec jednoduché, ale díky jeho neutuchající energii a pracovitosti a dvěma velmi schopným spolupracovnícím, jmenovitě paní Marii Hrabákové a Janě Vlčkové, se vše podařilo a Komora byla 16. října 1996 založena. Na začátku měla kolem stovky registrovaných členů. Dnes po patnácti letech se jejich počet více než zšestinásobil.

A když už jsme u těch dat, s radostí sděluji, že se naše Komora stala v roce 2009 zakládajícím členem Evropské asociace právních tlumočnicků a překladatelů EULITA

Yajun Ge, profesor čínské Vysoké školy ekonomické v TIANJINU

a od roku 2010 je členem Mezinárodní federace překladatelů FIT.

Chtěla bych připomenout, že pan doktor Rozsypal kromě založení Komory tehdy inicioval i vznik tzv. cizojazyčných terminologických seminářů a hlavně velmi důležitý kurz pro další vzdělávání soudních tlumočnicků, pořádaný Právnickou fakultou Univerzity Karlovy v Praze. O obojím se ještě zmíním.

Ráda bych zdůraznila, že mu bylo v té době již sedmdesát let. Myslím si, že by tato skutečnost mohla být pro nás všechny nadějí a mementem, že nemáme nikdy nic vzdávat a že lze vytvořit smysluplné věci v každém věku, pokud má člověk ušlechtilý cíl a k jeho dosažení přistupuje s pokorou, důvěrou a nadšením.

Nyní mi dovoluji krátce zmínit, co Komora soudních tlumočnicků je, jakou vyvíjí činnost a jaké má plány.

Komora soudních tlumočnicků České republiky je profesní organizací sdružující soudní tlumočnický jmenované podle zákona č. 36/1967 Sb., o znalcích a tlumočnících, ve znění pozdějších předpisů. Jejím úkolem je prosazovat a obhajovat profesní, pracovní právní a sociální zájmy svých členů. Řídí se svými stanovami. Orgány Komory jsou valná hromada, představenstvo a dozorčí rada, funkční období představenstva a dozorčí rady je dvouleté.

Komora má přehledné webové stránky (www.kstcr.cz), na kterých se členové i ostatní zájemci mohou dozvědět vše podstatné. Na těchto stránkách byla založena diskusní skupina, kde si tlumočnický mohou vyměňovat vzájemné zkušenosti z odborné činnosti a také chat, přístupný pouze pro členy Komory, kde tito mohou konzultovat hlavně aktuální překladatelské problémy.

Komora se významně podílí na vypracování a projednávání návrhů právních předpisů, týkajících se soudních tlumočnicků i dalších právních předpisů, souvisejících s jejich činností. K připravovanému novému zákonu mohu sdělit tolik, že vláda schválila věcný záměr zákona o registrovaných tlumočnících a překladatelích a Ministerstvo spravedlnosti pracuje na paragrafovém znění, které by mělo předložit vládě do srpna.

Kromě toho zajišťuje Komora soustavné zvyšování odborné kvalifikace a informovanosti svých členů, umožňuje vzájemnou výměnu zkušeností a poznatků z oblasti soudního tlumočení a zformulovala také důležité etické zásady činnosti soudního tlumočnický.

Jak Komora dosahuje zvyšování kvalifikace a informovanosti svých členů? Pořádá pravidelně terminologické semináře, besedy, instruktáže a školení pro soudní tlumočníky, na které zve přednášející z ministerstev a řady jiných státních i nestátních institucí. Veškeré vzdělávací akce jsou určeny nejen pro naše členy, ale i pro odbornou veřejnost. Pro ilustraci uvádím např. speciální kurzy pro uchazeče o jmenování soudním tlumočnickem, dále semináře českého jazyka pro překladatele a tlumočníky ve spolupráci s Ústavem pro jazyk český Akademie věd České republiky, semináře rétoriky, daňové semináře a mnoho dalších. Vždy v souladu s cíli Komory a také s přáními našich členů.

Za tímto účelem vydává Komora také dvakrát ročně pro své členy, ale i další zájemce, informační časopis „Soudní tlumočnick“.

Náplní kurzu pro uchazeče o jmenování soudním tlumočnickem, které jsou pořádány dvakrát ročně, vždy na jaře a na podzim, je historie soudního tlumočení, právní úprava soudního tlumočení, kvalifikační požadavky, proces jmenování a dohled nad výkonem tlumočnicka. Uchazeči jsou také seznamováni s praktickým výkonem tlumočnických a překladatelských úkonů.

Velmi významnou aktivitou Komory je kurz pro další vzdělávání nejen soudních tlumočnicků, a to dvousemestrální tzv. Doplnkové studium pro překladatele právních textů na Právnické fakultě Univerzity Karlovy v Praze. Letos slavíme také 15. výročí trvání. Studium organizuje Ústav pro další vzdělávání právníků JURIDIKUM a jeho odborným garantem je PhDr. Marta Chromá, vedoucí katedry jazyků na právnické fakultě Univerzity Karlovy.

Důležitost Doplnkového studia pro překladatele právních textů potvrzuje rozhodnutí Ministerstva spravedlnosti, které v prosinci 2011 nařídilo krajským soudům, aby požadovaly od každého uchazeče o jmenování soudním tlumočnickem absolvování české části výuky na Právnické fakultě Univerzity Karlovy, která mu zajistí určitou základní orientaci v českém právu a především v české právní terminologii. A rovněž absolvování jazykové části u těch jazyků, které jsou na právnické fakultě v rámci tohoto studia vyučovány.

Studium je koncipováno interdisciplinárně se zaměřením na praktické znalosti překladatelů, přičemž obsahová náplň vychází z hlavních právních oborů. Přednášejícími jsou učitelé právnické fakulty. Praktické překladatelské dovednosti jsou převážně v kompetenci

učitelů odborného jazyka z katedry cizích jazyků Právnické fakulty Univerzity Karlovy, popř. zkušených soudních tlumočnicků a překladatelů.

Studium je rozděleno na dvě části, českou část A a jazykovou část B. Zájemci se mohou rozhodnout, zda budou navštěvovat obě části nebo jen jednu z nich.

Část A je vedena v češtině a seznamuje posluchače formou přednášky s českou realitou v různých právních oborech.

Část B jsou jazykové semináře, které tematicky navazují na obsah přednášky v části A. V současné nabídce jsou čtyři jazyky – angličtina, němčina, francouzština a ruština.

Česká část je určena nejen těm, kteří se přihlásí i na část jazykovou, ale též zájemcům z řad tlumočnicků a překladatelů jakýchkoliv dalších jazyků a také cizincům žijícím v České republice, pokud si chtějí doplnit své jazykové dovednosti základními znalostmi českého práva a českou terminologií.

V posledních třech letech organizuje Komora ve spolupráci s Justiční akademií letní intenzivní osmidenní kurzy právnické angličtiny a němčiny v Kroměříži. Tyto kurzy mají stejný obsah jako jazyková část Doplnkového studia v Praze a jsou určeny zejména pro ty, kdo nemohou dojíždět pravidelně celý semestr do Prahy. Kurzů se zúčastňují i pracovníci justice, především soudci a státní zástupci, což je z odborného i jazykového hlediska nesmírně užitečné pro obě strany.

Velmi rozšířené, oblíbené a úspěšné jsou také již zmíněné odborné terminologické semináře v různých jazycích. Některé z nich trvají více dní a mají již mnohaletou tradici (němčina, angličtina, ruština), jiné jsou jednodenní a postupně přibývají další a další jazyky (francouzština, italština, maďarština, nizozemština, polština, rumunština, španělština, ukrajinština). Česko-německý terminologický seminář se koná jednou ročně od samého počátku existence Komory a pro svou úspěšnost a mezinárodní účast je již dvanáct let finančně podporován Česko-německým fondem budoucnosti.

Důležité pro vzájemnou výměnu znalostí a zkušeností přitom je, že se jich účastní jak čeští soudní tlumočníci, tak soudní tlumočníci zemí příslušného jazyka. Přednášejícími bývají odborníci na danou problematiku nejen z České republiky, ale i ze státu příslušného jazyka.

Naštěstí máme pro veškeré své aktivity také dobré a spolehlivé partnery. Je to především již zmiňovaná Právnická fakulta Univerzity Karlovy v Praze, dále Ústav translatoologie Filozofické fakulty Univerzity Karlovy v Praze a v poslední době i Právnická fakulta Masarykovy Univerzity v Brně. Významným partnerem je pro nás v posledních letech již zmiňovaná Justiční akademie, která nám také laskavě poskytla prostory pro konání této Mezinárodní konference. Spolupracujeme ovšem i s jinými institucemi, subjekty, organizacemi, profesními sdruženími: uvedu zde např. Jednotu tlumočnicků a překladatelů České republiky, Českou komoru tlumočnicků znakového jazyka, institut SocietÀ Dante Alighieri a Státní jazykovou školu.

Jak jsem již několikrát uvedla, existujeme 15 let. Za tu dobu vedlo Komoru vždy s velkým úspěchem několik předsedů. Počínaje naším neopakovatelným panem doktorem Rozsypalem, po němž následovaly již výhradně ženy: Helena Vykoupilová, Ema Kondysková, Jana Schovancová, Jitka Oleárníková a naše současná paní předsedkyně Eva Gorgolová. Všechny pracovaly pro Komoru velmi obětavě a vnesly do stylu práce vždy něco nového. Všechny také přispěly svým dílem k rozvoji Komory, k jejímu stále většímu respektování ze strany státních orgánů, k nárůstu členů a jejich stále větší spokojenosti.

Dovolím si v této souvislosti jednu osobní poznámku s trochou nadsázky: nemohu se ubránit pocitu, že se nám s nynější paní předsedkyní vrátil duch našeho

zakladatele, dr. Rozsypala. Paní Gorgolová není sice právničkou, ale jinak má stejnou neutuchající a nakažlivou energii, stejnou odvalu, se kterou bojuje za novou právní úpravu o soudních tlumočnicích a se kterou přináší a prosazuje stále nové a nové nápady, stejnou pracovitost, která nenechá ani ostatní v klidu a také stejně charakterní a solidní postoj k životu obecně. Dovolte mi, abych jí tímto za její práci poděkovala.

A když už jsem u toho děkování, tak musím vyslovit za nás za všechny upřímný obdiv a velké ocenění celému současnému představenstvu za vynikající přípravu této významné konference.

Co říci na závěr? Snad jen tolik, že v České republice je registrováno kolem tří tisíc soudních tlumočnicků, kteří reprezentují 72 jazyků a jejichž jazyková, ale i odborná připravenost jsou podstatné pro zajištění spravedlivého procesu. Činnost soudního tlumočnicka má ve společnosti respekt a nezastupitelné místo a měla by být dle našeho názoru podle toho i přiměřeně oceňována. Komora se snaží po celou dobu své existence hájit zájmy všech soudních tlumočnicků, nejen svých členů. Dnes můžeme s uspokojením konstatovat, že za 15 let své existence vykonala neuvěřitelně mnoho a že na ni můžeme být právem hrdí. I do dalších let bychom jí chtěli popřát mnoho sil a odvahy při plnění jejich nelehkých povinností, ale také samé kvalitní a schopné členy, kteří budou trvale a rádi hájit dobré jméno této nelehké profese.

Studentky Ústavu translatoologie UK brilantně tlumočily do angličtiny a francouzštiny

VÝBĚR Z PŘEDNÁŠEK

PROJEKT TRAFUT, IMPLEMENTACE SMĚRNICE EU O PRÁVU NA TLUMOČENÍ A PŘEKLAD V TRESTNÍM ŘÍZENÍ

Projekt TRAFUT (Training for the Future) nám přiblížila prezidentka evropské asociace EULITA a místopředsedkyně rakouské ÖVGD

Liese Katschinka

Cílem projektu TRAFUT je pomoc s implementací Směrnice EU o právu na tlumočení a překlad v trestním řízení formou organizování 4 regionálních seminářů v různých částech EU v průběhu dvou let tak, aby se do něho mohlo zapojit co nejvíce zainteresovaných partnerů z členských států EU. Účastníky jsou různé strany soudního řízení. Projekt je zaměřen na odbornou přípravu nejen soudních tlumočnicků a překladatelů právních textů, ale i soudců, státních zástupců, právníků a soudních úředníků pro zefektivnění komunikace s tlumočníky a překladateli, dále na vypracování a správu národních registrů tlumočnicků a překladatelů a na skutečnou podporu kvality tlumočení a překladů ve všech členských státech EU.

L. Katschinka, místopředsedkyně Rakouské asociace soudních tlumočnicků ÖVGD

PŘINÁŠEJÍ NOVÉ TECHNOLOGIE ZMĚNU PŘEKLADATELSKÉHO PARADIGMATU?

Komplexní zamyšlení nad problematikou nových jazykových technologií aplikovaných v překladatelské profesi nám přednesl vedoucí tlumočnicko-překladatelské sekce katedry anglistiky a amerikanistiky na Filozofické fakultě Univerzity Palackého v Olomouci

Pavel Král

Příspěvek se zabýval jmenovitě následujícími tématy a otázkami:

- Jaký je současný stav rozvoje jazykových technologií (state-of-the-art)? MT, TM, TDB, OCR, VR, VS, KE, KM, CC, AR, L11N, WEB 2.0, WEB 3.0 ...
- Jaké změny tyto technologie přinášejí pro překladatelskou praxi? Fakta versus mýty. Nepodložené předsudky versus oprávněné obavy.
- Jakou lze očekávat bezprostřední budoucnost? Pravděpodobné scénáře.

- Integrace nových dovedností do překladatelských studijních programů.
- Praktická doporučení pro profesionální překladatele.

ZE ZÁKULISÍ AUTOMATICKÉHO PŘEKladU VYSOKÉ KVALITY

Veřejnosti málo známé téma nám zajímavým způsobem přiblížil vědecký pracovník UK v Praze, vítěz mezinárodní ceny IMB za nejlepší práci pro rozvoj jazykových technologií a stávající ředitel rozvoje lidských zdrojů ČEZ

Kiril Ribarov

Rozvoj jazykových technologií má za sebou úspěšných 20 let a automatické zpracování češtiny píše v tuto dobu úspěšné kapitoly – díky úsilí univerzitních pracovišť patří čeština mezi světovou špičku nejrozpracovanějších jazyků.

Po celou dobu probíhá i řada pokusů o automatický překlad. Dopad posledních let je významný, jelikož postavil základy pro jazykové inženýrství: sady nástrojů a technologií na výstavbu jazykových aplikací. Nejsložitější ze všech, tj. automatický překlad, je i nadále nejvyšším cílem počítačových lingvistů.

Zaměříme-li se blíže na automatický/strojový překlad, rozlišujeme tři základní skupiny nástrojů:

1. dostupné automatické překladače, např. google, a případně i jiné, v naprosté většině případů představují automatický překlad statistického typu. Jedná se o stávající *state-of-the-art* v provozu. Charakteristika této skupiny nástrojů je v tom, že nedokážou „vědomě“ řídit jazykové znalosti a že jde v první řadě o simulaci jazykových znalostí.
2. nástroje pro asistovaný překlad – pomocné nástroje pro profesionální překladatele, které mají za úkol dát plnou podporu překladatelům, zrychlit jejich práci a udržet konzistenci překladu, zejména při rozsáhlejších překladech či překladech, na nichž pracuje překladatelský tým.
3. automatický překlad tzv. vysoké kvality – vize překladu, kterou se dnešní univerzitní pracoviště snaží naplnit. Odlišuje se od existujících překladačů v tom, že pracuje s rozsáhlým porozuměním výchozího a cílového jazyka. Automatický překlad vysoké kvality by měl umět zpracovat nejrůznější jazyková specifika.

Mezi specifika češtiny, která jsou velkou výzvou pro automatický překlad, patří:

- velká míra víceznačnosti slov – morfologická víceznačnost je v průměru 4,29 pro každou slovní formu. Toto číslo může u adjektiv narůst i na 27.

- tzv. neprojektivní větné konstrukce (příklad: *První restituční zákon českého parlamentu se do sněmovních lavic může vrátit jako bumerang.*)
- volný slovosled, zejména v kombinaci s víceznačnými slovy (příklady: *Třicet nemocnic chce zrušit ministerstvo zdravotnictví., Dítě vyzvedne taxík., Anna představila přítelkyni tchýni.* apod.)
- a řada dalších jazykových specifik, gramaticky správných a významově přípustných dle kontextu (příklady: *Sportovci házely plyšáky.* (= ženy házely sportovci plyšáky), *Které děvčata chtěla dostat šaty?* (= které šaty), atd.).

Významným prvkem u překladu vysoké kvality je např. i schopnost práce s větným kontextem.

Práce na automatickém překladu vysoké kvality pro češtinu dále probíhá. Vyžaduje však ještě velké úsilí a řadu kroků, které staví na mimořádném úsilí a dosavadní úspěšné práci na českém jazyku.

(J. Panevová, J. Mírovský, B. Vidová Hladká, 2011. *Jazyky v evropské informační společnosti – čeština, Series: Bílá kniha META-NET.*)

K. Ribarov, vědecký pracovník UK, vítěz mezinárodní ceny IMB za nejlepší práci pro rozvoj jazykových technologií

NOVÉ TECHNOLOGIE PŘI PŘEKLADU PRÁVNÍCH DOKUMENTŮ

Uvádíme základní myšlenky z prezentace garanta oboru překladatelství a tlumočení pro jazyk německý v Ústavu translologie Filozofické fakulty Univerzity Karlovy v Praze

Tomáše Svobody

Počítačem podporovaný překlad (nástroje CAT): výhody a nevýhody u právních textů všeobecně; konkrétně pak u soudních překladů.

Povědomí o požadavcích na zadavatele v souvislosti s využitím nástrojů CAT.

Nový trend: strojový překlad – riziko, nebo pomoc? Má strojový překlad vůbec své místo v oblasti právních textů?

Problematika certifikace kvality překladatelských služeb podle normy EN 15038 a Cepres u odborných textů a soudních překladů; povědomí zadavatelů (např. orgány vypisující výběrová řízení) o normě a jejích specifikách.

Příprava studentů Ústavu translologie FFUK s ohledem na nové technologie

MÁ SMYSL POUŽÍVAT CAT NÁSTROJE I PRO PRÁVNÍ DOKUMENTY ANEB K ČEMU JSOU DOBRÉ „KOČKY“?

Jednatel společnosti STAR Czech s.r.o., i jeho obchodní a provozní ředitel mluvili o překladech podporovaných počítačem, resp. o CAT nástrojích (Computer-Aided Translation)

László Jankovics a Petr Schnep

Software pro překlad podporovaný počítačem

- Počátky vývoje: polovina 80. let minulého století
- Moje zkušenost: od roku 1998, tedy 14 let
- Běžná cena byla 4 200 DEM, tehdy přes 80 000 Kč
- I tak se mi investice vrátila do 4 měsíců – dnešní cenová úroveň je cca čtvrtinová

K čemu je CAT software dobrý?

- Zvýšení efektivity práce při zachování či zlepšení kvality
- Opětovné využití překladu stejných/podobných vět – obrovská úspora času
- Správa a kontrola terminologie
- Efektivní zajištění konzistentní terminologie v překladech
- Možnost práce s online slovníky

- Statistiky, fakturace, efektivní správa a archivace překladatelských projektů (např. dle klientů, oborů apod.)

Co za Vás CAT software neudělá?

Nebude překládat místo Vás (je to pouze nástroj, profesionální pracovní prostředí pro překladatele), tedy žádný automatický či strojový překlad

Proč je CAT software pro Vás důležitý?

- Zvyšuje konkurenceschopnost Vás jako překladatelů – práce v tomto formátu je více a více vyžadována od zákazníků
- Efektivnější práce – více stihnete přeložit, více vyděláte
- Překlad v CAT softwaru je přesnější, konzistentnější – Váš klient bude spokojenější

- Máte větší šanci vyhrát ve výběrových řízeních, když umíte pracovat s CAT nástrojem

Které CAT programy jsou dostupné?

Je jich asi 15 a nejrozšířenější jsou: Trados, Transit, Wordfast, DejaVu

Jak si vybrat CAT software?

- Který formát Váš zadavatel překladů požaduje?
- Některé programy jsou univerzální (Transit umí i Trados, obráceně nikoliv)
- Dle počítačové zdatnosti – běžní počítačová uživatelé zvolí uživatelsky jednoduchou, přímočarou aplikaci
- Možnosti školení – jsou k dispozici bezplatné úvodní, seznamovací semináře?
- Mohu si program doma nezávazně vyzkoušet na svých projektech?
- Mám k dispozici technickou podporu ve svém jazyce, ve své zemi?
- Mohu si program zakoupit za koruny v ČR?
- (pozor na předpisy: jakmile zakoupíte výrobek či službu v EU, musíte se stát plátcem DPH!)

Proč je Transit NXT ta správná volba?

- Bezplatné, nezávazné vyzkoušení na 1 měsíc
- Technická podpora v češtině od české pobočky, telefonicky i e-mailem
- Možnost program zakoupit za koruny v ČR

- Možnost zúčastnit se bezplatného úvodního školení – Praha, Brno, Ostrava, Olomouc, Bratislava
- Návazná školení pro začátečníky, mírně pokročilé i pokročilé
- Transit je univerzální, zpracujete v něm oba dva hlavní CAT formáty: Trados a Transit
- V Transitu lze zpracovat libovolný počet jazyků (175, latina, cyrilika, obr. písmo, R2L)
- Transit je jednoduchý, uživatelsky přívětivý – jeho ovládnutí se lze naučit velmi rychle
- Můžete snadno převést svoje existující překlady a slovníčky do formátu Transitu
- Jsou k dispozici i online školení a audio-vizuální školicí sekvence (e-learning)
- Stručné „rychlé návody“ v češtině si můžete stáhnout z www.star-transit.cz
- Bezplatné aktualizace (service packs) jsou zdarma k dispozici všem zákazníkům
- Při nákupu softwaru dostanete také 3 měsíce technické podpory zdarma
- Účastníci bezplatného úvodního školení mají nárok na 50% slevu při nákupu Transitu: verze Freelance Pro tak stojí místo 1 195 € jen 599 € (či ekvivalent v Kč)
- Možnost splátek a také pronájmu Transitu již od ceny 75 € za 3 měsíce
- Bezplatná školení ve spolupráci s KST, JTP a MUNI s možností opakovaně se zúčastnit

APLIKACE EU LAW TRANSLATOR – JEDNODUCHÝ A ÚČINNÝ NÁSTROJ PRO VYŠŠÍ PROFESIONALITU PRÁVNÍCH TEXTŮ

O užitečném pracovním nástroji pro překladatele právních textů pohovořil autor aplikace a překladatel z angličtiny s 15letou praxí a specializací zejména na právní texty v oblasti komerčního práva, teorie práva a komerčního sektoru

Jan Adámek

Vstup České republiky do Evropské unie přinesl nové výzvy pro překladatele (nejen) právních textů, kteří se setkávají s rostoucím množstvím transpozičních textů reagujících na závazky spojené s naším členstvím v evropských organizacích. Zásadní význam má rychlý a spolehlivý přístup k autentickému znění referenčních dokumentů. Tuto potřebu řeší nejrůznější podpůrné nástroje, bez nichž si v neustále rostoucím objemu textů již nelze

překladatelskou práci představit. Současným trendem je vytváření online paměti a vyhledávání v online databázích. Přidanou hodnotou je možnost posoudit nalezený výraz nebo sousloví v různých kontextech.

Takto zaměřenou aplikací je EU Law Translation (zkušební a plná verze a další podrobnosti jsou k dispozici na adrese www.eu.law.translation.sweb.cz). Program, který si

původně vytvořil překladatel pro vlastní potřebu, je nyní k dispozici každému, kdo chce rozšířit svoji překladatelskou práci o nový rozměr. Aplikace v současnosti pracuje v sedmi jazycích v libovolné kombinaci. V záložkách lze velmi rychle přecházet mezi dokumenty a posuzovat, nakolik odpovídají hledanému kontextu.

Aplikace EU Law Translation je užitečný nástroj určený (nejen) překladatelům, kteří ocení možnost vyhledávat jednotlivé výrazy nebo celá sousloví ve dvojjazyčných textech Evropské unie. Jedná se o nepřeborné množství dokumentů. Zahrnují evropské normy, judikáty soudů, nařízení, stanoviska a rozhodnutí evropských orgánů, nejruznější zprávy, sdělení, usnesení a jiné dokumenty Evropského parlamentu, Evropské komise a Rady, Evropské centrální banky a dalších institucí. Jejich tematický rozsah je velmi široký: všechny oblasti práva, dále finance, politika, sociální věci, hospodářská soutěž a mnoho dalších.

Profesionálním překladatelům ušetří aplikace spoustu času spojeného s vyhledáváním. S její pomocí mohou

výrazně zvýšit kvalitu své práce a získat konkurenční výhodu. Stále více textů, a nejen v oblasti práva, tak či onak vychází z evropské legislativy. Díky této aplikaci lze najít celé dlouhé pasáže, které se budou zcela nebo alespoň částečně shodovat s textem, který právě překládají.

Aplikace, kterou najdete na eu.law.translation.sweb.cz, obsahuje vše, co překladatel potřebuje k zahájení práce. Je možné si zdarma stáhnout zkušební verzi a koupit si licenci na jeden rok nebo na neomezenou dobu (prémiová licence).

Pokud jde o její prvky, aplikace obsahuje tlačítka, tabs záložky a rolovací menu. Nalezený řetězec je zvýrazněn. Záznam, který se shoduje s požadovaným kontextem, se nazývá nalezený řetězec. Aplikace pracuje s výňatky dokumentů. K dispozici je rovněž tlačítko copy a paste (tlačítko paměťové schránky). Vyhledávání se aktivuje stlačením tlačítka vyhledávání. Je možné zobrazit i plné znění záznamu.

VIDEOKONFERENCE V JUSTICI

Projekty, budoucnost a využívání videokonferenčního zařízení pro přeshraniční výsledky nám zasvěceně přiblížil pracovník odboru informatiky Ministerstva spravedlnosti ČR

Michael Pospíšil

Co nám přinese ?

- Videokonference (způsob multimediální komunikace v reálném čase, umožňující současný přenos zvuku, obrazu a dat mezi dvěma i více účastníky)
- Úspora času a finančních nákladů při výsledku
- Zvýšení bezpečnosti (transport vězně, dopravní nehoda, utajený svědek)
- Možnost záznamu relace

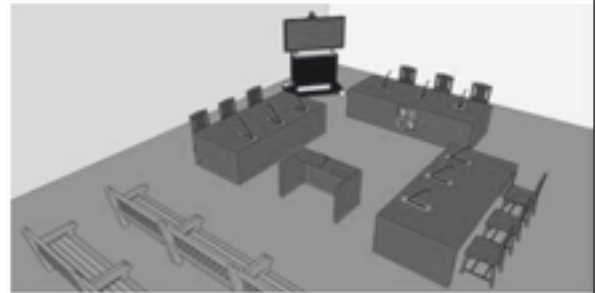
Historie

- Od II. světové války
 - Analogově uzavřené televizní okruhy
 - Videotelefon
- Nové A/V kompresní techniky
- Rozvoj digitální telefonní sítě ISDN (od 1980)
- Rozvoj IP (Internet Protocol) sítí (od 1990)
 - Standardizace videokonferenčních protokolů
 - Skype
 - Přechod k HD a Full HD kvalitě

Využití v justici

- Výslech zadrženého, obviněného, odsouzeného, svědka či znalce (+porady, školení, konference,...)
- Vnitrostátní
- Přeshraniční (cca 1x měsíčně)
 - Přichozí dožádání (soudní řízení v zahraničí)
 - Odchozí dožádání (soudní řízení v ČR)
- Moderátor (soudce)
- Minimalizace technického personálu
- Možnosti záznamu

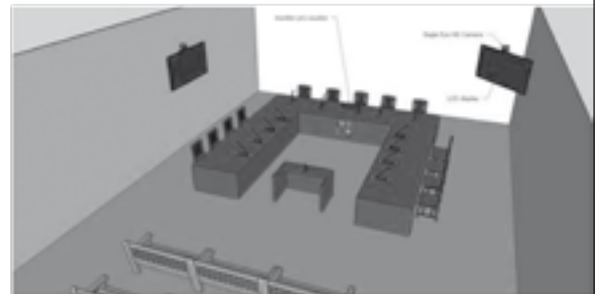
Mobilní instalace

Technické podmínky

- Svět IP (protokoly H.323, SIP) x ISDN (H.320)
- Parametry přenosu
 - Kvalita služby (tzv. QoS)
 - Rychlost přenosu dat
 - Kolísání provozu
 - Zpoždění během přenosu
 - Ztráty bloků dat
- Ovlivní kvalitu hovoru a obrazu
- Bezpečnost (šifrování)
- Multipoint (tři a více účastníků)

Pevná instalace

Projekty

- Phare („Justiční akademie a spolupráce v trestních věcech“, XII/2004)
- Předsednictví ČR v Radě EU (MŠp, I–VI/2009)
- Studie proveditelnosti OP LZZ (XII/2010)
- Holandský projekt (I/2012)
- Pilotní projekt v Teplicích (II/2012)
- Norské fondy (žádost MF ČR k posouzení, II/2012)

Budoucnost

- Dostupnost vysokokapacitního internetu
- Celoplošné rozšíření videokonferencí v resortu justice
- Zapracování do dalších právních předpisů
- Osvěta vede ke zvýšení četnosti použití videokonferenčních přenosů
- Možnost mobility zařízení
- Účast tlumočnicka z domova

POUŽITÍ MODERNÍCH TECHNOLOGIÍ PŘI DOKAZOVÁNÍ V TRESTNÍM ŘÍZENÍ

O novele trestního řádu, Evropské úmluvě o ochraně lidských práv, Listině základních práv a svobod, v souvislosti s novými technologiemi při dokazování v trestním řízení promluvil svým obvyklým odlehčeným způsobem učitele z Katedry trestního práva Právnické fakulty Masarykovy univerzity v Brně, docent

Marek Fryšták

Novela TrŘ provedená zákonem č. 459/2011 Sb., s účinností od 1. 1. 2012

- § 111a TrŘ – provádění výslechu prostřednictvím videokonferenčního zařízení
- videokonference jsou souborem interaktivních telekomunikačních technologií, které umožňují simultánní vzájemnou komunikaci dvou nebo více míst prostřednictvím obousměrných video a audio přenosů
- představuje videokonference ve vztahu k obviněnému dostatečné záruky z hlediska zajištění jeho práva na spravedlivý proces a zejména práva na obhajobu?

Čl. 6 odst. 3 Evropské úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod

- každý, kdo je obviněn z trestného činu, má tato minimální práva:
 - být neprodleně a v jazyce, jemuž rozumí, podrobně seznámen s povahou a důvodem obvinění proti němu
 - mít přiměřený čas a možnost k přípravě své obhajoby
 - obhajovat se osobně nebo za pomoci obhájce podle vlastního výběru nebo pokud nemá prostředky na zaplacení obhájce, aby mu byl poskytnut bezplatně, jestliže to zájmy spravedlnosti vyžadují
 - vyslyšet nebo dát vyslyšet svědky proti sobě a dosáhnout předvolání a výslech svědků ve svůj prospěch za stejných podmínek, jako svědků proti sobě
 - mít bezplatnou pomoc tlumočnicka, jestliže nerozumí jazyku používanému před soudem nebo tímto jazykem nemluví

Čl. 40 odst. 3, 4 Listiny základních práv a svobod

- obviněný má právo, aby mu byl poskytnut čas a možnost k přípravě obhajoby a aby se mohl hájit sám nebo prostřednictvím obhájce
- jestliže si obhájce nezvolí, ačkoliv ho podle zákona mít

musí, bude mu ustanoven soudem

- zákon stanoví, v kterých případech má obviněný právo na bezplatnou pomoc obhájce
- obviněný má právo odepřít výpověď, tohoto práva nesmí být žádným způsobem zbaven

M. Fryšták z Katedry trestního práva PF MU

§ 33 odst. 1, 2 TrŘ

- obviněný má právo vyjádřit se ke všem skutečnostem, které se mu kladou za vinu a k důkazům o nich, není však povinen vypovídat
- může uvádět okolnosti a důkazy sloužící k jeho obhajobě, činit návrhy a podávat žádosti a opravné prostředky
- má právo zvolit si obhájce a s ním se radit i během úkonů prováděných orgánem činným v trestním řízení, s obhájcem se však v průběhu svého výslechu nemůže radit o tom, jak odpovědět na již položenou otázku
- může žádat, aby byl vyslyšán za účasti svého obhájce a aby se obhájce účastnil i jiných úkonů přípravného řízení
- osvědčil-li obviněný, že nemá dostatek prostředků, aby si hradil náklady obhajoby, má nárok na obhajobu bezplatnou nebo za sníženou odměnu

Judikatura Evropského soudu pro lidská práva

- rozsudek ze dne 5. 10. 2006 ve věci Marcello Viola proti Itálii
- rozsudek ze dne 26. 6. 2008 ve věci Shulepov proti Rusku
- účast obviněného na jednání soudu prostřednictvím videokonference je sama o sobě v rozporu s Úmluvou, nicméně vždy je třeba zkoumat, zda použití tohoto

prostředku v konkrétním případě sleduje nějaký legitimní cíl a zda je způsob jeho provedení slučitelný s požadavky na respektování práv obhajoby, jak jsou zakotvena v článku 6 Úmluvy

- za takový legitimní cíl je považována např. ochrana veřejné bezpečnosti a veřejného pořádku a předcházení páchaní jiných trestných činů nebo zájem na řádném výkonu spravedlnosti

Důvody přípustnosti videokonference

- při výslechu zranitelných obětí, ohrožovaných, zastrahovaných či utajených svědků, dětí a znalců
- pokud jde o jejich věk (osoby mladší patnácti let a senioři atd.) nebo povahu trestného činu vůči nim spáchaného (mravnostní a násilné trestné činy atd.) či jejich vztah k pachateli (příbuzenský poměr, vztah nadřízenosti a podřízenosti, závislosti atd.) nebo těch, které se nemohou k soudu fyzicky dostavit s ohledem na svůj zdravotní stav
- při výslechu obviněného, obžalovaného nebo odsouzeného, je-li takový způsob výslechu považován za vhodný nebo potřebný z bezpečnostních, zdravotních, finančních nebo jiných závažných důvodů
 - rizika a náklady případné eskorty do místa konání výslechu, riziko útěku

§ 52a TrŘ

- je-li to potřebné pro ochranu práv osob, zejména s ohledem na jejich věk nebo zdravotní stav, nebo vyžadují-li to bezpečnostní anebo jiné závažné důvody, lze při provádění úkonů trestního řízení využívat technické zařízení pro přenos obrazu a zvuku (videokonferenční zařízení), umožňuje-li to povaha těchto úkonů a je-li to technicky možné
- obligatorní použití videokonference není zakotveno

Čl. 10 Úmluvy o vzájemné pomoci v trestních věcech mezi státy Evropské unie ze dne 29. 5. 2000, platnost od 12. 6. 2006

- nachází-li se osoba na území jednoho členského státu a má-li být tato osoba vyslechnuta jako svědek nebo znalec justičními orgány jiného členského státu, může tento jiný členský stát požádat o to, aby výslech proběhl prostřednictvím videokonference, pokud není žádoucí nebo možné, aby se tato osoba dostavila k výslechu na jeho území osobně
 - je nezbytné zdůvodnit, proč se postupuje právě tímto způsobem
- výslech prostřednictvím videokonference, je možný, pokud její použití neodporuje základním právním zásadám členského státu za podmínky, že tento stát

pro výslech disponuje odpovídajícím technickým zařízením

- možnost jeho zapůjčení

Čl. 9 Směrnice Rady 2004/80/ES ze dne 29. 4. 2004, o odškodnění obětí trestných činů

- pokud se rozhodující orgán v souladu s právem svého členského státu rozhodne vyslechnout žadatele nebo kteroukoli jinou osobu, například svědka nebo znalce, může se obrátit na asistenční orgán (v případě ČR na Ministerstvo spravedlnosti), aby zajistil, aby osoba nebo osoby byly vyslechnuty přímo rozhodujícím orgánem v souladu s právem svého členského státu, zejména prostřednictvím videokonference
- takový výslech může být proveden pouze ve spolupráci s asistenčním orgánem a dobrovolně, aniž by měl rozhodující orgán možnost uložit donucovací opatření

Čl. 11 Rámcového rozhodnutí Rady č. 2001/220/SVV ze dne 15. 3. 2001, o postavení obětí v trestním řízení

- každý členský stát zajistí, aby jeho příslušné orgány přijaly vhodná opatření pro zmírnění obtíží, jež mohou nastat, má-li oběť bydliště v jiném státu, než ve kterém došlo k trestnému činu, zejména pokud jde o průběh řízení
- za tímto účelem musí být příslušné orgány zejména oprávněné za účelem výslechu oběti s bydlištěm v zahraničí využít v co nejširší míře videokonferencí

Lisabonská smlouva platná od 1. 12. 2009

- pokud by Česká republika nebyla schopna plnit povinnosti vyplývající z unijních předpisů, hrozilo by jí zahájení řízení o porušení Smluv dle čl. 258 Smlouvy o fungování Evropské unie, které by přitom mohlo být dle jejího čl. 260 odst. 3 spojeno s návrhem na uložení povinnosti uhradit paušální částku či penále

Čl. 20c Dodatkové úmluvy o vzájemné právní pomoci v trestních věcech mezi ČR a USA ze dne 16. 5. 2006, platnost od 1. 2. 2010

- při výslechu svědka, včetně obviněné osoby, nebo soudního znalce během soudního řízení, ve kterém je poskytována právní pomoc v dožádaném státě, je možno použít videopřenosu mezi ČR a USA
- dožádaný stát umožní, aby osoby uvedené v žádosti, kladly takovému svědkovi nebo znalci otázky přímo
- úmyslně nepravdivá výpověď nebo jiné protiprávní chování svědka nebo soudního znalce během videokonference jsou postižitelné v dožádaném státě

stejným způsobem, jako kdyby byly spáchány v jeho vnitrostátním trestním řízení

Čl. 16 Smlouvy mezi EU a Japonskem ze dne 30. 11. 2009 (15. 12. 2009), o vzájemné pomoci v trestních věcech, platnost od 2. 1. 2011

- má-li být osoba v dožádaném státě vyslechnuta jako svědek nebo jako znalec jeho příslušnými orgány, může dožádaný stát provést její výslech prostřednictvím videokonference, pokud je to nezbytné pro dosažení účelu řízení žádajícího státu

§ 111a TrŘ

- důvodová zpráva k zákonu č. 459/2011 Sb.
 - „v českém právním řádu se s konáním videokonferencí v rámci soudního řízení počítá pouze v případě přeshraniční právní pomoci ve věcech trestních v návaznosti na Úmluvu o vzájemné pomoci ve věcech trestních mezi členskými státy Evropské unie“
- z § 111a TrŘ však nevyplývá žádné omezení pouze na takového použití videokonference
- videokonferenční úkon je možno provádět na všech místech, kde je umístěno příslušné zařízení
 - spíše otázka finanční, kde a kdy konkrétně budou videokonferenční zařízení umístěna z důvodu zajištění práva obviněného radit se se svým obhájcem, je

třeba zajistit, aby při výslechu obviněného prováděného prostřednictvím videokonferenčního zařízení byla obhájci dána možnost se jej účastnit na tom místě, kde je obviněný

- povinnost vyrozumět tohoto obhájce o místě, na které je obviněný k výslechu předvolán
- v případě výslechu spoluobviněného, svědka nebo znalce, se obhájce nevyrozumívá o místě, na které byly tyto osoby předvolány k výslechu, ale vyrozumí se o místě, ze kterého je výslech prováděn příslušným OČTŘ
- pokud by tomu bylo jinak, videokonference by ztratila svůj smysl
- vyslychané osoby mají procesní práva a povinnosti dle postavení, ve kterém jsou vyslyhány

Finanční náklady...

- poměrně vysoké jednorázové vstupní náklady ve výši cca 250 000,- Kč za jedno videokonferenční zařízení
- vhodné záznamové HDD zařízení v ceně cca 10 000,- Kč za kus + další náklady na propojení jednotlivých stanic (36 věznic, z toho 10 vazebních, 98 soudů a 97 státních zastupitelství a jejich pobočky a pobočky v nově vzniklých krajských městech (14), útvary Policie ČR)
- postupné zavádění dle finančních možností + délka výběrového řízení

NOVÉ TECHNOLOGIE V KONFERENCEČNÍM TLUMOČENÍ

Nejen o svých přímých zkušenostech s novými technologiemi s námi pohovořila konferenční tlumočnice a předsedkyně Asociace konferenčních tlumočnicků ASKOT

Zuzana Stašová

ASKOT má dnes 93 řádných a 12 emeritních členů, z nich 24 jsou i soudní tlumočníci. Starší kolegové si pamatují situace, kdy tlumočnick neměl být viděn, ale hlavně on často neviděl.

ČSN ISO 2603 730503 je odkazem pro zvědavé zákazníky – musíme mít kontakt a výhled. Ostatně AIIC velmi hezky shrnuje tuto normu na svých stránkách jako informaci pro soukromé zadavatele:

- poslouchat řečníky a pozorovat neverbální signály, kterými se komunikace vyznačuje

- analyzovat explicitní i implicitní obsahy poselství, které má být tlumočeno
- převádět poselství do jiného jazyka, jehož formální a kulturní kritéria musejí být dodržována
- ujišťovat se přímým pozorováním posluchačů, zda bylo poselství dobře přijato

Současná technika přináší samozřejmě spoustu možností, ale vždy si musíme být jisti, že se minimálně vyrovná přímému kontaktu, a myslím, že je vždy potřeba položit si otázku, k čemu a na jaké úrovni nám má sloužit.

Ch. Driesen z vysoké školy v Magdeburku, konferenční tlumočnice němčina-francouzština-angličtina a místopředsedkyně EULITY, patřila k aktivním posluchačům konference

Telefon – v zásadě nebyl stvořen pro tlumočení a neměl by být k němu ani používán. Kolegové v Bruselu se tomu vehementně brání, protože to vůbec neodpovídá běžným standardům pro simultánní tlumočení.

Skype – toť otázka – zažila jsem jedinou konferenci v Praze. Účastník volal z Francie a dvakrát nám spojení vypadlo. Jelikož šlo o malou konferenci sportovního rázu, moc to nevadilo, ale rozhodně to není dokonalé.

Telekonference – situace, kdy část klientů není s námi v místnosti – např. při výbuchu sopky na Islandu – obvykle se to týká se menšího počtu lidí.

Remote interpreting spočívá v tom, že tlumočnické kabiny jsou jinde, než kde jsou účastníci. Tato situace klade větší nároky na techniku, techniky i tlumočníky

Remote

Touto problematikou se již delší dobu zabývá jak AIIC, tak EP, tak generální ředitelství SCIC.

AIIC zmiňoval na svých stránkách videokonferenci už v roce 2002:

Vizuální opora: je důležité zajistit, aby každá kabina měla kvalitní barevné monitory dostatečné velikosti, které zajistí jasný výhled na

- d) konferenciéra,
- e) předsedajícího schůze a na tribunu; na vystupující, na kulatý stůl nebo na tazatele; na případné dění v přednáškovém sále,

- f) na auditorium – posluchače,
- g) na veškeré projekce na obrazovce. V případě projekce z počítače je doporučeno zajistit přímé spojení mezi počítačem v sále a monitory tlumočnicků. Tyto monitory budou umístěny tak, aby se z nich dalo číst, a to buď vně kabin (ale přímo před nimi) pokud se jedná o velké monitory, nebo uvnitř kabin, pokud to prostor umožní a monitor je spíše menší.

Audiospojení: norma ISO 2603 předepisuje věrnou reprodukci frekvencí mezi 125Hz a 12 500 Hz v celém systému řečník – tlumočnick – posluchači. Toto musí být dodrženo, aby byl zajištěn komfortní poslech bez ztrát obsahu poselství.

AIIC také zmiňuje potřebu častého střídání a dokonce odkazuje na pokusné tlumočení přes počítače pro OSN. EP se také se zabývalo touto myšlenkou delší dobu. Pokud vím, nejméně od roku 2002, a to k dosti velké nevoli kolegů. Nemohu tady uvést jejich závěry – musela bych mít svolení.

Zmíním vlastní zkušenost z prvního pokusu ve Štrasburku v roce 2004 – velké plátno, ale jedni tlumočníci byli nahoře a druzí dole. Bylo to nešikovné.

Také SCIC se touto otázkou zabývá již delší dobu – s De Rompuy nastala urgentní potřeba řešení. Na obědech, či večerích rad šéfů států, vlád a ministrů všichni potřebují tlumočení. Jsou jen velké kabiny. Technická skupina se zastoupením kolegů hlídá technické parametry, dodržování pracovních podmínek atd. Už tři roky se užívají např. obrazovky HD, i když se zatím zapůjčují. Průzkum mezi tlumočníky neustále probíhá.

Výhody a nevýhody

Kolegové si hodně stěžovali na bolesti očí a také, že obecně nejsme vidět. Můžeme sice sedět při práci v bačkorách, ale na druhou stranu – podle mne – trpíme nedostatkem kontaktu.

Jaká je budoucnost?

Technologie skýtají jistě velké možnosti pro pohodlné tlumočení bez dalekého cestování. Vyžaduje to ale ještě mnoho práce. Na SCICu pracují na normě ISO spolu s výrobci příslušné techniky. Hlavní je mít vždy na zřeteli kvalitu jak pro dobro tlumočnicka, tak i zákazníka.

NOVÉ TECHNOLOGIE PRO PRÁVNÍ TLUMOČNÍKY ZNAKOVÉHO JAZYKA – EVROPSKÝ PŘEHLED

První výsledky evropského průzkumu, který zorganizovalo Evropské fórum tlumočnicků znakového jazyka EFSLI, představila jeho prezidentka a členka výkonného výboru Evropské asociace právních tlumočnicků a překladatelů EULITA

Maya De Wit

Z angličtiny přeložila Miluše Malá

Tlumočníci se při své práci stále častěji setkávají se zvýšeným používáním moderních technologií, od aplikací sociálních médií až po videokonference a videotlumočení. To samé platí i pro tlumočníky znakového jazyka tlumočících z mluveného do znakového jazyka nebo mezi dvěma znakovými jazyky či jejich různými podobami. Díky zvýšenému povědomí a lobování ze strany Evropského fóra tlumočnicků znakového jazyka EFSLI a Evropské unie neslyšících (EUD) je tlumočení znakového jazyka v celé Evropě stále více vnímáno a přijímáno jako profese.

Odhaduje se, že v Evropské unii žije 750 000 uživatelů znakového jazyka pro neslyšící a 7 500 tlumočnicků tohoto jazyka (EUD, 2010). Podle národní legislativy jednotlivých států mají uživatelé znakového jazyka v různých zemích nárok na tlumočení při vzdělávání, v zaměstnání a veřejném dění. Ve všech evropských zemích mají uživatelé

znakového jazyka právo na tlumočnicka znakového jazyka v trestním řízení, a to díky národním zákonům a hlavně díky nové evropské směrnici 2010/64/EU, která přináší řadu změn na národní úrovni.

V právních věcech je technicky možné poskytnout tlumočnické služby na dálku prostřednictvím videokonference. V současné době je použití videotechnologie ve znakovém jazyce ještě stále technicky omezeno. Jde například o použití 2D obrazu na obrazovce, dobu, po kterou může účastník sledovat digitální obrazovku, možnost interakce a neschopnost reálně sledovat všechny aspekty jednání.

Výsledky průzkumu lze použít jako odrazový můstek pro posouzení všech výhod i úskalí tlumočení znakového jazyka pomocí nových technologií.

M. De Wit z Nizozemska, tlumočnice nizozemského znakového jazyka a mezinárodního znakového systému

VIDEOKONFERENCE ZAJÍŽENÍ NA FFUK

O využívání videokonferenčního zařízení na FFUK pro výuku a nácvik konsekutivního a simultánního tlumočení s partnerskými univerzitami v rámci postgraduálního ročního kurzu Euromasters in Conference Interpreting pohovořila profesorka pro obor translologie, proděkanka pro zahraniční vztahy Filozofické fakulty Univerzity Karlovy v Praze

Ivana Čeňková

Výuka konferenčního tlumočení ve 21. století

Využití moderních technologií (internet, virtuální databáze, e-learning, i-coach, on-line zdroje...) ve výuce tlumočení

Nedostatek lidských zdrojů – specifické jazykové kombinace – vhodní poučení řečníci a kvalifikovaní hodnotitelé
Příprava studentů – budoucích tlumočnicků pro různé typy tlumočnických situací (videokonference, videopřenosy, tlumočení na dálku – tzv. remote interpreting)
Nové formy a metody výuky

Jak jsme začínali?

- Konsorcium EMCI – projekt VLE (Virtual learning environment)
- počátkem 2000 – ETI Ženeva – testování 1. audio-video přenosu – propojení 3 univerzit přes telefon x časový posuv
- ÚTRL – 1. pokus 2007 – simulovaná – mock konference – vysílána přes internet webstream – technické problémy (viz ukázka) – 2 počítače – 2 kamery – bez skutečného videozařízení

1. vysílaná mock-conference 30.3.2007

- Simulovaná konference 30. března 2007
- Výběrový seminář pro studenty specializace tlumočení ÚTRL FF UK. Téma: 2007 – Evropský rok rovných příležitostí („mezinárodní kolokvium v zasedacím sále Zastoupení Evropské komise v Praze“)

Program přenášené mock-conference

Řečníci / studenti / učitelé / hosté:

Orateurs / étudiants / enseignants / invités:

- Moderátorka: Ivana Čeňková Č a F (Ministerstvo práce a sociálních věcí)
- **Hilde Lorenz** s Generálního ředitelství pro zaměstnanost, sociální věci a rovné
- příležitosti: N – ze sekretariátu komisaře Špidly (2007: Evropský rok rovných příležitostí)

- **Dušan Martínek/Marta Poláková:** Č (Českomoravská konfederace odborových svazů, vedoucí
- oddělení pro rozvoj lidských zdrojů): princip nediskriminace mužů a žen
- **Světlana Soukupová/Anna Bulířová:** Č (Poradna pro občanství a lidská práva)
- **Anne Violett/Hana Rusá: F** (APREH – Association pour la réadaptation et l'épanouissement des handicapés, zástupkyně ředitele asociace) – aktivity center, problematika hendikepovaných občanů ve společnosti
- **Veronika Danešová:** A (Gender equality Duty, zástupkyně britské Komise pro rovné příležitosti), informace o jejich aktivitách
- **Drahomíra Fischlová/Lenka Veselá:** Č (Výzkumný ústav práce a sociálních věcí) – rozdíl pracovních příjmů mužů a žen
- **Geraldine Daban-Moreynas/ Jana Kubáčková:** F (z úřadu francouzské ministryně pověřené soudržností a rovností příležitostí Catherine Vautrin – Ministère délégué à la cohésion sociale et la parité) – „label égalité“ – osvědčení o rovnoprávnosti a konkrétní případ společnosti AXA, situace žen na trhu práce obecně

T. Durdík, soudce Městského soudu v Praze, N. Dingová, soudní tlumočnice českého znakového jazyka, I. Čeňková, proděkanka pro zahraniční vztahy Filozofické fakulty UK

- **Melanie Patton/ Milan Pavlíček:** A (odbornice na pracovní právo) – kouření v zaměstnání
- **Anna Plačková F:** Rovný přístup k lékům pro všechny
- Další aktivní účastníci a publikum (Silke Klein, Jana Rejšková, Jana Ďoubalová, Sabina Poláková, Anna Križová, Jana Blažková a další)

Reakce ÚTRL na výzvy 21.století

- Pasivní účastník videokonferencí: webstream
- X Aktivní účastník videokonferencí: nutnost pořídít videokonferenční zařízení – úspěšné podání žádosti o grant

Instalované videokonferenční zařízení v tlumočnické laboratoři na ÚTRL (funkční od října 2008). Rozvojový projekt FRVŠ 287/2008: 3 19 000,- Kč

Současný stav na ÚTRL

Nově akreditované předměty:

- Vícejazyčné simulované/mock konference
- Vícejazyčné multipointové videokonference
- Vícejazyčné bilaterální videokonference

Technická omezení a úskalí x výhody a přínosy videokonferencí při použití současného zařízení Polycom (zvládání stresových situací, tlumočení „přes obrazovku“, srovnávání se s tlumočnickými výkony studentů z jiných EMCI kurzů, hodnocení profesionálními tlumočnickými z EK a EP, další rodilí mluvčí...)

Aktivní účast ve videokonferencích konsorcia EMCI

- Videokonference ÚTRL Praha, ETI Ženeva a Lisabon: 27. listopadu 2008. Téma: Boj proti chudobě ve světě. Jazyky: čeština, angličtina, němčina, francouzština, ruština, bulharština, španělština.
<http://live.eti.unige.ch/simultanee27novembre08canal0.html>
- Videokonference ÚTRL Praha a Lisabon: 19. ledna 2009. Téma: Drogy. Jazyky: čeština, angličtina, němčina, francouzština
<http://web.ff.cuni.cz/media/utrl-2009-01-19-videoconference/>
- Videokonference ÚTRL Praha, ETI Ženeva, Lisabon, ESIT Paříž, DG Inte EP a DG SCIC EK: 3. dubna 2009. Téma: Regenerativní medicína a výzkum v oblasti buněk. Jazyky: čeština, angličtina, španělština, francouzština, němčina, ruština a další.
- Simultánní tlumočení studentek ÚTRL:
http://web.ff.cuni.cz/media/utrl-2009-04-03_webstream-record/
- Celá videokonference: <http://live.eti.unige.ch/2009/simultaneeconsecutive3avril09af.html>

VIDEOKONFERENČNÍ TECHNIKA

Univerzita Karlova v Praze
Filozofická fakulta
Ústav translologie
Hyberská 3
Praha 1

POLYCOM®

- Videokonference ÚTRL Praha a Lisabon – 12. listopadu 2009. Téma: Klimatické Změny.
- Jazyky: čeština, angličtina, francouzština. Tlumočí studenti pražského a lisabonského kurzu EMCI.
- Videozáznam z průběhu konference a písemný skript viz: <http://web.ff.cuni.cz/media/utrl-2010-03-14-vc/>
- <http://live.eti.unige.ch>
- Multipointové konference
- technické parametry a konkrétní konfigurace „hub“ – propojení 4 míst
- Možnost ST na 2 a více kanálech
- Popis přípravy videokonferencí (6 týdnů předem) – téma, jazykové kombinace, druhy tlumočení, řečníci, timesheet, pokyny pro hodnotitele (KT a ST)
- Bilaterální videokonference

A jaká je budoucnost?

Projekt FRVŠ 829/2012

Videokonferenční technika pro inovaci tlumočnické laboratoře FF UK v Praze **500 000,- Kč**.

UKÁZKY TLUMOČENÝCH VÝSLECHŮ PROSTŘEDNICTVÍM VIDEOKONFERENCEČNÍHO ZAŘÍZENÍ

V rámci konference byla promítnuta dvě ukázková videa o výslechu na dálku. V prvním případě se jednalo o tlumočení výslechu svědka prostřednictvím videokonferenčního zařízení. Svědek se nacházel v Itálii a objasňoval dynamiku trestného činu spáchaného v Česku. Tlumočnice se nacházela v soudní síni v ČR, vedle soudce. Svou zkušenost z realizace tohoto experimentu komentovala soudní tlumočnice jazyka italského a místopředsedkyně KST ČR

Dagmar De Blasio Denčíková

Navzdory snaze předvést vzorovou situaci tlumočení na dálku se nám spíš povedlo poukázat na to, co se může stát, když se zúčastnění dostaví zcela nepřipravení k soudnímu řízení, jež se má konat prostřednictvím videokonferenčního zařízení. Promítané video však bylo vhodnou kulisou pro mé povídání o tom, co vše jsem si průběhu natáčení uvědomovala, co mne rozptylovalo a co bych si přála, aby bylo jinak.

Osobně jsem se v praxi dosud s videokonferenčním tlumočením nesetkala. Pouze jednou jsem tlumočila ze soudní síně přes telefon. Byl to rozhovor mezi soudkyní a zahraničním svědkem, který se nedostavil k hlavnímu líčení, ale to byla bezvýznamná epizoda a nijak se ve své podstatě nelišila od tlumočení přes telefon pro běžnou komerční klientelu.

Když jsme bez jakékoli předchozí přípravy (to znamená přesně jako ve skutečnosti, když nevíme koho potkáme a jak se kdo bude chovat, a kdo o čem bude mluvit) natáčeli simulaci soudního výslechu pomocí videokonference, uvědomila jsem si, že **pro zajištění spravedlivého procesu je součinnost všech zúčastněných mnohem více potřebná než v řízení klasickém**. Mluvím o svých pocitech z praxe soudního tlumočnicka a vím, že v průběhu řízení má každý – soudce, státní zástupce, obhájce, vyslychaný i tlumočnick – jiné potřeby a jiný hodnotový žebříček.

Soudce sleduje, aby se vše odehrávalo dle litery zákona a musí vyslychaného poučit citacemi paragrafů, které zná z paměti. Proto většinou mluví rychle.

Tlumočnick se snaží nic neopomenout a sdělit to samé srozumitelnou formou vyslychanému, který ale není schopen soustředit se na právní mluvu. Vyslychaní

Soudce T. Durdík nám ochotně pomáhal při natáčení ukázkových videí

mají obvykle problémy soustředit se na „právníčinu“ i v případech, když soudce mluví jejich mateřským jazykem, natož kdy jsou jim texty zákonů tlumočeny.

Vyslychaný, zvláště když se jedná o poškozeného, cítí potřebu vyprávět co se mu stalo, včetně mnoha podrobností, které pro soudce mnohdy nejsou důležité.

Obhájce se snaží výslech nasměrovat tak, aby odpovědi svědka podpořily jeho obhajovací strategii.

Státní zástupce se snaží prakticky o totéž, ale za účelem prokázání viny obviněného a

obviněný chce zase od svědka odpovědi, které by ho vyvinily.

Od dobrého tlumočnicka se očekává, že VŠECHNY tyto potřeby sdělí a převede oběma směry. To znamená, že nepřetlumočí pouze slova, ale i tón hlasu, včetně snahy mluvčího sdělit něco navíc neverbální formou. A tyto potřeby je nutno navzájem sladit.

V klasické soudní síni tlumočník stojí vedle vyslychaného, se soudcem si hledí do očí a se dobře slyší. Soudce obvykle dovede odhadnout, kdy má učinit pauzu, aby tlumočník mohl sdělení přetlumočit celé. Také fyzická blízkost napomáhá souhře různorodých potřeb.

Na ukázce, kterou jsme promítli, sedí tlumočnice a soudce vedle sebe a navzájem se nevidí, protože oba hledí ze stejného místa na obrazovku. Soudce poměrně dlouze cituje naučené věty o právech a povinnostech svědka, dívá se současně na dvě obrazovky, kde na jedné vidí sdílného svědka a na druhé sebe a jen těžce může zaznamenat, kdy by měl udělat pauzu pro tlumočení. Podobně se ale chová i vyslychaný, který zaníceně vypráví do monitoru před sebou co vše se mu přihodilo a přitom se někdy sebestředně rozptýlí pohledem na sebe sama na malé obrazovce. Každý ze zúčastněných vnímá mimiku ostatních rozhodně méně než při osobním styku. Vizualní, ale i sluchový kontakt je oslabený. Myslela jsem při tom s trochou závisti na kolegy tlumočnický znakového jazyka, kteří i v soudní síni tlumočí simultánně, zatímco my děláme konsekutivu. A někdy hodně vysokou konsekutivu, dokonce bez možnosti si dělat notaci. Při

videokonferenčním tlumočení bude třeba přehodnotit především logistiku a už nebude možné zanedbávat předchozí přípravu a spolupráci mezi zúčastněnými.

Jsem však povahy optimistické a proto bych přirovnala tuto zkušenost ke zkušenosti nás starších, kdy jsme se začali učit používat místo pera a papíru, myš a monitor: ruka byla jinde než kurzor a my jsme byli velice nešikovní. Ale už jsme si zvykli a dnes nám to ani nepřijde.

Polská kolegyně Rybínská mluvila o pravidlech, která by měla být respektována ve všech soudních řízeních, v nichž figuruje tlumočník. Myslela to obecně. V nových situacích se však příprava jeví zcela nezbytná! Při videokonferenčním výslechu se ocitá v netradiční situaci nejen tlumočník, ale i sám soudce, státní zástupce, obhájce, i všichni zúčastnění. Jelikož je evidentní, že v budoucnu bude videokonference více využívána, všichni, kteří se tohoto procesu účastníme, bychom se měli snažit o vzájemnou osvětu. Na naší mezinárodní konferenci to bylo zdůrazněno mnohokrát a chci věřit, že si to nebudeme říkat jen mezi sebou, že nezůstane jen u našeho zbožného přání.

Pro konferenci jsme natočili dvě ukázková videa o tlumočení výslechů na dálku

N. Dingová a D. De Blasio Denčíková přiblížily problematiku tlumočení prostřednictvím videokonferenčního zařízení z praktického hlediska

V druhém případě se jednalo o situaci, kdy v soudní síni, vedle soudce, byl neslyšící svědek a tlumočnický ze vzdáleného místa tlumočil do českého znakového jazyka. Zkušenost z realizace tohoto experimentu komentovala soudní tlumočnice českého znakového jazyka, členka České komory tlumočnicků znakového jazyka ČKTZJ a náhradnice představenstva KST ČR

Nada Dingová

Profesionální tlumočení pro neslyšící se mohlo začít rozvíjet v České republice až po roce 1998, kdy byl poprvé v legislativních dokumentech uznán český znakový jazyk jako plnohodnotný komunikační prostředek českých neslyšících. Od té doby je na tlumočnický znakového jazyka kladen velký tlak jak ze strany samotných klientů, tak ze strany profesních organizací (Česká komora tlumočnicků znakového jazyka). Tlumočníci byli zpočátku motivováni pouze k jazykovému a tlumočnickému vzdělávání. Součástí rozhodnutí stát se tlumočnickem pro neslyšící bylo rozhodnutí systematicky se vzdělávat. Tlumočníci se v posledních letech začínají specializovat na tlumočení v jednotlivých oblastech (např. tlumočení soudní), ale zároveň jsou konfrontováni se stále dynamičtěji se rozvíjejícími technologiemi komunikačními. V současné době ke všeobecnému vzdělání tlumočnicka pro neslyšící patří práce s technikou (kamera, počítačový stříhací software, grafické programy apod.), využívání komunikačních programů a videokomunikace.

Forma videokonference je velmi přínosnou možností k řešení především velkého nedostatku tlumočnicků českého znakového jazyka. Největší poskytovatel tlumočnicků pro neslyšící, Centrum zprostředkování tlumočnicků pro neslyšící při Asnep, vede ve své databázi 36 tlumočnicků pro poskytování služeb klientům z celé České republiky.

Pokud probíhá jednání v místě např. mimo Prahu, kam by za běžných okolností bylo velmi náročné zajistit tlumočnicka, nabízí se řešení tlumočení na dálku. To je však v případě znakového jazyka velmi choulostivé na kvalitu obrazu. Má-li úspěšně proběhnout tlumočení audiovizuálního jazyka, pak na přenášeném obraze musí být oba zúčastnění velmi dobře vidět (přenos dat musí být velmi kvalitní).

Velmi specifické oproti stejné situaci v oblasti mluvených jazyků je také uspořádání účastníků komunikace v místnosti, ze které je vysílána promluva ve znakovém jazyce.

Pokud si ilustrační situaci představíme tak, že v pražské jednací síni probíhá výslech svědka, kterého se účastní soudce a neslyšící svědek, pak tito dva nemohou sedět v lineárním uspořádání vedle sebe, jak jsme tomu zvyklí při tlumočení mezi mluvenými jazyky, ale musí sedět naproti sobě. V prostoru vedle slyšícího účastníka-soudce, musí být umístěna obrazovka s videoprojekcí. Cílem je, aby v jeden moment neslyšící svědek mohl sledovat projev soudce a zároveň sledovat jeho obsah, tj. sledovat překlad do českého znakového jazyka. Oba objekty zájmu tedy musí mít v jednom zorném poli. Přičemž je žádoucí, aby v průběhu jednání byla při komunikaci dodržena podmínka udržování očního kontaktu (i zprostředkovaně). To bývá především pro slyšícího soudce

velmi nezvyklé. Tlumočnick je v prostoru mimo Prahu. Kamerou do obrazu je snímán tak, aby bylo vidět celé jeho znakovací pole ohraničené nahoře temenem hlavy tlumočnicka, dole pasem, a po stranách lokty.

Drobný problém se při tlumočení znakového jazyka řešil ve chvíli, kdy jsme si všichni uvědomili, že k přepínání signálu dochází na základě zvuku, nikoliv vizuálního podnětu. Byli jsme nuceni řešit to ve spolupráci s tlumočnickem, který vždy po dokončení tlumočení do českého znakového jazyka (kdy ho není slyšet, ale musí ho být vidět) musel dát zvukový signál „KONEC“ a došlo k přepnutí na neslyšící svědkyni, která nebyla slyšet, ale musela být v obraze a pokračovalo tlumočení do mluvené češtiny. Jedná se o drobný technický nedostatek daný

specifitostí jazyka, do kterého není tak často tlumočeno a který je menšinový při zadávání technického řešení videokonferencí obecně.

Po krátké konzultaci s odborníky z AV media jsme došli k závěru, že není problém videokonferenci nastavit tak, aby bez větších problémů fungovala i s respektem k nárokům znakových jazyků.

Ráda bych poděkovala panu Davidu Kolajovi, který nám celý záznam pomohl technicky zpracovat a díky tomu mohl posloužit k prezentaci tlumočení pro neslyšící prostřednictvím videokonference. Velký díky také patří „dobrovolníkům“, kteří se velmi ochotně ujali hereckých rolí v naší nahrávané situaci.

NÁBOR, SYSTÉM JMENOVÁNÍ A ODMĚŇOVÁNÍ SOUDNÍCH TLUMOČNÍKŮ V RAKOUSKU

Závěrečná fáze mezinárodní konference byla věnována výměně informací o situaci kolegů v různých zemích a staronovým problémům tlumočnicků a překladatelů souvisejících s odměňováním. O rakouském systému odměňování informovala předsedkyně Rakouské asociace soudních tlumočnicků ÖVGD

Christine Springer

Z angličtiny přeložila Miluše Malá

Rakouský systém jmenování a odměňování soudních tlumočnicků pochází z roku 1975. Zákon o znalcích a tlumočnickách (Sachverständigen- und Dolmetschergesetz) spolu se zákonem o odměnách a náhradách (Gebührenanspruchsgesetz) je účinný a byl bez problémů aplikován až do roku 2010.

Z důvodu snížení nákladů, nový zákon, který nabyl účinnosti 1. ledna 2011, stanoví, že agentura, která najímá sociální pracovníky, psychiatry atd. pro vězně, by nyní měla (prozatím) rovněž najímat tlumočnicků pro největší trestní soud ve Vídni a pracovní a sociální soud. Tlumočnicki jsou najímáni jako zaměstnanci.

Rakouská asociace tlumočnicků vehementně protestovala proti této nové úpravě, kterou považuje za zhoršení situace. Všechny protesty však byly marné.

Systém odměňování, který stále existuje a nadále se používá, je poněkud komplikovaný: rozlišuje mezi

Předsedkyně Rakouské ÖVGD, Ch. Springer, mluvila též o výši odměn soudních tlumočnicků dle rakouského zákona

cestovním, které se uplatňuje i na dobu čekání, a odměnou za skutečně odpracovanou dobu (počítají se půlhodiny). Zákon upravuje rovněž příplatky za práci v noci, o víkendu apod.

V příspěvku byly uvedeny podrobnosti a budoucí vývoj.

UZÁKONĚNÍ SOUDNÍCH TLUMOČNÍKŮ VE VELKÉ BRITÁNII: PROČ MÍT NÁRODNÍ REGISTR TLUMOČNÍKŮ PRO ORGÁNY VEŘEJNÉ SPRÁVY (NRPSI)

Situaci ve Velké Británii přiblížil člen katedry pro soudní tlumočení a tlumočení pro policii na Fakultě jazyků Univerzity of Salford v Manchesteru

Fabrizio Gallai

Z angličtiny přeložila Miluše Malá

Rozbor ustanovení o soudním tlumočení a překladu (Correllis 2005, 2008; de Pedro Ricoy et al. 2009; Mikkelsen 2010; Towsley 2011) ukázal, že mnoho nedostatků, které jsou v současné době přičítány tlumočnickům a překladatelům, jsou výsledkem systematických problémů, jako je nejednotné vzdělávání a přezkušování odborné způsobilosti a nedostatek dalších mechanismů při poskytování těchto služeb. Tyto faktory jsou navíc podtrženy nedostatkem veřejných zdrojů a úrovní odměňování profesionálních překladatelů a tlumočnicků (např. Laster and Taylor 1994; Hertog and Van Gucht 2008).

Intervence autora má zjistit, zda je vláda Spojeného království připravena vynaložit dostatečné prostředky k zajištění kvalifikovaných a spolehlivých soudních tlumočnicků a překladatelů. Zejména se hodlá zaměřit na Národní registr tlumočnicků poskytujících veřejné služby (NRPSI) a projednat současný neuspokojivý stav, který byl zapříčinený outsourcingovým projektem ministerstva spravedlnosti o poskytování služeb soudních tlumočnicků a překladatelů v Anglii a ve Walesu.

Uprostřed F. Gallai z Univerzity of Salford v Manchesteru

Publikum se živě účastnilo a kladlo mnoho otázek

Nikdy neslevit z kvality by mohlo být motto úspěšné mezinárodní konference

Po přednáškách následovala živá panelová diskuze a Mezinárodní konference k 15. výročí založení KST ČR byla ukončena. Akce předčila všechna očekávání. Účastníci vyjádřili nadšení nejen ze získání nových poznatků od vysoce kvalifikovaných přednášejících, ale také z možnosti navazovat nové kontakty a vyměňovat si informace.

OHLASY V TISKU

Mezinárodní konference k 15. výročí založení KST ČR nezůstala bez povšimnutí nejen v českém tisku

Jako kuriozitu otiskujeme stránku z italského deníku **La Pagina** (www.lapagina.cz), který poskytuje především italské komunitě žijící v České republice denní přehled českého tisku. Deník informoval o konání mezinárodní konference pořádané KST ČR pod záštitou ministra spravedlnosti, Jiřího Pospíšila.

2704

La Pagina

Rassegna stampa Repubblica Ceca

Praga, mercoledì 18 gennaio 2012

Via Spargazza 18, 110 60 Praha 1
Tel. +420 222 211 791
info@vinovinno.cz
www.vinovinno.cz

Ristorante - Dolci - Gastronomia
Tel. tel. 12 00 - 22 36 11 dal 12.00 - 22.00

Politica

Praga (Eki) Dopo l'annuncio di un possibile dimissioni del ministro della Giustizia, il governo di Praga ha deciso di posticipare il voto di fiducia al Parlamento europeo. Il voto di fiducia è stato fissato per il 20 gennaio, ma il governo di Praga ha deciso di posticipare il voto di fiducia al 27 gennaio. Il voto di fiducia è stato fissato per il 20 gennaio, ma il governo di Praga ha deciso di posticipare il voto di fiducia al 27 gennaio.

Praga (Eki) Dopo l'annuncio di un possibile dimissioni del ministro della Giustizia, il governo di Praga ha deciso di posticipare il voto di fiducia al Parlamento europeo. Il voto di fiducia è stato fissato per il 20 gennaio, ma il governo di Praga ha deciso di posticipare il voto di fiducia al 27 gennaio.

Praga (Eki) Dopo l'annuncio di un possibile dimissioni del ministro della Giustizia, il governo di Praga ha deciso di posticipare il voto di fiducia al Parlamento europeo. Il voto di fiducia è stato fissato per il 20 gennaio, ma il governo di Praga ha deciso di posticipare il voto di fiducia al 27 gennaio.

Praga (Eki) Dopo l'annuncio di un possibile dimissioni del ministro della Giustizia, il governo di Praga ha deciso di posticipare il voto di fiducia al Parlamento europeo. Il voto di fiducia è stato fissato per il 20 gennaio, ma il governo di Praga ha deciso di posticipare il voto di fiducia al 27 gennaio.

Praga (Eki) Dopo l'annuncio di un possibile dimissioni del ministro della Giustizia, il governo di Praga ha deciso di posticipare il voto di fiducia al Parlamento europeo. Il voto di fiducia è stato fissato per il 20 gennaio, ma il governo di Praga ha deciso di posticipare il voto di fiducia al 27 gennaio.

Praga (Eki) Dopo l'annuncio di un possibile dimissioni del ministro della Giustizia, il governo di Praga ha deciso di posticipare il voto di fiducia al Parlamento europeo. Il voto di fiducia è stato fissato per il 20 gennaio, ma il governo di Praga ha deciso di posticipare il voto di fiducia al 27 gennaio.

Praga (Eki) Dopo l'annuncio di un possibile dimissioni del ministro della Giustizia, il governo di Praga ha deciso di posticipare il voto di fiducia al Parlamento europeo. Il voto di fiducia è stato fissato per il 20 gennaio, ma il governo di Praga ha deciso di posticipare il voto di fiducia al 27 gennaio.

Praga (Eki) Dopo l'annuncio di un possibile dimissioni del ministro della Giustizia, il governo di Praga ha deciso di posticipare il voto di fiducia al Parlamento europeo. Il voto di fiducia è stato fissato per il 20 gennaio, ma il governo di Praga ha deciso di posticipare il voto di fiducia al 27 gennaio.

Praga (Eki) Dopo l'annuncio di un possibile dimissioni del ministro della Giustizia, il governo di Praga ha deciso di posticipare il voto di fiducia al Parlamento europeo. Il voto di fiducia è stato fissato per il 20 gennaio, ma il governo di Praga ha deciso di posticipare il voto di fiducia al 27 gennaio.

Praga (Eki) Dopo l'annuncio di un possibile dimissioni del ministro della Giustizia, il governo di Praga ha deciso di posticipare il voto di fiducia al Parlamento europeo. Il voto di fiducia è stato fissato per il 20 gennaio, ma il governo di Praga ha deciso di posticipare il voto di fiducia al 27 gennaio.

Praga (Eki) Dopo l'annuncio di un possibile dimissioni del ministro della Giustizia, il governo di Praga ha deciso di posticipare il voto di fiducia al Parlamento europeo. Il voto di fiducia è stato fissato per il 20 gennaio, ma il governo di Praga ha deciso di posticipare il voto di fiducia al 27 gennaio.

Praga (Eki) Dopo l'annuncio di un possibile dimissioni del ministro della Giustizia, il governo di Praga ha deciso di posticipare il voto di fiducia al Parlamento europeo. Il voto di fiducia è stato fissato per il 20 gennaio, ma il governo di Praga ha deciso di posticipare il voto di fiducia al 27 gennaio.

Praga (Eki) Dopo l'annuncio di un possibile dimissioni del ministro della Giustizia, il governo di Praga ha deciso di posticipare il voto di fiducia al Parlamento europeo. Il voto di fiducia è stato fissato per il 20 gennaio, ma il governo di Praga ha deciso di posticipare il voto di fiducia al 27 gennaio.

Praga (Eki) Dopo l'annuncio di un possibile dimissioni del ministro della Giustizia, il governo di Praga ha deciso di posticipare il voto di fiducia al Parlamento europeo. Il voto di fiducia è stato fissato per il 20 gennaio, ma il governo di Praga ha deciso di posticipare il voto di fiducia al 27 gennaio.

Praga (Eki) Dopo l'annuncio di un possibile dimissioni del ministro della Giustizia, il governo di Praga ha deciso di posticipare il voto di fiducia al Parlamento europeo. Il voto di fiducia è stato fissato per il 20 gennaio, ma il governo di Praga ha deciso di posticipare il voto di fiducia al 27 gennaio.

Praga (Eki) Dopo l'annuncio di un possibile dimissioni del ministro della Giustizia, il governo di Praga ha deciso di posticipare il voto di fiducia al Parlamento europeo. Il voto di fiducia è stato fissato per il 20 gennaio, ma il governo di Praga ha deciso di posticipare il voto di fiducia al 27 gennaio.

Praga (Eki) Dopo l'annuncio di un possibile dimissioni del ministro della Giustizia, il governo di Praga ha deciso di posticipare il voto di fiducia al Parlamento europeo. Il voto di fiducia è stato fissato per il 20 gennaio, ma il governo di Praga ha deciso di posticipare il voto di fiducia al 27 gennaio.

Praga (Eki) Dopo l'annuncio di un possibile dimissioni del ministro della Giustizia, il governo di Praga ha deciso di posticipare il voto di fiducia al Parlamento europeo. Il voto di fiducia è stato fissato per il 20 gennaio, ma il governo di Praga ha deciso di posticipare il voto di fiducia al 27 gennaio.

Praga (Eki) Dopo l'annuncio di un possibile dimissioni del ministro della Giustizia, il governo di Praga ha deciso di posticipare il voto di fiducia al Parlamento europeo. Il voto di fiducia è stato fissato per il 20 gennaio, ma il governo di Praga ha deciso di posticipare il voto di fiducia al 27 gennaio.

Praga (Eki) Dopo l'annuncio di un possibile dimissioni del ministro della Giustizia, il governo di Praga ha deciso di posticipare il voto di fiducia al Parlamento europeo. Il voto di fiducia è stato fissato per il 20 gennaio, ma il governo di Praga ha deciso di posticipare il voto di fiducia al 27 gennaio.

Praga (Eki) Dopo l'annuncio di un possibile dimissioni del ministro della Giustizia, il governo di Praga ha deciso di posticipare il voto di fiducia al Parlamento europeo. Il voto di fiducia è stato fissato per il 20 gennaio, ma il governo di Praga ha deciso di posticipare il voto di fiducia al 27 gennaio.

VŘELÉ PODĚKOVÁNÍ SPONZORŮM

Jsmo si vědomi, že mezinárodní konference by nemohla být tak úspěšná, jak byla, kdybychom neměli podporu od našich partnerů. Představenstvo KST ČR vyjadřuje ještě jednou srdečný dík všem partnerům a sponzorům této akce. Věříme, že nám svou přízeň zachovají i do budoucna.

Uvádíme v abecedním pořadí:

**Česká komora tlumočnicků
znakového jazyka,**
Na Poříčí 12, 110 00 Praha 1

PONTES poradenství a vzdělávání
Jaromírova 31, 128 00 Praha 2

**EULITA (Evropská asociace právních
tlumočnicků a překladatelů)**
Lessius University College, Jozef De
Bomstraat 11, B-2018 Antwerp, Belgie

Ristorante VABENE
Malá Štupartská 5/636, Týnský dvůr,
110 00 Praha 1

GENERALI Pojišťovna
Bělehradská 132, 120 84 Praha 2

STAR Czech s.r.o.
Krymská 18/238, 101 00 Praha 10

Jednota tlumočnicků a překladatelů
Senovážné náměstí 23, 110 00 Praha 1

SWEETCOFFE / SC Italy Coffee s.r.o.
Povltavská 5/74, 171 00 Praha 7

KONFES kongresová technika, s.r.o.
Tusarova 26/1521, 170 00 Praha 7

WI-ASS ČR s. r. o.
Ostružnická 362/3, 779 00 Olomouc

Justiční akademie
Hybernská 1006/18, 110 00 Praha 1

Zastoupení Evropské komise v ČR
Evropský dům, Jugmannova 24,
110 00 Praha 1

Představenstvo EULITY, zprava: M. De Wit, K. Antinjuntti, Ch. Driesen, L. Katscinka, Z. Rybinska, L. Castaño Castaño a F. Caciagli

VALNÉ SHROMÁŽDĚNÍ EVROPSKÉ ASOCIACE PRÁVNÍCH PŘEKLADATELŮ A TLUMOČNÍKŮ EULITA ROKU 2012 SE KONALO V PRAZE

Po ukončení mezinárodní konference při příležitosti 15. výročí založení Komory soudních tlumočnicků ČR o nových technologiích v oblasti tlumočení a překladů se dne 4. února 2012 konalo v přednáškovém sále Justiční akademie v Praze výroční valné shromáždění asociace EULITA

Jana Klokočková

Valného shromáždění se zúčastnili tito představitelé: Liese Katschinka, prezidentka, Christiane Driesen,

Na valném shromáždění EULITY jsme byli zastoupeni i členy představenstva KST ČR J. Klokočkovou a R. Hujerem

vice-prezidentka, Zofia Rybinska, vice-prezidentka, Kristina Antinjuntti, tajemnice, Lucia Castaño Castaño, pokladní, Flavia Caciagli, členka výkonného výboru a Maya de Wit, taktéž členka výkonného výboru.

Za KST ČR se valného shromáždění zúčastnili Mgr. Eva Gorgolová, předsedkyně představenstva, Dagmar De Blasio Denčíková, místopředsedkyně představenstva a členové představenstva Mgr. Jana Klokočková a Roman Hujer.

Valného shromáždění bylo zahájeno v 15 hodin a proběhly předepsané formality. Byl opraven a odsouhlasen zápis ze shromáždění v Hannoveru z 27. 3. 2011. Dále byla přednesena zpráva výkonného výboru – zpráva o činnosti za rok 2011 a plán činnosti na rok 2012. Poté byly předloženy účty asociace a návrh rozpočtu na rok 2012. Následovala zpráva auditora.

Veškeré tyto dokumenty byly následně účastníky valného shromáždění odsouhlaseny. Bylo konstatováno, že výše členského příspěvku na další rok se nemění.

Do výkonného výboru navrhla Maya de Witt z EFSLI (přidružený člen) kooptovat zástupkyni NBTG (Dutch Association of Sign-Language Interpreters) Mirjam Stolk, aby ji ve funkci vystřídala. Tento návrh byl po představení profilu kandidátky a přečtení jejího souhlasu s případnou kooptací jednomyslně přijat.

Profesní etický kodex přijatý výkonným výborem EULITY byl rozeslán všem členům a na valné hromadě článek po článku přečten a podroben analýze. Prezidentka požádala valnou hromadu o posouzení, veškeré připomínky

mají být zaslány písemně tajemnici EULITY. Vše bude prodiskutováno na příští valné hromadě.

Prezidentka připomenula členstvu orientační dokument ohledně loga – všichni, kteří si přejí jej používat na dopisních papírech a webových stránkách, musejí tento dokument podepsat a poslat na sekretariát EULITY.

Datum příští schůze: APCI, Komora soudních tlumočnicků Spojeného království VB a SI navrhuje uspořádat valné shromáždění 2013 v Londýně.

Valné shromáždění 2012 bylo prezidentkou ukončeno v 17.15 po projednání všech bodů programu dne a diskusi.

DĚKOVNÝ DOPIS OD ASOCIACE EULITA KOMOŘE SOUDNÍCH TLUMOČNÍKŮ ČR

*S potěšením zveřejňujeme děkovný dopis,
který jsme obdrželi od představenstva asociace EULITA*

Z angličtiny přeložila Miluše Malá

Jménem výkonného výboru EULITY bych chtěla srdečně poděkovat Komoře soudních tlumočnicků České republiky za velkorysé hostování druhého valného shromáždění EULITY v Praze dne 4. února 2012. Dovolte, abych našim českým kolegům pogratalovala k zorganizování nejzajímavější a nejúspěšnější konference s názvem „Zvyšování profesionality právních překladatelů a soudních tlumočnicků: nové technologie“.

Lucia Castaño Castaño (pokladník), Maya de Wit (členka), Liese Katschinka (prezidentka), Flavia Caciagli (členka), Christiane Driesen (vice prezidentka), Zofia Rybinska (vice prezidentka), Kristiina Antinjuuti (tajemnice)

JEDNODENNÍ KURZY PRO UCHAZEČE O JMENOVÁNÍ SOUDNÍM TLUMOČNÍKEM

Mnoho zkušených tlumočnicků a překladatelů nejrůznějších jazyků má zájem stát se soudním tlumočnickem. Ministerstvo spravedlnosti sjednotilo a hlavně zpřísnilo odborné podmínky pro jmenování, i když na jmenování není dosud právní nárok. Na našich kurzech uchazeči získají mnoho informací důležitých pro výkon profese soudního tlumočnicka

Ilona Šprcová

V roce 2012 proběhly dva již tradiční kurzy pro uchazeče o jmenování soudním tlumočnickem – v jarním termínu dne 31. 3. 2012 a v podzimním dne 24. 11. 2012. Obou kurzů se účastnil značný počet zájemců o jmenování – v jarním termínu 65 osob a v podzimním 58.

Již tradičně se největšímu zájmu těšila přednáška Mgr. Luboše Dörfla, soudce Vrchního soudu v Praze a autora komentáře k zákonu č. 36/1967 Sb. Mnohými dotazy byla zahrnuta také Mgr. Kateřina Pivoňková, vedoucí oddělení znalců a tlumočnicků Krajského soudu v Praze. Účastníci rovněž velmi kladně hodnotili přednášky členek představenstva KST ČR obsahující praktické rady ohledně tlumočení před soudy a dalšími orgány veřejné správy a především ohledně náležitostí písemných překladů.

Ukazuje se, že pořádání těchto kurzů je velmi přínosné, neboť účastníci získají lepší představu o tom, co práce

K. Pivoňková, vedoucí oddělení znalců a tlumočnicků Krajského soudu v Praze a L. Dörfl, soudce Vrchního soudu v Praze

soudního tlumočnicka obnáší, jaké povinnosti z ní plynou apod.

V organizaci těchto kurzů budeme i nadále pokračovat.

PROBLEMATIKA OVĚŘOVÁNÍ (LEGALIZACE) DOKUMENTŮ PŘELOŽENÝCH TLUMOČNÍKY ZAPSANÝMI V SEZNAMU TLUMOČNÍKŮ VEDENÉM NA WEBOVÝCH STRÁNKÁCH MINISTERSTVA SPRAVEDLNOSTI ČR

Kateřina Pivoňková

Dopisem Ministerstva spravedlnosti ČR č. j. 463/2011-OD-ZN/9 ze dne 5. prosince 2011 bylo předsedům všech krajských (městskému) soudů ČR sděleno stanovisko ministerstva spravedlnosti k vydávání potvrzení o zapsání konkrétní osoby v seznamu tlumočnicků. Jde o stanovisko, které je zveřejněno na webových stránkách soudů a jeho platnost je od 1. ledna 2012. Čeho se vlastně uvedené stanovisko týká a co vůbec „legalizace tlumočnicka“ znamená v praxi?

V praxi ověření – nebo-li legalizace – tlumočnicka vypadá tak, že se klient (zpravidla osoba, která je vlastníkem přeložených dokumentů, nebo pověřený pracovník firmy či advokátní kanceláře, výjimečně pracovník překladatelské agentury) dostaví do kanceláře soudu, která je k tomu dle rozvrhu práce určena, s přeloženými dokumenty (např. osobními dokumenty – vysvědčení, rodný list, oddací list, VŠ diplom, nebo firemní dokumenty – např. výpis z obchodního rejstříku, stanovy společnosti, zápis z valné hromady apod.), na nichž požaduje ověřit, že tlumočnick,

kteřý překlad provedl, je zapsán v celorepublikové databázi tlumočnicků zveřejněné na www.justice.cz. Nahlédnutím do této databáze pověřený pracovník soudu zjistí, zda jde skutečně o tlumočnicka jmenovaného soudem, tedy tlumočnicka, který se nachází v celorepublikové databázi, a na zadní stranu listiny pod doložku tlumočnicka umístí razítko potvrzující osobu tlumočnicka v evidenci tlumočnicků, kolek s přetiskem kulatého razítka soudu a datum, kdy toto ověření provedl. Tento úkon je prováděn na pokání. Na každou takovou listinu je klient povinen si přinést kolek v hodnotě 100,- Kč. Poté si klient všechny takto ověřené listiny ihned odnáší a zpravidla s nimi jde na ministerstvo spravedlnosti k dalšímu ověření.

Vzhledem k tomu, že jméno a příjmení tlumočnicka a jazyk, pro který je v seznamu tlumočnicků zapsán, ověřuje pověřený pracovník soudu z veřejně přístupné databáze, neuplatňuje se v tomto případě příslušnost soudu pro vydání takového potvrzení. Naopak, výhodou je, že kterýkoliv krajský (městský) soud může ověřit tlumočnicka z veřejné databáze, bez ohledu na to, kterým krajským (městským) soudem byl jmenován, event. u jakého krajského (městského) soudu je v současné době v evidenci.

Do 31. prosince 2011 byla praxe soudů s ověřováním taková, že každý krajský (městský) soud ověřoval pouze tlumočnicka, kteří byli zapsáni v jeho seznamu – výjimku tvořil pouze Krajský soud v Praze, který ověřoval tlumočnicka z celé ČR (s výjimkou Prahy). Mezi klienty se objevovaly problémy s neustálým cestováním po celé ČR a „sbíráním“ razítek. Sjedením podmínek pro ověřování tlumočnicků se z pohledu klienta zjednodušila cesta k úplně ověřenému dokumentu, který chce uplatnit buď přímo v zahraničí, nebo v případě cizojazyčných dokumentů na různých úřadech v České republice.

Pokud jde o problematiku vybírání poplatku za tento úkon, lze uvést, že do 31. prosince 2011 byla tato ověření vydávána bezplatně. Ve Stanovisku ministerstva spravedlnosti ze dne 5. prosince 2011 je tato služba soudů od 1. ledna 2012 zpoplatněna 100,- Kč poplatkem za jednu listinu (bez ohledu na počet stran listiny) vybíraných ve formě kolků. V této části Stanoviska ministerstvo spravedlnosti odkazuje na položku 36 odst. 3 Sazebníku poplatků (příloha zákona č. 549/1991 Sb. v platném znění). Do 31. prosince 2011 bylo ověřování tlumočnicků před krajskými (městským) soudy prováděno zdarma.

Na základě pokynu Ministerstva spravedlnosti ČR č. j. 463/2011-OD-ZN/3 ze dne 20. prosince 2011 a č. j. 463/2011-OD-ZN/9 ze dne 9. listopadu 2011 ve shora

uvedené věci bylo proto vydáno toto Stanovisko, které většina krajských (městského) soudů zveřejnila na svých webových stránkách:

„Stanovisko Ministerstva spravedlnosti ČR k vydávání potvrzení o zapsání konkrétní osoby v seznamu tlumočnicků pro účely ověření listin pro jejich použití v cizině platné od 1. ledna 2012.

Na základě pokynu Ministerstva spravedlnosti č. j. 463/2011-OD-ZN/3 ze dne 20. prosince 2011 a č. j. 463/2011-OD-ZN/9 ze dne 9. listopadu 2011 ve shora uvedené věci tímto zveřejňuji:

Každé potvrzení o zapsání tlumočnicka v seznamu tlumočnicků, tzn. potvrzení na každém přeloženém dokumentu, podléhá uhrazení soudního poplatku podle položky 36 odst. 3 Sazebníku poplatků (příloha zákona č. 549/1991 Sb. v platném znění), aktuálně ve výši 100,- Kč (ve formě kolků), byť je tento seznam veřejně přístupný.

Mezinárodní odbor civilní Ministerstva spravedlnosti ČR akceptuje za účelem ověření listin pro použití v cizině potvrzení o zapsání tlumočnicka v seznamu tlumočnicků vyhotovené kterýmkoli krajským soudem bez ohledu na jeho místní příslušnost. Toto potvrzení musí učinit soud (tedy jakýkoli krajský soud), nikoliv přímo Ministerstvo spravedlnosti ČR, byť vede ústřední seznam tlumočnicků, neboť ověření překladu veřejných listin vyhotovených českými tlumočnicka se ve skutečnosti vztahuje k doložce soudu, nikoliv k úřednímu překladu a tlumočnické doložce, neboť ty samostatně pro použití v cizině ověřit nelze.“

V úvodu příspěvku jsem se popisem jednotlivých úkonů při potvrzování tlumočnicka pro účely legalizace dokumentu pokusila nastínit léta zaběhnutou praxi. Systém tohoto ověřování dokumentů vznikl po roce 1967 a je používán dodnes.

Jen pro ilustraci uvádím následující údaje: u Krajského soudu v Praze bylo v roce 2010 ověřeno celkem 1563 dokumentů, v roce 2011 bylo ověřeno 1765 dokumentů, v roce 2012 ke dni 31. srpna bylo ověřeno 1031 dokumentů. U Městského soudu v Praze bylo ke dni 31. srpna 2012 ověřeno 417 dokumentů, u Krajského soudu v Hradci Králové cca 90 dokumentů, u Krajského soudu v Ostravě 60 dokumentů, u Krajského soudu v Plzni 60 dokumentů, u Krajského soudu v Ústí nad Labem 20 dokumentů a u Krajského soudu v Brně 287 dokumentů. U Krajského soudu v Českých Budějovicích se nepodařilo zjistit počet ověřených dokumentů. Z uvedeného přehledu je patrné,

že klienti, kteří potřebují „zlegalizovat“ doklad za účelem jeho využití v zahraničí, volí raději způsob ověření celého dokumentu na pražských soudech, neboť i následující potvrzení získají na Ministerstvu spravedlnosti ČR se sídlem na území hl. m. Prahy. Pokud jde o osoby, které legalizaci provádí, s výjimkou pražských soudů, tuto legalizaci provádí vždy vedoucí oddělení znalců a tlumočnicků těchto soudů. U Městského soudu v Praze provádí legalizaci pracovnice podatelny, u Krajského soudu v Praze provádí legalizaci dokumentů pracovnice knihovny. Legalizace dokumentů je prováděna u všech soudů každý den po celou pracovní dobu a na počkání.

Má-li být v cizím státě uznána veřejná listina, kterou vydal nebo ověřil v rámci své pravomoci a působnosti orgán ČR, nebo která byla před ním podepsána (dále jen „listina“), je ve většině států nutné, aby tato listina byla tzv. superlegalizována. Výjimky z povinnosti superlegalizace vyplývají z Úmluvy o zrušení požadavku ověřování cizích veřejných listin a z některých dvoustranných mezinárodních smluv o právní pomoci.

Smyslem superlegalizace a apostily je věrohodně prokázat skutečnost, že listina byla vydána nebo ověřena určitým justičním nebo správním orgánem ČR anebo před ním podepsána. Ověřuje se tedy pravost úředního razítka a podpisu na listině, nikoliv obsah listiny samotné. Tímto způsobem se ověřují pouze veřejné listiny (např. výpis z obchodního či živnostenského rejstříku, notářsky ověřené kopie, notářské doložky úředně ověřující podpis určité osoby, apod.). Neověřují se tak soukromé listiny (např. i obyčejná, tj. neověřená kopie veřejné listiny; plná moc, na níž nebyl úředně ověřen podpis osob, apod.).

Správní poplatek

Za ověření listiny se na Ministerstvu spravedlnosti ČR vybírají správní poplatky:

1. za APOSTILNÍ DOLOŽKU (APOSTILU) ve výši 100 Kč ve formě kolků (jeden kolek za ověření jednoho razítka)
2. za VYŠŠÍ OVĚŘENÍ LISTIN ve výši 30 Kč ve formě kolků (jeden kolek za ověření jednoho razítka)

Ověřování dokumentů lze na ministerstvu spravedlnosti provést osobně i prostřednictvím pošty. V případě osobního kontaktu je ověřování na Ministerstvu spravedlnosti ČR vyřizováno během úředních hodin na počkání (do 10 dokumentů). Při počtu nad 10 ks budou dokumenty připraveny k vyzvednutí dle individuální domluvy. Osobní přítomnost žadatele, resp. osoby, na jejíž jméno je doklad vystaven, není nutná.

Pracoviště pro ověřování listin: Na Děkance 3, 128 10 Praha 2

Telefon: 221 997 473, 221 997 914, 221 997 935,
221 997 984

Úřední hodiny:

pondělí a středa 8–12 hod a 13.30 – 17 hod
úterý a čtvrtek 8–12 hod

Pokud klient požádá o ověření dokumentů prostřednictvím pošty, zašle dokumenty na poštovní adresu (centrální podatelna ministerstva):

Ministerstvo spravedlnosti ČR
mezinárodní odbor civilní
Výšehradská 16
128 10 Praha 2.

Žadatel v průvodním dopisu (žádosti) uvede:

- a) stát, ve kterém bude listina použita
- b) svoji přesnou adresu, na kterou bude ověřená listina zaslána
- c) telefonní číslo, event. e-mailovou adresu
- d) potřebný počet kolků (volně vložených do obálky)
- e) připojí vlastní listinu (event. již opatřenou potřebným předchozím ověřením).

Žádosti o apostilu nebo vyšší ověření zasílané poštou je třeba adresovat na centrální podatelnu ministerstva spravedlnosti, nikoliv na adresu detašovaného pracoviště.

Překlady listin:

V případě požadavku superlegalizace úředního překladu listiny do cizího jazyka (opatřeného tlumočnickou doložkou soudního tlumočnicka) je nutné, aby pod razítkem tlumočnicka bylo razítko a doložka krajského soudu potvrzující, že tlumočnick je řádně zapsán v seznamu tlumočnicků. Poté může být tento překlad opatřen vyšším ověřením MSp. ČR.

Bližší informace lze nalézt na webových stránkách Ministerstva spravedlnosti ČR www.justice.cz, v kolonce „Pro veřejnost“, pod záložkou Doručování, datové schránky, resp. ověřování listin do ciziny.

Autorka tohoto sdělení, Mgr. Kateřina Pivoňková, je soudní tajemnice a vedoucí oddělení znalců a tlumočnicků Krajského soudu v Praze a přednáší na našich kurzech pro uchazeče o jmenování soudním tlumočnickem.

XIII. ČESKO-ANGLICKÝ TERMINOLOGICKÝ SEMINÁŘ PRO TLUMOČNÍKY A PŘEKLADATELE V MIKULOVĚ

Odstěhuje-li se člověk do zahraničí a v zemi, v níž našel nový domov, přestane „šlapat“ hospodářství a objem zakázek mu neustále klesá, má oproti tamním občanům, kteří se jeden po druhém klátí na podporu v nezaměstnanosti, jednu velkou výhodu: může se vrátit do své původní vlasti a na jejím trhu uplatnit své znalosti a zkušenosti získané životem v zahraničí. Nicméně, vrátit se je poměrně snadné, ale uplatnit se mezi kolegy, kteří jsou nejenom vynikající a schopní překladatelé a tlumočníci, ale mají i zapaštěné kořeny a vybudované pracovní kontakty, už tak snadné není. Podmínkou uplatnění mezi nimi je umět nabídnout kvalitu, přinést nadhodnotu a, v neposlední řadě, se vzdělávat

Hana Slavičková

A tak jsem se v dubnu loňského roku ocitla na XIII. Česko-anglickém terminologickém semináři pro tlumočnicka a překladatele, který pořádala Komora soudních tlumočnicků ČR v Mikulově, na jižní Moravě, a na nějž mě upozornila nejen pořadatelka a předsedkyně KST ČR, Eva Gorgolová, ale dočetla jsem se o něm i na chatu JTP. Už samotné místo konání v hotelu Eliška pod mikulovským zámekem ve mně po příjezdu vzbudilo příjemnou náladu z vlidného prostředí a chuť k vnímání nových poznatků. Celkem se nás sjelo 80 posluchačů z Čech a Moravy. Náplní byla témata spojená s trestním právem hmotným a procesním. Seminář tradičně probíhal necelé dva dny.

Během sobotního dopoledne byly na programu přednášky: **Pachatel trestného činu a Hospodářská a majetková trestná činnost, a odpoledne Dožádání – smlouvy o vzájemné pomoci ve věcech trestních, resp. vzájemnost a Použití moderních technologií při dokazování v trestním řízení – provádění výsledku (tlumočeného) prostřednictvím videokonferenčního zařízení.** Okruh přednášek byl

zvolen tak, aby se posluchači seznámili s tím, co je nového v trestním řádu od 1. ledna 2012, získali novou terminologii a, konkrétně v mém případě, kdy se připravuji na podání žádosti o jmenování soudním tlumočnickem, jsem si

M. Fryšták, odborný asistent Katedry trestního práva na PF MU umí posluchače i pobavit

ujasnila řadu otázek – například, co je předmětem právního styku s cizinou, jaký má průběh, jaké dokumenty tlumočnick překládá a v jakých situacích naopak tlumočí.

V závěrečném sobotním příspěvku jsme se dozvěděli o rozsahu, v jakém se uplatňují moderní technologie při výslechu a jakým způsobem a za jakých okolností se přibírá tlumočnick. Přednášky vedl zajímavým a živým způsobem JUDr. Marek Fryšták, Ph.D., odborný asistent Katedry trestního práva na PF Masarykovy univerzity v Brně. Byly výborně připravené a výklad byl pro nás, kdo jsme nestudovali právo, naprosto srozumitelný. K přednáškám promítaným v aplikaci PowerPoint jsme obdrželi vytištěné sešity s probíraným obsahem, což byl nepostradatelný podklad pro krátké zápisy a poznámky.

Na každé přednesené téma navazovala PhDr. Marta Chromá, Ph.D., vedoucí katedry jazyků PF UK. Velmi uceleným a praktickým způsobem shrnula danou problematiku z jazykového hlediska, k nové terminologii tak přibývaly anglické ekvivalenty. Jazyková část rozhodně neprobíhala tak, že by nám přenášející diktovala termíny a my si je přepisovali do sešitu, naopak, neustále nás vyzývala vyjadřovat vlastní nápady a návrhy. Ty mylně oprávněně odmítala, ale ty, které byly obhajitelné, připustila, buď s vysvětlením za jakých podmínek či okolností by se mohly použít nebo po krátké úvaze sama dospěla k názoru, že se jedná o možný a aplikovatelný ekvivalent. Takový přístup pokládám jednak za motivující a jednak nedovolí posluchači během dvoudenního maratónu přednášek ani na okamžik polevit v pozornosti.

Zajímavým doplněním byla nedělní přednáška o **Činnosti ÚOOZ (Útvar pro odhalování organizovaného zločinu), mezinárodní policejní spolupráci (Interpol, SIRENE)**

V. Tomaník z Odboru mezinárodních vztahů Krajského ředitelství Policie Jihomoravského kraje, Centrum policejní spolupráce Mikulov – Drasenhofen

a spolupráci se soudními tlumočníky, kterou přednesl kpt. Mgr. Václav Tomaník z Odboru mezinárodních vztahů Krajského ředitelství Policie Jihomoravského kraje, Centrum policejní spolupráce Mikulov – Drasenhofen. Umožnil nám si ujasnit rozdíl mezi Interpolem, Europolem a SIRENE. Uvedl řadu příkladů z praxe, například, jak se prostřednictvím Schengenského informačního systému pátrá po hledaných osobách, jak SIRENE zajišťuje výměnu prioritních informací trestního charakteru, jak probíhá přeshraniční sledování apod. Po přednášce následoval workshop, jehož předmětem byla bezpečnostně právní terminologie užívaná v policejní praxi.

K přednáškám a workshopu nechyběl ani v dnešní době tak významný networking, a to nejen během přestávek na kávu, ale i u oběda a během večeří. Na páteční večeři jsme po příjezdu a registraci účastníků vyrazili do jedné z místních útulných a příjemných restaurací s vynikající kuchyní. A networking začal...

Sobotní večer byl naopak věnován rautu s degustací moravských vín, kterého se zúčastnila většina posluchačů, někteří dokonce i s rodinnými příslušníky. Přednáška o vínech z blízkých sklepů byla rozhodně užitečným obohacením večera. U stolů panovala skvělá nálada, navazovaly se nové kontakty nebo oživovaly ty někdejší jako v mém případě, kdy jsem se po mnoha letech setkala s několika svými spolužačkami. Ale i kdybych nepotkala známé tváře, rozhodně bych se na semináři necítila jako kůl v plotě, ač jsem více jak dvacet let v Čechách nežila a ani profesně nepůsobila. Všichni kolegové, kteří přijeli a které jsem velmi ráda poznala, byli milí, vstřícní a projevovali zájem si povídat a sdělovat poznatky a zkušenosti z praxe.

Seminář rozhodně naplnil mé očekávání. Přednášená témata, kvalitu přednášek, způsob jejich přednesu a sled programu pokládám za aktuální, ucelený, srozumitelný a přínosný. K tomu skvělá kolegiální a příjemná atmosféra. A nějaká chybička na dokonalosti? Volila bych méně dialektů na jedné stránce v přednáškovém sešitě tak, aby písmena byla větší. Můj unavený zrak již nemá schopnost regenerace.

Na závěr jsme všichni obdrželi osvědčení o účasti na semináři a odvezli si podkladové materiály a odbornou terminologii k jednotlivým přednáškám a příspěvkům. **Děk týmu KST ČR.**

Autorka je profesionální překladatelka a tlumočnice španělštiny a angličtiny, členka AICE, ASETRAD a JTP

SEMINÁŘ NEJEN PRO SOUDNÍ TLUMOČNÍKY ŠPANĚLSKÉHO JAZYKA

Mladý anglista a hispanista, překladatel a tlumočnick Ondřej Klabal, nabídl vedení Komory svou pomoc s organizací semináře pro španělštináře a ujal se jeho přípravy. Představenstvo KST ČR tuto iniciativu uvítalo a po zhruba půlročním upřesňování a dolad'ování se seminář uskutečnil v druhou květnovou sobotu 2012

Ondřej Klabal

Programově byl seminář rozdělen na dvě tematicky velmi odlišné poloviny. Dopolední část programu se konala pod taktovkou dr. Agnieszky Biernacké, španělštinářky z translátologického pracoviště Varšavské univerzity, s níž navázala na olomoucké konferenci TIFO 2011 spolupráci místopředsedkyně Komory Dagmar De Blasio Denčíková. Tématem této části byly etické aspekty práce soudního tlumočnicka, což je téma, jemuž se při každodenní práci nelze vyhnout. Doktorka Biernacka okomentovala vybrané pasáže z etických kodexů, zmínila možné problémy spojené s jejich uplatňováním v praxi a následně rozebrala vybrané situace konkrétních etických dilemat, které nasbírala od praktikujících tlumočnicků. Zabývala se například oslovováním soudce, vulgarismy nebo případy, kdy tlumočnick výpověď nějakým způsobem upravuje, až překrucuje. Přestože tato část měla mít podobu workshopu, kdy se k jednotlivým situacím vyjádří účastníci na základě své vlastní praxe a zkušeností a bude se nad tématy diskutovat, tento záměr se tak úplně nepovedl, protože zřejmě deštivé počasí zbavilo většinu účastníků chutě diskutovat. Přesto se domnívám, že témata nadnesená v této části semináře patří mezi evergreeny, které by si zasloužily pozornost i ze strany tlumočnicků jiných jazyků, a bylo by zajímavé provést výzkum, zda k takovým situacím dochází i v českém prostředí a jak se řeší.

Po pauze na občerstvení, které bylo zajištěno formou osvědčených chlebíčků, následovala odpolední část, zaměřená již více jazykově. Tuto část vedla dr. Jana Pešková z Ústavu romanistiky Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích. Nejprve se zaměřila na charakteristické rysy právnické španělštiny, a to na úrovni lexika, morfologie a syntaxe, které ukazovala na bohatém příkladovém materiálu. Mimo jiné se zabývala například budoucím „subjuntivem“, který se právě s výjimkou právního diskurzu již v jazyce téměř nevyskytuje, nebo nefinitními tvary sloves. Následně se přednášející zaměřila na vybrané termíny českého a španělského trestního práva, na úskalí jejich překladu, a to na základě srovnání definic jednotlivých termínů (např. bipartice přečinu a zločinu), což je přístup, který je základem práce právního překladatele. Na základě evaluačních dotazníků, které účastníci na konci semináře vyplňovali, mohu s potěšením konstatovat, že vystoupení dr. Peškové bylo hodnoceno velmi kladně a může být slibným základem další spolupráce, kterou paní doktorka nevyloučila.

Závěrem bych chtěl čtenáře tohoto článku, a nejen je, vyzvat, aby vedení Komory informovali v případě, že vědí o někom, kdo by mohl vystoupit na jednom z budoucích hispanistických seminářů a promluvit na některé z témat, které nás všechny provází při naší každodenní práci.

J. Pešková z Ústavu romanistiky Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích

A. Biernacka, španělštinářka z translátologického pracoviště Varšavské Univerzity

V popředí O. Klabal, organizátor španělského semináře a tlumočnick angličtiny a španělštiny

ČESKO-FRANCOUZSKÝ TERMINOLOGICKÝ SEMINÁŘ

Po delší době měli francouzštináři znovu možnost rozšířit si své odborné vědomosti, tentokrát na téma trestní právo. Úkolu se iniciativně ujala nová členka představenstva, soudní tlumočnice francouzštiny a rumunštiny a organizátorka semináře

Jana Klokočková

Seminář se konal 2. června 2012 pod záštitou Nejvyššího státního zástupce ČR Pavla Zemana v budově K-Centra na Senovážném náměstí v Praze 1.

Přednášející **Jean-Michel Peltier**, zástupce prokurátora depártmánu Toulouse, dříve styčný důstojník při Francouzské ambasádě a Ministerstvu spravedlnosti ČR, si pro účastníky připravil bohatou zásobu textů z oblasti trestního práva a poskytl výklad v nich obsažených termínů s dokonalostí sobě vlastní. Strhl všechny účastníky jak vysokou odborností, tak osobním zaujetím pro věc práva a spravedlnosti. Zároveň představil aktuální obraz francouzské reality v trestně právní oblasti – účastníci se dozvěděli o rostoucím počtu případů domácího násilí, o možnostech a mezích boje s terorismem i o finanční kriminalitě.

J. Klokočková, členka představenstva KST ČR a organizátorka francouzského semináře

Pro přesné vyhledávání českých ekvivalentů některých francouzských termínů se semináře na pozvání KST ČR účastnil jako host i JUDr. Petr Poledne z Krajského soudu v Plzni. Díky oběma.

Vzhledem ke spokojenosti účastníků – z nichž někteří napsali představenstvu KST ČR děkovný dopis – jsme se s přednášejícím domluvili na možnosti pokračovat v této spolupráci i v dalších letech, a to nejen v oboru trestního práva.

P. Poledne z Krajského soudu v Plzni a J. M. Peltier, zástupce prokurátora v Toulouse, dříve styčný soudce pro Francouzskou ambasádu v Praze a na Ministerstvu spravedlnosti ČR

ZPRÁVA Z IX. RUSKO-ČESKÉHO TERMINOLOGICKÉHO SEMINÁŘE

Organizátory semináře byli již tradičně ruštinář Mgr. Roman Hujer a angličtinářka a ruštinářka PhDr. Ilona Šprcová, oba členové představenstva KST ČR, kteří znovu zajistili přednášející s vysokou kvalitou výuky, a tím i zvyšování profesních dovedností našich kolegů

Roman Hujer

Tentokrát se seminář konal netradičně v půli června 2012 a účast byla lehce podprůměrná. Ale hlavní téma bylo

docela nové, a nové bylo i to, že poprvé na rusko-českém semináři přednášel soudce. Méně neobvyklá již byla

tradiční odborná terminologie k tématu. Další dvě odpovědní témata byla věnována stávajícím kvalifikačním požadavkům na soudní tlumočníky, státní jazykové zkoušce speciální překladatelské a tlumočnické a strojem podporovanému překladu.

Hlavním tématem bylo tedy insolvenční řízení, které přednesla JUDr. Z. Svobodová, soudkyně Městského soudu v Praze. Zjistili jsme, že se jedná o velmi zkušenou soudkyni, která soudila nejdříve na prvním stupni, u obvodního soudu, a již od roku 1994 u Městského soudu v Praze. Přednášející pohovořila o vzniku a historii zákona, jeho české podobě, po čemž se věnovala základním pojmům, definovala insolvenční řízení (IS), subjekty IS, insolvenční návrh, platební neschopnost, předlužení, insolvenční soud, úpadek, věnovala se takovým pojmům jako je dlužník a věřitel, insolvenční správce, oddlužení, majetková podstata, vykonatelná pohledávka, insolvenční rejstřík, věřitelský výbor a jiným. Poté přešla k samotnému řízení, které se zahajuje pouze na návrh dlužníka nebo věřitele; podrobněji se věnovala tzv. šikanózním návrhům, které vzbudily zájem mezi přítomnými tlumočníky. Přednášející uvedla, jak je s návrhy u soudu nakládáno, kdy je jmenován insolvenční správce a co se děje s pohledávkami.

Zajímavým tématem bylo také oddlužení, protože se s ním setkáváme téměř na každém kroku a není nám zcela jasný jeho právní význam. Na závěr své přednášky jsme se dozvěděli o řešení úpadků společností konkursem a reorganizací (restrukturalizací).

V další části následovala odborná terminologie advokátních koncipientek, sester Mgr. et Mgr. Oksany a Oleny Rizak, které se zaměřily na jednotlivé pojmy, na jejich přesné definování a vyhledání významových ekvivalentů. Jednalo se třeba o „neplatný úkon“, „usnesení o přerušení řízení“, „odstranění vady žaloby“, „výzvu k odstranění vad“, „přerušení řízení na neurčito“ a další pojmy, k nimž byly vybrány originální ekvivalenty, které vzešly z právní praxe. Oksana s Olenou provedly překlady několika právních textů, většinou usnesení z insolvenčního řízení, také opravily několik překladů pořízených našimi tlumočníky. Pro všechny zúčastněné byl tento právní pohled na překlad nesmírně zajímavý, proto také obě byly středem zájmu všech účastníků semináře. Oksana Rizak, která seminář vedla, si počínala velice zdatně a nezapřela, že pochází z učitelské rodiny, na svůj věk vystupovala sebevědomě, vtípně a bleskově reagovala na otázky z publika. S účastníky jsme se shodli na tom, že se jednalo o jedny z nejlepších lektorek, které kdy na semináři ruštiny přednášely. O přestávce byly obklopeny účastníky semináře. Oběma pak byla nabídnuta

lektorská činnost v rámci JURIDIKA na PF UK v Praze. Pro ty z Vás, kdo se semináře nezúčastnil, máme potěšující zprávu, protože Oksana s Olenou nám přislíbily účast na dalších seminářích.

Po polední pauze na občerstvení PhDr. Ilena Šprcová, členka představenstva Komory, účastníkům připomněla kvalifikační požadavky na soudního tlumočníka, po ní nastoupila předsedkyně zkušební komise pro jazyk ruský z Jazykové školy s právním státní jazykové zkoušky hl. m. Prahy, Mgr. Larisa Knápková, a přinesla nám vzorové materiály zkoušek pro překladatele a tlumočníky. V jejím vystoupení jsme se dozvěděli, že speciální překladatelská zkouška z ruského jazyka, příp. pro rodilé mluvčí z českého jazyka, vůbec není jednoduchá, a to ani pro stávající překladatele, což doložila i statistikou úspěšnosti. Společně jsme si prošli některá zadání a ti z nás, kdo nesplňují tuto podmínku pro činnost soudního tlumočníka, se již začali, přinejmenším psychicky, připravovat na složení této náročné zkoušky.

Posledním tématem tohoto dne byl strojem podporovaný překlad a spolupráce s agenturami. Přednášel pan David Čaněk ze společnosti MemSource. Našli se mezi námi kolegové, kteří již ten překladový software používají. Ale pro většinu z nás bylo vše nové a měli jsme tedy o čem přemýšlet do budoucna.

Organizátoři děkují partnerům semináře, a to společnosti MemSource a ruskému týdeníku Pražský telegraf.

D. Čaněk ze společnosti MemSource mluvil o strojem podporovaném překladu

17. ČESKO-NĚMECKÝ TERMINOLOGICKÝ SEMINÁŘ PRO SOUDNÍ TLUMOČNÍKY V PRAZE

Tradiční setkání němčinářů s již tradiční laskavou podporou Česko-německého fondu budoucnosti

Catherina Van den Brinková Štifterová

Ve dnech 8. až 11. listopadu 2012 se v **Justiční akademii** v Praze konal již 17. česko-německý terminologický seminář pro soudní tlumočníky. Většinu našich členů jsou prostory Justiční akademie známy z jiných akcí, např. z obecného semináře či z pořádání valných hromad. Pořádání semináře právě na tomto místě se ukázalo jako dobrá volba, sál je vhodně uspořádaný pro takovýto seminář, je ozvučený, vybaven potřebnou technikou, dostatečně prostorný a osvětlený. Nikdo si nestěžoval na horko nebo zimu a všichni se tak mohli plně soustředit na přednášky. Poněkud obtížněji probíhaly diskuse, protože bez mikrofonu přece jen nebylo dost slyšet. Občerstvení bylo zajištěno externím dodavatelem v přízemí budovy Justiční akademie a podle reakcí účastníků se zdá, že občerstvení bylo skutečně kvalitní a přispělo k celkové spokojenosti s organizační stránkou semináře.

Registrace účastníků proběhla v předvečer semináře, dne 8. 11. 2012, v nedaleké restauraci Hybernia, aby administrativní záležitosti nenarušily samotný průběh semináře. Organizátoři nepočítali s moc bohatou účastí a nakonec se nás sešlo více, než jsme počítali. Pro poslední příchozí již tedy nezbyl sborník a museli si jej vyzvednout až následující den.

M. Horálková, tajemnice katedry jazyků PF UK v Praze a členka dozorčí rady KST ČR®

Seminář oficiálně zahájila **Mgr. Catherina Štifterová**, členka představenstva Komory soudních tlumočnicků. Organizaci semináře zajišťoval tým složený z Mgr. Catheriny Štifterové, **PhDr. Míluše Malé** a německé partnerky projektu paní **Jarmily Witzke**. Ještě před zahájením odborné části semináře proběhl krátký příspěvek paní Kabíčkové a pana Peňáčky, týkající se projektu **Interprety**. Jedná se o internetový portál, jehož prostřednictvím lze uskutečnit okamžité i plánované tlumočení online/videokonference kdykoliv a odkudkoliv. Spuštění portálu je plánováno na prosinec roku 2012. Účastníky semináře rovněž pozdravil zástupce Velvyslanectví Spolkové republiky Německo pan **Andreas Weber**.

Seminář se podle plánu nesl v duchu dvou nosných témat. Páteční program byl celý věnován problematice **práva nemovitostí a stavebního práva**. Tematiku zahájil tandem tvořený rakouským a německým přednášejícím, **Mgr. Stefanem Scholzem** z Ústavu dějin křesťanského umění KTF UK a **Dr. Stephanem Heidenhainem**, advokátem působícím v SRN a ČR. Přednáška byla velmi fundovaná a díky kvalifikaci obou přednášejících byla pokryta jak oblast správního práva, tak i techničtější část stavební problematiky. Velmi zajímavé bylo rovněž porovnání německé

M. Wilding, odborný lektor německého práva

a rakouské terminologie, které vyplynulo z příspěvků obou přednášejících. Účastníci semináře však zejména ocenili výklad Dr. Heidenhaina ohledně obtížně přeložitelné terminologie (zejména se zaměřením na překlad z českého do německého jazyka), vyplývající zejména z rozdílné právní situace. Jako advokát působící i v ČR mohl Dr. Heidenhain hovořit ze svých zkušeností s překlady smluv a jiných listin z českého do německého jazyka a zmínit překladové ekvivalenty, které jsou pro německého příjemce informace zavádějící či nesrozumitelné.

Na německou část pak odpoledne navázala **JUDr. Helena Prášková, CSc.** z Katedry správního práva a správní vědy Právnické fakulty UK v Praze, která přítomné účastníky seznámila s nejdůležitější terminologií této oblasti v českém jazyce a nastínila průběh příslušných řízení.

Závěrečný blok prvního dne semináře byl věnován „translatologickému workshopu“, který vedl **PhDr. Tomáš Svoboda, Ph.D.** z Ústavu translatologie FF UK. PhDr. Tomáš Svoboda je garantem oboru překladatelství-tlumočnictví němčina a jako takový fundovaný odborník na problematiku překladu v kombinaci český a německý jazyk. Pan Svoboda uzavíral páteční i sobotní seminář, a sice v pátek s teoretickým zaměřením a v sobotu s praktickými cvičeními zaměřenými na probíranou problematiku (oblast práva nemovitostí a stavebního práva).

Sobotní den byl zahájen přednáškou **doc. JUDr. Margerity Vysokajové, CSc.** z Katedry pracovního práva a sociálního zabezpečení Právnické fakulty UK na téma pracovního práva. Na tuto část pak navazovala přednáška na stejné téma, prezentovaná panem **ass. jur. Michaellem Wildingem**, odborným lektorem německého práva, který pro účastníky patří k velmi žádaným a uznávaným přednášejícím, jak mimo jiné dokládá hodnocení 16. terminologického semináře, provedeného na základě dotazníku

odevzdaného účastníky na závěr semináře (Hluboká nad Vltavou 2011).

Poslední den tradičně uzavíral terminologický workshop vedený **PhDr. Milenou Horálkovou**, tajemnicí katedry jazyků Právnické fakulty Univerzity Karlovy v Praze za asistence pana Wildinga, který upřesňoval německou terminologii, vysvětloval rozdílná pojetí atd. Cílem workshopu je sjednocování používané terminologie, identifikace nejvhodnějších ekvivalentů u obtížnější terminologie a návody na řešení problémů, se kterými se tlumočníci a překladatelé s kombinací českého a německého jazyka setkávají. Atmosféra semináře byla velmi příjemná a účastníci jej hodnotili velmi pozitivně. Díky účasti německých a českých odborníků se účastníci seznamují nejen s terminologií, ale i s reáliemi z oblasti práva nebo souvisejících oblastí, průběhem řízení, kulturními a společenskými aspekty, zdroji práva atd.

V sobotu večer se v krásných prostorách restaurace Caffè Italia na Staroměstském náměstí uskutečnil tradiční společenský večer. Slavnostní večer byl zahájen PhDr. Miluší Malou, paní Jarmilou Witzke a Mgr. Katy Štifterovou. Stejně jako při oficiálním zahájení semináře, byl i při tomto projevu zmíněn význam příspěvku **ČESKO-NĚMECKÉHO FONDU BUDOUCNOSTI** pro organizování tohoto semináře – účastníci byli informováni, že slavnostní večeře je hrazena z prostředků fondu a rovněž byl komunikován pozdrav a přání úspěšného semináře od paní **Anke Zimmermann**, pracovnice Česko-německého fondu budoucnosti, která má na starosti tento typ projektů. Jen díky příspěvku Česko-německého fondu budoucnosti bylo možné ponechat i přes neustálé narůstání cen výši účastnického příspěvku beze změny, a to včetně sobotní společenské večeře. K dobrému jídlu byl i příjemný hudební doprovod.

H. Prášková z Katedry správního práva a správní vědy PF UK v Praze

T. Svoboda, garant oboru překladatelství-tlumočnictví němčina na ÚTRL FF UK v Praze

KDEKOLI. KDYKOLI.

*Využijte nový nástroj
pro tlumočení v 21. století.*

Registrace → Realizace → FairPay

Interpretty je nový jednoduchý nástroj pro online videotlumočení. Rozšíří nabídku vašich služeb o další alternativu a dá vám více možností, jak spolupracovat se svými klienty. Nabídne vám maximální komfort, protože můžete tlumočit i z pohodlí domova a v čase, který vám nejvíce vyhovuje. A navíc vám nabídne i vlastní prostor, který je určen jen vám a vašim klientům. Na rozdíl od podobných nástrojů na trhu vám garantujeme maximální zabezpečení dat a hovoru, jednoduché intuitivní ovládání a díky systému FAIRPAY i garanci zaplacení peněz.

Budoucnost nikdy nebyla takhle jednoduchá.

Využijte zaváděcí nabídky a vyzkoušejte si Interpretty na vlastní hlas a obraz. Nabízíme vám 10 hovorů v rámci 6 měsíců od registrace úplně zdarma.

**inter
pretty
•com•**

*Making interpreting
pretty simple*

www.interpretty.com

O UDÁLOSTECH NA VELETRHU SVĚT KNIHY 2012

Ve dnech 17. – 20. května 2012 se na pražském výstavišti konal 18. mezinárodní knižní veletrh a literární festival zvaný Svět knihy

Eva Gorgolová

Čestným hostem tohoto ročníku bylo Rumunsko a hlavními tématy Literatura černomořské oblasti a komiks. V rámci této velice populární akce bylo v pátek 18. května v literárním sále slavnostní vyhlášení výsledků a předání cen 19. ročníku na světě ojedinělé soutěžní a propagační akce pořádané Jednotou tlumočnicků a překladatelů. **Cenu za nejlepší překladový slovník obdržela Milena**

Horálková za Česko-německý překladový slovník. Ve velkém sále pak později odborná porota Obce překladatelů udělila anticenu Skřípec nakladatelům a překladatelům, kteří se v uplynulém roce závažně zpronevěřili pravidlům profesní etiky. Hodnoceny byly prohršky v oblasti krásné i odborné literatury.

SLOVNÍK ROKU 2012

Do 19. ročníku soutěže pořádané Jednotou tlumočnicků a překladatelů (JTP) bylo přihlášeno 62 titulů. Odborná porota, složená ze zástupců profesních překladatelských a tlumočnických organizací z České a Slovenské republiky a dalších odborníků, zasedala 6. února 2012. Výsledky byly slavnostně vyhlášeny v pátek 18. května 2012

Zdroj: JTP

Hlavní cenu SLOVNÍK ROKU 2012 získal:

Kuča, Karel: MěsTa a městečka v Čechách, na Moravě a ve Slezsku (I. – VIII. díl), LIBRI, Praha 1996–2011.
(Cena je spojena s finanční odměnou 20 000,- Kč, kterou věnuje JTP)

Na dalších místech se umístily:

Milena Horálková: Česko-německý právní slovník, Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, Plzeň, 2011.
Kolektiv autorů: Slovník současné češtiny. Lingea, Brno 2011.

Cena poroty za překladový slovník:

- 1. Milena Horálková: Česko-německý právní slovník.** Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, Plzeň, 2011.
- 2. Bahbouh, Charif: Česko-arabský slovník.** Dar Ibn Rushd, Brandýs nad Labem, 2011.
- 3. TZ-one: Anglicko-český, česko-anglický multioborový slovník z oblasti vědy, techniky a ekonomiky.** Computer Press, Brno 2011 a

D. Serano za JTP blahopřeje M. Horálkové za nejlepší překladový slovník. V pozadí P. Kautský a A. Diabová z představenstva Jednoty tlumočnicků a překladatelů

Kolektiv autorů: Francouzsko-český česko-francouzský velký knižní slovník. LINGEA, Praha 2011

Cena poroty za výkladový slovník:

1. Kolektiv autorů: **Slovník současné češtiny**. Lingea, Brno 2011.
2. Marečková-Štolcová, Elena a kolektiv: **LATINITAS MEDICA. Lexikon nejen lékařských sentencí, citátů a rčení**. Masarykova univerzita, Brno 2009.
3. David, Jaroslav: **Smrdiv, Brežněves a Rychloň-kova ulice**. Academia, Praha 2011.

Cena poroty za encyklopedické dílo:

1. Čvančara, Miroslav – Čvančara, Jaroslav: **Zaniklý svět stříbrných pláten. PO STOPÁCH PRAŽSKÝCH BIOGRAFŮ**. Academia, Praha 2011.
2. Franc, Martin – Knapík, Jiří a kol.: **2012 kulturním děním a životním stylem v českých zemích 1948–1967**. Svazek I. (A–O), svazek II. (P–Ž). Academia, Praha 2011.
3. Kovář, Martin: **Londýn, kulturně-historický 2012**. Academia, Praha 2011.

Cena poroty za biografický slovník:

1. Hlavatá Lucie – Ičo, Ján – Strašáková, Mária: **Slovník vietnamské literatury**. Libri, Praha 2011
2. Spousta, Vladimír: **Hudebně-literární slovník. Hudební díla inspirovaná slovesným uměním. I. Světoví skladatelé, II. Čeští skladatelé**. Masarykova univerzita, Brno 2011
3. Mazal, Tomáš: **Cesty s Bohumilem Hrabalem**. Academia, Praha 2011.

Cena poroty za elektronický slovník:

1. Dyčková, Jana: **EURO ANGLIČTINA. elektronický anglicko-český a česko-anglický slovník pro pracovníky státní správy**. Vydal Národní orgán pro koordinaci (NOK). Elektronicky zpracovala společnost Lingea, Brno 2011.
2. Kolektiv autorů: **Slovník současné češtiny**. Lingea, Brno 2011
3. TZ-one: **Anglicko-český, česko-anglický multioborový slovník z oblasti vědy, techniky a ekonomiky**. Computer Press, Brno 2011

Cena poroty za slovník vydaný ve Slovenské republice:

1. Juríková, Marta: **NEMECKO-SLOVENSKÝ STAVEBNÝ SLOVNÍK**. Jazykové vydavateľstvo Mikula, Bratislava 2011.
2. Štefánik, Martin – Lukačka, Ján a kol.: **Lexikón stredovekých miest na Slovensku**. Historický ústav SAV, Bratislava 2010.
3. Jarošová, Alexandra – Buzássyová, Klára a kol.: **Slovník súčasného slovenského jazyka. Druhý zväzok**

Odborná porota Obce překladatelů uděluje anticenu Skřípec

(H–L). Veda, Bratislava – Jazykovedný ústav Ľ. Štúra SAV, 2011.

Čestná uznání:

Hejnic, Josef – Martínek, Jan: Rukověť humanistického básnictví V ČECHÁCH A NA MORAVĚ 6. Dodatky A–Ž. / ENCHIRIDON RENATAE POESIS LATINAE IN BOHEMIA ET MORAVIA CULTAE 6. Supplementa A–Ž. Academia, Praha 2011.

Dvořák, Ivan: Bezčasí. Nohybská kultura v letech 1976–1985. Galén, Praha 2011.

Ondrejka, Kliment: REKORDY SLOVENSKA. DA-JAMA, Bratislava 2011.

Porota zasedala ve složení:

Katarzyna Filgasová (Jednota tlumočnicků a překladatelů), Mgr. Eva Gorgolová (Komora soudních tlumočnicků ČR), Petr Kautský (časopis ToP/tlumočení – překlad/), PhDr. Petr Kitzler (Obec překladatelů), Mgr. Ľubica Medvecká (Slovenská spoločnosť prekladateľov odbornej literatúry – SSPOL), Iva Pecháčková (Svaz českých knihkupců a nakladatelů), Marie Pospíšilová (Knihkupectví Kanzelsberger), PhDr. Silvia Semaková (Slovenská spoločnosť prekladateľov umeleckej literatúry – SSPUL), PhDr. Dely Serrano (ASKOT), Olga Vašková (měsíčník Čtenář), Petra Slánská Bimová (Česká komora tlumočnicků znakového jazyka), Jiří Vedral (Sekce odborného překladu a terminologie, JTP).

Všechny tituly přihlášené do soutěže byly vystaveny v expozici JTP **SLOVNÍK ROKU** na 18. mezinárodním knižním veletrhu SVĚT KNIHY PRAHA 2012, který se konal od 17. do 20. května 2012 na Výstavišti Praha. Ceny byly během programu JTP slavnostně vyhlášeny a předány autorům a nakladatelům tamtéž v Literárním sále Průmyslového paláce.

RUMUNSKO – ČESTNÝ HOST KNIŽNÍHO VELETRHU 2012

Zdroj: *Katedra jihoslovanských a balkanistických studií UK*

Ve dnech 17.–20. května 2012 se na pražském Výstavišti konal 18. ročník knižního veletrhu „Svět knihy“, jehož čestným hostem letos bylo Rumunsko (loni to byla Saúdská Arábie, příští rok tato role připadne Slovensku). Rumunská účast na veletrhu, kterou organizovalo Ministerstvo kultury a národního dědictví Rumunska a Rumunský kulturní institut v Praze, zaujala svou početností a pestrostí: přijelo jedenáct spisovatelů, dále ilustrátoři, fotografové, autoři komiksů, folklorní soubor ze sedmihradského města Alba Iulia, sólista hrající na Panovu flétnu, klarinetové kvarteto z Bukurešti, řemeslníci předvádějící tradiční techniky při výrobě keramiky, tkalcovství a malování skleněných ikon.

Současnou literaturu zastupovali básníci, prozaikové a dramatici střední a mladé generace – Gabriela Adameşteanu, Ştefan Caraman, Petru Cimpoeşu, Mircea Dinescu, Gabriel Chifu, Marius Chivu, Florin Lăzărescu, Simona Popescu, Nicolae Prelipceanu, Răzvan Rădulescu a Adina Rosetti. Během čtyř dnů se několikrát sešli s českým publikem, a to při autorském čtení v rumunském stánku, při panelových diskusích na různá témata („Postkomunistické období reflektované v literatuře“, „Před rokem 1989 jen literatura mluvila pravdu“, „Převedení literatury do fikce“ aj.) a rovněž při večerních vystoupeních na pražských malých scénách (poetická kavárna Viola, divadlo Minor, divadlo Kampa). Ukázky z jejich tvorby zazněly paralelně v rumunštině a v českých překladech, na nichž se podíleli jak zkušení překladatelé (Jiří Našinec, Jitka Lukešová, Libuše Valentová), tak nedávni absolventi rumunistiky na FFUK (Jarmila Horáková, **Jana Klokočková**, Petra Mendlová, Lenka Pařagová).

Pozoruhodné výročí – 130 let od zavedení studia rumunštiny na Univerzitě Karlově – připomněl během prvního dne veletrhu přednáškový blok s tímto programem:

Publikum si se zájmem vyslechlo autorská čtení rumunských autorů

- Jiří Felix: *Češi a rumunština*
- Libuše Valentová: *Překlady z rumunské literatury do češtiny*
- Jiří Našinec: *Rumunský literární exil*
- Libuša Vajdová: *Tradice české a slovenské rumunistiky*

Dalším významným tématem veletrhu 2012 byla „Literatura černomořské oblasti“. Panelová diskuse, jíž se zúčastnili Libor Dvořák, Rita Kindlerová, Petr Kučera, Jiří Našinec, Ivana Srbková a Petruška Šustrová, se zabývala otázkou, zda existuje kulturní identita této oblasti, a pokud ano, jaké má kořeny v minulosti a jak se projevuje v současnosti.

Značný zájem účastníků veletrhu vyvolala prezentace překladových novinek z rumunské literatury. Jitka Lukešová uvedla svůj překlad románu *Ruska* od Giba Mihăescu, jedné z nejzajímavějších psychologických próz meziválečného období, která při svém vydání v roce 1933 získala jednomyslné uznání kritiky a prestižní cenu Společnosti rumunských spisovatelů. Jiří Našinec představil román *Říkej mi Johnny!*, drsně ironické svědectví veterána KGB z pera významného moldavského spisovatele Aurelia Busuioca, z jehož díla překladatel před časem uvedl jiný působivý román o nedávných dějinách Besarábie, *Smlouvání s ďáblem* (česky 2003). Filozof Milan Lyčka seznámil se svým překladem jedné ze základních studií světově proslulého a také u nás dobře známého religionisty rumunského původu Mircei Eliada *Mýtus a skutečnost* (francouzský originál *Aspects du mythe* vyšel roku 1963). Syntetizující pohled na dějiny Rumunska přináší publikace, kterou pro potřeby zahraničních studentů a dalších zájemců napsal Lucian Boia, v současnosti nejrespektovanější rumunský historik; překlad do slovenštiny pořídila Hildegard Bunčáková.

Mezi posluchači byli mnozí členové KST ČR

Mladí redaktoři PLAVu, měsíčníku pro světovou literaturu, dostali příležitost představit nejnovější číslo svého časopisu (2/2012) nazvané *Besarabesky*, věnované takřka v úplnosti rumunským spisovatelům z Besarábie, tj. dnešní Moldavské republiky. Výběr zahrnuje deset současných prozaiků, básníků a esejistů náležejících k různým generacím; jsou to Andrei Burac, Vitalie Ciobanu, Iulian Ciocan, Dumitru Crudu, Nicolae Dabija, Paula Erizanová, Vlad Ioviță, Nicolae Rusu, Alexandru Vakulovski a Vlad Zbârciog. Ukázky z jejich tvorby, umožňující první povšechné seznámení s dnešní moldavskou literaturou, přeložili Elisabetha Fiedlerová, Jarmila Horáková, Petra Mendlová, Kryštof Míka, Jiří Našinec, Ludvík Pospíšil, Libuše Valentová a Tomáš Vašut. Za zdařilou podobu moldavského čísla je třeba ocenit odpovědnou redaktorku Karolinu Macákovou. Knižní veletrh 2012 s bohatou rumunskou účastí doznival

nejen v mysli účastníků, ale i v dalších navazujících akcích jako je např. křest románů *Ruska a Řikej mi Johnny* v Česko-rumunské společnosti, recenze překladových novinek v českém a slovenském literárním tisku nebo „rumunské“ číslo čtrnáctideníku Plav. Rumunisté jsou přesvědčeni, že veletrh přispěl k lepšímu poznání rumunské literatury a kultury u nás.

Poznámka redakce ST:

Stínem na tomto bohatém a hodnotném programu představení všech poloh rumunské literatury byla skutečnost, že ani v programu, ani při vlastních prezentacích nebyla uvedena jména překladatelů střední a mladé generace – jako by se snad díla z rumunštiny přeložila sama. Takovéto „autorsko-právní faux pas“ by se nemělo nikdy opakovat.

BESEDA S AUTORY ČERNOMOŘSKÉHO REGIONU V RÁMCI VELETRHU SVĚT KNIHY 2012

Ilona Šprcová

V rámci veletrhu Svět knihy, jehož čestným hostem bylo Rumunsko, proběhla v pátek 18. května odpoledne i zajímavá beseda s autory ze zemí obklopujících Černé moře. Já jsem měla tu čest být jedním z tlumočnicků, kteří danou besedu tlumočili.

Podíváme-li se na mapu světa, vidíme, že s Černým mořem dnes sousedí tyto státy: Rumunsko, Bulharsko, Turecko, Gruzie, Rusko a Ukrajina. Právě autoři z těchto zemí se účastnili uvedené besedy. Byli to: Ayfer Tunç z Turecka, Ljudmila Ulická z Ruska, Anton Sančenko z Ukrajiny a Kalin Terzijsky z Bulharska. Bohužel pan Guram Odiaria z Gruzie do Prahy nedorazil, neboť cestou na letiště měl autonehodu, při které se mu naštěstí nic vážného nestalo, ale letadlo do Prahy nestihl. Celou besedu moderoval Florin Bican z Rumunska.

Základní otázkou besedy bylo, co tyto země kolem Černého moře spojuje a čím se tento region odlišuje od zbytku Evropy. Všechny státy jsou velice specifické, ale právě moře je spojuje. Otázka, jak se tematika moře projevuje v dílech spisovatelů z uvedených zemí, byla velmi obsírně diskutována. Já osobně bych řekla, že nejvíce možná v díle Antona Sančenko z Ukrajiny, který sám je původním povoláním námořník, a tedy jeho život i dílo jsou s mořem velmi úzce spjaty. Dalším spojujícím prvkem tohoto regionu je pěstování vína a také velká tradice zpěvu a folklóru

vůbec, což se v dílech zúčastněných autorů i autorů tohoto regionu všeobecně také značně odráží. Pro nás středoevropany má tento region a jeho literatura nádech orientu a exotiky a jistě stojí za seznámení se s ním.

Besedy se zúčastnili autoři z Rumunska, Bulharska, Turecka, Gruzie, Ruska a Ukrajiny

IMPLI – IMPROVING POLICE AND LEGAL INTERPRETING

Projektu ImPLI, který byl zahájen v roce 2011 a slavnostně ukončen závěrečnou konferencí v září r. 2012 v Paříži, se účastnila Belgie, Česká republika, Francie, Itálie, Spolková republika Německo a Velká Británie. Za ČR byl garantem projektu Ústav translologie, konkrétně prof. PhDr. Ivana Čeňková, CSc.

Catherina Van den Brinková Štífterová

Projekt ImPLI byl již představen v minulém čísle Soudního tlumočnicka, ale přesto si dovoluji zmínit nejdůležitější informace týkající se tohoto mezinárodního projektu. Je úzce spojen se směrnicí Evropského parlamentu a Rady 2010/64/EU ze dne 20. října 2010 o právu na tlumočení a překlad v trestním řízení. Cílem projektu byla identifikace tzv. *best practice* (osvědčené metody) na základě porovnání situace v oblasti tlumočení investigativních výslechů, přičemž největší pozornost byla věnována výslechům podezřelých a obviněných. Výsledky projektu mají v první řadě sloužit pedagogům/lektorům při výuce tlumočení zaměřeného na tuto problematiku, a tudíž jim měl projekt přiblížit problematiku výslechů z pohledu orgánů činných v trestním řízení (tj. přiblížení výslechových technik uplatňovaných policií, celní správou a státními zástupci) a k navázání užší spolupráce mezi tlumočníky, resp. učiteli tlumočení a policií, státním zastupitelstvím, resp. akademickými zařízeními pro vzdělávání policistů, státních zástupců atd.

V této souvislosti si dovoluji citaci z textu směrnice: „*Aniž je dotčena nezávislost justice a rozdíly v její organizaci*

v rámci Unie, členské státy vyžadují po osobách odpovědných za odbornou přípravu soudců, státních zástupců a soudních úředníků zapojených do trestního řízení, aby věnovaly zvláštní pozornost specifickým komunikace za pomoci tlumočnicka za účelem zajištění účinné a účelné komunikace.“ (článek 6 Odborná příprava). Tohle je určitě oblast, kde máme v porovnání s ostatními zúčastněnými státy co dohánět. Společné vzdělávací aktivity můžeme kolegům ve Skotsku, v Německu a Belgii jen závidět. Zúčastněné státy v rámci projektu rovněž připravily video o tlumočení výslechu k informativně-pedagogickým účelům.

Výsledky z projektu byly sepsány do obsáhlé závěrečné zprávy (pracovním jazykem byla angličtina, zpráva je k dispozici pouze v anglickém znění). Zpráva je strukturována na tematickou část, která je věnována nejzásadnějším aspektům tlumočnické práce v této oblasti, a na zprávy prezentující situaci v zúčastněných státech. Z tematických kapitol, kterých je devět, bych ráda jako příklad uvedla pracovní podmínky, etický kód, kontrolu kvality, přibírání tlumočnicka a statut tlumočnicka, staré a nové technologie. U každého tématu je poukázáno na příslušný článek

Z konference ImPLI v ČR: C. Van den Brinková Štífterová z představenstva KST ČR, I. Čeňková z ÚTRL FF UK a L. Bradáčová, vrchní státní zástupkyně v Praze

Z konference ImPLI v ČR: P. Kajnar, náměstek ředitele Celního úřadu Praha D1 a S. Hájek, vedoucí referátu psychologického pracoviště Celní správy

Z konference ImPLI v ČR: B. Ahrens a S. Kalina z Institutu pro překlady a vícejazyčnou komunikaci v Kolíně nad Rýnem

G. Mack a A. Amato z italského Institutu moderních jazyků pro tlumočnický a překladatelský při Univerzitě v Boloni

směrnice, téma je uvedeno souhrnně za zúčastněné státy a pak jsou uvedena případná národní specifika. Na závěr každé kapitoly jsou formulována doporučení. Na závěr tematických kapitol je ještě připojena kapitola shrnující nejpodstatnější doporučení tak, jak se na nich zúčastněné státy shodly.

Projekt byl skutečně zajímavý a zcela jistě obohatil všechny zúčastněné. Díky projektu jsme měli možnost nahlédnout „pod pokličku“ jiných států. Projekt potvrdil, že ve všech státech bojujeme se stejnými problémy, např. s neodpovídajícím finančním ohodnocením, které vede k tomu, že kvalifikovaní tlumočníci pracují raději pro jiné zákazníky, s nedůvěřivým přístupem ze strany policejních orgánů, státních zástupců a soudů, s nedostatkem kvalifikovaných tlumočnicků pro méně rozšířené jazyky, s omezenými možnostmi přístupu ke vzdělávání apod. Ale v každém ze

zúčastněných států se našlo něco, z čeho se mohli ostatní přiučit. Osobně ve mně velký dojem zanechala prezentace antverpského vzdělávacího modulu pro soudní tlumočníky, který je od roku 2000 realizován na univerzitě Lessius v Antverpách a do jehož realizace jsou kromě pedagogů univerzity, zajišťujících výuku tlumočnických technik, tlumočnického zápisu, metodiky rešerší apod., zapojeni odborníci, totiž advokáti, soudy, policie, státní zastupitelství a zkušení soudní tlumočníci a překladatelé. Přímá výuka sestává ze 150 hodin a je rozdělena na tři části: právo, jazyk a praxe. Zkušební komise je pak také složena ze zástupců univerzity a budoucích příjemců služeb soudního tlumočnicka a překladatele.

Všichni jsme si uvědomili i fascinující rozdíly. Jako příklad bych uvedla situaci v ČR, kde soudní tlumočnick musí odmítnout provedení úkonu, pokud existuje skutečnost,

Z konference ImPLI v italském Forlì: H. Salaets a K. Balogh z antverpské Lessius University College, Ch. Driesen z Univerzity v Magdeburku, S. Bordes z pařížské ISIT

pro kterou by byl jako tlumočnick ve věci vyloučen – např. pochybnosti o podjatosti (§ 106 tr. řádu). Pro soudního tlumočnicka, který je zároveň zaměstnancem policie, státního zastupitelství či soudu je tedy virtuálně nemožné, aby působil jako tlumočnick v trestním řízení. Když se ale podíváme na situaci v Itálii, tak zjistíme, že převážnou většinu úkonů provádí interní překladatelé a tlumočnicki Ministerstva vnitra, přidělení na regionální úřady. Takových interních překladatelů je tam 250 a pokrývají nejméně evropské jazyky, ale i např. arabštinu, čínštinu. V Belgii je naprosto nepřijatelné, aby tlumočnick, pokud k tomu není konkrétně vyzván jako znalec jazyka, sdělil jakoukoliv informaci o tlumočené osobě, které si je vědom na základě jazyka. Například by se mohlo jednat o informace ohledně příslušnosti k určité jazykové (pod)skupině obecně, poznatky o způsobu vyjadřování, z nichž se dá usuzovat na příslušnost k určitému sociálnímu či kriminálnímu prostředí, nebo pokud by osoba tvrdila, že je z určité oblasti, ale tlumočnick by z dialektu vyslychané osoby věděl, že to neodpovídá skutečnosti. V tomto případě má totiž cizinec jistou výhodu, protože u občana státu je to obrázek, který si policista / soudce může učinit sám ze své zkušenosti.

Při závěrečné konferenci v Paříži byly všemi účastníky projektu prezentovány nejdůležitější výsledky projektu. Konference se účastnili zástupci Evropské komise, zástupci francouzského ministerstva spravedlnosti, zástupci profesionálních organizací soudních tlumočnicků a překladatelů a zástupci některých univerzit. Projekt byl hodnocen velmi pozitivně a pro nás, soudní tlumočnicky, je nejdůležitější, že se o nás a o naši práci mluví a dostává se do širšího povědomí.

ImPLI je samozřejmě jen jedna z řady aktivit podporovaných Evropskou komisí a realizovaných členskými státy v souvislosti se směrnicí o právu na tlumočení a překlad v trestním řízení. Podle všeho se bude EK věnovat problematice tlumočnicků a překladatelů ještě dále (např. tlumočení obětí, právo na informace, AVIDICUS a další projekty vyplývající z projektu TRAFUT). V příštím roce bude také zahájen projekt, navazující na práci projektu ImPLI se zaměřením na tlumočení pro znevýhodněné osoby (děti, neslyšící).

INSTRUKTÁŽNÍ FILM O TLUMOČENÍ ČESKÉHO ZNAKOVÉHO JAZYKA NA POLICII

Krátký dokumentární film, který vznikl v rámci spolupráce mezi ÚTRL a KST ČR, se skládá ze situačního videa a následnými vizuálními ukázkami z jednání za přítomnosti tlumočnicků. Má zmapovat současnou situaci v tlumočení na policii v České republice

Nad'a Dingová

V situačním videu se jedná o krádež kabelky, kterou mladý Kanadčan, který přijel na návštěvu do Čech, odcizil motivé Němce, jež tu byla také pouze na výletě. Vše viděla neslyšící svědkyně, Češka, která po neúspěšném „volání“ o pomoc, přivolala policii sama prostřednictvím SMS. Následně probíhá výslech poškozené, svědka a podezřelého. Při každém výslechu je přítomný soudní tlumočnick příslušného jazyka.

Při výslechu poškozené policista ověří totožnost předvolané tlumočnice na základě občanského průkazu a průkazu tlumočnicka. Tlumočnice podepíše opatření o přibrání k úkonu, slib a poučení o právech a povinnostech tlumočnicka. Následně se policista zeptá vyslychané osoby, zda

souhlasí s tím, že jí bude tlumočit přibraná tlumočnice. Odpověď se zaprotokoluje.

Dále policista poučuje poškozenou osobu o právech v trestním řízení. Tato část je náročnější z hlediska terminologie a techniky, protože policista čte poučení z listu. Tlumočnice se podřizuje přání vyšetřujícího policisty, co se týká segmentace. V tomto případě je poučení čteno po velmi krátkých úsecích. Tlumočeno je konsektivně bez poznámek. Tímto způsobem je sice zaručeno, že nedojde ke ztrátě žádné informace, text je však pro příjemce celkově hůře uchopitelný. Tlumočnice zrakem sleduje, jestli jí příjemci tlumočeného textu rozumí. Po přečtení poučení se policista ptá vyslychané osoby přímo, zda poučení rozuměla.

Na začátku výslechu je poškozené umožněno vylíčit událost. Poškozená vypráví, co se jí přihodilo a tlumočnice si dělá poznámky. Konsekutivní tlumočení volného líčení událostí. Tlumočnice vychází z paměti a poznámek. V dalším průběhu výslechu se mění dynamika výslechu. Následují kratší úseky, policista klade doplňující otázky a následně diktuje to, co zapisuje do protokolu. Tlumočnice překládá konsekutivně otázky a odpovědi a simultánně text zapisovaný do protokolu. Poškozená netrvá na celkovém přečtení a podepisuje. Pokud by na něm trvala, musela by tlumočnice protokol překládat z listu – musela by tedy použít další techniku tlumočení.

V závěru první části videozáznamu vidíme postup při zaprotokolování v přítomnosti tlumočnice a ukončení výslechu.

Při výslechu neslyšícího svědka si neslyšící svědek zajistí přes poskytovatele služeb soudního tlumočnicka k výslechu. Chce ušetřit práci policii, urychlit proces sjednání tlumočnicka, a zároveň mít jistotu, že bude přítomen kvalitní tlumočnick, kterému dobře rozumí. V České republice stále není standardizovaná příprava soudních tlumočnicků znakového jazyka. Tlumočnice tlumočí simultánně, což je v případě tlumočení mezi mluveným a znakovým jazykem bez problémů možné.

Tlumočnice následně podepisuje opatření o přibrání k úkonu, slib a poučení o právech a povinnostech tlumočnicka. Tlumočnice průběžně pro plnohodnotnou informovanost svědka tlumočí komentáře policisty k podepisovaným dokumentům. Následně je svědkovi umožněno vylíčit událost. Svědek popisuje, co viděl a tlumočnice opět simultánně tlumočí.

V dalším průběhu výslechu je neslyšící svědek poučen o svých právech. Policista volí formu, kdy dá svědkovi text přečíst. Ten požádá o shrnutí důležitých informací policistu, neboť má s češtinou problémy. Policista vychází vstříc, shrnuje, tlumočnick simultánně tlumočí.

Následuje výslech svědka. Na celkový popis toho, co se událo, navazuje policista kratšími upřesňujícími dotazy. Tlumočnick koordinuje komunikaci. V případě, že je text v českém znakovém jazyce příliš rychlý, nebo je přerušen policistovou otázkou, tlumočnick dává najevo gestem „stop“ a následně opět pokračuje. Policista diktuje to, co zapisuje do protokolu. Tlumočnice překládá simultánně. Svědek má možnost průběžně kontrolovat, co je zaznamenáváno, a případně doplňovat a upřesňovat. V závěru je svědkovi dána možnost doplnit, na co si případně v průběhu výslechu ještě vzpomněl.

Dalším momentem je zaprotokolování přítomnosti tlumočnice, ukončení výslechu a rozloučení. Vždy se loučí podáním ruky nejprve neslyšící účastník s policistou a následně tlumočnick s policistou. Svědek odchází společně s tlumočnickem.

Pro výslech podezřelého vše začíná příchodem tlumočnicka, na kterého se běžně čeká 4 až 5 hodin. Tlumočnickovi je předloženo poučení tlumočnicka k podpisu. Komunikace probíhá mezi tlumočnickem a policistou. Následně přichází advokát podezřelého, který je mu představen. Policista oslovuje podezřelého ve 3. osobě, tlumočnick tlumočí v osobě 1. Advokát byl podezřelému ustanoven, není možné, aby ho odvolal. Pokud si bude podezřelý přát jiného advokáta, než mu byl ustanoven, může si ho sjednat k soudu. Probíhá ověření totožnosti tlumočnicka i advokáta. Probíhá krátké sdělení podezřelému, proč byl zadržen.

Sdělení podezřelý následně podepíše. Pokud podezřelý nejedná v souladu s etickými pravidly, chová se neurvale a agresivně, je napomenut. V případě neuposlechnutí, je výslech přerušen a doba výslechu se nastaví o čas, na který byl výslech přerušen.

V případě, že není možné uvést u podezřelého doručovací adresu v České republice, po konzultaci se státním zastupitelstvím a po výslechu, je nutné zadržet ho na 48 hodin a vše proběhne ve zkráceném řízení. Podezřelý dostane příležitost vyjádřit svůj pohled na věc. Tlumočení probíhá dynamicky, po krátkých úsecích, aby bylo možné průběžně vše zapisovat do protokolu.

Po zaprotokolování výpovědi se čte zápis a probíhá tlumočení z listu. Po přetlumočení zápisu podezřelý protokol podepíše na každém listu zvlášť. Dokument podepíše poté také tlumočnick a advokát. Před rozloučením je dán prostor na případné dotazy ze strany podezřelého.

Náš instruktážní film má zmapovat současnou situaci v tlumočení na policii, kterého se účastní osoba komunikující jiným než národním jazykem. Pokud chcete materiál zhlédnout a podrobněji se s ním seznámit, kontaktujte prof. Ivanu Čenkovou z ÚTRL UK v Praze.

KURZ PRÁVNICKÉ ITALŠTINY Z POHLEDU LEKTORKY

Experiment pražské sekce italského vzdělávacího institutu Società Dante Alighieri, zvaného běžně „Dante“, se konal v květnu a červnu 2012 v Praze. Zúčastnila se ho asi desítka zkušenějších tlumočnicků a překladatelů jazyka italského. Zde uvádíme strukturu těchto experimentálních kurzů

Alessandra Bonsignori

Z italštiny přeložila Dagmar De Blasio Denčíková

Tři dvouhodinové semináře právníké italštiny, pořádané pražskou sekcí Società Dante Alighieri, byly postaveny především na poznatku, že osvojování odborného jazyka, jakým je jazyk právníký, vyžaduje výukovou metodu, která se nezabývá pouze jazykovými aspekty, ale i stránkou obsahovou. Touto zásadou jsem se tedy řídila při přípravě lekcí.

V souladu s uvedenou volbou jsem považovala za zásadní seznámit studenty s obsahem vybraných právních témat, který by jim pomohl pochopit příslušné odborné pojmy používané v právníkém jazyce. Rámcově jsem jim přiblížila témata z několika právních odvětví – v první lekci jsme se zaměřili na obchodní právo (obchodní společnost a smlouvy), v druhé na legislativní proces a ve třetí na procesní právo.

Obsah byl zpracován schematicky s vyhraněným zřetelém přiblížit témata italského práva publiku jiné země tak, aby bylo možné uchopit terminologicko-lexikální specifika dané látky. Osobně se domnívám, že i student, který studuje právo ve svém mateřském jazyce, vnímá příslušnou výuku podobně jako při studiu cizího jazyka – i ve svém mateřském jazyce se učí zároveň s odbornou právní terminologií nové jazykové aspekty.

Co se týče přípravy seminářů a konkrétního postupu, zvolila jsem práci s projektorem a komentovala jsem promítané diapozitivy tak, aby se látka schematicky rozvíjela a studentům poskytovala užitečný nástroj pro revizi a samostatné zpracování tématu. Navíc se diapozitivy staly užitečnou pomůckou, protože studenti mohli ve třídě

v průběhu lekce sledovat psanou formu pojmů a zároveň poslouchat ústní výklad.

A. Bonsignori, lektorka z pražské sekce vzdělávacího institutu Società Dante Alighieri

Kromě sledování diapozitivů, které jsem účastníkům následně rozeslala i v elektronické podobě, studenti na místě zpracovávali vybraná cvičení z příručky *Italiano per giuristi*, vydané italským nakladatelstvím ALMA Edizioni, pomocí kterých si nejen fixovali obsah, ale hlouběji mohli pochopit význam probíraných odborných výrazů. Cvičení měla také za úkol odlehčit atmosféru, učinit lekci zajímavější a podnítit diskuzi na daná témata mezi studenty a lektorkou. Jak materiál, tak i úkoly vypracovávané na jeho základě přímo ve třídě, byly specificky orientované na studium terminologie. Teorie zobrazovaná na diapozitivech byla konstrukčním pilířem, ze kterého se vycházelo.

Aby pozornost studentů neklesala a abych je příliš nezatěžovala – alespoň jsem se o to snažila – střídali jsme společná cvičení s výkladem a vědomosti získané z právě probrané látky se tím lépe fixovaly.

Po skončení kurzu jsem obdržela od účastníků řadu mailů s dotazy týkajícími se nejen probraných témat, ale i italského práva obecněji. Z lekcí často vzešly podněty k diskuzi na téma, které úzce nesouviselo s předem připravenou látkou, takže následná mailová korespondence se studenty byla dalším společným obohacením a impulzem pro reflexi.

Tyto semináře byly prvním experimentem, jehož cílem bylo především zjistit jaký je zájem o tak komplexní jazyk, jakým je jazyk právníký a mohu říct, že výsledek

byl pozitivní. Jsme jen na začátku a bude dobré věnovat se právní terminologii i v budoucnu tak, abychom vycházeli potenciálním zájemcům vstříc a zpracovávali specifická témata podle jejich potřeb. Z tohoto důvodu institut Dante, dříve než bude podobné semináře opakovat, vypracuje dotazník a navrhne studentům různá témata s tím, aby vyznačili ta, která upřednostňují.

Využívám příležitosti, abych poděkovala všem, kteří se tohoto experimentu zúčastnili, a doufám, že je potkám i na příštích seminářích. Obzvláště chci poděkovat jedné ze studentek: Dagmar De Blasio Denčíkové, která mne vybídla k tomu, abych napsala tento článek a podělila se se svou zkušeností s odbornou veřejností, tj. se členy Soudního tlumočnicka. Poděkování jí patří i za to, že ho přeložila do češtiny.

PROFESOR DR. GERALD SANDER OPĚT V PRAZE

V sobotu 9. června 2012 se konala v prostorách Jednoty tlumočnicků a překladatelů další zajímavá přednáška osvědčeného profesora dr. Geralda Sandera z Vysoké školy finanční a správní v německém Ludwigsburgu

Milena Horálková

Jednota tlumočnicků a překladatelů zopakovala úspěšnou akci z jara roku 2011 a přizvala tentokrát ke spolupráci i Komoru soudních tlumočnicků ČR.

Pan profesor Sander hovořil před zaplněným sálem na témata „Vymahatelnost práva v Německu (soudní příslušnost

aj.), řízení o platebním rozkazu a evropský platební rozkaz, smluvní právo a všeobecné obchodní podmínky“.

Pro nás účastníky byla přednáška zajímavá nejen obsahově, ale hlavně terminologicky.

Pár příkladů:

Streitigkeiten mit Auslandsbezug	=	spory s cizím prvkem
e Vollstreckungserklärung/-klausel	=	doložka vykonatelnosti
r Versorgungsausgleich	=	rozvodové vyrovnání budoucích nároků důchodových
e Anwartschaft	=	právní nárok
r Widerspruchsführer	=	osoba, která podává odpor (opravný prostředek)
e Nebenforderung	=	příslušenství (pohledávky)
e Hauptforderung	=	jistina, peněžní částka
e Unwirksamkeit = Nichtigkeit	=	neplatnost od samého počátku, nicotnost
e Sprungrechtsbeschwerde	=	podání stížnosti k nejvyšší instanci
s Vorlageverfahren (hovorově)	=	řízení o předběžné otázce (evropské právo)
s Vorabentscheidungsverfahren	=	„ „ „

Nejvíce času věnoval tématu evropského platebního rozkazu, které je z hlediska odlišné terminologie asi nejnáročnější. Podle mého soudu je terminologicky nepřijemná a náročná celá oblast evropského práva.

Dva příklady za všechny: v národním právu se slovní spojení „in Kraft treten“ MUSÍ překládat pouze jako „nabýt

účinnosti“. V právu evropském se ovšem najednou objevuje překlad „vstoupit v platnost“! Platnost má ovšem v národním právu zcela jiný význam než účinnost!

Druhým příkladem je platební rozkaz a evropský platební rozkaz. Platební rozkaz se v národním právu odjakživa překládá jako „der Mahnbescheid“, řízení o platebním

rozkazu potom také logicky jako „das Mahnverfahren“. Evropské právo ovšem najednou z ničeho nic uvádí podobu „der Zahlungsbehehl“, resp. „europäischer Zahlungsbehehl“ pro „evropský platební rozkaz“! Přičemž podle mne zcela nelogicky „řízení o evropském platebním rozkazu“ zní německy „europäisches Mahnverfahren“. A aby toho nebylo málo, tak výraz „Zahlungsbehehl“ je v národním právu používán v bankovníctví jako „platební příkaz“!

Z uvedeného myslím jednoznačně vyplývá, že si nevy-mýšlím, když svým studentům často opakuji: „s odbornou němčinou se rozhodně NIKDY nudit nebudete“.

Na závěr pan profesor Sander slíbil, že navrhne další za-jímavá témata pro rok 2013. Tak se my němčinaři máme určitě opět na co těšit.

KURZY KONFERENCEČNÍHO TLUMOČENÍ PRO TLUMOČNÍKY JAZYKA POLSKÉHO

Ve dnech 27. a 28. října 2012 se již poosmé konaly kurzy konferenčního tlumočení pro tlumočníky polského jazyka, pořádané Jednotou tlumočnicků a překladatelů ve spolupráci s Ústavem translologie Univerzity Karlovy v Praze a za finanční podpory ASKOT

Joanna Ruszel

Obecné informace a překlad z polštiny – Katarzyna Filgasová

Didaktického úkolu se opět zhostili lektori: Joanna Ruszel z Ústavu aplikované lingvistiky Varšavské univerzity a Michal Ginter, člen ASKOT. Letošních kurzů se zúčastnilo celkem 8 osob, přičemž většina účastníků přijela do Prahy z Polska (Gdaňsk, Krakov, Vratislav). Následuje stručný popis obsahu jednotlivých modulů a celkové hodnocení.

Sobota, 27. 10. 2012

Konsekutivní tlumočení se zápisem – workshop zahrnující 8 vyučovacích hodin, úroveň středně pokročilá, nácvik v jazykových kombinacích: PL-CZ a CZ-PL

Skupina pracovala s využitím 4 až 6,5 minutových projevů přednášených lektory. Projevy zahrnovaly následující tematické oblasti: věda, lékařství, ekonomika, finance, zemědělství, demografie. Složitost použitých textů byla diferencována z hlediska délky, terminologie, frazeologie a také konkrétních strategií a technik (deverbalizace, reformulace, kondenzace). Hodnocení tlumočnického výkonu zahrnovalo zejména zachování intencí řečníka, integrity informací, vnitřní konzistence a jazykové správnosti projevu. Vyučující poskytli účastníkům celou řadu připomínek a doporučení týkajících se zdokonalování metod tlumočnického zápisu a jazykové vybavenosti, zejména v případě „retour“.

Neděle, 28. 10. 2012

Simultánní tlumočení se zápisem – workshop zahrnující 8 vyučovacích hodin, úroveň středně pokročilá, nácvik v jazykových kombinacích: PL-CZ a CZ-PL

Nácvik probíhal s využitím projevů dostupných na webových stránkách veřejnoprávních institucí a nevládních organizací a dále akreditačních vystoupení vybraných z databáze Generálního ředitelství pro tlumočení EK (Speech Repository). Projevy o průměrné délce 8–15 minut reprodukovali lektori. Tematické okruhy byly podobné jako v předchozí den kurzu, tj. zahrnovaly oblasti jako například vědu, lékařství, ekonomii a otázky politické. Složitost projevů byla rozdílná z hlediska rychlosti, hustoty informací, volby konkrétních tlumočnických strategií a technik (rozdělení pozornosti, zvládnání časového odstu-pu, anticipace, segmentace, reformulace a kondenzace). Při hodnocení tlumočnického výkonu byla zohledněna následující kritéria: konzistence, integrita, synchronie, plynulost a jazyková správnost. Velmi zdůrazňovaným prvkem bylo sebehodnocení a samostatné stanovení další strategie pro zdokonalování dovedností. Věnovalo se mu shrnutí, které proběhlo na závěr kurzů.

Hodnocení workshopů

Z hlediska vyučujícího je výhodou stálá skupina osob, které tyto kurzy navštěvují pravidelně a projevují zájem o pokračování výuky. Díky tomu je možné vypracovat konzistentní metodu zdokonalování tlumočnických dovedností a postupně provádět reálné hodnocení pokroku. Nevýhodou je však nižší počet účastníků a zejména klesající počet zájemců s češtinou jako jazykem A. Vede to k tomu, že i účastníci se slabší kombinací polština/čeština musí tlumočit do jazyka B. Z didaktického hlediska není tato situace příznivá.

Zmíněné kurzy proběhly hladce, s vysokým nasazením účastníků a správnou dynamikou nácviku. Účastníci hodnotili workshopy jako užitečné. Ocenili tlumočnická cvičení i pomoc při vypracování individuálních plánů dalšího zdokonalování dovedností.

IV. MŠE SVATÁ ZA TLUMOČNÍKY A PŘEKLADATELE

Páter Lukáš Lipenský, O. Cr. celebroual dne 3. října 2012 již po čtvrté v kostele sv. Petra na Poříčí v Praze mši svatou za tlumočníky a překladatele

Dagmar De Blasio Denčíková

Každým rokem 30. září na sv. Jeronýma, patrona překladatelů a překladatelek, slavíme světový den překladu.

Sv. Jeroným, původním jménem Sophronius Eusebius Hieronymus, narozený v r. 347 našeho letopočtu v Chorvatsku, byl „oficiálním“ překladatelem bible do mluvené latiny. Ještě dnes se liturgické texty z jeho bible, známé pod názvem Vulgata, používají pro mši v latině. Jeho koncepce překladu je překvapivě moderní. Sám napsal: „*Ano, nejenže připouštím, ale svobodně prohlašuji, že při překladech řeckých textů, mimo písma svatého, kde slovní řád je mystériem, nepřevádím slovo slovem, ale smysl smyslem...*“ Tato koncepce však není jeho, jak sám řekl, ale pochází od římského básníka a filozofa Horátia, tj. z doby asi 50 let před naším letopočtem.

Mši svatou doprovodil **vokální soubor Gontrassek** pod uměleckým vedením Jana Bati s programem Ecclesia Militans: gregoriánský chorál – Josquin Desprez (1450–1521), Jacob Obrecht (1457/58–1505), Giovanni Pierluigi da Palestrina (1525/26–1594). Jedná se o latinskou mši „Missa l'homme armé super voces musicales“, nejvýznamnější mši Josquina Despreze, která byla ve své době považována za kontroverzní kompozici, a moteta Jacoba Obrechta a G. P. da Palestriny.

Organizátorem je již tradičně Jednota tlumočnicků a překladatelů.

Guercino (1591–1666) – Sv. Jeroným v poušti (Ermitáž, Petrohrad, Rusko)

PŘEKLADY PRÁVNÍCH PŘEDPISŮ EU

Odbor kompatibility Úřadu vlády ČR a Český jazykový odbor Generálního ředitelství pro překlady Evropské komise zorganizoval 19. listopadu 2012 v Lichtenštejnském paláci v Praze pracovní seminář o překladech právních předpisů EU

Dagmar De Blasio Denčíková

V dopoledním bloku se diskutovalo o obecných otázkách nastíněných přednášejícími. O možnostech a omezeních Generálního ředitelství Evropské komise pro překlady DGT při překladech právních předpisů EU hovořil Otto Pacholík, o roli překladatelů v Radě EU promluvila Daniela Hrabětová, o práci v oddělení překladů do českého jazyka u Soudního dvora EU Michal Lovrtiš a o pravidlech pro jednotnou úpravu dokumentů Viktor Budín z Úřadu pro publikace.

Tématu o ochraně spotřebitele, technické normalizaci a s tím spojené problematice oprav chyb i úskalí implementace se zhostili Jiří Basch, Alex Ivančo, Jiří Kratochvíl, Kateřina Lízalová, Michaela Nimeřická a Tomáš Pavlík.

Odpoledne bylo věnováno dvěma diskuzním panelům. Jeden na téma ochrany zdraví a životního prostředí s přednášejícími Karlem Bláhou, Michalem Daňhelkou, Štěpánem Jaklem, Ilonou Klemm, Tomášem Kučerou, Pavlem Rendekem a Helenou Sedláčkovou. Druhý na téma společné zemědělské a rybářské politiky EU s Radomírem Hanákem a Milanem Kováčem. Někteří z panelistů byli účastníky více diskuzních panelů.

Celodenní seminář moderoval Otto Pacholík z Generálního ředitelství pro překlady Evropské komise DGT.

BESEDA S UKRAJINSKOU SPISOVATELKOU OKSANOU ZABUŽKO

Národní knihovna ČR – Slovanská knihovna a Česká asociace ukrajinistů zorganizovaly dne 9. října 2012 besedu o současném stavu ukrajinské kultury

Zdroj: ukrajinci.cz

V průběhu besedy zazněly ukázky z připravovaného českého vydání románu spisovatelky, básničky, novinářky a nejvýznamnější postavy ženské současné ukrajinské literatury, Oksany Zabužko Muzeum opuštěných tajemství. Besedu tlumočil Alexej Sevruk, moderovala ji kolegyně Rita Kindlerová, tlumočnice a překladatelka jazyka ukrajinského a řeckého.

Rita Kindlerová byla mimo jiné **vyznamenána ukrajinskou mezinárodní literární cenou Hryhorije Skovorody za rok 2012** za ideu a realizaci antologie současné ukrajinské povídky *Expres Ukrajina* v českém jazyce.

Cenu založila roku 2005 na Volyni společnost Svit'az a Černigovské intelektuální centrum za podpory Národního svazu

Překladatelka R. Kindlerová a ukrajinská spisovatelka a novinářka O. Zabužko na setkání v Národní knihovně v Praze

spisovatelů Ukrajiny, Literárního ústavu Tarase Ševčenka Národní akademie věd Ukrajiny a mezinárodních nevládních organizací. Mezi vítězi z minulých let jsou spisovatelé, vědci, překladatelé, novináři, herci, umělci, hudebníci, osobnosti z kultury a vzdělání či mecenáši z Ukrajiny, USA, Kanady, Ruska, Brazílie, Izraele, Bulharska, Polska aj.

Výbor pro udělení mezinárodní literární ceny Hryhorije Skovorody za rok 2012, který obdržel přes 200 návrhů z Ukrajiny a zahraničí, zasedal ve složení: Vasyl Slapčuk – předseda poroty, spisovatel, vědec, držitel Národní ceny Ukrajiny Tarase Ševčenka, Mykola Žulynskyj – ředitel

Literárního ústavu Národní akademie věd Ukrajiny, držitel Národní ceny Ukrajiny Tarase Ševčenka, Jevhen Nachlik – vedoucí Ivovské pobočky Literárního ústavu NAV Ukrajiny, Ihor Pavljuk – spisovatel, profesor Ivovské univerzity Ivana Franka, Jevhen Baran – předseda Ivano-frankivské pobočky Národního svazu spisovatelů Ukrajiny, Petro Soroka – spisovatel.

Cena Hryhorije Skovorody

KONFERENCE MEZINÁRODNÍ ASOCIACE FORENZNÍCH LINGVISTŮ V PORTUGALSKU

Ve dnech 15. – 19. října 2012 probíhala v Portu 3. evropská konference Mezinárodní asociace forezních lingvistů (International Association of Forensic Linguists) věnovaná tématu sblížení jazyka a práva

Catherina Van den Brinková Štífterová

Organizace se ujaly společně Právnická fakulta a Fakulta lingvistiky Univerzity v Portu. Program zahrnoval celou řadu témat a poprvé poskytoval prostor „regionálnímu“ jazyku, totiž portugalštině jakožto jazyku organizujícího státu. V rámci konference tedy byla i portugalská sekce, bohužel bez tlumočení. Konference byla tematicky rozdělena do několika bloků, např. počítačnická forezní lingvistika, mnohojazyčnost, překlad a tlumočení ve forezním kontextu, tlumočení a překlad v členských státech EU,

diskurz a pragmatika ve forezní lingvistice, srozumitelnost a právní jazyk, lingvistické důkazy a fonetika ve forezním kontextu.

Forezní lingvistika v nejširším slova smyslu zahrnuje všechny oblasti, kde se překlývá jazyk a právo, obor je tedy charakteristický svou interdisciplinarností. Obor se začal etablovat od padesátých let, ale zpočátku byl úzce vymezen a teprve později se začalo spektrum oboru rozšiřovat.

V popředí C. Van den Brinková, členka představenstva KST ČR

Účastnice konference v portugalském Portu

Silnější pozice dosáhl obor až v devadesátých letech, kdy vyšla celá řada průlomových publikací na téma forenzní lingvistiky. V roce 1991 byla založena mezinárodní asociace forenzní fonetiky a akustiky a v roce 1992 byla založena mezinárodní asociace forenzní lingvistiky. Asociace vydává odborný časopis.

Obor se zabývá například otázkami práva na jazyk. Průkopníkem v této oblasti byla Austrálie, kde bylo díky úsilí lingvistů uznáno právo domorodého obyvatelstva na tlumočení. V současnosti se v této oblasti angažuje Malcom Coulthar, světově uznávaný lingvista, v Brazílii, kde soudci upírají práva na jazyk, a tudíž na spravedlivý proces, indiánským menšinám. Jednou z rolí forenzních lingvistů je tedy přispívání ke spravedlivému procesu v zájmu podezřelých (obviněných, obžalovaných), pomoc policii, např. při vyloučení autorství / identifikaci autora výhrůžného dopisu, a pomoc soudci při činění závěrů. Relativně novým polem působnosti forenzní lingvistiky jsou ochranné známky, tj. posuzování, kdy jisté označení již zasahuje do práv duševního vlastnictví jiného držitele práv.

V jedné z úvodních prezentací byly shrnuty dosavadní úspěchy forenzní lingvistiky a byla nastíněna témata, kterým by se forenzní lingvisté měli věnovat v budoucnosti, jako je například forma, v níž jsou výsledky lingvistického zkoumání prezentovány soudu (forma samotná i srozumitelnost závěrů). V tomto směru bylo poukázáno na spolupráci s advokáty.

Celá řada příspěvků byla významná i pro výkon činnosti „soudního“ tlumočnicka a překladatele. Jako příklad bych ráda zmínila příspěvek dvou badatelek z Nizozemska (Vrije Universiteit Amsterdam) s titulem „Policejní výsledky svědků – děti: otázky uvozené „ale“. Prezentovaný výzkum byl založen na velmi zajímavém materiálu, audiovizuálním záznamu ze 7 výslechů dětí. Obě lingvistky, z nichž jedna je rovněž absolventem studia práv, v rámci výzkumu spolupracovaly i s psycholožkou specializující se na tuto oblast. Nizozemsko je v této oblasti obecně velmi daleko, vyslyšající úředníci absolvují speciální výcvik a mají k dispozici rozsáhlou příručku (cca 150 stran). Otázka uvozená „ale“ může v dětech vzbudit dojem, že policista není spokojen s otázkou a může to vést k tomu, že se budou snažit výpověď změnit, aby policistu uspokojily. Poznatkem z tohoto příspěvku je tedy, kromě jiného, že i tlumočnick, který by se dostal do situace, kdy by musel tlumočit výslech dítěte, si tohoto musí být vědom a musí se vyhnout uvození otázky pomocí „ale“.

Další zajímavé příspěvky byly věnovány otázkám nonverbální komunikace a dojmu, který může nonverbální

komunikace mít na vnímání příslušníkem jiné kultury. V tomto kontextu bylo poukázáno na zprostředkující úlohu tlumočnicka, který musí vysvětlit případné situace, které mohou být chápány jinak v tom kterém prostředí.

Jedna celá sekce (včetně kulatého stolu) byla věnována problematice implementace směrnice 2010/64/EU o právu na tlumočení a překlad v trestním řízení. Problematice implementace směrnice je v tomto čísle časopisu věnován již jiný článek, proto bych ráda pouze zmínila situaci v Portugalsku. Právo na překlad a tlumočení není v portugalské legislativě upraveno výslovně, ale dá se odvodit z práva na obhajobu, rovnoprávnost a z řady dalších ustanovení upravujících práva na informace, na aktivní účast v řízení apod. Náklady na překlad a tlumočení jsou hrazeny státem, jsou tedy bezplatné pro účastníky řízení, kteří mají právo na tlumočení. Obtížnější je situace ohledně překladu, což platí nejen pro Portugalsko. Směrnice však nyní upravuje dokumenty, které musí být podezřelým / obviněným / obžalovaným poskytnuty v překladu jako minimální standard (na směrnici upravující práva poškozených se pracuje). Právo na tlumočení mají účastníci řízení, kteří nerozumí, nepíší či nemluví portugalsky, a dále neslyšící a jinak jazykově znevýhodněné osoby. V Portugalsku neexistuje registr ani žádná certifikace, jako tlumočnick může být tedy k soudu přizván kdokoliv a je to problém zejména u exotických jazyků. Toto je tedy oblast, které bude muset být v Portugalsku ještě věnována pozornost.

Závěrem bych snad jen dodala, že konference byla nesmírně zajímavá a přínosná. Případným zájemcům ráda poskytnu podrobnější informace či poznámky z konference v elektronické podobě. V knihovně KST ČR je k dispozici sborník abstraktů (obsahující i zajímavou bibliografii). Zajímavé bylo, že do konference byli zapojeni doktorandi, kteří prezentovali výsledky svého výzkumu, takže i z hlediska prezentujících byla nabídka velmi pestrá. Portugalští organizátoři neopomněli ani kulturní dimenzi a program konference doplňovala společenská večeře a společná plavba lodí v poslední den konference.

Za KST ČR se konference v Portu zúčastnily Eva Gorgolová a Catherina Van den Brinková Štífterová.

TIFO 2012 – OLOMOUCKÁ KONFERENCE O PŘEKLADU A TLUMOČENÍ

Ve dnech 10. a 11. listopadu 2012 pořádala Katedra anglistiky a amerikanistiky Filozofické fakulty Univerzity Palackého mezinárodní konferenci Translation and Interpreting Forum Olomouc (TIFO) 2012 s tématem „Trends and Tradition in Trans-Language Communication“ (Trendy a tradice v komunikaci napříč jazyky)

Pavel Král

Přes sto padesát účastníků reprezentujících deset zemí uvítal proděkan FF UP pro vědu a výzkum, doc. Jiří Špička. Konference se účastnili nejen pedagogové a studenti z patnácti evropských i mimoevropských univerzit, ale i zástupci profesních organizací a institucí (Generální ředitelství Evropské komise pro překlady, Komora soudních tlumočnicků a překladatelů České republiky aj.), jazyková oddělení nadnárodních firem a společností (ENEL, E.ON aj.), agentury poskytující jazykové služby, či profesionální překladatelé a tlumočníci podnikající na volné noze.

V prostorách nové budovy Přírodovědecké fakulty zazněly v průběhu obou dnů bezmála čtyři desítky příspěvků, proběhla moderovaná panelová diskuse s účastí zástupců akademického i profesního světa. Mezi probíraná témata patřilo: role tlumočnicka a překladatele ve světě s narůstající potřebou mezinárodní, mezikulturní a mezijazykové komunikace, vstup nových technologií do tohoto komunikačního procesu, transformace výuky překládání a tlumočení reagující na měnící se společenskou poptávku, či propojování akademické půdy s profesním světem. Plenárními řečníky konference byli profesorka Christine Schäffner z univerzity v Astonu ve Velké Británii a profesor Josef Jařab zastupující domovskou Univerzitu Palackého. Christine Schäffner se ve svém příspěvku „Trans-language, trans-culture, trans-translation?“ zamýšlela nad statutem překlada v mezijazykové komunikaci, profesor Jařab pak v příspěvku „Translations as ways to the knowledge of the world and the world literature“ připomněl důležitou úlohu překlada ve zprostředkovávání světové literatury a potažmo poznání tohoto světa. Zajímavým zpestřením společenského večera, který

P. Král Katedry anglistiky a amerikanistiky z FF Univerzity Palackého a jeho paní u dortu mezinárodního olomouckého fóra TIFO 2012

zakoňoval první den konference, bylo slavnostní otevření mezinárodní putovní výstavy fotografií dokumentující počátky simultánního tlumočení v průběhu Norimberských procesů. Úvodní řeč pronesl kurátor výstavy dr. Theodoros Radisoglou.

Hlavním záměrem organizátorů konference TIFO bylo (již podruhé) vytvořit „fórum“, otevřený prostor pro setkání, diskusi, případně i konfrontaci mezi akademiky „translatology“ a profesionálními překladateli a tlumočníky. Translatologii, coby relativně nedávno etablované aplikované disciplíny, která nadále musí obhajovat svoji svébytnost, totiž bez tohoto živého propojení hrozí, že se její výzkumné a pedagogické ambice stanou z hlediska současné společenské potřeby irelevantními. Druhý ročník ročníku TIFO svojí účastí a náplní, zdá se, potvrdil, že v komunitě zabývajících se (ať z té či oné perspektivy) překládáním a tlumočením existuje vůle, ba přímo dychtivost, po výměně názorů a zkušeností. Na organizačním zajištění se aktivně podíleli i studenti tlumočnicko-překladatelského oboru vyučovaného na KAA, kteří prezentované příspěvky i panelovou diskusi simultánně tlumočili.

Olomoucké konference TIFO 2012 se za KST ČR zúčastnily Eva Gorgolová a Dagmar De Blasio Denčíková

J. Jařab, profesor anglické a americké literatury na Univerzitě Palackého v Olomouci zaujal posluchače rozбором funkcí jazyků

PRAŽSKÝ PRÁVNICKÝ PODZIM 2012

První celostátní akce, rozdělená do deseti listopadových dnů, nazvaná Pražský právní podzim, má za cíl každoročně završovat „právní sezónu“, poskytovat příležitost pro bilancování bez ohledu na odlišnosti právnických profesí, informovat o studijních a pracovních možnostech a zejména dávat prostor podnětným odborným debatám

Dagmar De Blasio Denčíková

Zakladatelem Pražského právního podzimu je JUDr. Karel Havlíček a nakladatelství Havlíček Brain Team ve spolupráci s epravo.cz.

S předsedkyní Komory Evou Gorgolovou jsme se zúčastnily části pilotního ročníku, který obsahoval odborné konference s cílem formovat významné právní doktrinární názory. K filozofii akce patří také celkový rozvoj právního myšlení a otevřenost právního stavu vůči veřejnosti i médiím.

1. listopadu se konala **zahajovací tisková konference**, 7. listopadu právní konference s moderovanou diskuzí na téma **Vymahatelnost práva v ČR**, 12. listopadu byly vyhlášeny výsledky žebříčku advokátních kanceláří s názvem **Právní firma roku**, 13. listopadu interdisciplinární konference na ožehavé téma **Korupční prostředí v ČR**, 15. listopadu se konal kulatý seminární stůl na téma **Právo a cestovní ruch**, 20. listopadu taktéž kulatý seminární stůl, ale tentokrát na téma **Právní aspekty sociální politiky**, 22. listopad byl věnován odborné diskuzi na téma **Spolupráce právnických profesí – právní stav**, 29. listopadu hlavní hosté představili **Vývoj pražského soudnictví v uplynulých dvaceti letech**, jeho současný stav a perspektivy. **Závěrečná tisková konference** se konala 30. listopadu, kde se vyhodnotil průběh Pražského právního podzimu 2012. A nakonec, ve spolupráci s Městským soudem v Praze a partnery, akce vyvrcholila významnou společenskou akcí – **reprezentačním plesem Městského soudu v Praze**, který se konal dne 1. prosince 2012.

KST ČR aktivně podpořila celou akci a zejména kulatý stůl o právní problematice v cestovním ruchu, v němž soudní tlumočníci hrají poměrně častou roli. Diskuze, kterou řídila a moderovala bývalá ministryně spravedlnosti ČR (2009–2010) JUDr. Daniela Kovářová, se týkala aktuálních právních otázek, na které poukazují nejen cestovní agentury. Cílem bylo najít optimální řešení pro odstranění sporných bodů a nejednoznačnosti výkladu týkajícího se např. cestovní smlouvy, pojištění, autorských práv, dani z přidané hodnoty, lázeňské péče, majetkových vztahů

Organizátor akce K. Havlíček z nakladatelství Havlíček Brain Team a D. Kovářová, bývalá ministryně spravedlnosti a šéfredaktorka časopisu Rodinné listy

k nemovitostem podle nového občanského zákoníku, či trestní i občanskoprávní odpovědnosti atd. Po každém odborném příspěvku se živě diskutovalo a na moji přednášku zbylo bohužel mnohem méně času, než jsem předpokládala. Jsem však ráda, že jsem stihla alespoň několika příklady nastínit, proč je důležité, aby se strany (cestovní kanceláře, delegáti, obhájci, zdravotnický personál, zpravodajové i samotní turisté) ve všech situacích obracely na tlumočníky-profesionály. Či už doma v České republice nebo v zahraničí.

Výstupy z projektu jsou zveřejněny ve sbornících a právnických časopisech. Příspěvek KST ČR je otištěn celý ve sborníku CzechTourism určeném zejména pracovníkům v cestovním ruchu. Sborník nese název **Právo a cestovní ruch**.

Na Pražském právní podzimu 2012 reprezentovaly KST ČR Eva Gorgolová a Dagmar De Blasio Denčíková.

K ODMĚŇOVÁNÍ ZNALECKÉ ČINNOSTI V ČR

Z níže uvedené kalkulace vyplývá, že hodinová sazba při průměrném platu v ČR činí nejméně 470 Kč a u kvalifikované práce je ještě vyšší. Ministerstvo vnitra však nesouhlasí s navýšením odměn znalců a tlumočnickům, navrženým ministerstvem spravedlnosti, s odůvodněním, že musí šetřit. A to navzdory tomu, že stávající znalečné a tlumočné je prokazatelně nedostačující. Je velmi smutné muset konstatovat, s jakou neúctou přistupují dobře placení vysocí státní úředníci k profesím znalců a tlumočnicků, bez jejichž služeb by se mimo jiné neobešli.

S laskavým svolením autora otiskujeme poučný příspěvek na téma odměňování

Albert Bradáč

V příspěvku je provedena kalkulace nutné výše znalecké odměny, aby odpovídala průměrnému platu zaměstnanců ve státní sféře. Dále je provedeno srovnání hodinových sazeb v různých odvětvích národního hospodářství.

Úvodem

Po novele zákona č. 36/1967 Sb., o znalcích a tlumočnících, je připravována i novela prováděcí vyhlášky č. 37/1967 Sb. Původně měla být novela současně s novelizací zákona, tedy k 1. 1. 2012; práce na novelizaci se však zadrhly na výši znaleckých odměn při podávání znaleckých posudků pro orgány veřejné moci.

Kalkulace znalecké odměny

Jako první krok provedme kalkulaci, jaká by měla být výše odměny, aby po odečtení nákladů byl hrubý příjem znalce srovnatelný s platem zaměstnance ve státní sféře. Výpočet je proveden v tabulce č. 1.

Tab. 1

Kalkulace hodinové sazby

Zjišťována je sazba, kterou je třeba účtovat za hodinu skutečně odpracovanou při zpracování znaleckého posudku, aby pokryla plat odpovídající průměrnému zaměstnanci ve státní sféře, náklady na jeho sociální a zdravotní pojištění, plat v době dovolené, na režijní práce a režijní náklady.

Ř.	Kategorie		Průměrný plat v ČR zaměstnanci ve státní správě 2010 dle MF DNES 12.3.2012	Průměrný plat v ČR 2012 dle ČSÚ (www.czso.cz, 2.6.2012)	VŠ učitel průměr ČR dle MPSV
1	Plat celkem hrubý zaměstnance 2010 (2011)	Kč/měs.	29 009		34 388
2	Inflace na rok 2012 (1,9 a 2,2%)	%	4,1		2,2
3	Plat celkem hrubý zaměstnance 2012	Kč/měs.	30 198	26 067	35 145
4	Rezerva 18% (na úhradu mzdy po dobu dovolené ap.)	Kč/měs.	5 436	4 692	6 326
5	Celkem	Kč/měs.	35 638	30 759	41 473
6	Zákonné pojištění 34,42%	Kč/měs.	12 267	10 587	14 275

7	Celkem vč. zák. pojištění	Kč/měs.	47 905	41 346	55 748
8	Režijní náklady*) ve vztahu ke mzdovým nákladům; <i>pro srovnání viz tab.2 resp. důvodovou zprávu Ministerstva spravedlnosti k novelizaci vyhlášky č. 37/1967 Sb., případně § 7 odst. 7 písm. c/ zákona č. 586/1992 Sb. v aktuálním znění**)</i>	%	80	80	80
9	Režijní náklady	Kč/měs.	28 510	24 607	33 179
10	Mzdy + režijní náklady (nutné měsíční tržby na pracovníka)	Kč/měs.	76 415	65 953	88 927
11	Měsíční fond pracovní doby (rok 2011, průměr)	h/měs.	172	172	172
12	Odpočet dovolená – 5 týdnů z 52, tj. 9,6 %	h/měs.	- 17	- 17	- 17
13	Rozdíl	h/měs.	155	155	155
14	Odpočet na režijní hodiny měsíčně (vzdělávání, vedení znaleckého deníku aj. – cca 5 h týdně mimo dovolenou)	h/měs.	- 18	- 18	- 18
15	Účtovatelné hodiny práce na znaleckých posudcích (rozdíl)	h/měs.	137	137	137
16	Hodinová sazba nutná pro pokrytí platu a všech nákladů	Kč/h	556	480	647
17	Zisk 5 %	Kč/h	28	24	32
18	Hodinová sazba vč. zisku	Kč/h	584	504	679

*) Režijní náklady obsahují mj.: pronájem kanceláře a služby s tím spojené (energie, vodné+stočné, úklidové práce), telekomunikační služby, odpisy vybavení, spotřební materiál, nákupy literatury a dalších podkladů, software, náklady na školení, služby účetního resp. daňového poradce aj.

**) Zákon zde uznává u znalecké činnosti možnost účtování nákladů paušální sazbou ve výši 40 %; při zpětném výpočtu toto reprezentuje při uvažování sociálního a zdravotního pojištění jako OSVČ: $[40/(60 \times 0,7865)] \times 100\% = 84,8\%$.

Z tabulky č. 1 vyplývá, že ani maximální sazba 350 Kč/h dle § 16 stávajícího znění vyhlášky č. 37/1967 Sb.1), neodpovídá ani průměrnému platu v ČR, je nižší o 54 %. Přitom zcela jistě je třeba náročnost činnosti znalce považovat za vyšší než průměrnou.

Tab. 2
Odhad režie resortu vnitra a spravedlnosti

Rozpočet ministerstev dle zákona č. 455/2011 Sb., o státním rozpočtu ČR na rok 2012			
Ř.	Ministerstvo	vnitra (tis. Kč)	spravedlnosti (tis. Kč)
1	Platy zaměstnanců	22 389 548	10 257 966
2	Pojistné	7 535 700	3 525 266
3	Výdaje celkem	52 656 658	20 690 101
4	Výdaje bez platů a pojistného	22 731 410	6 906 869
5	Odhad režie ((ř.4 / ř.1) × 100 %)	101,53 %	67,33 %

Poznámky:

1. U resortu spravedlnosti zřejmě vyšší měsíční platy.

2. Platy zaměstnanců jsou včetně zaměstnanců režijních; pokud by se jejich práce uvažovala jako režijní, byla by režie resortů výrazně vyšší.

Porovnání s jinými profesemi

V tabulce č. 3 je provedeno porovnání s hodinovými sazbami jiných profesí dle zjištění z Internetu. Je opět evidentní, že stávající znalecká sazba je hluboce pod jejich úrovní; například minimální hodinová sazba advokáta (přesněji jeho koncipienta při rutinních pracích) činí 286 % maximální sazby znalce. V této souvislosti se nabízí otázka, jakou sazbu orgány veřejné moci přiznávají při vyžádaných právních službách; advokáti přitom mají obdobně magisterský stupeň vzdělání jako znalci.

Tab. 3
Hodinové sazby různých profesí

Práce	Hodinová sazba bez DPH
AUTOSERVISY	
Autoservis Peugeot Brno, podle náročnosti (osobní informace)	585,- až 785,-
Porsche (http://www.porsche-cb.cz/assets/Uploads/Prilohy/129-servisni-sluzby/soubory/Hodinov-sazby-Audi2.doc)	
– Mechanická dílna	990,- až 1 380,-
– Klempírna	1 040,- až 1 430,-
– Lakovna	1 090,- až 1 480,-
http://www.toyotaliberec.cz/p-55/hodinove-sazby-servisu/	
– Aygo	430,-
– IQ, Yaris	490,-
– Auris, Corolla	560,-
– Avensis, Verso, RAV4, Prius, Camry	690,-
– Land Cruiser 120, Land Cruiser 150, Hilux, Hiace, FJ Cruiser	790,-
– Land Cruiser 100, Land Cruiser V8	890,-
Harley-Davidson (http://www.harley-davidson-brno.cz/servis/hodinova-sazba)	
– základní	1 200,-
– zlevněná	850,-
– zákaznická	650,-
VELMI VYSOCE KVALIFIKOVANÁ PRÁCE (hlavní architekt, hlavní inženýr, expert, zkušební inženýr) , (http://80.83.66.232/doc/vypocet/vyse_hodinovych_sazeb_2011.pdf)	962,- a výše
TVORBA ELEKTRONICKÉ PREZENTACE (http://www.alwardigital.cz/e-prezentace/ceny-sluzeb-e-prezentaci/hodinove-sazby-a-ceny.html)	
Grafické práce (jedinečná autorská grafika webu), programátorské práce (úpravy funkčnosti)	550,-
Úpravy dodaných obrázků a fotografií (včetně retuše), copywriting (vytváření či autorské úpravy textů)	450,-
Plnění portálu dodanými daty (texty, grafikou atp.), ostatní administrační práce s portálem	350,-
SERVIS PC (http://www.pro-pc.cz/index.php/cenik-sluzeb/126-hodinove-sazby)	
Servis základní sazba	400,-
Od 8:00 do 17:00 hodin u zákazníka – 1. hodina:	500,-

2. a další hodina:	400,-
Od 17:00 do 22:00 hodin u zákazníka	+ 25 %
Od 22:00 do 8:00 hodin u zákazníka	+ 100 %
http://www.avex.cz/computer/pdf/servisni-cenik12010b.pdf	
Hodinová sazba servisního technika – méně odborná IT práce	500,-
Hodinová sazba servisního technika – odborná práce (PC, notebooky, tiskárny)	800,-
Práce technika – konzultanta SW (specializovaný SW a HW, optimální návržení řešení)	1 200,-
Dtto specializované řešení (zálohování, blade řešení, konfigurace diskových polí)	2 500,-
SPRÁVA SÍTĚ (http://www.vumscmp.cz/SsWWW.html)	
– testy, opravy a nastavení běžného programového a technického vybavení	800,-
– konfigurace a nastavení síťového operačního systému	1 200,-
ADVOKÁTNÍ SLUŽBY (http://www.akjs.cz/pojisteni-ceny.html)	
– ve věcech tzv. jednoduchého práva	2 000,-
– v ostatních věcech	2 800,-
– právní služby účtované coby 50 % hodinové sazby (tzv. snížená hodinová sazba), tj. především právní služby zabezpečované právními asistenty, například vyhotovení jednodušších právních úkonů či přepisů, nahlížení do soudních spisů, dále ztráta času cestou na jednání a zpět, v některých případech studium podkladů či pramenů atd.;	
– mimořádně obtížné záležitosti (http://www.koschin.cz/cenik_pravnich_sluzeb.html)	2 000,- až 4 000,-
PR KONZULTACE (http://www.apra.cz/data/dokumenty/Hodinove_sazby_2003.doc)	
– Manažer zakázky	1 200,- až 4 000,-
– Šéf agentury, hlavní konzultant	3 200,- až 7 500,-
ROZPOČTÁŘSKÉ PRÁCE (http://www.stavebnistandardy.cz/default.asp?Typ=1&ID=6&Pop=0&ID-m=6349285&Menu=Standardy%20rozpo%20E8t%E1%F8sk%FDch%20prac%ED%20a%20metodika%20jejich%20oce%F2ov%E1n%ED)	
– za jednoduché práce (běžné rozpočtářské práce)	400,-
– za složité práce (rozpočtářské práce koncepční a koordinační činnosti)	550,-
PORADENSKÁ A KONZULTAČNÍ ČINNOST V OBLASTI ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ (http://www.paukertova.cz/view.php?cisloclanku=2008090003)	400,- až 500,-

Historický exkurz

Pro zajímavost byla provedena rešerše, týkající se odměňování znalců, z obsáhlé knihy pana doktora Pražáka „Soudní znalci“ z roku 1940. Z této rešerše lze vyčíst, že hodinová sazba znalečného po přepočtu na cenovou úroveň roku 2012 by činila 101 až 1 608 Kč.

Souhrn

Z uvedeného přehledu je zcela zřejmé, že stávající znalecké hodinové sazby v řízení před orgány veřejné moci zdaleka neodpovídají přiměřené odměně znalce.

Jsou zde i jiné problémy, například náhrada za promeškaný čas (ztrátu času); příslušné předpisy Ministerstva spravedlnosti ji přiznávají ve výši 200 Kč/h jen právníkům profesím:

- advokátům (§ 14 vyhlášky č. 177/1996 Sb.: při úkonech prováděných v místě, které není sídlem nebo bydlištěm advokáta, za čas strávený cestou do tohoto místa a zpět, a za čas promeškaný v důsledku zpoždění zahájení jednání před soudem nebo jiným orgánem, jestliže toto zpoždění činí více než 30 minut – není-li dohodnuto jinak, původně 50, nyní 100 Kč za každou i jen započtou půlhodinu),
- notářům (náhrada za promeškaný čas při úkonech, prováděných na jiném místě než v kanceláři notáře nebo v místě konání jeho úředních dnů, za čas strávený cestou do tohoto místa a zpět a za čas strávený čekáním na provedení úkonu z důvodů na straně žadatele – 50 Kč za každou započtou čtvrt hodinu (§ 20 vyhl. č. 196/2001 Sb.),
- exekutorům (při úkonech exekuční činnosti vykonávaných v místě, které není sídlem jeho úřadu, za čas strávený cestou do tohoto místa a zpět). Náhrada činí 50 Kč za každou započtou čtvrt hodinu (§ 14 vyhlášky č. 330/001 Sb.).

Výše publikované závěry byly předány ústředním orgánům. Nejprve v lednu 2012 poslal rektor Vysokého učení technického v Brně panu ministrovi vnitra dopis. Odpověď pana ministra vnitra přišla na VUT velmi brzy (14. 2. 2012), není však nijak povzbudivá.

Obdobný dopis zaslal rektor VUT v Brně panu ministrovi spravedlnosti JUDr. Jiřímu Pospíšilovi, a to rovněž 18. ledna 2012. Bohužel pan ministr až do svého odvolání z funkce (27. 6. 2012) panu rektorovi neodpověděl; věrme, že to za něj učiní nový ministr, pan JUDr. Pavel Blažek, Ph.D.

K vývoji výše odměn znalců

Autor tohoto příspěvku publikoval úvahu k vývoji odměn znalců již v roce 2002, při posledním zvýšení hodinových sazeb znalců z rozpětí 75–125 Kč/h na 100–350 Kč/h. Bylo přitom provedeno porovnání s odměnami advokátů, s konstatováním, že

- v období 1967–1990 (odměny znalců do 17 až do 35 Kč/h) byly v trestním řízení při základní sazbě advokáta a nejčastější sazbě znalce odměny advokátů troj- až šestinásobné,
- v období 1990–1993 (odměny znalců do 17 až do 35 Kč/h) byly v trestním řízení odměny advokátů 4 až 17 násobné, u max. sazby dokonce až 25 násobné,
- v období 1993–1996 (odměny znalců zvýšeny na 75 až 125 Kč/h) byly v trestním řízení odměny advokátů u trestů do 1 roku stejné, u vyšších se poměr zvyšoval až na čtyřnásobek, u složitých věcí až na pětinasobek,
- v období 1996–2002 (odměny znalců nadále 75 až 125 Kč/h), po úpravě advokátního tarifu vyhláškou č. 177/1996 Sb., se rozdíl v trestním řízení opět změnil ve prospěch odměny advokátů na 2,5 až 10 násobek,
- od 1.1.2003 (odměny znalců zvýšeny na 100 až 350 Kč/h) stále zůstával v trestním řízení rozdíl ve prospěch odměny advokátů ve výši 10 až 77%, u max. sazby 53 až 88%.

Jak je tomu nyní? V současné době platí advokátní tarif, daný vyhláškou č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), ve znění vyhlášky č. 235/1997 Sb., vyhlášky č. 484/2000 Sb., vyhlášky č. 68/2003 Sb., vyhlášky č. 618/2004 Sb., vyhlášky č. 276/2006 Sb. a vyhlášky č. 399/2010 Sb. Mimosmluvní odměna je dána podle tarifní hodnoty. Podle § 11 náleží za každý z těchto úkonů právní služby:

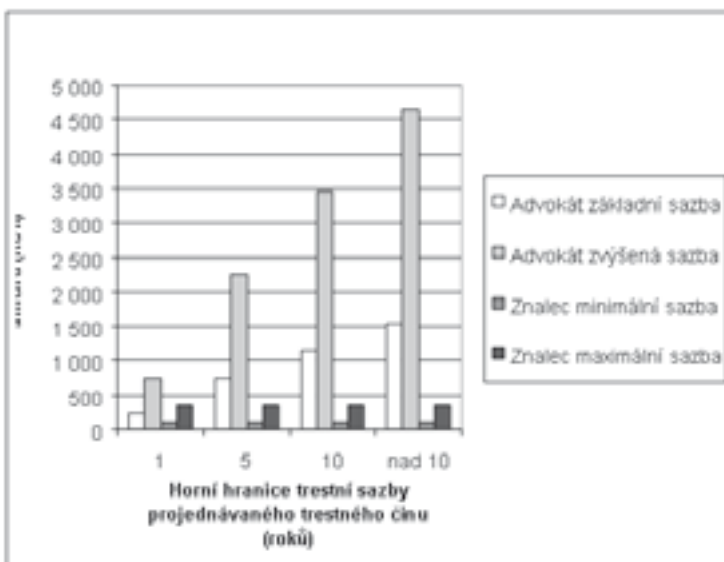
- převzetí a příprava zastoupení nebo obhajoby na základě smlouvy o poskytnutí právních služeb,
- první porada s klientem včetně převzetí a přípravy zastoupení nebo obhajoby, je-li klientovi zástupce nebo obhájce ustanoven soudem,
- další porada s klientem přesahující jednu hodinu,
- písemné podání soudu nebo jinému orgánu týkající se věci samé,
- účast při vyšetřovacích úkonech v přípravném řízení, a to každé započaté dvě hodiny,
- prostudování spisu při skončení vyšetřování, a to každé započaté dvě hodiny,
- účast při úkonu správního nebo jiného orgánu, účast na jednání před soudem nebo jiným orgánem, a to každé započaté dvě hodiny,
- sepsání právního rozboru věci,

- jednání s protistranou, a to každé dvě započaté hodiny,
- návrh na předběžné opatření, dojde-li k němu před zahájením řízení, odvolání proti rozhodnutí o předběžném opatření a vyjádření k nim,
- odvolání, dovolání, návrh na obnovu řízení, popřípadě stížnost proti rozhodnutí o návrhu na obnovu řízení a vyjádření k nim,
- podnět k podání stížnosti pro porušení zákona a vyjádření ke stížnosti pro porušení zákona,
- sepsání listiny o právním úkonu.

Za předpokladu, že jeden úkon trvá 2 hodiny (viz výše písm. e, f, g, i), jsou odměny uvedeny v tab. 8, srovnání minimálních a maximálních sazeb pak v obr. 1. Výsledek snad nepotřebuje komentář.

Tab. 8
Odměny advokátů a znalců v trestním řízení v roce 2012

Advokát – mimosmluvní odměna (vyhláška č. 177/1996 Sb. v aktuálním znění)				Znalec (vyhláška č. 37/1967 Sb., v aktuálním znění)				
Výše trestu max. roků	Tarifní hodnota (§ 9 odst. 3) Kč	Základní sazba (§ 7), předpoklad 2 hodiny na úkon, Kč/h	Max. sazba (§ 12 odst. 1, trojnásobek základní sazby) Kč/h	Min. sazba Kč/h	Max. sazba Kč/h	Průměr Kč/h	Průměr ze základní sazby advokáta	Max. sazba z max. zvýšené sazby advokáta
1	1 000	250	750	100	350	225	90%	47%
5	10 000	750	2 250	100	350	225	30%	16%
10	30 000	1 150	3 450	100	350	225	20%	10%
nad 10	50 000	1 550	4 650	100	350	225	15%	8%

Obr. 1
Porovnání odměn advokátů a znalců v trestním řízení v roce 2012

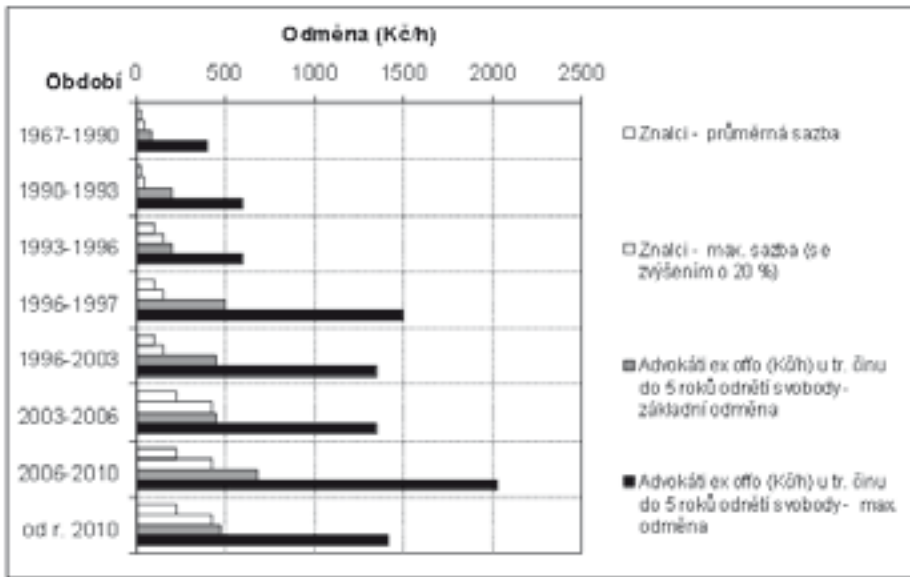
Ještě tristnější je to mimo trestní řízení. Sazba mimosmluvní odměny za jeden úkon právní služby činí z tarifní hodnoty

do 500 Kč	300 Kč,
přes 500 Kč do 1 000 Kč	500 Kč,
přes 1 000 Kč do 5 000 Kč	1 000 Kč,
přes 5 000 Kč do 10 000 Kč	1 500 Kč,
přes 10 000 Kč do 200 000 Kč	1 500 Kč a 40 Kč za každých započatých 1000 Kč, o které hodnota převyšuje 10 000 Kč,
200 000 Kč do 10 000 000 Kč	9 100 Kč a 40 Kč za každých započatých 10 000 Kč, o které hodnota převyšuje 200 000 Kč,
přes 10 000 000 Kč	48 300 Kč a 40 Kč za každých započatých 100 000 Kč, o které hodnota převyšuje 10 000 000 Kč.

Porovnání je provedeno v tabulce č. 9 a v grafu na obr. 2.

Tab. 9
**Porovnání mimosmluvních odměn advokátů a hodinových odměn
znalců v řízení před orgány veřejné moci – 2012**

Advokát – vyhl. č. 177/1996 Sb., v aktuálním znění				Znalec – vyhl. č. 37/1967 Sb., v aktuálním znění		Trestní řízení – roků odnětí svobody – tarifní hodnota advokáta
Tarifní hodnota (Kč)	Odměna za úkon (Kč)	Odměna základní (Kč/h)	Odměna max. (základní zvý- šená na trojnásobek) (Kč/h)	Odměna min. (100 Kč/h)	Odměna max. (350 Kč/h)	
do 500	300	150	450	100	350	
0,501	500	250	750	100	350	
nad 500 do 1 000	500	250	750	100	350	do 1 roku
Nad 1 000 do 5 000	1 000	500	1 500	100	350	
nad 5 000 do 10 000	1 500	750	2 250	100	350	nad 1 do 5 roků
30 000	2 300	1 150	3 450	100	350	nad 5 do 10 roků
50 000	3 100	1 550	4 650	100	350	nad 10 roků
200 000	9 100	4 550	13 650	100	350	
10 000 000	48 300	24 150	72 450	100	350	
20 000 000	52 300	26 150	78 450	100	350	

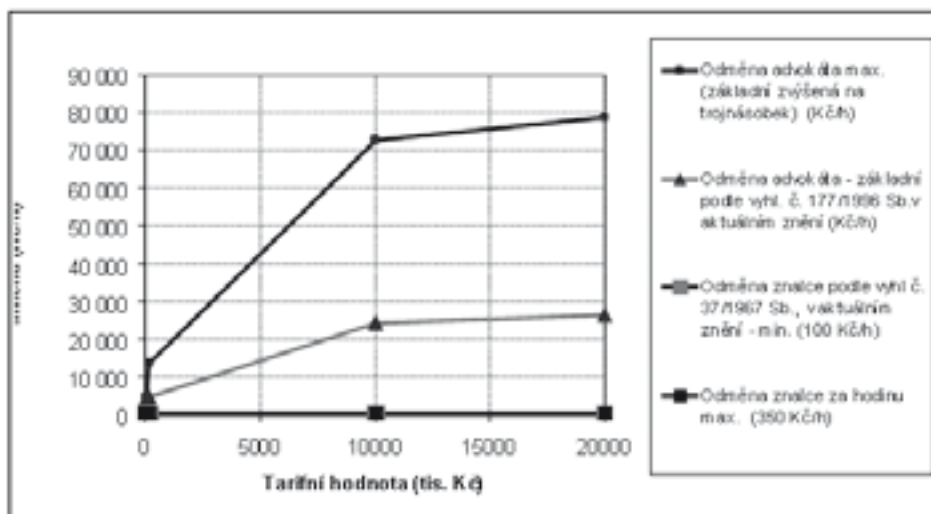

Obr. 2
Porovnání hodinových odměn znalců v řízení před orgány veřejné moci a mimosmluvních odměn advokátů – 2012

Zajímavé je také historické srovnání vývoje odměn advokátů v trestním řízení a znalců v tab. 10 a v obr. 3. Přitom u odměn advokátů je brán případ, kdy klientům hrozí sazba do 5 let trestu odnětí svobody, a v poslední době je zohledněno snížení o 10 resp. 30 % u advokátů přidělených soudem.

Tab. 10
Hodinové sazby mimosmluvní odměny advokátů v trestním řízení ve srovnání se znalci – celkový přehled 1967–2012

Advokáti vyhláška č.	Období	Advokáti ex offa (Kč/h) u tr. činu do 5 roků odnětí svobody		Znalci (Kč/h)	
		základní odměna	max. odměna	průměrná sazba	max. sazba (se zvýšením o 20 %)
50/65	1967–1990	80	400	25	42
270/90 570/90	1990–1993	200	600	25	42
270/90, 570/90	1993–1996	200	600	100	150
177/96	1996–1997	500	1500	100	150
235/97	1996–2003	450	1350	100	150
235/97	2003–2006	450	1350	225	420
276/06	2006–2010	675	2025	225	420
339/10	od r. 2010	473	1418	225	420

Obr. 3
Vývoj hodinových odměn znalců v řízení před orgány veřejné moci a mimosmluvních odměn advokátů v trestním řízení

Závěr

Uvedené srovnání není míněno jako kritika advokátního tarifu, i když místy se autorovi jeví dosti problematickou závislost výše odměny advokáta na hodnotě věci, která je předmětem sporu, resp. poměrně vysoká závislost na trestní sazbě hrozící klientovi v řízení trestním, když veškeré další náklady advokáta, včetně např. jím objednaných znaleckých posudků, jsou hrazeny zvlášť; snahou bylo spíše vysledovat, kde může být příčina nízkých odměn znalců a malé ochoty Ministerstva spravedlnosti tento problém řešit.

Autor příspěvku, Prof. Ing. Albert Bradáč, Dr.Sc. z Ústavu soudního inženýrství Vysokého učení technického v Brně, je předsedou prezidia Asociace znalců a odhadců ČR a předseda předsednictva národní skupiny v ČR Evropské společnosti pro výzkum a analýzu nehod.

ČEŠTINA JAKO CIZÍ JAZYK PRO ČESKÉ NESLYŠÍCÍ

Pro neslyšící je čeština cizí jazyk, který se musí postupně učit, jako my se učíme třeba angličtinu, němčinu nebo jiný cizí jazyk

Nad'a Dingová

Jak je možné, že neslyšící neumí automaticky číst a psát? Vždyť čtení ani psaní není závislé na zvuku – na slyšení. Tak proč s tím mají neslyšící problémy? V předchozích článcích jsme se na těchto stránkách již zmínili, že pro české neslyšící, jejichž prvním jazykem je český znakový jazyk, je obtížné naučit se češtinu tak, jak se ji učíme my, rodilí slyšící Češi. Neslyšící lidé nemají žádnou zkušenost s mluvenou podobou češtiny a nemohou se ji učit tak bezděčně jako my, kteří češtinu slyšíme od narození všude kolem sebe. Jazyk, který už známe, se pak jen učíme v jiné podobě – psané. Naučit se jazyk, jehož slova pouze vidíme, nemůžeme je slyšet a nerozumíme jim, pokud nám jejich

význam v našem jazyce nikdo nevysvětlí, není nic jednoduchého, něco, co bychom zvládali od malička. Nejde jen o to, umět přečíst písmena, spojit je ve slova, věty nebo celý text, ale také pochopit jejich význam, tedy číst s porozuměním, být tzv. **funkčně gramotný**.

Proč je čeština pro neslyšící důležitá? Neslyšící Češi žijí ve světě, kde je většinovým jazykem čeština. Denně se s ní setkávají např. v podobě nápisů na obchodech nebo v úředních či jiných dokumentech, návodech na použití nebo v oblasti zdravotnictví na návodech pro správné užití léku, na lékařských předpisech, v ambulantních zprávách

apod. Pokud chtějí neslyšící lidé se slyšícím světem komunikovat a rozumět mu, musí český jazyk v jeho psané podobě ovládat. Pomocí češtiny ale neslyšící komunikují také na dálku s jinými neslyšícími, a to pomocí dopisů, e-mailů, SMS, chatu, faxu apod.

Při čtení českých textů dělá neslyšícím problémy české tvarosloví. Neslyšící nemusí rozpoznat známé slovo, pokud je v jiném tvaru (např. *jdu – šel jsem*; nebo slovo šel zamění za šil apod.), zaměňuje také výrazy, které jsou si podobné (*páni – paní*). Také často nezná český výraz pro věc, kterou používá denně (např. nezná slovo *cedník*, i když jej často využívá), nezná pojem, které slovo představuje, protože s ním nemá smyslovou zkušenost (např. nezná slovo *žbluňknout, zašustit, kvákání* apod.). Problémy mají neslyšící také s homonymy (*jeřáb* může být stroj, pták i strom) a se synonymy, kdy znají pouze jeden pojem a se synonymem jej významově nespojí (např. vědí, co znamená *být nemocný*, ale už nerozumí slovům *marodit, stonat*). Porozumění textu také ztěžuje použití frazémů (obrazných vyjádření), neslyšící lidé si je mohou vykládat „doslovně“ (např. *hrát si hada na prsou, vzít nohy na ramena* apod.). V případě složitějších vět a souvětí je pro neslyšícího obtížné pochopit význam celé věty, i když rozumí jednotlivým slovům. S odborným textem, jako je dokument obsahující právní terminologii, např. rozhodnutí soudu, mají však problém i někteří plně vzdělaní slyšící lidé.

Pokusíte-li se s neslyšícími klienty komunikovat prostřednictvím psané češtiny, možná vás povaha jejich textů překvapí, zvláště pokud nejste na písemnou komunikaci neslyšících zvyklí. V této kapitole se seznámíme s podobou textu, které obvykle neslyšící pisatelé vytváří. Úroveň srozumitelnosti a správnosti jednotlivých psaných textů se může lišit podle stupně vzdělání neslyšících pisatelů nebo podle způsobu komunikace, ve kterém byl neslyšící člověk vzděláván. Psané texty neslyšících, kteří si osvojili znakový jazyk a používají psanou češtinu odděleně, jsou mnohem srozumitelnější než texty těch neslyšících, na které rodiče a učitelé pouze mluvili.

Texty neslyšících obsahují kratší jednoduché věty, často mechanicky poskládané, bez spojovacích výrazů. Neslyšící píšou své texty vždy stejně, bez ohledu na to, kdo je jejich adresátem, ať už se jedná o dopis známému, nebo úřední korespondenci. Často volí nevhodná slova, nerozlišují tykání a vykání, protože nemají zkušenost s konvenčními zdvořilostními pravidly slyšící společnosti. V souvislosti s kulturou Neslyšících je třeba zmínit také to, že neslyšící lidé jsou v komunikaci otevřenější a přímější než

N. Dingová z Ústavu českého jazyka a teorie komunikace FF UK, členka představenstva CKTZJ a soudní tlumočnice českého znakového jazyka

lidé slyšící. Toto mějte na paměti, když budete mít pocit, že neslyšící klient je (nejen v písemné komunikaci) poněkud nezdvořilý nebo používá nepatřičná vyjádření.

Mezi nejčastější chyby v textech českých neslyšících patří například:

- **zaměňování či komolení slov** – pokud jsou některá slova vizuálně podobná, neslyšící pisatel je snadno zamění (např. *smrltivé oblečení* místo *smradlavé* apod.);
- **zaměňování slovních druhů** – např. *Měj se hezky a hezký vyspinkej si*;
- **vypouštění slov** – často se jedná o zvrtná zájmena se, si a předložky, např. *neslyšící se znakovaná čeština nepoužívají*;
- **přidávání nadbytečných slov** – např. *Mám se fajn a praxi se mi dobře jde*;
- **chyby ve vazbách sloves a předložek** – např. *musím ho důvěřovat, slyšící na nás nevěří, že neslyšící potřebuje znakový jazyk*;
- **problémy s gramatickým rodem** (shoda podstatných a přídavných jmen, shoda podmětu s přísudkem) – např. *obývák leží za velkým garážem*.

Neslyšící uživatelé znakového jazyka se s češtinou setkávají výhradně v psané podobě, proto nemají příliš problémů s pravopisem. Jejich chyby v češtině jsou často způsobeny negativním přenosem určitých jevů ze znakového jazyka do češtiny, např.:

- **záměna sloves mít a být** – např. *myslím znakový jazyk má velmi důležité pro neslyšící, přítel je hodně kamarádi doma v Liberci;*
- **absolutní zápor vyjadřovaný výrazem vůbec** – např. *potom operace pracoval v dílně vůbec;*
- **nerozlišování důvodových a důsledkových vztahů (proto × protože)** – např. *nemůže chodit, proto on starý;*
- **chyby ve slovosledu** – např. *budeš dělat co?;*
- **absence spony** – např. *Škola malá místo Škola je malá.*

Ukázky textů psané češtinou neslyšících pisatelů:

- *Byli jsme s pártou na chatě a jezdili na kole do hor. Pak podívali lanovka, krásný hory, dobře vzduch a krásné svítí slunce a jsme spokojený. Pak seděli v restauraci a pokecali a bylo fajn.*
- *V červenci každý den ráno brzo jsem šel na brigádě v tom malacel na plotě a až koncil jsem ve 14.00 hod pak šel jsem domu a šilený unavený, pak pomáhal s rodičem, nebo podíval z netu nebo spal na posteli. Nic co je nového.*
- *Srpen! Konečně, jsem setkal s mojí přítelkynou. Pak jsme jeli vlakem do Českého Budějovici a spali na chatě pak jsme na procházkou a podívali Český Krumlov, a to bylo moc krásný... atd.*

- *Za chvíli už začali škola a netěšil jsem protože myslel jsem tam není dobrý ale minulý týden byl horor a druhý týden zatím dobře tak uvidím dál.*

Jeden z neslyšících klientů k tomu říká (žena, 31 let): „*Pokud jednání za účasti neslyšících probíhá bez přítomnosti tlumočnicka, podle mého názoru není možné, aby komunikace probíhala uspokojivě. A to i když probíhá písemnou, tedy viditelnou formou. Když neslyšící účastník jednání dostane text v češtině, nemůžeme si být jisti, že mu bude dobře rozumět. Pro neslyšícího je to odborný text, navíc v „cizím jazyce“. Pokud hovoříme o neslyšícím člověku, který nikdy češtinu neslyšel a za žádných okolností nerozumí mluvenému jazyku, musí mít k dispozici tlumočnicka znakového jazyka. Pokud bychom se spoléhali na to, že tomu nějak porozumí, pak můžeme očekávat mnoho omylů a nedorozumění. Kvalitní tlumočnicka je jistotou plynulé a bezproblémové komunikace. Přesně taková je u soudu potřeba.“*

V soudní praxi je velmi důležité mít na paměti problém s funkčním čtením u neslyšících klientů. Pokud to vedeme v patrnosti, daří se nám předcházet mnoha problémům, které by mohly mít jinak velmi závažné důsledky pro samotné klienty.

JAZYKOVÉ A PRÁVNÍ ASPEKTY MATRIČNÍHO ZÁPISU (RODNÝCH/KŘESTNÍCH) JMEN V ČR

V České republice neexistují jména „povolená“ a „nepovolená“, ale pouze jazykově ověřená, splňující v souladu se zákonem jazykové podmínky pro zápis do matriky

Miloslava Knappová

Volba a zápis jmen jsou dnes v ČR usměrňovány zákonem č. 301/2000Sb., ve znění pozdějších předpisů. V paragrafu 61 se praví: „Fyzická osoba, které byl matričním úřadem vydán matriční doklad, má povinnost užívat při jednání před orgány veřejné moci, Českou národní bankou, Veřejným ochráncem práv, Úřadem pro zastupování státu ve věcech majetkových, státními fondy a zdravotními pojišťovnami (dále jen „úřední styk“) jméno, popř. jména, která jsou uvedena v tomto matričním dokladu.“ (Upřesněme, že v administrativně-správní praxi se jako úřední užívá pouze termín jméno, v jazykovědě dříve termín křestní, dnes rodné jméno.) Fyzickou osobou se rozumí občan ČR i cizinec.

Z výkladu tohoto ustanovení vyplývá, že do matriky je možné občanu ČR zapsat dvě jména. Počet zapsatelných jmen není libovolný, naopak je taxativně vymezován i v dalších evropských státech, což je podmíněno důvody administrativně-správními. V paragrafu 62 se dále uvádí: „Fyzické osobě mužského pohlaví nelze zapsat jméno ženské a naopak.“ K záměně dívčích a chlapeckých jmen u nás dochází občas u některých rodičů při volbě cizích jmen z neznalosti. Kromě toho existují i jména obourodá, tj. mužská i ženská, jakými jsou v češtině např. Nikola, René, Saša; také k nám pronikají z některých jazyků obourodá jména cizí, a to zejména z angličtiny, např. Whitney,

Kelsey, Cassidy, Sidney. Matriční zákon zápis cizí obourodé podoby jména nevylučuje, ovšem v zájmu přesnější identifikace občana se doporučuje, aby dítěti českého občanství bylo zvoleno ještě druhé, jednoznačně mužské, či ženské jméno.

V paragrafu 62 uvedeného zákona se jména zapsatelná do matriky charakterizují negativně takto: „Do matriky nelze zapsat jména zkomolená, zdobnělá a domácká.“ Pojem „jméno“ náš matriční zákon nevymezuje. Jiné evropské zákony konstatují, že „musí jít svou podstatou o jméno“. Z jazykového hlediska to znamená, že se jako první i druhé jméno zapisují základní, spisovné podoby pravopisně doložených, existujících jmen, a to českých či v češtině obvyklých i cizojazyčných; nezapisují se tudíž domácké ani zdobnělé tvary (jako Honza, Filda, Daneček, Jitule, Monča, Maruška, ale pouze Jan, Filip, Dan, Jitka, Monika, Marie), ani zkomoleniny (Jardariáš). Jako jména se také nezapisují jména obecná, tzv. neosobní, jakými jsou např. označení dnů (Hromnice) a názvy věcí (Video, Puma), a to ani cizojazyčné výrazy, pokud se jako jména neužívají (v ČR byl např. požadován jako ženské jméno zápis anglického výrazu „Invest“, tj. „investice“). Pro zápis nelze zvolit ani česká a cizí jména zeměpisná (Jezerka, Monako), pokud se jako osobní jména nehodnotí. Jako druhé jméno občanům ČR nelze zapsat ani slovtvorně modifikovaná jména po otci, v ruštině zvaná otčestvo a v bulharštině baščino ime; nejde totiž o podobu základní, a proto se doporučuje zvolit takovou podobu spisovnou, jakou užívá otec (ne tedy Julij Ivanovič, ale Julij Ivan). Ve funkci prvního ani druhého jména se nově nezapisují, tedy z identifikačních důvodů nezavádějí ani příjmení, která se dosud užívala pouze jako příjmení. Není tedy možné vyhovět požadavku některých nesezdaných rodičů o to, aby jejich potomek měl na pozici druhého jména uvedeno příjmení matky, za nímž by následovalo příjmení otce. (Tato portugalská, resp. v obráceném pořadí španělská, zvyklost vychází z tamějších zvyklostí, podle nichž však žena po provdání své příjmení nemění.) Na rozdíl od evropských států se např. v USA časem vyvinula z příjmení některá jména, např. Lincoln, Kennedy aj. Pokud je ovšem cizí příjmení užíváno i ve výchozím jazyce pouze jako příjmení, v ČR se jako jméno nezapíše (např. nebylo jako mužské jméno matričně akceptované italské příjmení Maldini či ruské příjmení Makarenko jako jméno ženské). Jako druhé jméno také nelze zvolit ani různé užívané přezdívky (Střela, Spojka), pseudonymy, pouze písmena (Martin K.) nebo číslice vyjadřující pořadí nositele jména v rodině (Pavel 3., Jana II.), ani výrazy naznačující vztah k zaměstnání, jako jsou názvy firmy (Rexim) či značky prodáváného či vyráběného produktu (Kádárka podle pěstované odrůdy vína).

Z uvedených údajů vyplývá, že se jména volí ze systému existujících, doložených jmen a že si pro potomka tudíž není možné vymyslet „zcela nové jméno“. Neznamená to ovšem, že by se repertoár jmen užívaných v Česku neobměňoval. Dochází k tomu čtyřmi způsoby, které se vzájemně prolínají. Především je to přehodnocování, „zoficiálnování“ původem domáckých podob jmen či jejich různorodých variant a odvozenin jmen užívaných v češtině, které ztratily své citové zabarvení. Některé domácké podoby se totiž časem v průběhu společenského vývoje postupně stávají citově bezpříznakové, neutrální, a v důsledku toho se tudíž osamostatňují na podoby základní, spisovné. Tak např. Radek je původně zkrácenina Radoslava a Luboš Lubomíra. Pokud z veřejnosti pronikají požadavky na zápis nějaké dosud domácké podoby častěji, stává se to podnětem k lingvistickému posouzení, popř. sociolingvistickému průzkumu takového tvaru. Tak byly, na základě kladného výsledku jazykového posouzení v 2. polovině 20. století, „zoficiálně“ např. podoby Mírek, Slávek, Vítek, Magda, Táňa, Tereza aj., přičemž některé mají své obdoby i v cizích jazycích. Procesy přehodnocování původem domáckých podob jmen probíhají ve většině evropských jazyků, a to slovanských i neslovanských, např. italská Sandra vznikla osamostatněním z Alessandry a Rita z Margherita, německá Truda a Gerta z Gertrudy a Rolf z Rudolfa, germánská Mia z Maria, anglický Tim z Timothyho a Jack z Jacoba, německý Willi z Wilhelma, francouzský Bastian ze Sébastiana, ruská Nadja (počeštěně Naďa) z ruské Nadeždy atd.

Repertoár užívaných jmen se obohacuje také oživováním jmen zastaralých, dříve u nás užívaných. Tato snaha se často objevuje u rodičů z kruhů uměleckých či vědeckých. Tak byla např. před nedávnem zvolena pro potomky jména jako Zdislava, Háta, Perchta, Hanuš, Haštal, Kajetán, Kašpar, Odolen, Velen a jiná. Dalším způsobem doplňování repertoáru jmen je přitváření dosud neexistujících ženských podob jmen ke jménům mužským, např. Kryštofa ke Kryštof, Radima k Radim, méně často mužských k ženským, např. v bulharštině vznikl Dian k Diana, doložen je i český Anáš k Anna.

Nejvíce se repertoár u nás užívaných jmen průběžně doplňuje přejímáním jmen z cizích jazyků. Jména se totiž internacionalizují, putují z jazyka do jazyka. Tak např. před 50 lety k nám pronikla, v souvislosti se západoevropskou módní vlnou, jména francouzská (např. Simon(a), Denis(a), Iveta, Žaneta, Andrea, Nikola), později se u nás ve větší míře a v důsledku dalších módních vln začala objevovat jména anglická, resp. irská (Kevin, Patrik, Bruce), keltská (Brian, Alan)aj. Po r. 1990 se v Česku pod vlivem

rozšíření cestovatelských možností a rozmanitých migračních vln, jakož i různých náboženství objevují jména z některých oblastí Asie a Afriky. Namátkou uvedme, že u nás byl zapsán z mužských jmen např. anglický Cameron, francouzský Baptiste, italský Corrado, švédský Bertil, holandský Bole, finský Tuomo, bulharský Bistar, ukrajinský Tryfon, arabský Džásim, turecký Aydemir, albánský Driton, indický Kanaka, arménský Oganés, africký Adebayo atd., z ženských jmen byla matričně zapsána např. anglická Gladys, italská Gradita, maďarská Hajnal, dagestánská Gulžanat, domorodé indiánské jméno Chenoa, bulharská Jantra, skotská Kenzy, australská domorodá Kylie, havajská Leilani, islandská Líf, arménská Lusine, alghánská Parvína, iránská Gouhar, japonská Namiko a řada dalších. Dodejme, že výběr jmen z „nečeských“ evropských jazyků a různých jazyků orientálních bývá obvyklý v případě, když je jedním z rodičů „Nečech“ (matkou bývá často občanka ČR, zatímco matka cizinka, např. Japonka, Thajka, je případ méně častý) a volbou jména se snaží respektovat svou etnickou, národnostní, náboženskou či rodinnou zvyklost z místa, odkud pochází. Někdy je takový výběr řešen tak, že kupř. první jméno je pro potomka zvoleno evropské a druhé z jazyka nečeského rodiče (jde např. o kombinace jako Martin Takeo (japonské), Alan Satriya (indonéské)).

Při přejímání jmen z cizích jazyků vystupuje do popředí problém volby jejich pravopisné podoby. V minulosti bylo obvyklé cizí pravopisnou podobu počešťovat v souhlase s její výslovností, např. Iveta vznikla počeštěním z francouzské Yvette, v současnosti převládá respektování výchozí pravopisné podoby. Jak už bylo řečeno, podle zákona lze matričně zapsat pravopisně doloženou, základní podobu jména. Podobně jako mají některá jména variantní pravopisné či tvaroslovné podoby v češtině (Kristýna i Kristina, Mikuláš i Mikoláš), existují i v dalších evropských jazycích a v češtině se také akceptují (např. německý Jiří má podoby Georg, Jorg, Jürgen, Anna má švédské obdoby Ann(a), Annika apod.). U jmen nepsaných latinkou, ale např. cyrilicí se jména přepisují podle tabulek uvedených v Pravidlech českého pravopisu (Academia, Praha 2005). U jmen asijského a afrického původu se psaná podoba jmen buď přibližuje podobě výslovnostní, fonetické, kupř. arabská mužská jména Džáúd, Šaríf, nebo se přejímá, respektuje jejich přepis prostřednictvím jiného jazyka, nejčastěji z angličtiny a francouzštiny; tak např. arabské jméno Jásín se zapisuje i v anglickém přepisu Yasin či ve francouzském Yassin(e). Výplývá z toho, že některá jména mají v ČR více matričně zapsatelných pravopisných podob, což dokládá kupř. ženské arabské jméno Aiša/Ájša, Aisha, Aicha či indické mužské jméno

Abhaj(a), Abhay(a). Pravopisná podoba jmen, jakož i existence jejich spisovné základní podoby, se ověřuje v cizojazyčných slovnících jmen, vydaných pro jednotlivé jazyky, a uvádějících současně jazykové hodnocení jména v tom kterém jazyce, popř. se pravopis požadovaného jména ještě konzultuje se specialisty na daný jazyk. Při ověřování cizích jmen se používají i další rozmanité pomocné materiály, jako jsou např. pravopisné zásady přepisu cizích jmen do češtiny, pokud ve výchozím jazyce existují zvláštní písmena či písmo. Při úředním zápisu cizích jmen do češtiny se respektuje zákon 594/2006 Sb., zvaný „Nařízení vlády o přepisu znaků do podoby, ve které se zobrazují v informačních systémech veřejné správy“ (do ní spadají také matriky). Uvedené nařízení obsahuje přepis jednotlivých, a to i specifických cizích grafických symbolů (znaků) do české latinky a v příloze též obdobný přepis znaků z cyrilice do češtiny, představený v tabulkách (podobně jako v Pravidlech českého pravopisu) pro jednotlivé slovanské jazyky. Důležitost pravopisné podoby jména je zachycena i v matričním zákoně 300/2000 Sb., v němž se v paragrafu 62 uvádí: „Vzniknou-li pochybnosti o správné pravopisné podobě jména, je občan povinen předložit doklad vydaný znalcem.“

Lze uzavřít, že v České republice je možné zvolit pro matriční zápis občana ČR či jeho změnu jakékoliv existující jméno (a druhé jméno), a to v jeho základní, spisovné, pravopisně ověřené podobě. Týká se to nejen jmen českých nebo u nás zdomácnělých, ale i jmen méně obvyklých a cizojazyčných. Neexistují jména „povolená“ a „nepovolená“, ale pouze jazykově ověřená, splňující v souladu se zákonem jazykové podmínky pro zápis do matriky ČR.

PŮLSTOLETÍ STUDIJNÍHO OBORU PŘEKLADATELSTVÍ A TLUMOČNICTVÍ NA FF UK

V roce 2013 oslaví Ústav translatologie FF UK padesát let od založení pražského univerzitního pracoviště zaměřeného na výuku a výzkum překladu a tlumočení. Tento obor se studentům poprvé otevřel v roce 1963, tehdy ještě na Univerzitě 17. listopadu se sídlem v Praze a Bratislavě, a po zániku uvedené vysoké školy v roce 1974 byl převeden pod Univerzitu Karlovu. U zrodu oboru stáli tři význační pražští lingvisté, profesori Josef Dubský, Ivan Poldauf a Josef Václav Bečka

Stanislav Rubáš

V rámci oslav 2013 proběhnou celkem tři hlavní akce. Předně, ve dnech 26. – 27. září 2013 uspořádá Ústav translatologie ve spolupráci s Katedrou anglistiky a amerikanistiky FF UP mezinárodní konferenci o překladu a tlumočení. Jejím dějištěm bude sídlo pražské translatologie ve Šporkově paláci (Hybernská 3, Praha 1). V rámci konference se dále uskuteční vernisáž výstavy věnované padesáti letům existence univerzitního studia překladatelství a tlumočnictví. A v neposlední řadě, 10. listopadu 2013 – u příležitosti Jeronýmových dnů a v těsné součinnosti s JTP – proběhne tradiční setkání absolventů našeho oboru.

Samotná mezinárodní konference je tentokrát orientována ryze středoevropsky. Jejím stěžejním tématem je český, polský a slovenský strukturalismus v současném paradigmatu translatologie. Půjde především o revizi a stanovení současné hodnoty středoevropské strukturalistické tradice v dnešní mezinárodní (především západní) translatologii.

Mezi pozvanými řečníky figurují mimo jiné prof. Elzbieta Tabakowska z Krakova, prof. Susan Bassnettová z britského Warwicku, prof. Edward Balcerzan z Poznaňe a doc. Ján Vilikovský z Banské Bystrice.

V souvislosti s připravovanou výstavou bych touto cestou rád požádal absolventy pražského překladatelství a tlumočnictví, resp. translatologie, aby nám zapůjčili fotografické či jiné materiály dokumentující studentský a akademický život naší školy. Může jít například o fotky z různých seminářů, konferencí nebo zahraničních stáží. Své případné náměty, prosím, zasílejte na e-mailovou adresu stan.rubas@gmail.com.

Informace ke všem našim výročním akcím budou průběžně aktualizovány na webových stránkách Ústavu translatologie: <http://utrl.ff.cuni.cz>.

ŠKOLENÍ PRO KONZULÁRNÍ PRACOVNÍKY MZV ČR

V květnu a červnu 2012 proběhla dvě školení o předepsaných náležitostech soudních překladů pro pracovníky českých konzulátů v cizině, kteří mohou ověřovat překlady

Ilona Šprcová

Na jaře 2012 se na mne, na základě dřívějších kontaktů z tlumočení, obrátili pracovníci konzulárního oddělení Ministerstva zahraničních věcí ČR s prosbou o součinnost při pořádání školení pro pracovníky konzulárních oddělení,

vyjíždějících na mise do zahraničí – na velvyslanectví ČR v zahraničí. Byla jsem požádána o přednesení přednášky na téma Soudní tlumočení a náležitosti soudních překladů. Tato žádost byla vyvolána tím, že pracovníci konzulátů

jsou rovněž oprávněni provádět ověření překladů dokumentů. Především se jedná o překlady matričních dokumentů. Bylo pro mne potěšením a ctí zhostit se tohoto úkolu. V měsících květnu a červnu jsem tedy dvakrát přednesla svou přednášku na uvedených školeních, kterých se zúčastnilo 12 a 15 osob.

Ve své přednášce jsem seznámila účastníky školení se stávající právní úpravou soudního tlumočení i s navrhovanou novelou, včetně sjednocených kvalifikačních předpokladů pro jmenování tlumočnicků. Velký prostor byl věnován náležitostem písemných překladů, jak má písemný překlad vypadat, jak má být svázán, co musí obsahovat tlumočnická doložka. Velmi diskutovaným tématem byly přepisy cizích jmen do českého jazyka. Zajímavá byla i diskuse na téma, s jakými „nešvary“ se konzulární pracovníci setkávají ve své praxi. Některé příspěvky všechny skutečně pobavily. Jako příklad mohu uvést případ, kdy jeden z účastníků líčil, jak v úředním překladu do českého jazyka nalezl v přeloženém dokumentu v kolonce pohlaví slovo „samec“.

Účastníkům byly předány i některé materiály: znění zákona č. 36/1967 Sb. a vyhlášky č. 37/1967 Sb. v platném znění, nařízení vlády č. 594/2006 a 100/2007 Sb. o přepisu cizích znaků do češtiny, vzory ověřených překladů, slovníček základních matričních pojmů v českém, ruském

I. Šprcová, členka představenstva KST ČR a soudní tlumočnice jazyka anglického a ruského

a anglickém jazyce, ale také kontakty na KST ČR pro případné konzultace jakýchkoliv problémů či pochybností.

Věřím, že pro všechny zúčastněné byla tato setkání zajímavá a přínosná. Pro mne určitě.

V PRAŽSKÉ SEKCI INSTITUTU SOCIETÀ DANTE ALIGHIERI LZE ABSOLVOVAT ZKOUŠKY „PLIDA“ Z ITALSKÉHO JAZYKA

Jazykový certifikát PLIDA, osvědčující znalost italštiny v souladu se společným evropským referenčním rámcem Rady Evropy, otevírá automaticky českým studentům možnost studovat na vysokých školách v Itálii. Dokonce, dle rozhodnutí italského Ministerstva školství, pro přijímání cizinců z třetích zemí ke studiu na italské vysoké školy, je osvědčení PLIDA platným dokladem pro získání vstupního víza do Itálie

Marco Moles

Z italštiny přeložila Dagmar De Blasio Denčíková

Přátelské vztahy a spolupráce mezi Itálií a Českou republikou jsou velice starého data a nadále se potvrzují a obnovují nejen v oblasti diplomatických a hospodářských styků. Mnoho Čechů jezdí do Itálie na dovolenou a mnozí z nich se rozhodnou tam zůstat. Českým studentům, kteří

se ve škole učí italštinu, se po ukončení střední školy otevírá možnost pokračovat ve studiích v Itálii.

Zahraniční student žijící v cizině mimo pochopitelných potíží při výběru „správné“ fakulty, musí zdolat i řadu

administrativních překážek. Díky novým předpisům jsou však dnes již snadněji překonatelné.

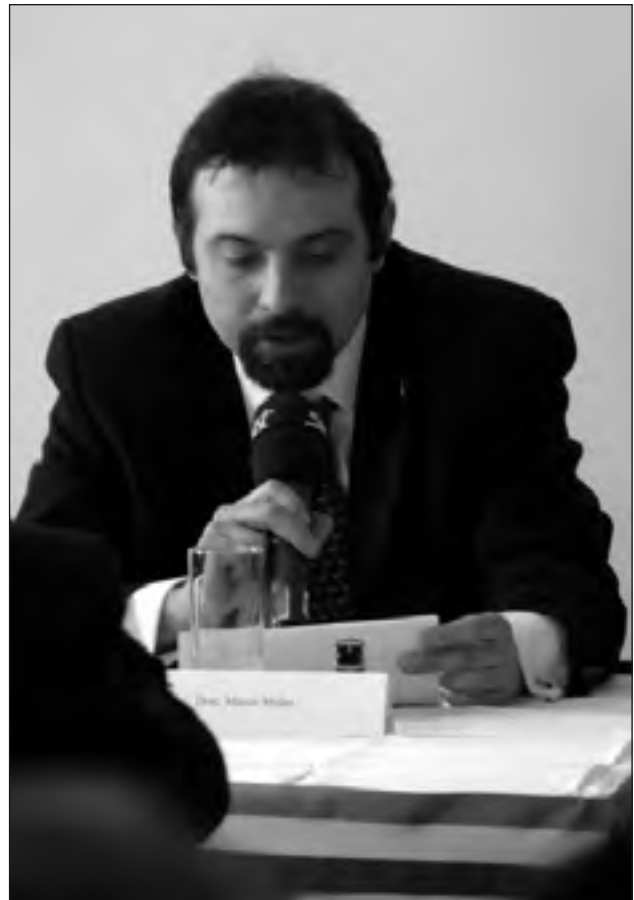
K povolení pobytu za účelem studia je nutné doložit i doklad o znalosti italského jazyka na úrovni C1 v případě ucelených magisterských studijních programů (právo, farmacie, lékařství, zvěrolékařství, architektura) a na úrovni B2 v případě navazujících magisterských studijních programů.

Dle stávajících ustanovení „cizinec k vydání vstupního víza za účelem vysokoškolského studia může prokázat přiměřenou znalost italského jazyka předložením osvědčení, které vydává institut Società Dante Alighieri, dále Univerzita pro cizince (Università per Stranieri) v Sieně a Perugi, Třetí univerzita (Terza Università degli studi) v Římě, nestátní akreditovaná Univerzita pro cizince Dante Alighieri v Reggio Calabria a některé další univerzity s právem vydávat osvědčení/diplomy za účelem osvobození od povinných zkoušek znalosti italského jazyka...“

V České republice funguje od roku 2005 sekce institutu Società Dante Alighieri, založeného v Římě v r. 1889 na podnět nositele Nobelovy ceny za literaturu Giosuè Carducciho, s cílem šířit italský jazyk a kulturu ve světě. Skupina významných italianistů ve spolupráci s Univerzitou La Sapienza v Římě vypracovala pro institut Società Dante Alighieri projekt pro hodnocení znalosti italštiny, který vyústil v osvědčení PLIDA (Progetto Lingua Italiana Dante Alighieri), jež získalo uznání italského Ministerstva zahraničních věcí, Ministerstva školství, vysokého učení a výzkumu, Ministerstva práce a sociální politiky i Ministerstva vnitra.

Zkouška PLIDA je rozdělena na čtyři dovednostní části (naslouchat, číst, psát, mluvit) a je charakteristická tím, že znalosti studenta jsou spíše hodnoceny podle toho, jak čelí skutečným životním situacím, než podle jeho teoretických znalostí gramatiky. Pro „poslech“ a „čtení“ se zájemci o absolvování zkoušky předkládají autentické písemné materiály a audiozáznamy z různých oblastí dnešního života. Písemná zkouška sestává z dvou prací, z nichž jedna zahrnuje použití formálního jazyka. Výsledky se zasílají k vyhodnocení do Říma, zatímco výsledky ústní zkoušky hodnotí místní zkušební komise. Toto je jedna ze silných stránek osvědčení PLIDA v porovnání s jinými osvědčeními, protože ústní sdělení je vždy doprovázeno neverbální komunikací, která je nepřenositelná a lze ji vyhodnotit jedině na místě.

Dle zvyklostí na italských vysokých školách se i zde každá zkouška hodnotí v třicetinách. Aby uchazeč prošel, musí

M. Moles, historik a lektor jazyka italského žijící v Praze

dosáhnout nejméně osmnáct třicetin. V případě, že uchazeč nezvládne jednu nebo více částí, může do jednoho roku ode dne neúspěchu zopakovat dílčí zkoušku.

Ke zkouškám PLIDA se mohou zapsat cizí občané (tj. ne Italové) nebo občané s dvojitým občanstvím (italským a českým), jejichž prvním jazykem není italština, nebo ti, kteří neabsolvovali celou střední školu v italštině. Občané s dvojitým státní příslušností (italskou a cizí) a bydlícím v zahraničí (tj. např. i v České republice) musí při zápisu na vysokou školu podepsat čestné prohlášení, že jsou jazykově dostatečně vybaveni na to, aby mohli vypracovat zkušební test.

Zkoušky se konají každoročně v dubnu a listopadu a výsledek se obvykle sděluje do dvou měsíců. V České republice se zájemci o složení zkoušky kterékoliv úrovně mohou přihlásit on-line na adrese <http://dantepraga.cz/cz/esame-plida>.

DIPLOMOVÁ PRÁCE NA TÉMA POSTAVENÍ SOUDNÍHO TLUMOČNÍKA V ČR

Dočkali jsme se prvního pokusu o zmapování postavení soudních tlumočnicků v ČR na „vědecké“ bázi. Originál diplomové práce Jany Sojákové je k nahlédnutí v archivu diplomových prací Ústavu translatologie FF UK, kopie pak také v kanceláři KST ČR

Ilona Šprcová

Počátkem května 2012 se na mne obrátila Prof. PhDr. Ivana Čeňková, CSc. z Ústavu translatologie FF UK s prosbou, zda bych byla ochotna vypracovat oponentský posudek na diplomovou práci její diplomantky Jany Sojákové a účastnit se její obhajoby. S radostí jsem se tohoto úkolu ujala.

Diplomová práce Jany Sojákové je teoreticko-empirickou studií, jejíž cílem bylo zmapování postavení soudních tlumočnicků v České republice, především jako profese spolupracující se státními orgány (soudy a policií), převážně v rámci trestních řízení. Diplomová práce vznikla zčásti v rámci evropského projektu ImPLI (Improving Police and Legal Interpreting), zaměřeného na zlepšení spolupráce mezi policejními orgány a tlumočníky a zvýšení kvality tlumočení v trestním řízení v souladu s ustanoveními Směrnice EP a Rady 2010/64/EU o právu na tlumočení a překlad v trestním řízení. O projektu ImPLI se dočtete více na str. ...

Práce je rozdělena na část teoretickou a část empirickou, sestává ze 7 základních kapitol, obsahuje 103 strany textu plus přílohy.

V teoretické části uvedla diplomantka vymezení a definici soudního tlumočení, rysy soudního tlumočení, roli soudního tlumočnicka, právní aspekty a právní úpravu činnosti soudních tlumočnicků, popisuje situaci v ČR a úlohu jednotlivých účastníků trestního řízení.

V empirické části diplomantka nejprve vytyčila dvě hypotézy o postavení soudního tlumočnicka v ČR, které dále prostřednictvím dotazníkového šetření a rozhovorů s konkrétními představiteli účastníků trestních řízení (tlumočníci, soudci a policisté) potvrdila.

V rámci dotazníkového šetření zpracovávala Jana Sojáková odpovědi 63 tlumočnicků, 50 soudců a 19 státních zástupců a 67 policistů. Dotazníkové šetření se zaměřilo především na otázky konkrétních podmínek tlumočení (zachovávání specifických prvků promluvy, rychlost tempa řeči, výskyt

Diplomantka J. Sojáková

právníckého žargonu, odborných termínů a nevysvětlených zkratk, nedostatek přestávek na osvěžení, nedostatek prostoru pro přerušení výpovědi a položení upřesňujícího dotazu, nedostupnost informací a materiálů pro tlumočnicka před výkonem tlumočení, zpochybňování správnosti tlumočení apod.). Z analýzy odpovědí respondentů vyplývá, že největším problémem je z pohledu tlumočnicků neposkytnutí informací pro přípravu na tlumočení, velmi rychlé tempo promluvy, používání právníckého žargonu a nevysvětlených zkratk, nedostatek přestávek a omezená možnost přerušení jednání a položení dotazu, pokud je toho zapotřebí pro dobré porozumění tlumočeného projevu. Představitelé státních orgánů však tyto, pro tlumočnický neuspokojivé, podmínky tlumočení nevnímají.

Rozhovory s konkrétními představiteli účastníků trestních řízení byly vedeny se 4 zástupci tlumočnicků, 3 soudci a 3 vyšetřovateli policie. Jejich výsledky v podstatě korespondují s výsledky dotazníkového šetření.

Obě šetření potvrzují hypotézu, že zástupci soudů i policie si neuvědomují náročnost procesu tlumočení při

policejním vyšetřování a soudním řízení a nutnost vytváření příslušných vhodných podmínek pro práci tlumočnicků. Rovněž druhá hypotéza, že soudní tlumočníci mají náročné pracovní podmínky a výkon jejich pracovní činnosti není odpovídajícím způsobem finančně ohodnocen, byla potvrzena.

Celkově se jednalo o velice zajímavou a poučnou studii postavení soudních tlumočnicků v ČR. Jana Sojáková svou diplomovou práci obhájila na jedničku.

Já osobně jsem byla velmi ráda, že jsem měla možnost vystupovat v roli oponenta této práce, neboť se podle mého názoru jednalo o první „vlastovku“ na poli systematického vědeckého posouzení práce soudních tlumočnicků, jejich postavení v rámci systému soudnictví v ČR a bohužel neuspokojivého finančního ohodnocení, což, jak vyplynulo i z uvedené diplomové práce, není státními orgány nikterak reflektováno.

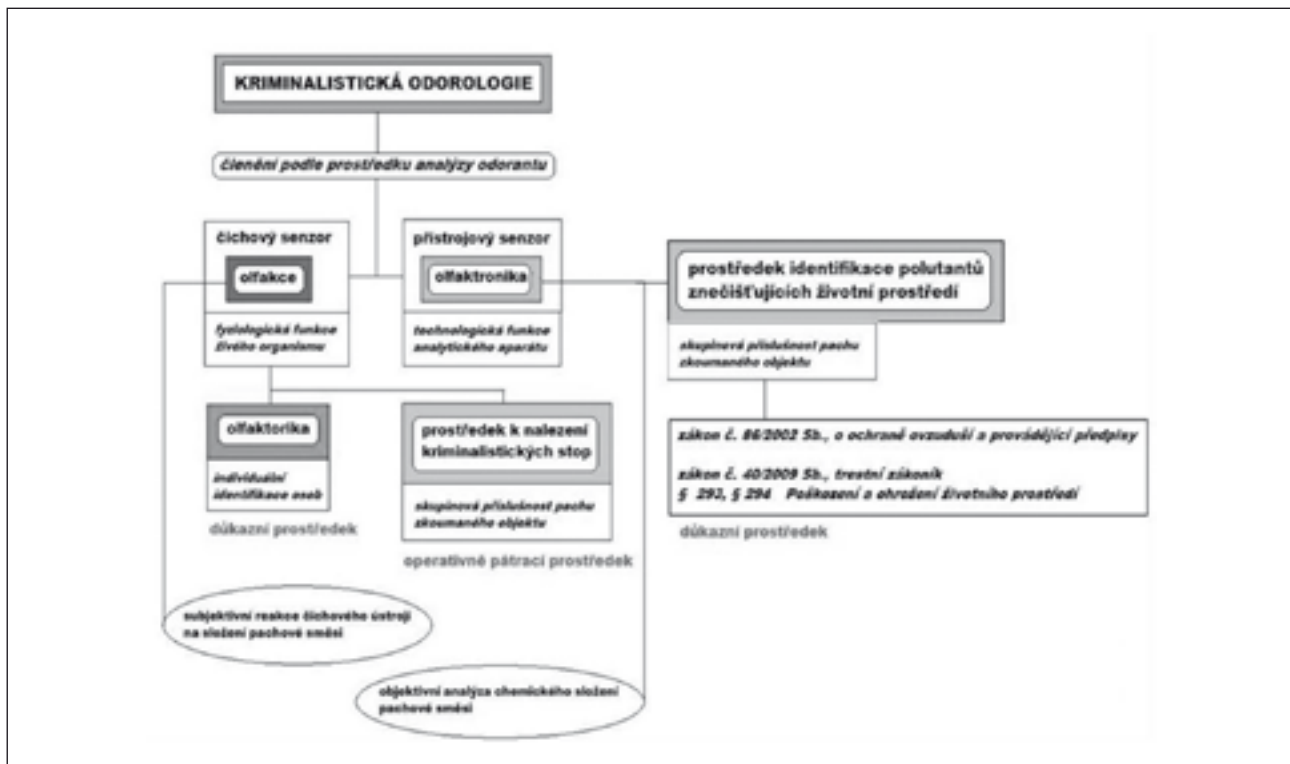
KRIMINALISTICKÁ ODOROLOGIE

Kriminalistická odorologie náleží mezi nejmladší identifikační metody kriminalistické techniky a předmětem kriminalistické odorologie je její využití k dokazování v trestním řízení

Miroslav Grossman

Systém kriminalistické odorologie je členěn na kriminalistickou olfakci, jejíž součástí je kriminalistická olfaktorika, která je důkazním prostředkem umožňujícím individuální pachovou identifikaci osob a kriminalistickou olfaktorniku, která je využívána ke skupinové identifikaci.

Kriminalistická odorologie vychází z obecné odorologie, která je oborem, jehož předmětem zkoumání je vznik, vlastnosti a složení pachu, které mohou být analyzovány přístrojovou fyzikálně chemickou analýzou, nebo ztotožňovány (detekovány) na základě organoleptické (smyslové) schopnosti živočichů vnímat částičky pachových

látek, označovaných pojmem odoranty (olfaktorika), které se při určitém objemu a koncentraci odlučují do okolního prostředí (atmosféry).

Aktuálně je kriminalistická odorologie uznávána jako součást kriminalistické techniky, ale z hlediska kriminalistické vědy je ve stavu konstituování, ke kterému dochází teprve v posledních letech. Kriminalistická odorologie byla dosud založena na empirických poznacích, zkušenostech a pokusech prováděných individuálně a bez jednotných pravidel. V současné době jsou již prováděny pokusy aplikovaného výzkumu s cílem plného potvrzení její věrohodnosti (validity) a následné certifikace.

Kriminalistická odorologie je tak odvětvím kriminalistické techniky zkoumajícím vznik, fyzikální vlastnosti a chemické složení pachu osob a věcí s cílem určit jeho skupinovou příslušnost nebo k jeho individuální identifikaci. Skupinová příslušnost nebo individuální identifikace pachu osob a věcí může být v oboru kriminalistiky určována porovnáváním pachových vzorků, u nichž má být potvrzena nebo vyloučena jejich shoda, nebo na základě jejich fyzikálně-chemické analýzy.

Kriminalistické olfaktorika je tak jedinou metodou kriminalistické odorologie, jež je využívána jako důkazní prostředek. Ostatní metody kriminalistické odorologie slouží k vyhledávání kriminalistických stop. V posledních letech dochází ke stále rozšířenějšímu využití kriminalistické olfaktoriky v justiční a policejní praxi.

Kriminalistická olfaktorika je tak metodou kriminalistické techniky sloužící k individuální identifikaci osoby mající vztah k události, která je předmětem trestního řízení, a to prostřednictvím touto osobou vytvořené pachové stopy. Každý člověk zanechává svoji pachovou stopu jako hmotný odraz své činnosti na místech svého doteku, pohybu nebo pobytu vždy, a to nezávisle na své vůli. Olfaktorická metoda pachové identifikace je založena na poznání, že každý člověk je nositelem individuálního pachu, který je geneticky podmíněn a je stálým projevem jeho životních funkcí. Zjišťování toho, zda má konkrétní osoba vztah k události, jež je předmětem trestního řízení, se provádí porovnáváním pachových stop a vzorků pachu prověřovaných osob, které jsou fixovány v pachových konzervách. Olfaktorické porovnávání pachů se provádí s využitím čichových vlastností speciálně vycvičeného (certifikovaného) psa.

NĚMČINA NA PRÁVNICKÉ FAKULTĚ UK

Kromě členky dozorčí rady KST ČR, Mileny Horálkové, i členka představenstva KST ČR, Catherina Van den Brinková Štifterová, učí němčinu na Právnické fakultě UK v Praze

AKCEPTUJÍ V POLSKU PŘEKLADY PROVEDENÉ TLUMOČNÍKEM JMENOVANÝM ČESKÝMI ORGÁNY?

Obdrželi jsme dotaz z Bohumína:

*Dobrý den,
mohli byste mi poradit, na co se odvolat, aby polský úřad akceptoval můj ověřený překlad? Četla jsem, že existuje dosud platná dohoda mezi Polskou lidovou republikou a ČSSR.
Předem díky za radu. E. D.*

Odpověď zněla:

S problémem neuznávání překladů se čeští soudní tlumočníci potýkají v mnoha zemích, stejně tak jako zahraniční kolegové u nás. Každá země má otázku úředních překladů upravenou jinak.

Smlouva mezi Československou socialistickou republikou a Polskou lidovou republikou o právní pomoci a úpravě právních vztahů ve věcech občanských, rodinných, pracovních a trestních, byla podepsána ve Varšavě 21. 12. 1987.

Cituji z aktuálního znění Vyhlášky ministra zahraničních věcí ČR č. 42/1989 Sb. k předmětné Smlouvě:

Článek 4

Jazyk při vzájemném styku

1. Orgány smluvních stran při vzájemném styku používají při provádění této smlouvy vlastního úředního jazyka nebo jazyka ruského.
2. Jestliže podle ustanovení této smlouvy je třeba připojit překlad zasilaných listin a dokladů do jazyka druhé smluvní strany, musí být tyto překlady vyhotoveny soudním tlumočnickem, diplomatickou misí nebo konzulárním úřadem jedné ze smluvních stran.

Článek 15

Platnost listin

1. Listiny, které vydal nebo ověřil příslušný orgán jedné smluvní strany a které jsou opatřeny otiskem úředního razítka, podpisem oprávněné úřední osoby, se použijí na území druhé smluvní strany bez dalšího ověření. To platí i pro opisy a překlady listin, které ověřil příslušný orgán.
2. Listiny, které se na území jedné smluvní strany považují za veřejné, mají na území druhé smluvní strany důkazní moc veřejných listin.

Pokud tedy byste přeložila českou veřejnou listinu a Váš překlad by ověřil český orgán, který ji vydal, nebo pokud by váš překlad ověřil český orgán, který vás jmenoval, listina by měla platit v Polsku bez dalšího.

Bílý orel – polský státní symbol

Ve výkladech se mluví o režimu automatické použitelnosti takto:

„Listiny, které byly vydány nebo ověřeny příslušným orgánem jedné ze smluvních stran a podepsány a opatřeny otiskem úředního razítka, nevyžadují ověření na území druhé smluvní strany. Totéž platí i pro podpisy na listinách a podpisy, které byly ověřeny podle předpisů jedné ze smluvních stran. Listiny, které jsou na území jedné ze smluvních stran považovány za veřejné, mají na území druhé smluvní strany průkazní moc veřejných listin. V ČR je tedy možné předložit kteroukoli polskou veřejnou listinu, aniž by bylo zapotřebí jakkoli prokazovat, že tato listina byla vydána příslušným orgánem. Oproti české veřejné listině ji bude třeba pouze přeložit soudním tlumočnickem.“

To ale zřejmě znamená, že má být **přeložena tlumočnickem země, v níž má být listina použita**. Naše úřady pravděpodobně nebudou akceptovat překlad provedený polským soudním tlumočnickem a obráceně. Bylo by vhodné opatřit si polský výklad této vyhlášky z 3. dubna 1989 k bilaterální smlouvě.

Nejasnosti mají pravděpodobně kořeny v tom, že za totality soukromé osoby nepředkládaly veřejné listiny ve druhém státě. Dělo se tak pouze prostřednictvím orgánů veřejné moci, které se vzájemně uznávaly. V podstatě i dnes, pokud český orgán zašle listinu s Vaším překladem do Polska, tak listina tam bude platná spolu s překladem.

*Dagmar De Blasio Denčíková,
místopředseda představenstva KST ČR*

P.S.: Na našich kurzech pro uchazeče o jmenování soudním tlumočnickem zmiňujeme i tyto otázky. Obecně se k věci dozvíte více v příspěvku Mgr. K. Pivoňkové na str. 55

DO JAKÝCH STATISTICKÝCH VÝKAZŮ SE ZAPISUJÍ PŘEKLADY PROVEDENÉ Z JEDNOHO CIZÍHO JAZYKA DO DRUHÉHO?

Obdrželi jsme dotaz z Kolína:

Jak se v roční statistice překladů pro soud a státní orgány vykazuje překlad z jednoho cizího jazyka do druhého? V mém případě se jedná o překlad z němčiny do italštiny. Pokud jej vykážu v obou jazycích, nebude mi souhlasit počet úkonů.
D. D.

Odpověď zněla:

Jedinou možností je zapsat do jednoho z těch dvou jazyků. Samozřejmě pouze jedenkrát! Jiné řešení opravdu neexistuje.

Ludmila Kopecká, oddělení znalců a tlumočnicků KS v Hradci Králové

ÚČTUJEME-LI UŠLÝ VÝDĚLEK, JE SOUD POVINEN ODVÉST POJISTNÉ NA SOCIÁLNÍ ZABEZPEČENÍ A ZDRAVOTNÍ POJIŠTĚNÍ?

Obdrželi jsme dotaz z Prahy:

Výfakturovala jsem soudu ušlý výdělek jako OSVČ (výpočet dle platebního výměru z FU). Soud přiznal odměnu i náhradu ušlého výdělků v plné výši. Nicméně mi proplatil jen část tlumočného. Účetní to telefonicky odůvodnila tím, že pokud účtuji ušlý výdělek, soud je povinen za mne odvést sociální a zdravotní pojištění. Je to správné? Děkuji K. F.

Odpověď zněla:

Náhradu ušlého výdělků stanovuje vyhláška 520/2005 Sb. o rozsahu hotových výdajů a ušlého výdělků, které správní orgán hradí jiným osobám, a o výši paušální částky nákladů řízení. V § 1 odst. 2 je specifikována náhrada výdělků OSVČ. Pro upřesnění: příjmy znalců a tlumočnicků jsou výslovně vyňaty z § 6 zákona o daních z příjmů č. 586/1992 Sb., a to v odstavci 11 tohoto paragrafu. Je tedy zřejmé, že **příjmy tlumočnicků, znalců a dalších profesí vyjmenovaných v odst. 11 nikdy nemohou být příjmem ze závislé činnosti = zaměstnání.**

Text § 1 odst. 2 uvedené vyhlášky:

(2) V případě jiné osoby, která není v pracovním poměru nebo v poměru obdobném pracovnímu poměru nebo v jiném pracovněprávním vztahu, je však výdělečně činná, tvoří podklad pro výpočet náhrady ušlého výdělků částka vypočtená ze základu daně z příjmů fyzických osob dělená počtem pracovních hodin stanovených zvláštním právním předpisem připadajících na kalendářní rok. Pro výpočet

náhrady ušlého výdělků se použije částka základu daně, podle které je určena poslední známá daňová povinnost, nejvýše však 486 000 Kč. Pokud nelze výši ušlého výdělků tímto způsobem zjistit, vypočte se jako podíl průměrné mzdy v národním hospodářství vyhlášené Ministerstvem práce a sociálních věcí ve Sbírce zákonů za první až třetí čtvrtletí předchozího kalendářního roku pro účely zákona o zaměstnanosti, ve znění pozdějších předpisů, a počtu pracovních hodin stanovených zvláštním právním předpisem, které připadají na kalendářní měsíc, v němž náhrada ušlého výdělků náleží, nejvýše však 8 hodin za den.

Náhrady ušlého výdělků tedy OSVČ (tlumočnick vřdy) účtuje soudu v přiznané výši fakturou, na které doporučuji uvést odkaz na charakter příjmů takto účtovaných, tedy příjem z podnikání podle § 7 odst. 2 písm. c) zákona 586/1992 Sb. v platném znění.

Vzhledem k tomu, že je u OSVČ paušální náhrada ušlého výdělků považována za příjem ze samostatně výdělečné činnosti, bude se z ní odvádět daň, pojistné na zdravotní pojištění i pojistné na sociální zabezpečení. Plátcem pojistného je OSVČ a soudy tudíž z paušálních náhrad ušlého výdělků vyplácených OSVČ (znalcům, tlumočnickům) pojistné ani daň neodvádějí.

Alena Foukalová, daňová poradkyně

Zleva: N. Dingová, J. Dušek, R. Faltínová a E. Gorgolová

ČTYŘI DOHODY K ŠESTNÁCTÝM NAROZENINÁM KST ČR

Divadelní představení z moudrostí mexických Tolteků dle knižní předlohy Don Miguela Ruize předvedl Jaroslav Dušek a jeho ansámbl, tentokrát speciálně pro nás, tlumočníky, a naše blízké. Inscenace byla tlumočena kolegyněmi Kateřinou Červinkovou Houškovou a Nad'ou Dingovou do českého znakového jazyka

Jana Klokočková

O jednom nedělním zářijovém večeru jsme se sešli v hojném počtu v pražském klubu Lávka, abychom společně na oslavu „šestnáctin“ zhlédli představení Jaroslava Duška Čtyři dohody.

Divadelní sál byl zaplněn do posledního místa a kdo přišel, byl podroben silnému očištnému zážitku. Někteří z nás propukali v smích, jiní se jen poušmívali, chvilkami jsme asi všichni i zpytovali svědomí, jestli občas nepodléháme oněm myšlenkovým stereotypům a podivnému přístupu k životu svému i našich dětí, který Jarda Dušek tak bytostně odmítá ve jménu zdravého a přirozeného uvažování a úcty k přírodě a jejím zákonitostem. Tímto představením se snaží i ostatním pomoci najít vlastní cestu životem, kterou už on sám zřejmě našel.

Byl to nádherný společný zážitek, jakých my, soudní tlumočníci, více či méně „osamělí běžci“, nemíváme mnoho. A tak si myslím, že se už všichni tajně těšíme na další komorové narozeniny.

Těžko se takto vysoce nastavená laťka bude překonávat, ale za představenstvo můžu slíbit, že se ji určitě pokusíme alespoň vyrovnat.

Zástupci rady České komory znakového jazyka, R. Faltínová a J. Mareš děkují J. Duškovi za představení

KNIHA ROZHovorŮ S PŘEKladATELI

Ediční řada Paměť nakladatelství Academia nabízí memoárově laděné texty nejen významných českých vědců, ale i dalších zajímavých osobností, jejichž osudy dobře charakterizují pohnutou dobu 20. století. V této edici vyšla kniha „Slovo za slovem: s překladateli o překladatelích“

Zdroj: nakladatelství Academia

Pod vedením dr. Stanislava Rubáše, za redakčního dohledu dr. Jana Zelenky, studenti doktorského a magisterského studia Ústavu translologie a Katedry anglistiky a amerikanistiky Filozofické fakulty MU v Brně sestavili knihu rozhovorů s předními představiteli české překladové literatury, mimo jiné s **Ludvíkem Kunderou**, **Antonínem Přidalem**, **Josefem Škvoreckým**, **Josefem Čermákem**, **Josefem Forbelským**, či **Vladimírem Mikešem**.

Kniha obsahuje rozhovory s dvaceti sedmi představiteli nejstarší generace našich překladatelů – narozených v období od 1920 do 1935. Jednotlivá vyprávění, ať už se týkají překladů z literatury psané anglicky, francouzsky, italsky,

německy, rusky či španělsky, nebo překladů z literatur u nás o dost méně známých, jako je ta dánská, estonská, islandská, japonská, norská, polská, slovenská či srbocharyvátská, mohou sloužit nejen jako průvodce po cizích literárních krajinách, ale také např. nechávají čtenáře nahlédnout do nakladatelské a překladatelské praxe v období minulého režimu a porovnat její nedostatky (cenzura i autocenzura, praxe takzvaného „pokrývání“ překladatelů v nemilosti apod.) s nešvary, které v této oblasti naopak zavládly v době porevoluční.

Kniha vyšla již také v dotisku, který je k zakoupení výhradně v prodejnách Nakladatelství Academia.

JAPONSKÉ OZVĚNY V RUDOLFINU

Koncert studentských orchestrů se skupinami mažoretok z japonského ostrova Kjúšú (Oita a Fukuoka) se konal 27. srpna 2012 při příležitosti 5. výročí založení japonsko-české společnosti ve městě Oita a k 50. výročí založení asociace dechových orchestrů z oblasti Oita

Dagmar De Blasio Denčíková

Nesmírně působivá akce, kterou tlumočila naše kolegyně, tlumočnice japonštiny, **Kristina Kopáčková**, se konala pod záštitou Japonského velvyslanectví v Praze, Českého velvyslanectví v Tokiu a Česko-japonské společnosti v Praze.

Koncertu se, kromě našich a cizích velvyslanců a řady dalších významných hostů, zúčastnila i Věra Čáslavská, která mimo jiné mluví japonsky. Mezi zúčastněnými bylo hodně jejich japonských obdivovatelů a přátel a myslím, že organizátorům byla i značně nápomocna, za což jí diváci vzdali dík.

Vystoupily desítky obdivuhodně vycvičených japonských školáků-hudebníků. Doprovázeli je čeští hosté Pavel Eret (housle) a Miroslav Kejmar (trubka). Dvořákova síň

pražského Rudolfinu, zaplněná nadšenými diváky, praskala ve švech.

Jeden z japonských studentských orchestrů z oblasti Oita

TLUMOČENÍ U TEPLICKÉHO SOUDU ALBÁNSKÉMU GANGU SE ZBRANĚMI

V procesu s gangem, který upravoval vyřazené armádní zbraně a prodával je funkční, tlumočila soudní tlumočnice albánštiny Kestrina Peza, členka KST ČR, která přispívá svými články do našeho bulletinu

Zdroj: MF Dnes

Státní zástupce navrhl pro členy skupiny tresty od podmínky až po 10 let vězení. Většina z obžalovaných se přiznala.

„Chci se omluvit, že jsem kdy na nějakou zbraň sáhl. Už na žádnou nikdy nesáhnu,“ dušoval se Jan Pánov ze Železnice u Mostu, jenž ve své dílně zbraně upravoval. Vysoustružil k nim navíc i tlumiče zvuku. Žalobce Pavel Norek pro něj navrhl 8 let a pokutu 100 tisíc.

Ve skupině byl i bývalý zbrojír městské policie v Krupce Zdeněk Votava, jenž měl ke zbraním už od mládí velmi blízko. Tvrdil, že se po nuceném odchodu do invalidního důchodu po operaci páteře dostal do tíživé situace. „Zvažoval jsem i prodej ledviny,“ řekl soudu. Tomu žalobce navrhl sedm let pobytu ve vězení.

Nejvyšší tresty navrhl pro albánské bratry Ismaila a Dželala Ljatifi: deset a osm let vězení a oba následně na 8 až 10 let vyhostit ze země. Podle obžaloby totiž právě tyto dva muži gang založili a řídili.

Dva kriminalisté vydávající se za obchodníky se zbraněmi od gangu koupili od května 2010 do března 2011 celkem 18 škorpiónů s tlumiči, zásobníky s náboji, pistole a kulomet. Při posledním obchodu v teplické Alejní ulici policie zločince zatkla.

Obhájci tvrdili, že to byla policejní provokace. „Nějakou iniciativu policisté vyvinout museli, ale vstupovali už do rozjetého vlaku. Obžalovaní aktivně nabízeli zbraně a reakce na nabídku nemůže být provokací,“ namítl však Norek.

Albánsí bratři Ismail a Dželal Ljatifi u Okresního soudu v Teplících s tlumočnicí Kestrinou Peza (foto: K. Pešek)

TLUMOČENÍ U ZÁVĚREČNÝCH ZKOUŠEK ŽADATELŮ O ŘIDIČSKÝ PRŮKAZ

Neuškodí připomenout, že jsme všichni účastníky silničního provozu a že přispívat z jakýchkoli důvodů a jakýmkoli způsobem ke snižování bezpečnosti na silnicích není jen nemorální

Roman Hujer

Během posledních dvou let jsou často médií skloňováni úplatní komisaři, podvody s řidičskými průkazy a v neposlední řadě také nepoctiví tlumočníci. A tuto situaci není již dále možné přecházet s tím, že se nás to netýká, ba právě naopak, týká se nás a bezprostředně, zejména pak po korupčním skandálu na pražském magistrátu.

Někteří naši „kolegové“, napříč všemi žádanými jazyky, se bohužel nechávají uplácet nebo přímo bezostyšně nabízejí složení zkoušky namísto uchazeče. Podmínky jsou k tomu výjimečné a výjimečná je i cena, pokud se zkouška koná na úřadu a skládá ji cizinec, tak kromě tlumočnicka není nikdo jiný, kdo by mohl být garantem složení zkoušky. Kolikrát vám někdo volal, že potřebuje, abyste mu pomohli s testem v autoškole, a zda pomáháte či ne? Neumíte, máte smůlu... „A neměl byste kontakt na tu tlumočnici, která to udělá za mne? Víte, ona kamarádovi ukazovala na prstech čísla odpovědí, jistě ji znáte, sice má dvojnásobnou sazbu, ale rád to zaplatím, řidičák mít musím...“ „Musíš, ale něco docela jiného,“ pomyslel jsem si. Není třeba vám dále popisovat, jak se po takových telefonátech cítím... Zrovna tak majitel autoškoly mi po neúspěšné zkoušce zase začne spílat, „no jak to, žeste to nedali, co ste tam... dělali, copak je to vůbec možný, vemte si „příklad“ z tlumočnice..., to je třída, ta to udělá vždycky.“ To z ní mám velkou radost! Neplete si však ona „profitlumočnice“ svou roli? Popravdě řečeno, dělá se mi z ní špatně od žaludku...

Vůbec se nestydím, že neumím nazpaměť testové otázky, za to jsem docela slušný překladatel a odbornou terminologií znám velmi dobře, a nejenom to, třicetiminutový test mohu přeložit do 10 minut i s opakovaným tlumočením složitějších otázek, žák bude mít dalších 20 minut k dobru, ale co naplat. O tlumočení je stále menší zájem, protože je stále více kolegů „umělců“, kteří odbornost neřeší, protože testy „umí“, „našprtají se je“ a toto své nově získané „umění“ dokáží také náležitě prodat. A bohužel tímto směrem uvažují i další z nás, kdo se chce do „zkouškového byznysu“ zapojit. A co ti poctiví, kdyby i sebelíp znali

odbornou terminologií a byli skutečnými odborníky na automobilismus, mají jednoduše smůlu, protože velká část autoškol a samotných žadatelů se zajímá jen o „profíky“, kteří „umí“, což však sice neznamená, že ovládají jazyk a odbornou terminologii, ale co, vždyť poptávka jde ruku v ruce s nabídkou.

A co etika tlumočnicka? Kvalita tlumočení? Nezávislost a nestrannost tlumočnicka? Nekalá soutěž? To jsme to dopracovali... Jeronýme, smiluj se nad námi.

Samozřejmě si nemůžeme dělat iluze o práci zkušebních komisařů, poctivosti autoškol, v situaci, kdy nový zákon o autoškolách, který by situaci mohl změnit, je v nedohlednu, ale i přesto si myslím, že bychom jako Komora měli oslovit Ministerstvo dopravy ČR a nabídnout pomoc při dozoru nad soudními tlumočnickými, revidovat sporné tlumočnické úkony v rámci zkušebního řízení, protože právě při něm se otevírá prostor pro korupci, a to nejen pro korumpování zaměstnanců magistrátu, ale i samotných tlumočnicků. Tak to bohužel je. Na prosincovém zasedání

představenstva jsem navrhl, aby bylo toto téma zařazeno na program obecného semináře. Byl přizván zástupce Ministerstva dopravy ČR a situace byla řešena. Vyzývám kolegy, aby se do této diskuze zapojili. Možná mají jiné zkušenosti a já nevím, o čem mluvím? Nebojí se o své děti. Jedno je však jisté – účastníky silničního provozu jsme všichni bez rozdílu!

Podle mého názoru zatím nezbývá než apelovat na tlumočníky, aby nepodráželi své kolegy, nevystavovali se nebezpečí trestního stíhání a chovali se podle Etického kodexu soudního tlumočníka. Jedině tak je možné vytvořit zdravé konkurenční prostředí a do zkušebního procesu se budou moci bez obav zapojit skutečně všichni, kdo chtějí tlumočit.

NEZDAŘENÝ PROJEKT „DISPEČINK“

Pilotní projekt stálé telefonické služby pro propojení tlumočnicků s policií, soudy a státními zastupitelstvími měl probíhat v Praze, kde se počítalo s nejpočetnější skupinou tlumočnicků i množstvím zakázek. Mylně jsme se domnívali, že nebude problém projekt spustit

Catherina Van den Brinková Štífterová

Na konci října 2011 se KST ČR obrátila dopisem na své členy s nápadem (inspirovaným aktivitou našich kolegů a kolegů v Německu) na vytvoření dispečinku pro policii, státní zastupitelství a soudy. Účelem dispečinku, který měl fungovat jako stálá služba – kontaktní místo – na jednom telefonním čísle – bylo zlepšení spolupráce mezi soudními tlumočníky a policií, soudy a státními zastupitelstvími, tedy těmi, kteří naše služby potřebují.

Dispečer by přijal požadavky na tlumočení se všemi informacemi, které každý ideálně potřebuje pro přijetí zakázky (tj. jméno a telefon objednavajícího, adresu služebny, čas, požadovaný jazyk, případné zvláštní požadavky, stručný popis případu pro účely přípravy, jméno policisty, kterému má být tlumočeno, jméno osoby, které má být tlumočeno a odhad časové náročnosti) a na základě toho by z databáze zájemců o tlumočení kontaktoval tlumočnicka a zakázku mu předal.

Policisté, trestní kanceláře apod. by nadále mohli kontaktovat tlumočnicka, se kterými již spolupracují, ale mohli by se obracet i na dispečink, pokud pro daný jazyk nikoho nemají nebo nemají čas obvolávat x tlumočnicků nebo se jim nedaří nikoho sehnat.

Proto, abychom mohli své služby takto nabídnout a stát se partnerem, bychom však museli garantovat alespoň určitou úspěšnost. Pilotní projekt měl probíhat v Praze, kde se počítalo s tím, že tu bude tlumočnicků nejvíce a nebude tedy problém projekt spustit. Opak se ukázal pravdou. Přihlásilo se 29 osob (Praha a střední Čechy), které se chtěly zapojit jako tlumočnicka (14 jazyků), z nichž však již v dotazníku tři

Ilustrační foto: S. Kubeš

uvedly, že mají omezené časové možnosti a většina uvedla, že si nepřeje pracovat v noci a o svátcích.

Z šesti přihlášených angličtinářů vím o třech zcela bezpečně, že jsou velmi vytíženi. Hrozilo by tedy, že bychom nebyli většinou schopni tlumočnicka skutečně zajistit nebo bychom ho museli zajišťovat z nečlenů KST ČR nebo těch, kteří se do projektu nepřihlásili, a tím pádem by nám vznikaly náklady za telefonáty, které bychom neměli z čeho hradit.

To, že je projekt momentálně dán k ledu, je i důsledkem stávající finanční politiky, zejména u policie, která se snaží cenu tlačit dolů. Určitě jste všichni již obdrželi hromadné emaily od policie nabízející zakázku za nejnižší nabídnutou cenu. Dispečer by pak byl ještě v obtížné situaci vyjednávače, což po něm nemůže nikdo chtít. Potěšující byl relativně vysoký počet těch, kteří byli ochotni zapojit se

jako dispečeri. Takových mezi námi bylo 20. Otázka je, jak dlouho by jim vydrželo nadšení, když by se museli potýkat s problémem, že nemohou najít tlumočníka a musí volat zpět policii nebo na soud s tím, že bohužel nikoho nemají.

Po zvážení všech pro a proti jsme se nakonec rozhodli projekt zatím odložit. Určitě by byla jiná situace, kdyby byla jednoznačně stanovená cena za tlumočení / překlad

a odpadla alespoň tato nejistota. Pravděpodobně by pak bylo i více zájemců z našich řad. Všem, kteří reagovali a poslali nám vyplněný dotazník, tímto dodatečně srdečně děkuji. To, že projekt nerealizujeme, nás v představenstvu všechny mrzí a doufáme, že se k tomu budeme moci vrátit v příhodnější okamžik. Byla by nepřijatelná ostuda, kdybychom projekt spustili a museli jej po nějaké době stáhnout, protože bychom tím ztratili na důvěryhodnosti vůči našim zákazníkům.

TLUMOČNICKÁ PEČEŤ NA PRODEJ NEBO K PRONÁJMU?

Věřte nebo nevěřte... zákon nezákona a jeden se nestačí divit nad bohatstvím lidové tvořivosti

Roman Hujer

Vyptával se mne nedávno jeden můj spolužák z Moskvy, kde by si mohl koupit tlumočnickou pečeť a nakolik by ho ta sranda přišla. Otázka mne sice zaskočila, asi zřejmě tak jako kohokoliv z nás, předpokládám... Nicméně, začal jsem zjišťovat, jak na takový nesmysl, přinejmenším z mého pohledu, ten Kolja, nazveme ho tak, celkem vzdělaný a inteligentní člověk, přišel.

A vyprávění to bylo vskutku zajímavé, Kolja potřeboval přeložit několik dokladů o vzdělání pro členy jeho početné rodiny, a protože někteří z nich studovali i na Ukrajině, potřeboval také překlad z úředního jazyka tohoto státu. Podíval se tedy na internet, vzal si do ruky místní ruský tisk a vydal se za překladatelem. Uvítala ho dáma, která mu na počkání přeložila několik dokladů z ruštiny a ukrajinštiny, obouchala mu je dvěma různými razítky a dala mu do ruky sešíváčkou spojené a notně ušmudlané listy. Pak za pár hodin Kolja zjistil, že mu ona dáma nedala na jeden doklad razítko jaksi z druhé strany, když však přišel za tou samou dámou, tak v kanceláři seděla již docela jiná madam a ta mu na počkání a za mírný bakšiš přidala další razítko, které vytáhla ze stejného šuplíku jako předchozí osůbka něžného pohlaví.

Orazítkovaný ze všech stran Kolja byl blahem bez sebe, jaké však bylo jeho zklamání, když mu na úřadě řekli, že nehledě na tu spoustu razítek od různých překladatelů, tak i přesto přese všechno, překlady jsou celé špatně. Jako zpráskaný pes se tedy můj známý vrátil na místo činu. Vešel do kanceláře a nestačil se divit, sůpr překlady za sůpr cenu dělá docela jiná mademoiselle, a to se všemi těmi

razítky se jmény pyšnicími se tituly i bez. Podívala se nevěřičně na již značně zohýbané papíry a nechtěla s nimi mít nic společného. „Davaj děngi,“ povídá. Kolja celý zmaten vytáhne další bankovky a platí, když se však celá situace opakuje znovu a znovu, položí si otázku: „Co je to za lidi?“ A přemítá dál: „Ani obyčejný diplom neumí přeložit, za tu dobu jsem si ho přeložil bez problémů sám. Teď jen to razítko a mám snad vyhráno.“ A jakým způsobem obíhají po „zlaté“ Praze razítka soudních tlumočnicků? Jednoduše, zjistil, že postačí docela směšná investice a může si pečeť se státním znakem Česka pronajmout. „Co třeba si otevřít kancelář, pár domestikovanéjch ukrajinskejch holek a byznys je na světě,“ přemítá. Naštěstí to Kolja nemá zapotřebí, není troškař a má docela jiné plány. Loučí se se mnou slovy: „Jedu dál, máte tady ale pěkný bordel, jen co je pravda. Z Ruska jsem zvyklý na ledacos, ale tohle je i na mě silná káva.“ Musím podotknout, že na mne také. Věříte?

ROZHOVOR S PŘEDSEDKYNÍ KST ČR V ČERVENCOVÉM RUSKOJAZYČNÉM „PRAŽSKÉM TELEGRAFU“

O požadavcích na odbornost a osobnostní kvality jazykového zprostředkovatele u soudu hovořila s předsedkyní Komory soudních tlumočnicků ČR Evou Gorgolovou zpravodajka „Pražského telegrafu“

Darja Mikerinová

Z ruštiny přeložil Roman Hujer

Jak je v České republice činnost soudních tlumočnicků upravena zákonem?

Bohužel k dnešnímu dni platí morálně zastaralý zákon z roku 1967 a je samozřejmě, že už vyžaduje revizi. V podstatě jsou v tomto směru podnikány pokusy od 90. let minulého století, za tuto dobu byla provedena celá řada novelizací, mnohé problémy úpravy činnosti tlumočnicků však stále zůstávají aktuální. Doslova před dvěma týdny jsme obdrželi nový návrh zákona, jenž má být k projednání vládou předán v srpnu 2012. V případě kladného rozhodnutí parlamentu začne nový zákon platit od 1. března roku 2013.

Účastnila se Komora soudních tlumočnicků vypracování nového návrhu zákona? Jaké budou změny?

Ano, Komora, i když není dána ze zákona, jako dobrovolné občanské sdružení se účastní jednání pracovní skupiny Ministerstva spravedlnosti. Dle návrhu bude rejstřík soudních tlumočnicků vést pouze Ministerstvo. Nyní se tím zabývají krajské soudy. Důležité je i to, že se bude jednat o samostatný zákon, který se bude týkat činnosti právě soudních tlumočnicků (v současnosti mají tlumočníci zákon společný se soudními znalci). Kromě toho bude zvlášť vedeno tlumočení a písemný překlad. Ministerstvo spravedlnosti začne vést centralizovanou databázi, do níž budou zapisovány úkony každého registrovaného tlumočnicka nebo překladatele. Budou zpřísněny i principy státní akreditace tlumočnicka nebo překladatele. Přísnější požadavky budou uplatňovány jak ke vzdělání, tak i k praxi. Každých pět let bude tlumočnick nebo překladatel muset absolvovat atestaci. Také bude muset být každý tlumočnick nebo překladatel povinně pojištěn proti odpovědnosti za škodu způsobenou jím odváděnou prací. Co se týče ochrany osobních

údajů, pak v centrálním registru nebude uvedena domácí adresa zapsaného tlumočnicka nebo překladatele.

Na vzdělání soudních tlumočnicků jsou uplatňovány vysoké nároky. Kde dnes studují odborníci v této oblasti?

Obor „soudní tlumočnick“ se na českých vysokých školách, na rozdíl od německých, nestuduje. Tlumočnick, jenž chce získat státní akreditaci soudního tlumočnicka, musí povinně absolvovat dvousemestrální cyklus přednášek na Právnické fakultě Univerzity Karlovy. Naše Komora se také aktivně zabývá zvyšováním kvalifikace soudních tlumočnicků. Hlavním cílem je informování o změnách v oblasti legislativy. Komora pravidelně organizuje semináře, cykly přednášek, kurzy pro uchazeče o soudní tlumočení, které se zabývají nejenom otázkami právnické terminologie, ale i ekonomiky, etikety, českého jazyka. Konají se semináře, které jsou věnovány problematice práce s konkrétními jazyky. Například na seminářích ruského a ukrajinského jazyka se zabýváme otázkami transkripce vlastních jmen a zeměpisných názvů. Velmi žádané jsou naše semináře, které učí práci se systémy počítačem podporovaného překladu. Komora soudních tlumočnicků také vystupuje jako jeden z organizátorů mezinárodních konferencí o nových technologiích. Zejména na posledním zasedání jsme se zabývali prací tlumočnicka na videokonferenci, protože tento formát je stále častěji používán u soudů.

Kdo se může zúčastnit seminářů a kurzů ke zvyšování kvalifikace, mohou to být pouze členové Komory?

Ne, studijní akce jsou organizovány pro všechny zájemce. Avšak členům Komory a studentům jsou poskytovány

slevy. Snažíme se získávat sponzory, tak například s organizací semináře německého jazyka nám velmi pomáhá Česko-německý fond budoucnosti. Chtěli bychom najít sponzory i na terminologické semináře ruského jazyka.

Kdo se může stát členem Komory?

Do Komory může vstoupit pouze soudem jmenovaný tlumočník. Dodatečnou atestaci neprovádíme. I když je třeba uznat, že dnešní kontrola znalostí tlumočnicků některými soudy by mohla být lepší. Nový návrh zákona je také zaměřen na řešení tohoto problému. Podotýkám, že cílem Komory je nejenom informování tlumočnicků o všech změnách v legislativě, ale také ochrana jejich zájmů v případech vzniku konfliktů.

A nyní o etických aspektech profese. Jak je kontrolováno, že soudní tlumočnick nevyzradí důvěrné údaje? A jaké jsou následky lživého tlumočení?

Tlumočník při ustanovení ve věci svým podpisem stvrzuje svou mlčenlivost. Co se týče lživosti tlumočení, pak zde je významný aspekt úmyslnosti. Křivé tlumočení je trestným činem. Pouze podotknu, že u soudu se nic takového nestalo. Byly však takové případy s tlumočníky, kteří tlumočili na zkouškách v autoškole. Tito byli pohnáni k trestní odpovědnosti. Jinak při podezření tlumočnicka ze spáchání trestného činu, jednoduše přichází o razítko.

Jste přisedící na jednáních u Obvodního soudu pro Prahu 1. Jaké jsou vztahy mezi zaměstnanci soudu a tlumočníky?

Musím říci, že zatím tyto vztahy nejsou dostatečně profesionální. Chtěli bychom, aby se soudci a státní zástupci naučili během soudního jednání správně hovořit. Tlumočnickovi stěžuje práci to, že u soudu se hovoří velmi rychle a nedělají se přestávky.

Jaké jazyky se na soudních jednáních v České republice používají nejčastěji?

Především se jedná o ruštinu, ukrajinštinu, bulharštinu. Často je požadována i vietnamština, bohužel však nemáme dostatek kvalifikovaných tlumočnicků tohoto jazyka. Chtěla bych podotknout, že každý člověk, který se k soudu

dostane, má právo na to, aby použil svůj mateřský jazyk. Nemusí se však nutně jednat o úřední jazyk jeho domovského státu. Afričani, Holanďané častokrát používají angličtinu, Ukrajinci pak ruštinu.

V praxi trestního řízení jsou používány i tzv. jazykové dialekty, na něž tlumočníky nikdo nepřipravuje, a tedy ani není možné je oficiálně akreditovat.

Ano, tento problém existuje. Proto je také soud v některých případech nucen činit výjimky a ustanovovat tlumočnický, kteří v seznamu uvedeni nejsou. Samozřejmě i jejich činnost je náležitě kontrolována.

DĚKOVNÝ DOPIS VRCHNÍ STÁTNÍ ZÁSTUPKYNĚ V PRAZE L. BRADÁČOVÉ

154/2012

JUDr. Lenka Bradáčová, Ph.D.
vrchní státní zástupkyně v Praze

V Praze 13. 8. 2012

Vážená paní Gergolová,

děkuji Vám mnohokrát za Vaše slova a nádherné květiny, které mi udělaly radost. Těším se na další spolupráci a věřím, že naše budoucí spolupráce napomůže zlepšit Vaši pozici v restním řízení, jakožto jednoho z důležitých subjektů a státní zástupci najdou ve Vás tlumočnických potřebného partnera.

V úctě

Vážená paní
Iva Gergolová
předsedkyně představenstva
Komory soudních tlumočnicků ČR
Praha

MAGNESIA LITERA A NAŠE ÚSPĚŠNÉ KOLEGYNĚ

Ve středu večer 4. dubna 2012 přenášela Česká televize přímý přenos slavnostního večera spojeného s vyhlášením nejlepších knih roku 2011

Eva Gorgolová

Literu za překladovou knihu obdržela a převzala naše kolegyně **Helena Beguivinová** (1997), překladatelka jazyka francouzského, a to za překlad knihy *Francouzská suita* od Iréne Némirovské, kterou vydalo nakladatelství Paseka.

Literu za knihu pro děti a mládež obdržel Radek Malý za knihu *Listonoš vítr*.

Jednou ze tří nominovaných však byla i *Historie Evropy* autorek Renáty Fučíkové a **Daniely Krolupperové**, která je tlumočnicí finštiny a norštiny a také naší členkou. Je i členkou JTP a nositelkou řady dalších ocenění za svou vlastní tvorbu.

Bulletin **SOUDNÍ TLUMOČNÍK** vychází zpravidla 2krát do roka

Cena jednoho čísla: 65 Kč, pro členy KST ČR zdarma

Roční předplatné v ČR: 120 Kč

Bankovní účet: 2104417790/2700

Roční předplatné ze zahraničí: 480 Kč

IBAN: CZ33 2700 0000 0021 0441 7790,

SWIFT Code: BACXCZPP

Objednávky na kstcr@kstcr.cz

Bulletin si můžete zakoupit na akcích Komory, nebo kdykoli v úředních hodinách v naší kanceláři v budově Justiční akademie, Hybernská 18, Praha 1.

Na vyžádání vám publikaci (i starší čísla) zašleme dobírkou.

Přejete-li si zveřejnit v Soudním tlumočnicku svoji inzerci, napište na kstcr@kstcr.cz

SLEDUJTE PRAVIDELNĚ WEBOVÉ STRÁNKY KOMORY
www.kstcr.cz

V roce 2012 rozšířili naše řady tyto nové členové (podle pořadí přihlášek):

Korman Pavel, Mgr. – jazyk anglický

Skála Milan, Mgr. – jazyk rumunský

Bervicová Vendulka, Mgr. – jazyk anglický

Buchtelová Michaela, Mgr. Ing. – jazyk anglický

Fojtek Petr – jazyk anglický

Beneš Radomír – jazyk anglický

Pračkeová Martina, Mgr. – jazyk italský

Lee Hyunwoo – jazyk korejský

Hlaváč Petr, Mgr. – jazyk německý

Steinerová Marta, PhDr. – jazyk německý a anglický

Pittnerová Štěpánka – jazyk německý

Jilečková Zora, BcA., Dip.Mgmt – jazyk anglický

Naším členům, kteří v roce 2012 oslavili kulaté výročí:

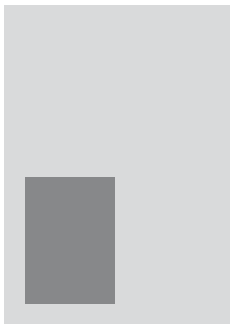
Adamec Jaroslav, Ing.	Martonová Kateřina, Ing.
Efendičová Jarmila, Ing.	Navrátil Karel, Mgr.
Ferenc Lubor, Ing.	Netopilová Hana, Ing.
Filgasová Katarzyna, Mgr.	Nosková Vlasta
Fraňková Kateřina, Ing.	Nová Květa
Gajdula Milan, PhDr.	Novotný Vladimír, Ing.
Glaser Ralf	Oleárníková Jitka, Mgr.
Granátová Jana, Mgr.	Oxböhl Iva, Ing.
Havličková Karin, Mgr.	Pechová Magdalena, Mgr.
Chotěborský Milan, Mgr.	Peňázová Dana, Bc.
Kabelíková Ute, Ing.	Petithan Louis, Bc.
Korpaková Žofie, Mgr.	Říha Petr, Mgr.
Kovářová Olga, Mgr.	Smolíková Hana, Ing.
Kučera Josef, Mgr.	Soukupová Světlana, RNDr. CSc.
Kyncl Jindřich, Ing.	Svačinová Marie, PhDr.
Lišková Romana, PhDr.	Šprcová Ilona, PhDr.
Máčel Antonín Barend, Mgr.	Vojta Jindřich, PhDr.
Máchová Marcela, Ing.	Vrbík Pavel, PhDr. Mgr.

INZEROVAT PRO VYBRANÉ CÍLOVÉ SKUPINY SE VYPLATÍ

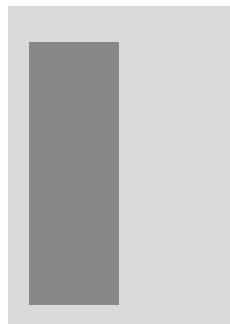
Bulletin Soudní tlumočnický zasíláme zdarma všem členům Komory soudních tlumočnicků ČR, knihovně České republiky, soudům, státním zastupitelstvím, Ministerstvu spravedlnosti ČR, Ministerstvu vnitra ČR, policejnímu ředitelství, celní správě, Notářské komoře ČR, Jednotě tlumočnicků a překladatelů, České komoře tlumočnicků znakového jazyka a dále všem tuzemským i zahraničním předplatitelům.

ROZMĚRY INZERCE

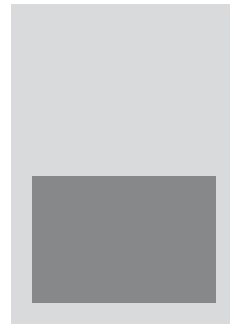
Vnitřní strany černobílé

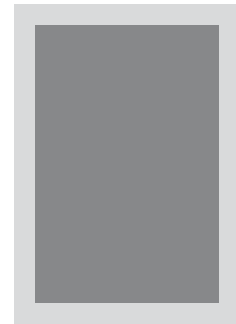
¼ strany Č/B
(zrcadlo)
82,5 x 117 mm

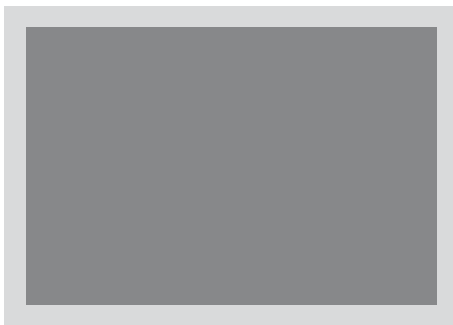
½ strany svisle Č/B
(zrcadlo)
82,5 x 243 mm

½ strany Č/B
(zrcadlo)
170 x 117 mm

1 strana Č/B (zrcadlo)
170 x 243 mm s hlavičkou
170 x 257 mm bez hlavičky

vnitřní dvoustrana Č/B
380 x 257 mm (zrcadlo)
420 x 297 mm (spad)

1 strana Č/B (spad)
210 x 297 + spad 4 mm

Obálka CMYK (spad)
2., 3. a 4. strana
210 x 297 + spad 4 mm

CENY INZERCE

Vnitřní strany Č/B

¼ strany	2 000 Kč
½ strany	3 500 Kč
celá strana	6 000 Kč

Obálka CMYK

2. strana	12 000 Kč
3. strana	12 000 Kč
4. strana	25 000 Kč

TECHNICKÉ PARAMETRY

Minimální tiskové rozlišení: 300 DPI

Podklady pro tisk: tisková uzavřená data ve formátu PDF

Zájemci o inzerci mohou psát na kstcr@kstcr.cz nebo KST ČR, Hybernská 18, 110 00 Praha 1

Vydává Komora soudních tlumočnicků České republiky®

člen Mezinárodní federace překladatelů FIT

člen Evropské asociace právních tlumočnicků a překladatelů EULITA

Hyberská 1006/18, 110 00 Praha 1

Grafická úprava: Jakub Novotný cr8

Tisk: VS Tisk Praha – Vazební věznice Pankrác

Tištěno v dubnu 2013

www.kstcr.cz • kstcr@kstcr.cz